BOGOMIL RAINOV

Un naiv între două vîrste

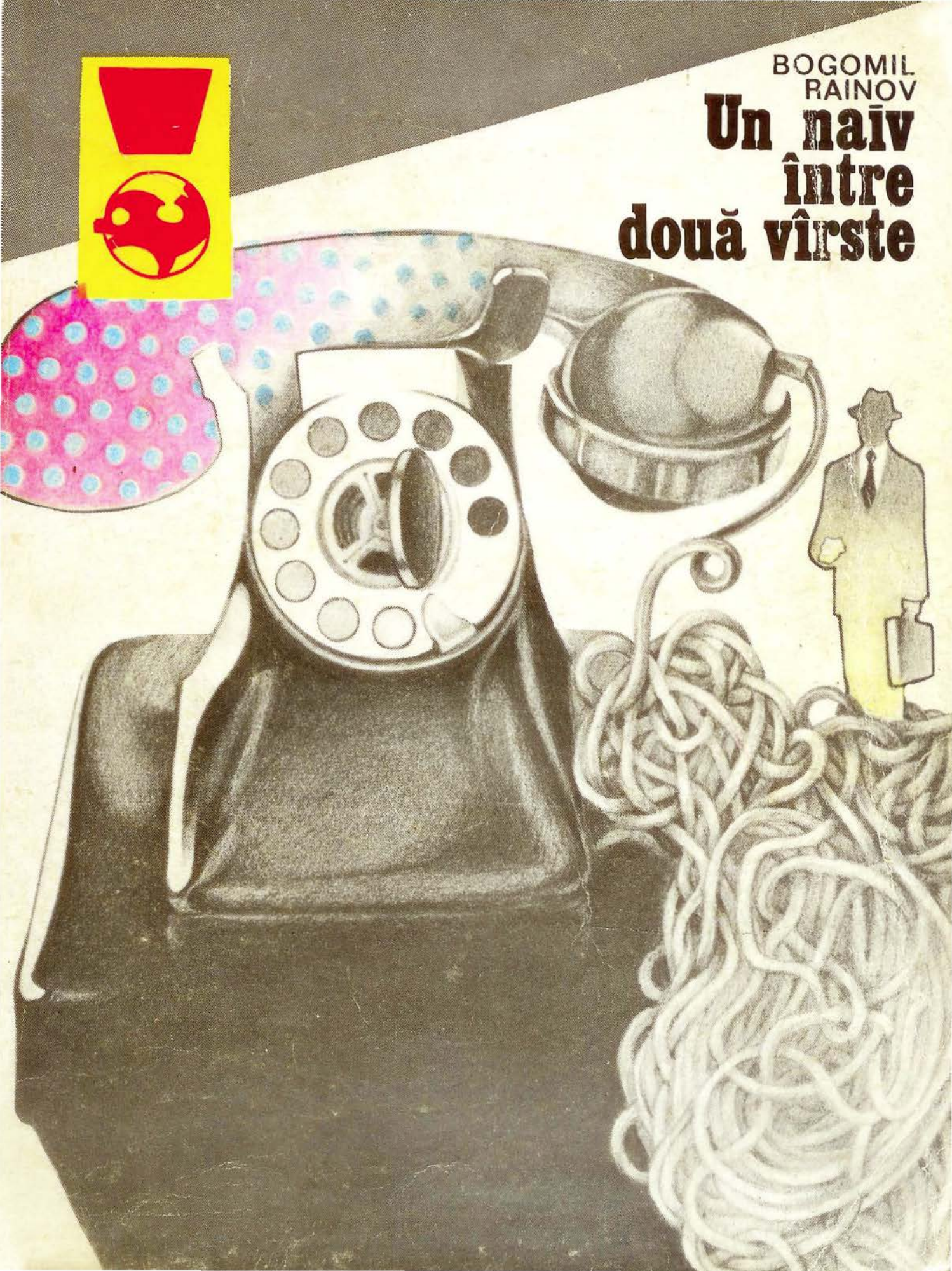

BOGOMIL RAÍNOV

UN NAIV ÎNTRE DOUĂ VÎRSTE

ROMAN

în românește de
PENKE MUȘATESCU

EDITURA MERIDIANE
București, 1975

Coperta : GEORGETA PUSZTAI

BOGOMIL RAINOV

Edin naivnik na sredna văzrast

Sofia 1973, Bălgarski Pisatel

CAPITOLUI I

De cîte ori mă gîndesc la generalul ăla negru, primul lucru de care-mi amintesc e conformaţia lui atletică şi că era imens cît un munte. Prin asta nu vreau să spun că mă gîndesc permanent la el, căci dacă aş sta să cuget la indivizi de teapa lui, întreaga mea viaţă ar trebui să decurgă numai în meditaţii. Iar întrucît nu-s profesor la Harvard, nu mi se cere să fabric reflecţii, care niciodată nu vor fi utile cuiva, ci să elaborez idei apte de a se transforma în acţiuni. Şi dacă uneori se-ntîmplă să-mi aduc aminte de tipul acela, nu se datorează faptului că-s o fiinţă impresionabilă, cît existenţei unor indivizi care mă îndeamnă mereu să revin asupra anumitor evenimente.

Oricum, generalul negru era o aglomerare de ciolane şi muşchi îndesaţi, fără nici un gram de grăsime. Cînd am aflat de moartea lui neaşteptată, mi s-a părut pentru o clipă că uriaşul se prăvăleşte peste mine, cu toată greutatea lui, şi că încerc aceeaşi senzaţie plăcută pe care aţi simţi-o şi dumneavoastră, dacă tavanul camerei s-ar prăbuşi şi v-ar strivi sub dărîmături.

Moartea individului a fost înregistrată ca un eveniment absolut enigmatic, deşi după mine era întru totul normală,

nu pentru simplul motiv că, la urma urmei, sîntem cu toţii muritori, ci pornind de la ideea că un om care îşi ducea existenţa la modul în care o înţelegea generalul, cu greu s-ar fi putut bizui pe o durată excesivă a vieţii. Cu atît mai mult cu cît lucrurile plăcute nu dăinuie niciodată.

Necazul consta în dependenţa mea de generalul negru, şi într-o oarecare măsură chiar răspundeam pentru el, astfel încît nu puteam trece cu uşurinţă peste ştirea din ziarul de după amiază, relatînd moartea lui, aşa cum aş fi procedat cu un anunţ despre logodna domnişoarei X cu domnul Y. Eram convins că mi se vor solicita explicaţii detaliate şi complete, pe care bineînţeles n-aveam deloc posibilitatea să le furnizez, deoarece în dimineaţa aceea nenorocită, şi la acea oră fatală, mă aflam la aproximativ cinci kilometri de locul accidentului şi anume, mai exact, la domiciliul meu personal, şi, încă şi mai exact, chiar în pat.

Dacă ar trebui să mă limitez la ceea ce cunosc nemijlocit în legătură cu cazul respectiv, totul s-ar putea exprima în cîteva rînduri. Generalul sosise în casa mea absolut conform înţelegerii : la orele două din noapte. Primul lucru de care se interesase, fusese dacă suma stabilită se găsea la dispoziţia sa. I-am răspuns afirmativ şi mă pregăteam să trec la problemă. Bineînţeles, am început prin a-l chestiona, în primul rînd, despre situaţia din ţară. Dar întrucît generalul nu era un personaj apt să exprime mai multe idei în puţine cuvinte, ci limbut ca un frizer, informarea ne luă mai mult de un ceas. Apoi am pornit să-i amintesc de misiune, ceva care s-ar fi putut rezuma la cîteva minute, deoarece îi repetasem de zeci de ori şi misiunea în totalitatea ei, şi fiecare detaliu în parte. Dar, după cum am mai spus, generalul era un atlet, cu alte cuvinte puterea sa se afla con-

centrată nu în cap, ci în extremitățile trupului. Așa că se impunea să discutăm iarăși, punct cu punct, toată lecția, ceea ce ne răpi încă un ceas, dacă nu și mai mult.

Restul timpului, pînă la cinci dimineața, fu utilizat pentru o îndeletnicire întru totul idioată : tipul pornise să numere cu pedanterie întreaga sumă adusă. O sută și cincizeci de mii, în monede de aur — totul aranjat cu acurateță în fișicuri standard și ambalat solid într-un pachet. Și asta era iarăși o curată idioțenie — să solicite întreaga recompensă în aur, — însă declarase chiar de la bun început că vrea aur și numai aur și că bancnotele noastre nu fac nici cît o ceapă degerată, în vreme ce adăuga, probabil, mental, că nici noi nu valorăm mai mult.

Și iată-l pe tip cum taie sîrmulița cu care fusese legat zdravăn pachetul, cum rupe ambalajul triplu, desface primul fișic, numără monedele conținute și trece la al doilea.

— Ascultă, dragule, — nu m-am mai putut eu abține. — După cum vezi, fișicurile sînt toate la fel, ca formă și mărime, și prin urmare au același număr de monede absolut identice. Consider deci că-mi vei răpi mai puțin timp din somnul meu, dacă vei avea amabilitatea să numeri fișicurile întregi și nu fiecare monedă în parte.

— Este posibil și-așa... — fu de acord generalul. — Dar trebuie să știu totuși precis ce anume se află în fișicuri.

Oftai din adîncul rărunchilor, dar nu stîrnii deloc compasiunea negrului.

— De astă dată există riscul să dormiți mai puțin, — remarcă el. — Oricum, nu voi primi galbeni în fiecare noapte. Ba chiar sînt convins că o asemenea ocazie e prima și ultima din viața mea...

Avea dreptate ca și Socrate, în privința presimțirii că nu se va mai întîlni în viață cu o altă asemenea ocazie, deoarece după o jumătate de ceas urma să se transforme într-un morman de carne fumegîndă.

Dar cînd afirma că era prima ocazie, mințea cu sfruntată nerușinare, fiindcă eu personal, și nu o dată, îi înmînasem diferite sume, ce-i drept nu sub formă de galbeni și nici într-o cantitate atît de impresionantă.

Așadar generalul, instalat calm înaintea biroului meu, porni să rupă fișicurile, unul după altul, și să răstoarne monedele într-o grămadă care, odată cu trecerea minutelor, devenea din ce în ce mai mare, pînă ce se vărsă deasupră-i și cel din urmă fișic. Pentru ca apoi, acest posedat al metalului galben, să-și deschidă geanta, care în realitate era o mică valiză de aluminiu, să scoată prevăzător niște pungi de nailon pregătite din timp și să înceapă împachetarea monedelor.

— Hai să le răsturnăm pe toate în valiză, — propusei eu. — Că nu-s ouă, să se spargă.

— Aurul e gingaș, ca și trupul femeii, — obiectează negrul. — Monedele nu trebuie să se frece între ele.

Am fost nevoit să suport și procedura asta. În sfîrșit, la cinci și cinci dimineața, individul își îmbrățișă valiza, își luă rămas bun și mă scuti de prezența sa. Văzui fugar pe fereastră cum se urcă în „Ford“-ul lui verde-smarald și cum demarează.

Și aici se epuizează toate informațiile mele nemijlocite în legătură cu cazul generalului. Restul l-am aflat din ziare.

Iar restul ce-a mai rămas, nu-i chiar cine știe ce, și de asemenea se poate rezuma în cîteva rînduri. Dacă se exclud ipotezele și legendele, din cele mai neverosimile,

formulate de presa locală de senzație, în realitate rămîne vădit un singur și unic fapt incontestabil : anume că, în aceeași dimineață, „Ford"-ul verde-smarald fusese descoperit, ars și transformat într-o epavă, pe fundul unei prăpăstii stîncoase, traversată de șoseaua ce duce spre golf.

Strivit și ars, asemeni mașinii, fusese descoperit în același loc și cadavrul generalului, care ar fi trebuit să fie la volan. În virtutea unei enigme însă, aurul nu mai fusese găsit acolo unde ar fi trebuit să fie, și, spunînd lucrurilor pe nume, în genere nici nu se află nimic despre el. Din fericire, nimeni în afară de mine n-avea cunoștință despre ce anume transporta generalul cu el. Și era bine că nu știa nimeni, deoarece o valiză cu aur incendiază mult mai mult imaginația oamenilor, decît cel mai sîngeros accident.

Asta-i tot. Cel puțin din punctul meu de vedere. Pentru că alte minți, mai acrobatice, s-au grăbit imediat să conecteze moartea generalului cu un alt accident, petrecut datorită unei coincidențe în aceeași dimineață, și posibil chiar la aceeași oră, la o oarecare depărtare de prăpastia fatală, și anume chiar în golf. O barcă cu motor, din motive necunoscute, explodează la șase sute de metri de țărm, și odată cu ea zboară în aer și amîndoi pasagerii. Apoi pasagerii, mai exact rămășițele lor, au fost scoși la țărm, fără ca asta să ajute întrucîtva la dezlegarea enigmei.

Asta-i situația. Prin urmare, orice om cu idei nepreconcepute și-ar fi putut da seama că eu, care în tot timpul acesta mă aflasem în culcușul meu, cufundat în somnul acela zdravăn și reînviorător pe care-l dorm de obicei numai drepții și oamenii din meseria noastră, nu

puteam avea nimic comun cu evenimentele de mai sus. Pînă și un copil era în stare să-nțeleagă așa ceva.

Numai că șefii mei nu-s copii.

— Ia loc ! — mormăie Hubert.

Întinde ușor mîna înainte, dar nu pentru a mi-o strînge pe a mea, ci ca să-mi indice scaunul pe care trebuie să mă așez, un scaun fără spetează, lîngă birou.

Oaspeților pe care-i agreează, Hubert le oferă totdeauna fotoliile din garnitura de piele, de la celălalt capăt al cabinetului. Iar pe cei care nu-i fac plăcere, îi instalează pe scaunul ăsta fără spetează. O fi comod pentru secretară, atunci cînd e chemată să stenografieze în două minute o scrisoare sau o dispoziție. Dar este un adevărat chin să ședi ceasuri de-a rîndul pe scaunul ăsta șubred și instabil, fără a avea posibilitatea să te reazemi măcar de ceva, pentru a-ți destinde coloana vertebrală. Binînțeles, Hubert cunoaște perfect chestiunea asta, și o utilizează anume pentru a-l pune, încă de la bun început, pe adversarul său într-o poziție defavorabilă.

Scaunul fără spetează este doar unul din multiplele simptome că, în clipa de față, sînt tratat ca adversar sau, cel puțin, ca un străin. Nu mai asist la ridicarea lui din fotoliu, și nici la strîngerea de mînă. Nu mai aud obișnuitele : „Cum a decurs călătoria ?“ „Ce mai face Helen ?“, „Servești o țigară ?“. Și-i de ajuns să mă gîndesc c-am fost colegi de promoție și eram aproape prieteni...

— Ești conștient că va fi necesar să prezinți un raport detaliat în scris, — pronunță sec Hubert. — Pînă atunci aș vrea să-ți ascult și explicațiile verbale.

Înclin docil capul și relatez limpede și cumpănit tot ce se putea spune în legătură cu accidentul.

— Omul ăsta era cartea noastră cea mai tare din joc, — recunosc în încheiere. — Şi moartea lui e-ntr-adevăr o mare lovitură pentru noi.

— Nu ştiu dacă Institutul nostru va fi zdruncinat de pe urma acestei lovituri, — remarcă şeful după o scurtă tăcere. — Mi-e teamă însă pentru cariera ta, s-ar putea duce de rîpă.

La aceste cuvinte sînt iarăşi încercat de sentimentul că uriaşul trup al negrului se prăvăleşte peste mine şi mă striveşte.

— Cunosc practica ţapului ispăşitor, — dau eu din cap resemnat. — Şi de vreme ce trebuie să fiu eu ţapul...

— Ah ! Asta-i culmea, te mai consideri şi victimă ! — ridică tonul Hubert. — Atunci trebuie să-ţi comunic că, după părerea unor persoane, în cazul de faţă nu eşti victima, ci călăul !

Ridic ochii şi mă uit la el înmărmurit.

— De ce mă priveşti ? Oare nu ţi-a trecut prin minte că povestea ta poate fi apreciată şi dintr-un alt punct de vedere, total diferit ? — începe să mă chestioneze şeful enervat.

— Orice se poate aprecia dintr-un alt punct de vedere, total diferit, — consimt eu. — Dar lucrez la Institut de un timp destul de îndelungat şi consider că am dreptul să mă bucur de o anumită încredere, cît de minimă...

— Încredere într-un sens şi neîncredere în altul, dacă vrem să fim mai exacţi, — mă corectează şeful. — Probabil îţi aminteşti, încă din Chile ai încurcat unele treburi, deşi ai avut un aport pozitiv în altele. În general, te sfătuiesc să nu te bizui excesiv pe reputaţia ta. Nu-i chiar într-atît de ireproşabilă, Thomas.

Simt o dorinţă nestăvilită de a sări în sus, de a mă apăra, de a-i aduce aminte acestui birocrat, devenit obez

din pricina sedentarismului prin cabinete, despre unele infime merite ale mele, dobîndite cîndva cu prețul vieții. Numai c-ar fi cea mai stupidă prostie pe care cineva ar putea-o săvîrși într-un asemenea moment. Plec ochii și mă destind într-o atitudine de docilă resemnare, în măsura în care blestematul ăsta de scaun fără spetează îți îngăduie asemenea ținută.

— Nu-ți e clar că prima întrebare pe care și-o va pune un judecător obiectiv ar fi următoarea : ce profit poate realiza Thomas prin decesul agentului său ?

— Asta în problema mobilului, — remarc eu naiv. — Însă chestiunea mobilului e posibilă numai în cazul cînd ar exista bănuiala de crimă.

— Imaginează-ți, există bănuiala.

— Însă unicul „profit", după cum te exprimi, n-ar fi decît suma. Or eu i-am transmis suma, și încă în aur...

— Care n-a fost găsit...

— Și care, bineînțeles, nici nu va fi găsit. Dacă generalul meu, după cum se poate formula într-o altă ipoteză, n-a căzut victima unui accident rutier, ci a unui atac, e foarte normal ca atacanții, mai înainte de a-l expedia în prăpastie, să fi pus mîna pe valiză. Numai că, în clipa aceea, mă aflam la cinci kilometri de locul accidentului, mă-nțelegi, eram în patul meu, și cel puțin trei inși, inclusiv portarul, pot confirma că nu mi-am părăsit domiciliul...

— Vezi, Thomas, — ridică mîna șeful, — toate astea s-ar cuveni, e de la sine înțeles, să-și găsească locul în raportul tău scris. Dar trebuie să-ți spun, încă de acum, că nu-s suficient de puternic argumentate, pentru excluderea suspiciunii de crimă. Aveai în țara aia destui oameni de-ai tăi, pentru organizarea unei crime, fără să fii nevoit a-ți murdări mîinile cu sînge. Iar în privința

aurului, cine poate confirma că, în realitate, l-ai predat generalului ?

— Dar era vorba de aur, nu de bancnote, înțelegi ? Cinci mii de monede, în greutate totală de patruzeci de kilograme... Nu-i ceva care poate fi ascuns într-un geamantan, printre batiste. Și n-a trecut nici o oră de cînd am fost supus controlului vamal, o amabilitate pe care, bineînțeles, ți-o datorez, pentru că, mai înainte, nici-odată nu mi se verificaseră cămășile murdare... — Tac, ca să-mi trag sufletul, și continui : — Să nu crezi că mă simt jignit. Sînt chiar recunoscător, deoarece acum e stabilit, fără echivoc, că n-am cărat aur în servietă, tot așa cum, un om înzestrat cu bun simț nu va admite niciodată c-am lăsat galbenii în țara aia blestemată, unde nu ești sigur nici de viața ta, darmite de aur...

— Deja sună ceva mai convingător, — recunoaște Hubert ca pentru sine, — numai că toată povestea cu aurul, în momentul de față, reprezintă doar versiunea ta personală. Cum anume poți dovedi că, într-adevăr, ai cumpărat cinci mii de monede, pentru a satisface meteahna nenorocitului de general ?

— Cu cea mai obișnuită dovadă : chitanța vînzătorului.

— Chiar ai chitanța ? — În expresia șefului apar ușoare semne de înseninare.

Îi întind documentul. Hubert îl examinează fugitiv, și ochii mici, cenușii, devin iarăși bănuitori :

— Dar nici nu-i măcar un formular comercial. O semnătură oarecare, indescifrabilă și o ștampilă cam ștearsă. Consideri că peticul acesta de hîrtie poate să joace rolul unei probe materiale ?

— Trebuie să mărturisesc că, atunci cînd tranzacționam cumpărarea aurului, nici nu mi-a trecut prin cap să adun probe materiale. Am fost obligat pur și simplu

să tratez cu unul din tipii aceia de afaceri obscure, care fac cursa Tanger dus-întors, iar principala mea grijă, în momentul acela, era să obțin un preț care să nu fie dublu față de cel real.

— Vei adăuga, probabil, că tipul acela deocheat, în cauză, nu posedă un domiciliu stabil și, prin urmare, nu poate fi găsit și interogat.

— Ba dimpotrivă. Își are speluncile lui și cred că-i posibil să se ia legătura cu el.

— „Crezi", dar nu ești sigur... — mormăie nemulțumit Hubert.

Ridic din umeri neajutorat și-mi îndrept privirea spre tavan, pentru a da de înțeles că, pe lumea asta, numai cel-de-sus poate fi sigur în permanență.

— Știi că prudența cea mai elementară cere ca transmiterea unei asemenea sume să fie susținută, cel puțin, printr-o înregistrare sonoră, — mi-o trîntește șeful, fără să ia seamă la poziția mea imploratoare.

Fraza a fost aruncată neglijent, cu intenție, de parcă ar fi vorba de un detaliu fără semnificație deosebită. Iar eu răspund în același chip, absolut indiferent, nu ca atunci cînd îmi etalez cartea cea mare, ci pomenesc în treacăt că am un guturai banal :

— Bineînțeles că am înregistrarea.

— Cred că trebuia să-ți începi povestea cu chestia asta, — mîrîie Hubert, dar o privire fugitivă mă îndrituiește să constat că asprimea expresiei sale înclină din nou spre calm. — Ai banda la tine ?

— Se află, lăsată în păstrare, la omul nostru din localitate.

— Natural că o înregistrare, rămîne doar o înregistrare... — remarcă șeful, ca să nu mă împăunez exagerat. — Însă o dovadă indirectă e totuși mai mult decît nimic... Mai ales dacă posedă unele amănunte esențiale.

Convorbirea era suficient de elocventă. Fără să mai amintesc faptul că pînă și zornăitul aurului se auzea înregistrat pe bandă.

— Bine, să lăsăm acuma aurul...

Șeful se ridică și întreprinde cîțiva pași spre fereastră, pentru a-și dezanchiloza coloana vertebrală. Nici mie nu mi-ar displace o astfel de gimnastică, și totuși continui să șed docil pe blestematul ăsta de scaun fără spetează, care în clipa de față îmi este mai odios decît scaunul electric. Și nu numai că șed supus, dar chiar simt ceva în genul unei ușurări. Deoarece, după cum mi-e dat să presupun, suspiciunile se îndreaptă, în special, în direcția aurului.

De fapt, cu toate că generalul negru își prăbușise peste mine trupul lui de uriaș, moartea lui îmi pricinuise însă și o anumită ușurare. Pentru că, datorită acelei slăbiciuni, pur omenești, de a-ți exagera succesele, supraapreciasem excesiv rolul generalului în rapoartele mele de serviciu și prezentasem eventuala sa participare, ca pe o garanție deplină a reușitei loviturii de stat în curs de pregătire. Dar, în condițiile unor relații complexe și încîlcite, și în tot haosul din armata acelei republici africane, succesul loviturii de stat, — cu sau fără participarea generalului, — era mai mult decît aleatoriu. Însă misiunea mea de bază era tocmai asigurarea loviturii de stat, și n-aș fi putut expedia niște rapoarte din care să reiasă că-s incapabil să o realizez. Acuma generalul e mort. Și reieșea că lovitura de stat eșuase, sau fusese amînată, nu din vina mea, ci datorită morții neașteptate și absurde a personajului principal. Era suficient, desigur, să fie luată în considerație versiunea lansată de mine, că n-aveam nici o legătură cu dispariția.

Hubert privește pe fereastră, de parcă ar evalua modificările survenite pe cerul fumuriu al urbei în timpul prelungitei noastre conversații. Apoi se întoarce cu spatele la peisajul mohorît de martie și întreabă :

— Și-acum, cum se prezintă situația ?

Încerc să-i explic, și chiar să susțin, cu cîteva argumente costelive, că situația nu-i chiar atît de deteriorată și că, totuși, datorită prezenței, pe ici pe colo, a agenților noștri, s-ar mai putea încă reconstitui, sau, mai exact, s-ar putea iarăși dezorganiza întreaga viață politică, pînă la crearea ambianței prielnice unei lovituri de stat. Chiar schițez anumite posibilități de influențare a șefului conducerii generale, persoană în jurul căreia și declanșasem investigațiile necesare.

— Dacă misiunea mea va continua în aceeași țară...

— Nici gînd de așa ceva, — mă întrerupe șeful. — Am senzația, Thomas, că ești inconștient de situația în care ai picat...

— De vreme ce am picat într-o asemenea situație, atunci, pentru Dumnezeu, de ce mai continui discuția asta chinuitoare ? — oftez eu, pe un ton plin de suferință. — Îmi ceri explicații pe care, în mod deliberat, ești decis să nu le crezi... Mă provoci să-mi expun păreri care, e vădit, nu prezintă nici o importanță pentru tine... Mă obligi să examinez niște probleme pe care nici măcar n-ai intenția să mi le încredințezi...

Tac o secundă și adaug cu amărăciune :

— Poate-i lipsit de tact, să amintesc tocmai acum, dar cînd mă gîndesc că-n școală eram aproape prieteni...

În cele din urmă explodează. Izbucnirea pe care o așteptam, pentru a avea un punct de orientare, ca să-mi dau seama ce anume se ascunde în dosul fațadei încrun-

tate a frunții sale brăzdate de cute, și care sînt în realitate șansele mele de salvare.

— Nu numai că nu-ți dai seama de situație, dragul meu ! Dar nu poți pricepe nici cel mai elementar fapt, că dacă nu eram eu și dacă nu exista această „aproape prietenie“ din școală, nici nu te-ai fi putut apropia de cabinetul ăsta, ci încă de la intrare ai fi fost expediat la biroul unde se eliberează dispozițiile de concediere și ci-tațiile pentru anchetele de serviciu. Erai terminat, mă-nțelegi, pur și simplu lichidat, — Hubert desenează în aer un mare „X“, cu mîna, — și-ar fi trebuit să consum o groază de salivă, pentru a-i demonstra Șefului Principal ce fel de om ești, să înșir calități reale și imaginare, și să-i explic că, dacă începem să analizăm exagerat lipsurile oamenilor noștri, ar însemna să rămînem fără cadre în mai puțin de două luni...

Replici mînioase continuă să se năpustească asupra mea, însă eu, cu capul plecat și supus, le percep în ceafă ca pe-o ploiță domoală și mîngîietoare. Înseamnă că totuși mi-a luat apărarea. Deci, și de data aceasta, pericolul a trecut pe lîngă mine.

— Nu-ți poți imagina cum a fost receptată aici crima... Ori ești nespus de mărginit, ori faci pe prostul, dracu să te ia cu mutrele tale de mucenic...

Continuă să se monteze, și n-am deloc intenția să-l întrerup. Aștept doar momentul inevitabilei temperări. Pentru că asta-i partea cea bună a dezlănțuirilor : duc totdeauna la liniștirea situației. E suficient ca desfășurarea lor normală să nu fie tulburată de vreo replică nefericită.

În cele din urmă Hubert tace. Și pentru a evita momentul penibil, în care ar fi trebuit să mă privească, face din nou cîțiva pași în direcția ferestrei. Și cînd se în-

toarce iarăși cu fața spre mine, mă aflu ghemuit pe blestematul ăla de scaun fără spetează, cu chipul îngropat în palme, în poziția omului distrus și umilit total.

—Nu vrei o țigară ? — întreabă nițel stînjenit șeful.

Întind mîna mecanic spre pachetul oferit, și deși am o poftă nebună să fumez o țigară, arborez expresia omului căzut pe gînduri, care în clipa respectivă nu-și mai dă seama dacă ia o țigară sau o fiolă cu cianură de potasiu.

În momentul acesta apare în ușă secretara, chemată probabil printr-un semnal secret.

— Servește-ne ceva de băut ! — comandă șeful.

Ia de pe birou minifonul care, în timpul acesta, repetase neobosit cîntecul de copil, înfășurîndu-și, neobosit și automat, banda de pe o rolă pe alta și invers. În cele din urmă degetul mare, alb și grăsuț apasă pe întrerupător, curmînd firul melodiei care se și transformase parțial într-o a doua natură a mea. Apoi șeful propune :

— Vino să ne așezăm dincolo !

După un minut mă afund în îmbrățișările moi ale fotoliului de piele, iar peste alt minut țin în mînă un pahar aburit de whisky, cu cuburi de gheață.

— N-am vrut să te alarmez, și totuși nu cred că-i timpul să te liniștesc, — îmi explică șeful, după ce-și răcorește motorul cu două înghițituri zdravene. — Cazul nu se va încheia atît de rapid, dar asta-i întrucîtva și-n favoarea ta. Potrivit practicii curente, raportul tău va fi supus unui studiu amănunțit. Și, tot în conformitate cu practica obișnuită, studierea lui se va prelungi luni de-a rîndul, va trece de la un om la altul și, probabil, într-o bună zi va fi înmormîntat în dosarul cazurilor clasate, numai dacă...

Nu-și duce la bun sfîrșit fraza, deoarece ideea lui este suficient de clară și fără asta, și pentru că simte iarăși

nevoia să-și răcorească măruntaiele. Apoi trage un jet gros de fum și, în vreme ce-i dă drumul pe gură treptat, continuă :

— În două cuvinte, de acum înainte totul depinde numai de tine. Mi s-a permis să-ți ofer o oarecare șansă de reabilitare, în cazul cînd nu există împotriva ta probe directe și concludente de vinovăție. Dar să nu-ți imaginezi că vei obține reabilitarea la locul de unde ai venit. După cum cred că bănuiești, nu ești unica noastră sursă de informații, tot așa cum știm prea bine că activitatea ta a creat grave nemulțumiri cercurilor conducătoare din țara respectivă. Situația nu ne îngrijora excesiv, atîta timp cît exista perspectiva unei proxime lovituri de stat. Însă acum, cînd lucrurile s-au schimbat, este exclus să te întorci acolo.

Declarația lui Hubert nu-mi surîde deloc, însă reușesc să-mi ascund dezamăgirea. Nu pentru c-aș fi fost deosebit de legat de ulițele noroioase și clima detestabilă a acelei țări blestemate de Dumnezeu, însă pentru mine personal tocmai situația actuală de acolo era deosebit de tentantă. Anumite întreprinderi de-ale noastre, situate pe teritoriul țării respective, se vor simți iarăși direct amenințate de naționalizare. Iar cînd domnii aceștia se văd amenințați, devin brusc generoși față de acei semeni care sînt dispuși să-i salveze de pericolul ce plutește asupra lor.

— Pentru moment, singura mea posibilitate e să te expediez în Bulgaria, — îmi explică Hubert.

— Asta-i, pe undeva, prin Balcani ?

Șeful aprobă din cap :

— Predecesorul tău de acolo abia a fost rechemat, în niște condiții suficient de scandaloase.

Hubert oftează și adaugă obosit :

— Scoatem pe unul, compromis într-un loc, pentru a-l înlocui cu altul, compromis în altă parte... Așa merg treburile noastre...

Din nou plec capul distrus :

— Regret realmente că incidentul ăsta ți-a pricinuit atîtea neplăceri... te rog să mă crezi, regret sincer...

Se uită la mine și brusc izbucnește în rîs :

— Ha, ha, dacă te-ai vedea numai... Ești însăși naivitatea întruchipată... Pur și simplu erai în stare să mă faci să plîng, dacă nu te-aș cunoaște, așa cum îmi cunosc cele cinci degete de la mînă... „Candide“, parcă așa te poreclisem la școală, după cartea aia scrisă de Voltaire, despre care toți auziserăm, dar pe care nimeni n-o citise... Candide, ha, ha... O vulpe bătrînă, Candide ăsta...

Hubert mă cunoaște într-adevăr, chiar dacă nu întocmai ca pe cele cinci degete ale mîinii. Îmi dau perfect de bine seama că nu toate trucurile mele prind la el. Dar, în genere, douăzeci la sută prind. Iar douăzeci la sută nu-i un procent chiar lipsit de importanță, cînd e vorba să induci în eroare pe cineva care crede că te cunoaște ca pe cele cinci degete de la mînă.

— Trebuie să te previn, — continuă șeful, reluîndu-și mina serioasă, — condițiile din Bulgaria diferă sensibil de cele în care ai fost obișnuit să lucrezi. Organele de la fața locului sînt extrem de vigilente... Agentura noastră-i șubredă rău, iar ce nu se clatină încă, are posibilități extrem de reduse... Există unul sau doi agenți cu oarecari perspective, dar aceștia trebuiesc feriți de riscuri și ținuți în rezervă, pentru cazuri mai serioase. Oamenii de la ambasadă sînt puțini și nu deosebit de activi în aria lor de serviciu, dacă nu ținem cont de denunțurile pe care și le scriu unul împotriva celuilalt... Această activitate scrisă este bineînțeles dovada unei sîrguințe lăudabile, însă așteptăm din partea lor alte manifestări... De-

altfel, informații mai pe larg vei primi de la secție... — Hubert soarbe restul de whisky și-mi aruncă o privire : — Ei, ce ai de spus ?

— Ce-aș putea spune ? — îmi strîng eu mîinile resemnat. — Chiar tu ai menționat că mi se acordă o „anumită șansă", și probabil numai din delicatețe n-ai utilizat expresia „ultima șansă"...

— M-ai înțeles corect, — înclină din cap șeful.

— În cazul acesta ce pot să spun altceva, decît să-ți mulțumesc... Văd că ești aici singurul om care mai are o anumită încredere în mine, cu toate că și asta-i cam știrbită...

— Termină, dragă, cu atitudinea asta de inocență ofensată, — mă întrerupe blajin Hubert. — Dacă-i vorba de încredere, din punct de vedere politic, nimeni, inclusiv Șeful Principal, nu s-a îndoit de tine. Iar în ceea ce privește latura cealaltă...

Tace și face doar gestul acela semnificativ, cu degetul cel mare și arătătorul, care sugerează numărarea banilor.

— Nu vreau să afirm că oamenii noștri sînt chiar într-atît de scrupuloși, însă nimeni n-ar îngădui ca problemele de serviciu să fie sacrificate în favoarea unor interese personale... Și-apoi știi că, împotriva noastră, există o sumedenie de presiuni din partea anumitor organe..., însă trebuie să fim de acord că nu ne putem permite orice, iar în ultimul timp, cazurile de corupție, care s-au transformat în scandaluri publice, au devenit extrem de frecvente...

E gata să se monteze din nou însă probabil că oboseala ajunsese la cota cea mai înaltă, deoarece tace o secundă, iar după aceea îmi declară pe alt ton :

— Așadar pleci acolo... Desfășoară rețeaua, consolideaz-o, demonstrează-ți aptitudinile și asta va însemna reînvierea ta... Thomas, nu acționezi totdeauna prea or-

todox, totuși ești un lucrător care dă rezultate. Deci fii și mai atent de acum încolo, și cu mai multă eficiență.

Hubert ia minifonul lăsat pe măsuță și se ridică, pentru a-mi da de înțeles că audiența a luat sfîrșit.

— Ce face Helen ? — își amintește el în cele din urmă să întrebe, pornind în mod automat minifonul.

— Mulțumesc, bine ! — răspund recunoscător, în sunetele melodiei mîngîietoare.

— Transmite-i multe salútări. Iar ție, poftim ! — și-mi întinde aparatul acela miniatural. — E un excelent dispozitiv de bruiaj... iar cîntecul sună minunat... Curat și nevinovat ca și tine... Candide, ha, ha...

CAPITOLUL II

Călătoria, ca orice zbor prelungit cu avionul, decurge plictisitor. Totuși nu-s un capricios, și în asemenea cazuri îmi zic totdeauna că-i mai convenabil să te plictisești, decît să fii victima unui accident.

Helen, în virtutea obișnuinței, ocupă locul de lîngă hublou, ceea ce îi dă posibilitatea să-mi întoarcă spatele. Apoi, după ce se satură în suficientă măsură privind suprafața cenușie a norilor, se întinde în fotoliul ei și închide ochii, demonstrînd astfel că iarăși ține să se izoleze de prezența mea. Dealtminteri nici n-am de gînd s-o inoportunez, deoarece regulile relațiilor noastre au fost de mult stabilite. Și aceste canoane vor fi respectate pînă la capăt, adică pînă în clipa cînd unul din noi doi se va plictisi să joace mai departe jocul de-a căsătoria.

Așa că-mi las aparatul de calcul electronic să se odihnească, de pe urma surmenajului din ultimele zile, și par-

curg leneș ediția de dimineață a unui ziar, pînă mă surprind cu privirea îndreptată nu spre informația referitoare la o contrabandă de narcotice, ci spre coapsele soției mele, ușor dezgolite în timp ce picotește de-a binelea, în caz că nu se preface.

Niște coapse realmente bine strunjite și plăcut modelate.

Însă descoperirea că tocmai aceste coapse, aparținînd propriei mele soții, mă mai pot interesa după trei ani de conviețuire, această descoperire trezește în pieptul meu un soi de excitație surdă.

„Propria mea soție" — e prea tare spus. În realitate, în tot acest răstimp a rămas pentru mine o femeie aproape străină. Pesemne de aceea încă o mai doresc, ca pe o femeie străină. În general, intimitatea noastră se limitează la faptul că are libertatea de a se îmbrăca și dezbrăca în fața mea și că, din cînd în cînd, — în lipsă de altceva mai bun, — mă acceptă în patul ei. Însă chiar și-n asemenea momente se comportă în așa fel de parcă abia așteaptă să mă respingă și să declare : „Haide, m-am săturat de tine, pleacă odată !".

Un joc al amăgirii, asta-i căsătoria noastră. Și partea proastă e că mie îmi revine, în acest joc, rolul partenerului deficitar. Bineînțeles, nu-s atît de mărginit încît să recunosc că reprezint partea cea slabă, și că apreciez la modul cel mai interesat calitățile ei fizice. Dar femeile intuiesc aceste lucruri chiar și atunci cînd le camuflezi excelent. Și în afară de asta, în relațiile noastre atracția fizică este o partitură scrisă doar pentru vioara a doua. Iar Helen știe foarte bine că, dacă m-a subjugat prin ceva, ispita n-a fost reprezentată de coapsele și chipul ei regesc, ci de un lucru mult mai esențial : banii.

Această Helen, care a dobîndit dexteritatea de a se comporta ca și vara primară a unei regine, este în realitate odrasla celui mai comun băcan, însă un băcan prosper și gras, capabil ca, printr-un gest neglijent, să ofere fiicei sale, în dar de nuntă, un minuscul carnet de cecuri cu un mare cont deschis.

Am cunoscut-o pe femeia asta la una din acele recepții diplomatice de masă, unde nu știi cine a fost invitat și cine s-a autoinvitat, și unde trebuia să stabilesc un contact cu o personalitate extrem de importantă din punct de vedere al intereselor mele profesionale. Și, deoarece realizarea contactării nu mi-a răpit prea mult timp, iar dispoziția mea era excelentă, cu atît mai mult cu cît nici n-aveam ce face altceva, am decis să beau ceva mai zdravăn în onoarea gazdelor. Și tocmai la îmbulzeala din jurul mesei cu băuturi, acolo mi-a făcut cineva cunoștință cu această Helen. Am stat la o parolă, am golit cîteva pahare, iar mai tîrziu am hotărît că putem realiza consumarea de băuturi și în alte condiții, fără îmbrînceli și înghesuială, așa că ne-am mutat într-un loc mai liniștit, la un local renumit, iar de acolo ne-am transbordat, după vreo două ceasuri, într-un teritoriu și mai calm, adică la domiciliul meu personal.

Desigur, Helen mai avusese asemenea legături pasagere, iar eu așijderea. Așa că, probabil, amîndoi am fi avut de înscris această noapte doar ca o simplă cifră la droaia lucrurilor lipsite de sens, dacă o frază scăpată involuntar nu mi-ar fi reținut atenția : tatăl lui Helen era „dezgustător de bogat".

Fie că aceste cuvinte au fost rostite într-un moment de limbuție alcoolică, fie că reprezentau un pas bine chibzuit, chestiunea asta nici pînă astăzi nu-mi e pe deplin clară. Oricum ar fi fost, încă din noaptea aceea am decis

că trebuie să continui legătura, pentru a obține o lumină mai limpede asupra dosarului partenerei mele, ceea ce se petrecu fără eforturi deosebite din partea mea. Helen s-a dovedit o femeie onestă, cel puțin în privința sincerității cu care pomenise de tatăl ei „dezgustător de bogat". Era clar că Helen păsise în zodia vîrstei măritișului, dar încă n avea nici o perspectivă, fie pentru că anturajul de comercianți al părinților nu o tenta prin masculii disponibili, fie pentru că, și asta era posibil, aceștia nu manifestau un entuziasm deosebit de a se încurca cu o persoană care reușise deja să stîrnească destulă zarvă prin vederile ei exagerat de independente, referitoare la problema sexuală.

Și iată că la orizontul lui Helen, îngust și mercantil, se ivi un nou obiect, un mascul între două vîrste, și cu venituri tot atît de medii, nelipsit însă de un anume farmec, cel puțin în ceea ce privește profesia. Deoarece, e de prisos s-o mai spun, profesia de diplomat radiază totdeauna o lumină ademenitoare pentru fluturii din mica burghezie. Cocteiluri, recepții, reprezentații de gală și călătorii în străinătate, toate reprezentau o excelentă arenă pentru demonstrarea noilor coafuri și toalete, și de ce și-ar mai face o femeie toalete, dacă n-ar avea unde să le etaleze... Așa că, în ultima instanță, obiectul apărut recent, în ciuda relativei sale mediocrități, fu prins în colimator și căsătoria se perfectă imediat.

În perioada cînd se petrecu evenimentul, lucram în Chile, iar cunoașterea noastră avu loc în timpul concediului. Deoarece posibilitățile mele financiare erau limitate, a fost nevoie să-i făgăduiesc lui Helen, în chip de cadou de nuntă, o mutare urgentă din Chile la Paris. Bineînțeles, a fost vorba de o promisiune cu totul aleatorie și, desigur, nu s-a realizat nici în momentul cînd,

în cele din urmă, s-a decis să fiu mutat în altă parte a globului, aceasta dovedindu-se a nu fi Europa, ci Africa.

Deci, Helen rămăsese cu buzele umflate, și dacă m-a însoțit pînă la destinația unde fusesem numit, a făcut-o numai pentru respectarea convenienţelor. De fapt, nici nu prea ședea cu mine, majoritatea timpului petrecîndu-și-o la Nairobi, unde pleca cu avionul pentru două-trei zile, chipurile, dar rămînînd acolo, în realitate, săptămîni de-a rîndul, pentru a se destinde în lumea petrecerilor mondene, dacă nu cumva și-n alte activități.

Totuși, dacă trebuie neapărat să citățm expresia „a rămîne cu buzele umflate", atunci aceasta mi se potrivește mai curînd mie, nu numai datorită faptului că Helen își considera dota drept un capital personal și intangibil, ci și pentru că dispunea de cea mai mare parte a salariului meu, ba chiar și de o apreciabilă parte din persoana mea, fără nici o jenă și fără să considere că-mi datorează ceva, indiferent ce, fie măcar și un pic de recunoștință. Din fericire nu cunoaște şi nici n-ar putea afla nimic despre alte venituri ce-mi aparţin, mult mai importante. Regretabil că acum, deocamdată, sursa acestor venituri este temporar sistată. Numai de ar fi realmente temporar.

De fapt, eu ar trebui să fiu cel care să mă eliberez de femeia asta, pentru a-i răpi satisfacţia de a mă pune ea pe liber. E necesar acest lucru, dar încă nu-l aduc la îndeplinire, deoarece nu-mi pot învinge dorinţa ca mai întîi s-o umilesc, să-i demonstrez pînă unde pot promova în profesiunea mea, să-i înfăţişez de la fereastra apartamentului panoramicul Parisului sau al Londrei, să-i frec mutra cu carnetul meu de cecuri, carnetul meu cu două sau trei sute de mii, și să-i declar : „Haide, acum cară-te și du-te de te culcă cu primul trecător ce-ţi iese în cale !". Sau voi reuși să-i înfrîng aroganța, sau o voi alunga, deocamdată însă, în clipa de față, încă nu mi s-a prezentat

ocazia nici pentru prima din variante, nici pentru cea-laltă. De aceea n-am puterea să rup și să plec, fiindcă aș purta în mine sentimentul dezgustător al insatisfacției, care ne rămîne după fiecare poveste nedusă ca lumea la bun sfîrșit.

— Evident, ăsta nu-i Parisul... — bombăne Helen, în timp ce privește pe fereastră, iar eu îmi dau seama că ajunsesem.

— Însă nici Africa nu-i ! — îi răspund eu, aruncîn-du-mi de asemenea ochii în jos.

Femeia, vreau să zic soția mea, se retrage ușor, fiindcă o atinsesem involuntar, atunci cînd mă aplecasem. Gestul ei reflex îmi amintește întreaga falsitate a legăturii noastre.

— Scuză-mă, — îi spun eu, — n-am de gînd să-ți șifonez rochia.

— Slavă Domnului ! — șoptește ea și se întoarce iarăși spre fereastră.

Jos, foarte departe, sub noi, printre fețele semitrans-parente ale unei pîcle subțiri se întinde orașul. Nu reu-șesc să disting nimic, în afara a două cupole aurite, scli-pitoare. Mă afund din nou în fotoliul meu. Orașul nu mă prea interesează, iar muntele din dreapta nici atît, iar soția mea, tot în dreapta, — doar parțial. De aceea închid ochii și aștept răbdător aterizarea.

În timp ce mașina ne transportă de la aeroport la noul domiciliu, nevastă-mea continuă să privească orașul pe fereastră, de astă dată mai îndeaproape. Mă uit și eu, bineînțeles, dar gîndurile îmi și zboară spre activitatea mea. De-aceea abia iau aminte la strada cu cele două rînduri de copaci despuiați și la zăpada mînjită de noroi, încă îngrămădită lîngă rigole. E abia trecut de cinci, însă amurgul parcă a și pornit să coboare.

— Așa-i vremea pe aici, totdeauna ? — întreabă nemulțumită nevastă-mea.

Întrebarea este totalmente idioată, fiindcă într-o țară cu climat temperat timpul nu poate fi permanent ca în martie. Deoarece întrebarea nu-mi fusese adresată mie, ci șoferului, nu consider că-i cazul să reacționez.

— Ah, nu, după o lună-două va fi foarte frumos, — rostește încurajator tînărul de la volan, — cerul se va înseninа și va deveni albastru, castanii vor înflori, și veți vedea că orașul nostru nu-i deloc mohorît, așa cum arată acum.

— Pe timpul ăsta toate orașele au aceeași înfățișare nedefinită, — declar, eu, pur și simplu ca să spun ceva.

Helen îmi aruncă o privire nemulțumită, dar nu zice nimic.

La drept vorbind, pentru mine nu numai toate orașele, ci și toate locuințele au aceeași înfățișare nedefinită. Cea de aici posedă un confort la fel de lipsit de personalitate, ca și cele precedente.

Examinarea întreprinsă de nevastă-mea, se-nțelege, e considerabil mai pretențioasă și mai de lungă durată decît cea operată de mine. Și întrucît tace tot timpul, s-ar cuveni să deducem că-i mulțumită. Pentru că în prezența mea Helen vorbește doar atunci cînd are de menționat ceva neplăcut.

Și totuși, cînd cineva caută prea mult, totdeauna va reuși să depisteze ceva dezagreabil.

— Paturile sînt amîndouă în aceeași odaie, — îi aud glasul de dincolo, în timp ce mă aflu în baie, ștergîndu-mi fața.

— Acuma n-am nici o poftă să pornesc la schimbări capitale, — adaug eu, în vreme ce-mi arunc ochii asupra încăperii.

Într-adevăr, cele două paturi sînt așezate în aceeași odaie, destinată a fi dormitor. După mine, s-ar zice că-i ceva firesc pentru un om normal. Dar Helen e de altă părere.

— Mîine trebuie să găsești pe cineva să-ți mute patul în altă parte. Eu una rămîn aici, pentru șifonierul cel mare.

Și ca să-mi demonstreze că decizia ei e definitivă, pornește să se dezbrace, prilej de a-și muta fizicul, conform procedurii tradiționale, mai întîi în halat, iar după aceea în mîngîierile spumoase ale băii. Helen nu anunță „lasă-mă să mă dezbrac", cum ar fi spus orice altă soție. Ea se dezbracă pur și simplu, fără să-mi acorde vreo atenție, parcă vrînd să sublinieze că reprezint pentru dînsa ceva mult mai puțin important, chiar decît șifonierul cel mare.

Și totuși, două ceasuri mai tîrziu, după o cină improvizată, mă acceptă lîngă ea, poate fiindcă-i încercată de fiorii singurătății în acest loc nou, necunoscut, sau pentru că, și asta-i posibil, amîndouă paturile mai sînt deocamdată în aceeași încăpere, deși nu-i exclusă nici eventualitatea ca, în drumurile din ultimele zile, să nu fi întîlnit nici un trecător.

Ambasada nu reprezintă nimic ieșit din comun, nici pe dinafară, nici pe dinăuntru, tot așa cum este posibil ca și personalul ei să nu reprezinte ceva deosebit. Întrucît însă mi-a fost hărăzit să activez aici, se impune să mă familiarizez și cu ambianța, și cu personalul. În special cu „oamenii" mei.

— Unde-i cabinetul lui Bennett ? — îl întreb pe portar, imediat ce pătrund în salonul de audiențe al ambasadei, fix la nouă dimineața.

— Pentru ce aveți nevoie de Bennett ? Și, în general, cine sînteți ? — mă chestionează bănuitor cerberul casei, care are aerul că nu prea-i la curent cu sosirea mea.

— Cel nou, bătrîne ! Consilierul pentru problemele culturale.

„Bătrînul“ nu-i mai în vîrstă de cincizeci de ani, și are înfățișarea unui boxer ieșit la pensie. Aproape că ia poziție de „drepți“, deoarece și el face parte din cadrele mele, și pentru că, de fapt, nu-i boxer, ci polițist în retragere.

— Îmi pare rău, dar Bennett încă n-a venit...

— Cum încă n-a venit ? Doar începeți serviciul la nouă !

— Îl începem noi la nouă, dar el întîrzie în virtutea unei tradiții. Știți, aici nu-i chiar atîta de lucru, încît să fim aglomerați...

— Tradițiile astea... — pornesc eu să zic.

În aceeași clipă, cineva în spate îmi pronunță, cu o ușoară intonație interogativă, numele personal de familie :

— Domnul Thomas ?

— Presupun că dumneata ești Bennett, — vorbesc la rîndul meu, întinzînd amabil mîna dreaptă către necunoscut.

Bineînțeles, nu-i o presupunere din partea mea, ci o certitudine. Pentru că figura asta, puțin încruntată, îl trădează numaidecît pe omul din profesia noastră. Nu-mi plac mutrele care-l demască pe proprietar. Și nici statura înaltă, deoarece n-ai nici o posibilitate de a te strecura neobservat prin mulțime.

— Unde ai biroul ? — întreb.

— Aici, pe sala asta, a treia ușă.

— Dar al meu ?

— La etaj.

Informația mă satisface. Nu-i totdeauna comod să stai ușă-n ușă cu subalternii. Iar faptul că mă voi afla cu un etaj mai sus, mă îndrituiește să cred că mi s-a rezervat o încăpere convenabilă.

Dar vai, cabinetul în care mă introduce Bennett, după ce urcăm scara, cu greu poate fi apreciat drept convenabil. Totuși, e suficient de mare, însă atît de întunecos, încît se impune ca însoțitorul meu să apese pe butonul întrerupătorului electric, pentru a putea examina ambianța. Mă îndrept spre fereastră, trag perdeaua de tul și descopăr aspectul unui calcan afumat și netencuit, înălțîndu-se doar la un metru distanță de mine.

— Pesemne asta-i încăperea cu cea mai agreabilă priveliște din toată ambasada, — declar eu.

Întorc spatele spre minunatul peisaj, și privirea mi se stabilizează asupra a două calendare de reclamă agățate de perete. În partea superioară a unuia din ele se află o fotografie care imortalizează imaginea unui jucător de tenis, încremenit într-o lansare extraordinară a rechetei. Fotografia celui de al doilea calendar e mai bogată în culori și conținut, deoarece înfățișează o revistă de coapse nude. O paradă amețitoare, cu atît mai mult cu cît îndrăznețul fotograf a cuprins în cadru numai coapsele, lăsînd în afară capetele dansatoarelor.

— Probabil că predecesorul meu era amator de sport și de artă pură, — mormăi eu.

— Nu-i cabinetul predecesorului dumitale. Aici a fost biroul lui Adam, atașatul de presă. Însă, alaltăieri, Adam a declarat că va contracta o depresiune nervoasă dacă nu-l mută în altă odaie. Iar șeful i-a oferit încăperea care, de fapt, îți fusese destinată dumitale.

— Splendid ! — aprob eu. Se pare că toanele lui Adam al tău sînt la voi lege.

— Nu-i al meu, — mîrîie Bennett. — E al ambasadorului. Prim favorit al șefului... și al destinului.

— Și al destinului ?

— Păi nu realizezi figura : magazinele universale „Adam“ ? „Cine se îmbracă la „Adam“, nu calcă pe urmele modei, ci ține pasul cu ea“ și așa mai departe...

— Și așa mai departe ? Două sute de milioane cifră anuală de afaceri.

— Dacă nu și mai mult, probabil...

— Deranjez ? — aud în spatele meu un glas moale de femeie.

După ce bătuse abia auzit la ușă, în încăpere intră o femeie tînără, sau aproximativ tînără, cu o înfățișare promițătoare. Probabil că-i Mary, viitoarea mea secretară.

— Nu deranjezi, dar pisezi, — rînjește Bennett. — Cu obiceiul ăsta al tău, de a da buzna pe neașteptate...

— Cred c-am bătut, mai înainte de a intra, — obiectează Mary, indiferentă.

— Ah, da, dumneata totdeauna baţi la ușă, dar întreprinzi operația în așa fel, încît se creează impresia că mai întîi intri, și apoi baţi.

— Sînt, jos, cîțiva vizitatori care așteaptă pentru consultații, — comunică secretara adresîndu-se lui Bennett, păstrîndu-și indiferența și fără să acorde vreo importanţă mustrărilor lui.

— Iar pe dumneavoastră vă așteaptă ambasadorul, — — adaugă ea, adresîndu-se de astă dată mie.

— Du-te, Bennett, vorbim mai tîrziu, — îi fac un semn cu capul, încruntatului meu adjunct.

Acesta pleacă din încăpere, iar Mary rămîne.

— De fapt, ar fi trebuit mai întîi să mă prezint, — își dă seama femeia. — Vă rog să mă scuzați, însă Bennett ăsta îmi calcă pe nervi în așa hal, încît pierd șirul gîn-

durilor. Sînt Mary, secretara dumneavoastră, cel puțin pînă în clipa cînd vă veți găsi alta.

— N-am asemenea proiecte, — o calmez eu. — Și-i absolut inutil să te prezinți. Cred c-am și aflat totul despre dumneata.

— Fraza asta sună aproape alarmant.

— Dimpotrivă. Informațiile sînt numai în favoarea dumitale. Predecesorul meu, nu găsea pur și simplu cuvinte pentru a-ți lăuda sîrguința și... sufletul pe care le depui în muncă.

— Ce impertinență !

— Ba deloc ! — obiectez blajin. — Flecăreală obișnuită. Știi, există indivizi cărora le place să-și împărtășească suferințele.

— Sînteți și dumneavoastră din aceia ?

— Aparțin categoriei opuse. Dar ce importanță are ? Oare te supără bîrfelile oamenilor ?

— N-aș zice. Dar pe dumneavoastră ?

— Pe mine — cîtuși de puțin.

— Inclusiv acelea care, în momentul de față, circulă pe contul dumneavoastră ?

— Care, mai exact ?

— Vai ! Sînt atît de multe încît nu-s capabilă să le enumăr dintr-o dată. Dacă doriți o situație mai completă, aș putea să vi-o prezint diseară, la consilier.

— De ce tocmai la consilier ?

— Pentru că astăzi e ziua lui. Știți, aici, la noi, zilele sînt distribuite extrem de riguros între cadrele diplomatice. Lunea bem la Adam, marțea la Bennett, miercurea la consilier, și-așa mai departe... Azi e miercuri.

— Ce fel de om e consilierul ?

— Mi-e penibil să-l definesc...

— Îți interzic să ai înaintea mea complexe de tipul ăsta, — declar eu cu severitatea unui autentic șef.

— Știți prea bine că fiecare ambasadă își are tontul ei. La noi rolul acesta este interpretat, nu fără succes, de consilier, — mă lămurește secretara, în vreme ce-și învinge extrem de rapid complexul de timiditate. Apoi adaugă : — Însă permiteți-mi să vă amintesc că sînteți așteptat de ambasador.

Nici n-ar mai fi nevoie să menționez că biroul ambasadorului nu are nimic comun cu încăperea semiobscură lăsată moștenire de Adam. Trei ferestre înalte preiau lumina unei zile noroase, pentru a o revărsa asupra mobilierului amenajat ca într-un muzeu, purtînd probabil numele vreunuia din nenumăraţii Ludovici sau, poate, al vreunei Pompadour. În general, aici totul emană noblețe, inclusiv ambasadorul care se ridică la apariția mea, dar fără a binevoi să-și părăsească biroul, ci plecîndu-se peste el, cu o mînă întinsă, întocmai ca o statuie solemnă.

— Iată-te și pe dumneata... — pronunță el cu o notă fals binevoitoare, după ce reușesc, în cele din urmă, să parcurg cabinetul lung și să ajung pînă la biroul lui masiv și decorat cu sculpturi.

Apuc dreapta veștedă și osoasă, care se îndreaptă spre mine cu aceeași falsă bunăvoință, și mă așez în fotoliul stil Pompadour pe care mi-l indică. O clipă mai tîrziu, silueta verticală a statuii se așează și ea, la rîndul său, în fotoliu și audiența începe.

După chestionările inevitabile și care nu reprezintă nimic, bunăoară cum a decurs călătoria și cum se simte nevastă-mea, ambasadorul trece direct la esența problemei, mai exact încearcă să-mi explice care vor fi atribuțiile mele culturale în cadrul ambasadei și cum nădăjduiește el, șeful, să execut aceste atribuții.

Ascult distrat, în timp ce studiez simultan, cu rapiditate, înfățișarea conducerii. Tipul, de bună seamă, e un

diplomat care descinde din vechea și buna școală. Părul albit frumos, un chip energic, — și un costum gri ireproșabil, de aceeași culoare cu al meu, însă firește mai scump. În ce privește manierele, și acestea au patina bunei și vechii școli : politețe meschină, care totodată reușește să-l țină pe interlocutor la distanța corespunzătoare.

— Sper că nu te plictisesc, — își întrerupe șeful la un moment dat expunerea, pentru a-mi da de înțeles că observă excelent neatenția mea.

— Nicidecum, vă ascult cu deosebită atenție, — îi răspund, arborînd o înfățișare aproape servilă.

Din fotoliul pe care-l ocupă, ambasadorul îmi aruncă o privire bănuitoare, și încerc presimțirea confuză că atitudinea mea obișnuită, de supușenie și blîndețe, nu va fi extrem de apreciată în cabinetul acesta. Zău că-i păcat, deoarece atitudinea asta este anume creată pentru a fi arborată în fața conducătorilor, și nicidecum pentru subalterni.

Ambasadorul își camuflează insatisfacția, așa cum se cuvine unui diplomat, și-și continuă recitalul îndrumărilor :

— Vezi dumneata, posibilitățile de lucru sînt limitate, dar nici chiar inestimabile, în special în domeniul care-ți aparține, cel cultural. Dealtminteri, sper că și dumneata ai reflectat la problemele astea și ai ce să-mi relatezi.

Într-adevăr, am ce să-i spun, deși nu tocmai în chestiunile respective. Totuși, înainte de a trece direct la discutarea lor, decid să mai încerc, pentru orice eventualitate, jocul de-a naivitatea :

— Dumneavoastră ați analizat atît de profund și detaliat problemele, încît pur și simplu nu văd ce aș mai putea adăuga...

— În cazul acesta, nădăjduiesc să accepți acest... hm... să-i zicem „program“ al meu, — rostește pătruns de se-

riozitate şeful, fără a lăsa de-nţeles că-i flatat de aprecierea mea.

— Bineînţeles, considerînd totul ca un fapt în sine, e excelent... — pornesc iarăşi să deapăn.

— „Ca un fapt în sine“, dar nu şi pentru dumneata, nu-i aşa ? — ambasadorul îmi pune iarăşi întrebarea de-a dreptul.

— Nici gînd s-afirm aşa ceva... Totuşi dumneavoastră vă daţi seama şi singur că-n faţa mea se află probleme mai speciale, legate nu chiar atît de direct de cele culturale...

— Problemele speciale sînt domeniul dumitale, — remarcă sec statuia de după birou. — Nici nu mă interesează, şi nici nu-ţi pot servi ca pretext pentru subestimarea atribuţiilor oficiale.

Declaraţia este lansată într-un asemenea mod, judecînd după sens şi ton, încît jocul lui Candide devine absolut inutil.

— E posibil ca dumneavoastră să nu daţi o înaltă apreciere activităţii noastre ? — pornesc să întreb, încă la fel de naiv, în timp ce insist lejer asupra pronumelui posesiv.

— Nu-i vorba de activitate, ci despre anumite metode ale dumitale, — şeful întreprinde un mic gest cu mîna, hotărît să-şi deranjeze încremenirea statuară.

Şi întrucît nu mai adaugă nimic, îmi permit să-l stimulez :

— Mai exact, la ce anume vă referiţi, dacă pot îndrăzni să întreb ? Deoarece părerea dumneavoastră-i pentru mine, realmente, extrem de preţioasă.

— Nu mă îndoiesc, — răspunde ambasadorul pe un ton care capătă greutate prin ironia-i accentuată. — Însă nu ştiu în ce măsură sînt oportune asemenea discuţii aici, în cabinetul acesta...

— Cred că discuțiile serioase sînt mai oportune aici decît oriunde altundeva, — subliniez eu. — Considerabil mai oportune decît acest cîntec superficial, de exemplu.

Fac să tăcăne minifonul, care de cîtva timp se află în mîna mea, și încăperea se umple de tonurile gingașe ale melodiei binecunoscute.

Șeful își dă seama că nu mai poate scăpa de perseverența mea, dar este posibil ca nici să nu simtă nevoia, deoarece chiar de la primele măsuri ale cîntecului vorbește :

— Vezi, domnule Thomas : am să-ți răspund la întrebare, dar mai înainte de orice țin să te avertizez : nu încerca să-mi răstălmăcești cuvintele în scopurile dumitale și să mă calomniezi în vreunul din rapoarte, așa cum proceda uneori predecesorul dumitale. Opiniile mele sînt de multă vreme cunoscute, acolo unde trebuie. Și permite-mi să adaug, personal vei avea nevoie de încă mulți ani și de eforturi susținute, pentru a cîștiga încrederea de care mă bucur eu în clipa de față.

— Vă mulțumesc pentru avertisment, — îl aprob eu, — cu toate că, sincer vorbind, n-am nicidecum intenția de a vă calomnia.

— Cu atît mai bine, — răspunde ambasadorul pe un ton în care încrederea răsună atît de puternic, încît nu poate fi bruiată nici măcar de cîntecul acela pentru copii. — În ce privește părerea mea despre metodele dumitale, ea poate fi exprimată numai în două fraze. Sistemul cel mai comod de a-ți sugruma adversarul e să-l cuprinzi în cea mai prietenească îmbrățișare. Iar dumneata, în loc să-i cîștigi încrederea, îl alarmezi înainte de vreme, și-l amesteci în niște evenimente compromițătoare. Cred că m-am exprimat suficient de clar și scurt ?

— Evanghelia o spune și mai scurt : Iuda l-a sărutat

pe Isus, — îi împrospătez eu memoria, ca să nu se împăuneze exagerat cu stilul său sintetic. — Numai că de la sărutul lui Iuda și pînă astăzi, s-a scurs destulă vreme și lucrurile s-au schimbat și ele îndeajuns. Astăzi nu mai există asemenea cretini, dispuși să cadă în îmbrățișările dumneavoastră. Și chiar dacă ar cădea pradă lor, puteți paria liniștit că și ei vă îmbrățișează cu aceleași intenții perfide, cu care și dumneavoastră întreprindeți operația inversă. Astfel încît impactul este, în orice caz, inevitabil.

—E un punct de vedere, — răspunde ambasadorul, care evident nu s-a gîndit la o asemenea ripostă. — Am fost de acord să-ți expun opinia mea și atît. N-am cîtuși de puțin intenția de a intra într-o dispută cu dumneata.

— Îmi dau seama c-ar fi sub demnitatea dumneavoastră, — declar cu o docilitate atît de nefirească, încît persiflarea fățișă se autodemască.

— N-am îndoieli în privința demnității mele, însă pur și simplu nu agreez pierderea timpului cu flecăreli inutile.

Un îndemn s-o șterg, și-atît de direct, încît mă ridic numaidecît de pe fotoliul cu valoare de antichitate.

— Vreau numai să te previn că voi urmări totuși funcțiile dumitale oficiale, și n-ar fi rău să acorzi mai multă atenție celorlalte acțiuni.

— Voi ține minte sfatul dumneavoastră. Deși, dacă îmi permiteți să subliniez, m-am mai ocupat cu astfel de probleme...

— Dumneata vii dintr-o țară africană, unde îți puteai îngădui orice soi de acțiune, inclusiv și cele absolut prohibite, — obiectează ambasadorul, în vreme ce și el se ridică de pe fotoliu. — Din nefericire, situația de aici nu-i deloc africană.

— Am și fost informat despre această problemă.

— Tot așa cum și eu sînt informat despre dumneata, — subliniază plin de semnificații ambasadorul, ofensat de tonul meu arogant.

— În cazul acesta, ar fi trebuit să vă opuneți din timp sosirii mele aici.

— Poate aș fi făcut-o, dacă ai fi venit pe cale normală, — îmi întoarce el, fără întîrziere, lovitura.

Eterna lovitură a nulităților ăstea umflate : ei sînt singurii care vin pe „calea normală", iar noi, ceilalți, sîntem niște pisălogi, escroci și oameni de categoria a doua.

Însă șeful este, cu toate acestea, un om cu scaun la cap și, în pofida enervării, reușește să-și dea seama că, într-un fel sau altul, de astăzi înainte ne stă în față o muncă pe care trebuie s-o îndeplinim în comun, deoarece tirada următoare este rostită pe un ton mai așezat :

— Nu te considera ofensat, ci străduiește-te să mă înțelegi : n-am idei preconcepute, în mod special, în privința persoanei dumitale, și problema nu-i pentru mine, în general, personală, ci pur tehnică : un om în situația dumitale este de obicei consumat de dorința reabilitării. Iar ambiția exagerată duce la exces de zel. Iar zelul în exces generează gafe. În general, cel care dorește să-și restabilească fulgerător reputația, deseori o pierde iarăși cu aceeași rapiditate, și într-un mod absolut definitiv. Fără să mai pomenim de neplăcerile pe care le cauzează șefilor.

— Înțeleg. Dar dacă nu greșesc, dumneavoastră ați avut aceleași rezerve și față de predecesorul meu...

— Exact. Și s-au justificat pe deplin.

— Și, firește, nici atunci rezervele dumneavoastră n-aveau un caracter personal.

— Sigur că nu.

— În cazul acesta. din moment ce aversiunea dumneavoastră nu-i provocată de persoanele noastre, s-ar

cuveni să tragem concluzia că se adresează direct institutului pe care-l reprezentăm.

— Dar dumneata... Dar este de neconceput... — începe ambasadorul, înecat de mînie.

Dacă omul acesta își prețuiește totuși timpul, nici eu n-aș putea spune că-mi bat joc de el. De aceea, fără să-i mai ascult bîlbîielile, i-o servesc :

— Scuzați-mi insolența de a vă fi ghicit gîndurile...

Apoi fac să țăcăne minifonul, dau ocol biroului și apuc din nou pe calea cea lungă dintre ambasador și ușă, de astă dată în sens opus.

Nevastă-mea folosise ziua pentru a instala un oarecare confort în apartamentul nostru standard, amenajat cu mobilierul ambasadei. La capitolul gospodărie este totdeauna grozavă, nu pentru că s-ar demola muncind în exces, ci pentru că se pricepe în a-i obliga pe oameni să muncească în jurul ei. Trăsătura asta a moștenit-o de la tăică-său, băcanul, care nu-și adunase mormanul de bani numai cu cele două mîini ale sale.

Cînd mă întorc acasă, spre seară, locuința strălucea deja de curățenie, iar prin ușa deschisă de la dormitor se observa clar că patul meu fusese evacuat, pentru a fi probabil instalat în cea de a treia odaie. Servanta din hol e încărcată cu sticle încă neextrase din ambalajul lor, iar în vaze sînt flori proaspete. În ce privește stăpîna casei, se așezase la masa cea mare și se îndeletnicea cu pasiențele ei obișnuite.

— Am senzația c-am să mor de plictiseală în orașul ăsta... — oftează Helen, ridicîndu-și ochii în clipa intrării mele, pentru ca apoi să-i coboare asupra cărților de joc.

Faptul că vorbește încă din primul moment, e de la sine elocvent. Într-adevăr se va prăpădi de plictiseală.

— Dacă mă întrebi pe mine, pretutindeni în lume diplomații se plictisesc și se distrează în același mod... Așa că nu văd cu ce-i mai rău orașul ăsta decît indiferent oricare altul. În fiece săptămînă se dă cîte o recepție, și în fiecare seară are loc cîte o reuniune, ici sau colo. De exemplu, în seara asta sîntem invitați la consilier.

Helen ridică privirea din cărți, iar pe chip îi apare o oarecare înviorare :

— Vai !... Și n-ai putut să-mi dai un telefon ? Abia acum îmi spui !

— „Abia acum“ înseamnă ora șase. Iar noi vom fi acolo nu mai devreme de opt.

Cu altă ocazie mi-ar fi răspuns probabil că o femeie nu poate să facă nimic în două ore, și că pregătirile unei femei nu-s la fel cu cele ale unui bărbat, — să-ți schimbi cămașa și cravata, — și că, în general, sînt cel mai neglijent bărbat pe care l-a întîlnit și că sînt deprins să gîndesc numai la persoana mea... Și multe alte chestii de același calibru. Dar, în momentul de față, după cum am mai spus, nevastă-mea moare de plictiseală și perspectiva unei proxime prezentări în societate o înviorează. Gîndul că în curînd se va întîlni, față în față, cu soțiile colegilor mei, generează în dînsa tensiunea concurentului dinaintea startului fatal. Deci Helen, cu un gest ușor neglijent, respinge cărțile devenite inutile, se ridică și pornește spre baie.

— Ce va fi, de fapt, reuniunea : o beție obișnuită, sau o petrecere în onoarea noastră ? — îi trece prin cap lui Helen să-ntrebe, cînd iese ceva mai tîrziu din baie, înfășurată în halat.

— În seara asta totu-i organizat special în cinstea noastră, — mă grăbesc să precizez, pentru a nu-i întuneca

entuziasmul. — Însă, după cum m-a asigurat consilierul, ei organizează chestiile astea fără nici un fel de ceremonie.

Mă așezasem într-unul din fotoliile din hol și-mi turnasem vreo două degete de whisky, pentru a respira o clipă liniștit după agitația din cursul zilei și a-mi aduna gîndurile. Dar Helen nu-mi dă posibilitatea să-mi concentrez ideile.

— Este invitat și ambasadorul ? — îi aud glasul din dormitor.

— Chiar dacă-i invitat, nu cred să vină.

— Pesemne, n-ai reușit să devii agreabil conducerii.

— Nici n-am încercat. În schimb a încercat el să-mi demonstreze niște atitudini de mare șef, însă cred că l-am pus la locul lui.

— Ce fațetă i-ai prezentat ? Naivă sau amenințătoare ? — întreabă curioasă nevastă-mea.

— I-am arătat ambele fețe ale monedei.

— Numai de n-ar fi observat și ce se ascunde între ele.

Îmi iau paharul și mă ridic, deoarece sistemul ăsta de a vorbi din două încăperi mă enervează. Cînd mă ivesc în ușa dormitorului, Helen se află încă în costumul Evei și tocmai își sortează lenjeria potrivită pentru ocazie. Dracu s-o ia ! Arată la fel ca și acum trei ani : bine făcută, cu silueta ondulată expresiv în locurile corespunzătoare, fără a fi greoaie sau cu depozite de grăsime, aproape ca o adolescentă care abia s-a transformat în femeie. Numai chipul nu posedă nimic din expresia unei adolescente. Impecabil de frumos, arogant și rece, cu niște ochi întunecați, în care zace experiența tăinuită, ca să nu zic destrăbălarea.

Helen îmi surprinde privirea, dar continuă să se ocupe de sutienul pe care abia reușise să-l aleagă și doar mormăie :

— Nu ești un om supus slăbiciunilor, dragule...

Acest „dragule" îl folosește numai atunci cînd se referă la mine, bineînțeles, și în special cu o intonație maliţioasă.

— Cunosc de mult calificativul. Dar trebuie să-ți spun că ești singura care mi-l dai.

— Se vede că celelalte sînt mai educate decît mine, — bombăne femeia, în timp ce-și înhamă sutienul și se ocupă de furou.

— Nu ! — obiectez eu. — Pesemne că ești singura față de care am manifestat o anumită slăbiciune. Fiindcă toate celelalte gîndesc invers.

— Ești sigur ? — mă privește Helen, înainte de a-și trage pe trup fleacul acela semitransparent, garnisit cu dantelă neagră. — Ah, tu, bineînțeles, poţi fi și extrem de periculos, nu contest. Dar nici pînă într-acolo încît toată lumea să te considere un dur. Dacă s-ar fi crezut despre ține că ești într-adevăr un om tare, nu te-ar fi expediat tocmai aici, în Balcani, ca să-ți verifici puterile.

Și ca să-mi demonstreze că prin această tiradă și-a terminat observațiile, își îmbracă furoul și-mi întoarce spatele.

— Știi că asemenea transferuri, de scurtă durată, sînt ceva obișnuit înainte de a fi avansat, — zic eu.

— Știu, de la tine. Dar experiența m-a învățat, cu prisosință, să nu mă bizui pe poveștile tale, — îmi spune Helen, în timp ce continuă să-mi întoarcă spatele.

— Nu ești un copil, și-nțelegi că uneori se mai ivesc și evenimente neprevăzute. De data asta însă cred că totul a fost cîntărit cu extremă precizie. Mi-am și aruncat o privire fugitivă asupra situației de aici. Sînt convins că activitatea pe care o voi desfășura acum ne va propulsa, cu siguranță, undeva mai spre occident.

— Să dea Dumnezeu !... — pronunţă scurt nevastă-mea, pentru ca apoi să se afunde în şifonier, pentru a-mi arăta o dată mai mult c-a încheiat discuţia.

Poate c-a venit timpul să-mi schimb şi eu costumul. De fapt, costumul acesta gri va fi înlocuit cu un altul, tot gri, însă puţin mai închis sau mai deschis, fie ecosez, fie „mille points", fie fără model, numai să reiasă că am o garderobă suficient de asortată.

Divinizez culoarea gri. Reprezintă discreţia totală, reprimarea tendinţei fără sens de a te scoate în evidenţă, contopirea cu mulţimea asemănătoare ţie. Cretinul nu-şi dă seama că a te distinge înseamnă să devii ţintă facilă. Cine atrage atenţia necontenit, acela îşi creează inevitabil şi necazuri. Surplusul de strălucire este permis numai vedetelor, — de film sau nu, — fiind dăunător oamenilor comuni, iar pentru cei de profesia mea, chiar nociv. A trece neobservat, înseamnă că eşti bine apărat, că poţi înainta fără zgomot şi-ţi poţi atinge scopurile.

Mă retrag în cea de a treia odaie, unde, după cum mă şi aşteptam, intervenţia unei mîini atente de gospodină aproape nici nu se remarcă. Încăperea, desigur, este curată, însă geamantanele îmi stau deschise pe duşumea, iar din ele au fost scoase numai costumele, costumele mele gri, şi aruncate pe patul recent instalat. Aleg unul din cele trei, scot o cămaşă curată şi mă îmbrac.

Tipi de genul generalului meu negru, care depăşesc mulţimea cu un cap, vor fi totdeauna vulnerabili. Iar cei de teapa lui Bennett, — aşijderea, — deoarece pe lîngă faptul că e ţeapăn, de parcă ar fi înghiţit o prăjină, mai şi enervează cu fizionomia lui posomorîtă. Şi cei ca şeful meu, cu înfăţişarea lui distinsă de statuie de bronz, nici ei nu fac două parale, pot fi utili, cel mult, ca mobilier pentru un cabinet diplomatic. Avansaţi-l pe bărbatul ăsta

maiestuos în mijlocul oamenilor obișnuiți, dați-i drumul în piață, în metrou, pe bulevard și veți observa că imediat se va transforma într-o caricatură.

Și dacă eu însumi am întreprins ceva în viața asta, și am pornit de la nimic, reușind s-ajung pînă la un anumit nivel, s-a datorat numai faptului că am izbutit să pricep anumite lucruri, și încă de timpuriu... Candide !... Ha-ha !... Rîzi, dragă Hubert... Îți vine ușor să rîzi. Pentru că și studiile, și cariera, și contul de la bancă le-ai primit gratuit de la taică-tău... iar tatăl meu...

Propriu-zis, n-aveam tată, însă mi-am dat seama de asta destul de tîrziu. Omul pe care-l consideram tatăl meu se căsătorise cu maică-mea la un an după nașterea subsemnatului. Presupun că acceptase sacrificiul de a se căsători cu o văduvă, și încă purtînd în brațe un prunc în scutece, numai datorită modestei sume de bani economisiți și cochetei căsuțe rămase de la răposatul ei bărbat. De fapt, dacă era mai inteligent, acest tată de al doilea ar fi trebuit să mă adauge și pe mine la obiectele achiziționate, deoarece, pe el personal, natura îl lipsise de facultatea procreării. Dar tocmai pentru că-și recunoștea fățiș insuficiența, încă de la bun început tăinuise o oarecare dușmănie mocnită față de mine, deoarece vedea în persoana mea o parte din omul care se culcase cel dintîi cu nevastă-sa, și care se dovedise bărbat, în sensul real al cuvîntului.

Numai că mult mai tîrziu m-am edificat asupra acestor lucruri, și-n primii ani l-am considerat tată adevărat, și chiar mă gîndeam că în comportamentul său față de mine se manifestă autentice sentimente paterne.

— Nu bat niciodată copilul, — l-am auzit afirmînd cîndva, de față cu niște musafiri ce se adunaseră în hol. — Bătaia este o sălbăticie. Și-n afară de asta, îi creează

copilului falsa impresie că și-a ispășit greșeala. Iar o greșeală nu poate fi ispășită prin cîteva plame.

Într-adevăr, nu mă bătea niciodată. Mai tîrziu mi-am verificat bănuiala în privința cauzei pentru care nu mă bătea. Un deznodămînt atît de rapid și simplu n-ar fi fost în stare să-i satisfacă pe deplin răutatea. Mă pedepsea. Născocea în tihnă pedepsele și le aplica calm, fără accese de enervare sau mînie.

— De ce-ai întîrziat ? — mă-ntreba el blajin, cînd, abia sosit de la școală, îl găseam stînd la masă cu maică-mea, în sufragerie.

— Ne-am abătut puțin pe la grădină, să ne jucăm, — îi spuneam eu, mai înainte de a fi învățat să mint.

— Treci la perete !... Nu acolo, ci aici, la colț !...

Insista asupra acestui „aici, la colț", pentru că din locul indicat aveam o excelentă perspectivă a mîncărurilor de pe masă și, prin urmare, posibilitatea de a înghiți în sec mai abundent.

Tocmai își terminau amîndoi supa de lapte cu conopidă, una din supele mele preferate. Taică-meu sorbi ultima lingură și întinse farfuria să i se mai servească o porție. Maică-mea îi umplu farfuria cu supă albă și groasă, în care pluteau buchețele mari de conopidă. Pentru asemenea ocazii, maică-mea își studiase mai de mult rolul de martor absent. Tremura la gîndul că cel de al doilea bărbat ar putea s-o părăsească. Făcea tot ce era posibil să n-o lase, deși, pînă la urmă, tot a abandonat-o.

După supă venea rîndul fripturii la cuptor, bine rumenită, presărată cu pătrunjel verde și încununată c-un boț de unt ce se topea ușor deasupra cărnii fierbinți. Odată cu friptura maică-mea aducea și-un morman de salată verde, preparată cu un sos extrem de gustos, pe care se pricepea să-l potrivească de minune. Simțeam în stomac o durere sfîșietoare, și aproape că mă înecam cu saliva,

atîta eram de flămînd. Mi-era așa de foame încît m-aș fi mulțumit și numai cu o feliuță din franzela proaspătă, cu coajă rumenă-cafenie, bine coaptă. Dar știam că-i inutil să formulez vreo dorință, deoarece n-avea cine s-o audă.

Taică-meu isprăvi de mîncat, își mai turnă un pahar de bere rece și despături ziarul, în așteptarea cafelei. Maică-mea, cu gesturi obișnuite, strîngea masa. Iar eu stăteam la colț și observam aceste lucruri, pentru a-mi omorî timpul și a nu mă gîndi mereu la durerile din stomac.

Se isprăvi și cu servitul cafelei. Taică-meu se întinse ușurat pe canapea, absorbit în continuare de lectura ziarului. Maică-mea dispăru dincolo, în camera ei. Iar chinurile mele abia începeau.

Senzația acută de foame se estompa treptat, făcînd loc unei amăreli greoaie în stomac. Însă, în același timp, mi se intensificau durerile în picioare și mi se înmuiau genunchii.

Taică-meu scăpase ziarul pe covor. Aținipise. Deodată mă gîndii să profit de picoteala lui, pentru a mă așeza pe un scaun din apropiere, să mă odihnesc. Însă taică-meu deschise ochii și mă-ntrebă :

— Ai obosit ?

— Nu mai pot, — recunoscui eu vinovat. — Am să cad jos.

— Bine, — dădu el din cap conciliant. — Îți dau voie să te culci.

Și-atunci mă închise pentru întîia oară în dulapul pentru rufărie.

Era un dulap în perete a cărui despărțitură inferioară era destinată păstrării încălțămintei. Dar în realitate era mai totdeauna goală, deoarece încălțămintea o păstram

pe un raft, în cămară. Taică-meu mă înghesui în compartimentul acesta, care se afla direct pe ciment. Și nu era mai înalt de o jumătate de metru, așa că abia mă putui vîrî înăuntru. Apoi trînti ușa dulapului și o încuie.

În primele minute, zăcînd ghemuit pe mozaicul rece, aproape că mă simțeam ușurat. Treptat însă, mîinile și picioarele porniră să-mi amorțească, și fu nevoie să-mi schimb poziția. Am încercat să mă salt puțin, dar capul mi se propti de scîndura de sus. Vrusei să mă întorc, dar nu-mi îngăduiră pereții laterali. Și-atunci am fost cuprins de panica sufocării.

Eram apăsat din toate părțile de scîndurile groase ale dulapului, ca-ntr-o cutie de conserve ermetic închisă, lipsit de posibilitatea de a mă așeza sau răsuci, pentru a-mi destinde mădularele amorțite. Aerul nu-mi era de ajuns, mă înăbușeam, dar cel mai înspăimîntător era sentimentul înnebunitor, care mă apăsa cel mai mult, sentimentul că sînt sugrumat, că după o clipă două voi fi înăbușit și strivit, ca o libarcă, sub un călcîi implacabil. Și brusc am început să țip, să țip sfîșietor, deși știam că era foarte puțin probabil să mă audă cineva. Maică-mea se odihnea în dormitorul ei, la trei odăi distanță, iar taică-meu, de bună seamă, ieșise să lucreze nițel în grădină. Și chiar dacă n-ar fi ieșit, ar fi ascultat cu delicii țipetele mele.

Pesemne că mai tîrziu am leșinat de epuizare, de sufocare și, mai cu seamă, din pricina spaimei aceleia înnebunitoare, — spaima de spațiul închis și strîmt.

Mi-am venit în fire abia cînd am auzit răzbătînd pînă la mine, de undeva, de foarte departe, glasul calm al lui taică-meu :

— Hai, du-te la culcare !

Am încercat să ies din dulap, dar nu mai aveam putere să mă mișc, și a fost necesar să vină maică-mea să

m-ajute. Deja se făcuse seară, sau se-nnoptase de-a binelea, și m-am prăbușit ca un obiect greu în pat. Unicul meu gînd era ca, de acum încolo, să nu mai îngădui a mă pomeni în dulapul infernal.

Bineînțeles, lucrul acesta era mai lesne de hotărît, dar mai dificil de realizat. Și astfel s-a întîmplat, după aceea, c-am mai fost de nenumărate ori zăvorît în dulap, și chiar am învățat unele trucuri mărunte pentru a-mi schimba poziția și a-mi mișca picioarele într-o direcție sau alta, și a-mi lipi obrazul de interstițiul de sub ușă, ca să trag în piept aer proaspăt. Dar în primele minute totdeauna mă invada panica declanșată de spaima spațiului închis și strîmt, și simțeam o pornire înnebunitoare să țip, să-mi zgîrii fața, să-mi rup hainele, iar inima-mi zvîcnea turbată, de parcă ar fi vrut să-mi țîșnească din piept. Trebuia să se scurgă vreme îndelungată pînă reușeam să mă stăpînesc și să amorțesc pe mozaicul de jos. De aceea făceam tot ce-mi stătea în puteri pentru a evita sechestrarea în dulap și niciodată nu m-aș mai fi decis să profit de clipele de picoteală ale lui taică-meu ca să m-așez pe un scaun aflat în apropiere.

Bărbatul de pe canapea se trezește la un moment dat, se ridică în capul oaselor, aruncă o privire spre colțul meu, iar după aceea privește la ceas. Eu abia mă mai țin pe picioare, durerea de la glezne devine insuportabilă, ca și amorțeala din genunchi.

— Am să cad, — îi zic eu.

— N-ai să cazi, — obiectează calm taică-meu.

Și se duce în grădină. Însă revine în hol, după una sau alta, și n-am nici o posibilitate de a-mi părăsi colțul. Prefer să atîrn ca o zdreanță aici, în ungherul acestei odăi luminoase, imensă și bine aerisită, decît să fiu iarăși îngrămădit în spațiul strîmt și întunecos aflat între raftul de jos și mozaic. Singurul lucru pe care mi-l îngădui,

din cînd în cînd, este să mă reazem de perete. Și numai această odihnă de scurtă durată mă salvează de la prăbușirea pe podea. Însă-i o odihnă absolut relativă, deoarece continui să stau vertical pe picioarele mele bolnave, și nu pe altele străine.

Sînt ținut în chipul acesta, la colț, patru ore, șase, opt, în funcție de cum este apreciată gravitatea greșelii mele. Apoi, după ce taică-meu se uită la ceas, îmi comandă :

— Hai, du-te și-ți fă lecțiile !

— Mi-e foame, — îngăim eu, în timp ce mă las să cad pe scaunul din apropiere.

— Abia mîine dimineață ți se va da să mănînci ! Hai, du-te și-ți fă lecțiile !

Pedeapsa la colț făcea parte din repertoriul său obișnuit. Însă avea suficientă imaginație pentru a-l diversifica prin introducerea a tot soiul de numere. Ideile îi erau generate de însăși natura greșelilor mele. Odată, cînd am vărsat călimara pe parchetul din odaie, m-a pus să ling toată cerneala.

— O să se intoxice copilul, — și-a îngăduit să observe maică-mea.

— N-are să se intoxice, o să devină mai atent, — obiectă taică-meu.

Într-adevăr, nu m-am otrăvit. Numai c-am vomitat mult timp în baie, întrucît greața îmi chircea măruntaiele și nu puteam elimina gustul metalic-dulceag al cernelii.

Altă dată, deoarece trecusem cu ghetele pline de nămol pe dalele de marmură din grădină, m-a obligat să le spăl pe toate, cu apă și cu peria. Cu peria de dinți, bineînțeles. Altminteri ar fi fost prea ușor. Spălatul dalelor dură toată după-amiaza, și genunchii îmi erau răniți din pricina tîrîtului pe piatră. Iar taică-meu trecea din sfert

în sfert de ceas, pentru a-mi verifica activitatea și a mă preveni :

— Să nu lași vreo urmă de nămol, că și pe asta te pun s-o lingi.

A treia oară m-a pedepsit din pricina nasturilor.

Tocmai venisem de la școală și nici n-apucasem să-mi dezbrac paltonul. Taică-meu băgă de seamă că haina nu mai are nasturi, deoarece totdeauna observa asemenea lucruri. Prima dată căzuse un nasture, apoi altul și nici nu-mi dădusem seama cînd îi pierdusem.

— Unde-ți sînt nasturii ?

— S-au rupt...

— Și unde-s ?

— Nu știu. Or fi căzut pe-undeva...

—Vino-ncoa !

Mă conduse în dormitorul conjugal, scoase din șifonier mantaua lui de ploaie cea veche și săculețul în care se adunau nasturii de care nu mai era nevoie.

— Ia-ți din dulăpior ac și mosorul cu ață, și să-i coși pe toți !

— Unde ?

— Pe haina de ploaie. Ai să-i coși peste tot, pînă nu va mai fi loc.

Și-am pornit să cos, timp în care-mi înăbușeam foamea și plictiseala. Cînd, în sfîrșit, am terminat, se lăsase noaptea, căci acesta era principalul secret al pedepselor lui taică-meu, — durata lor excesivă. Întreaga manta fusese cusută cu nasturi, pe fiecare centimetru patrat : și mici, și mari, și din cei de sticlă, și din plastic, și de os, și de sidef, și de cămăși, și de pantaloni, și de îmbrăcăminte de damă. Ce-i drept, rezultase o haină destul de stranie, și-ar fi fost interesant s-o păstrez, ca o mărturie a inventivității nesecate a lui taică-meu. Dar după ce

examină rezultatul străduinţelor mele şi-l aprobă tăcut, taică-meu îmi porunci :

— Acum, ia foarfeca şi taie-i !

E greu de trecut în revistă toate torturile ce-i puteau trece prin minte şi nu văd la ce-ar folosi enumerarea lor. Însă una din cele mai neplăcute pedepse, la a cărei amintire mai simt şi astăzi o durere chinuitoare la degetele mîinii drepte, era scrisul. Era suficient să mă fac vinovat, la şcoală, indiferent care-ar fi fost greşeala, ca să-l aud spunînd :

— Ai să scrii clar, citeţ şi caligrafic : „Cînd mă duc la şcoală cu lecţia nepregătită, mă fac de ocară şi-mi dezonorez părinţii. Ei se zbat, dîndu-mi tot ce e necesar, pentru a deveni un om adevărat, şi nu merită să fie acoperiţi de ruşine. Făgăduiesc că niciodată de-acum înainte n-am să mă mai prezint cu lecţia nepregătită !“ E clar ?

— Nu sînt sigur c-am să ţin minte totul exact.

— Aşează-te acolo ! Am să-ţi dictez eu textul. Iar după aceea ai să-l transcrii de o sută de ori.

De o sută de ori, deoarece textul era relativ mai lung. Dacă se-ntîmpla să fie mai scurt, atunci — de două sute de ori. În general, — de la masa de prînz şi pînă-n toiul nopţii, fără îngăduinţa de a mînca sau de a bea o gură de apă.

În mod obişnuit mă găsea, în cele din urmă, după miezul-nopţii, adormit cu capul pe masă şi fără a fi dovedit să execut în întregime numărul de transcrieri prescris. Mă ridica încetişor de guler, de parcă îi era scîrbă să se atingă de mîna sau de chipul meu, şi poruncea :

— Du-te la culcare ! Iar mîine ai să-mi plăteşti datoria în întregime.

Într-o seară, în vreme ce eram absorbit de o copiere obișnuită în odaia mea, iar ușa dinspre hol era nițel crăpată, auzii întîmplător o discuție între maică-mea și taică-meu.

— Cred că exagerezi cu pedepsele astea prelungite, — spunea maică-mea, cu vocea pe jumătate.

— E obligatoriu să fie de lungă durată, ca să aibă destul timp pentru a-și da seama de greșelile lui, — obiectă calm taică-meu.

— Nu știu dacă, în general, e capabil să-și dea seama de ele, — oftă mama. — Am impresia că-i, pur și simplu, tîmpit...

Am simțit cum pieptul îmi este răscolit de mînie. Și nu atît împotriva acestui tată, care dealtfel nici nu-mi era tată bun, cît împotriva propriei mele mame care mă credea tîmpit, și asta după ce îngăduia, cu sînge rece, să mă tîmpească un om hain. Abia de am izbutit să-mi înăbuș accesul de furie și să mă stăpînesc. Și poate tocmai datorită faptului că m-am stăpînit; exact în clipa aceea izbucni în capul meu de copil străfulgerarea descoperirii. Îl enervam pe omul ăsta, îl scoteam din sărite, mai înainte de orice, prin faptul că existam, dar îl enervam și prin împotrivirea lăuntrică, prin încăpățînarea latentă care nu era greu de ghicit.

Și, cîteva zile mai tîrziu, mi-am utilizat descoperirea. Nu-mi aduc aminte ce năzbîtie măruntă săvîrșisem, dar din punctul de vedere al lui taică-meu nu era insignifiantă, deoarece mă osîndise la cea mai grea pedeapsă — dulapul. Și atunci am început să-l rog. Și nu numai că-l imploram, ci și îngenuncheasem și-i sărutam mîinile. Și în pofida faptului că și le retrăgea, continuam să mă agăț de ele și să i le sărut, să le scald în lăcrimi, deoarece plîngeam, boceam cu sughițurile mîniei și ale umilinței.

Însă el n-avea de unde să cunoască astea, şi-l considera drept un plîns purificator, al căinţei, şi, cu toate că se dădea îndărăt şi-şi arbora un aer neînduplecat, pînă la urmă se înmuie şi bombăni :

— Du-te în odaia ta şi fă-ţi lecţiile...

Apartamentul consilierului aproape că nu se deosebeşte prin nimic esenţial de al meu, cu excepţia arămurilor. Vreau să spun că pe întreg teritoriul holului şi al celor două încăperi învecinate erau împrăştiate cele mai diverse şi absolut inutile antichităţi din aramă, — cazane şi căzănele, farfurii, tingiri, tăviţe, tălăngi pentru vite, şi multe altele, — toate lustruite cu osebită acurateţă, ca să strălucească şi să producă un efect cît mai mare posibil. Ceea ce nu împiedica prin nimic ca obiectele să pară nişte vechituri.

Bineînţeles, seara n-a fost organizată deloc în onoarea noastră. Totuşi mă aşteptam, dată fiind calitatea noastră de noi veniţi, să ni se acorde ceva mai multă atenţie, ceea ce avea s-o convingă pe nevastă-mea de faptul că anume noi eram responsabili de această solemnitate. Însă nici gînd de aşa ceva. Cămila de cincizeci de ani, care ne deschide uşa, mormăie un indiferent „Ce mai faceţi ?“, de parcă ne-am fi văzut în fiecare zi, îşi lăbărţează gura mare într-un zîmbet automat şi ne introduce în casă, unde apariţia noastră nici nu este măcar remarcată.

Gazda, se-nţelege, ne conduce de la un invitat la altul, pentru a ne prezenta, şi fiecare din cei de faţă ne serveşte cîte un zîmbet la fel de mecanic, pentru ca imediat după asta să ne uite şi să se cufunde în ocupaţiile personale. Care ocupaţii, ca totdeauna în asemenea ocazii, sînt şi-n litere şi-n cifre trei : cărţi, dans şi băutură.

Jucătorii, așezați în jurul mesei din hol, acoperită cu postav verde, sînt patru la număr : domnul și doamna Adam, consilierul și încruntatul meu adjunct, care pesemne în momentul de față pierde, deoarece arată mai bosumflat decît oricînd. Nici măcar nu-și întrerup jocul la apariția noastră. Numai Bennett, dintr-un pur servilism funcționăresc, binevoiește totuși să se ridice o clipă și să-i sărute mîna lui Helen.

În cealaltă odaie, aflată în partea opusă a holului, unde este instalat magnetofonul, doi tineri dansează cu junele lor soții. Chipurile bărbaților îmi sînt deja cunoscute, însă confuz. Dacă nu mă-nșel, e vorba de adjunctul reprezentantului comercial și de radio-telegrafistul ambasadei. Și-aceștia abia de schițează un rînjet căznit în direcția noastră, continuînd să se scălămbăie tot atît de automat, cu privirea inexpresivă pironită în spațiu, cu brațele nițel ridicate și balansîndu-și fundurile într-o parte și alta.

Pe-o canapea dispusă într-unul din ungherele holului se află instalată încă o pereche, probabil absorbită în executarea celei de-a treia ocupații — băutura. E secretara mea în compania lui Frank, care, dacă nu mă-nșel, trebuie să fie adjunctul lui Adam și, în genere, lucrează ceva în serviciul de presă. Aceștia doi, inclusiv nerușinata mea de secretară, nu ne acordă nici dînșii vreun pic de atenție, dacă nu luăm în considerație inevitabila schițare de zîmbet.

Astfel, după ce întreprindem tot acest periplu, sîntem instalați de cămila consilierului în niște fotolii de pluș, chiar în hol. Amfitrioana ne vîră în mînă cîte un pahar și se așază lîngă noi, evident resemnată cu necesitatea de a suporta numai pe spinarea ei crucea grea a ospitalității. Din fericire are o spinare zdravănă și, realmente,

seamănă destul de bine cu o cămilă, fiind în general înzestrată de natură c-un puternic sistem osos, o statură înaltă, dinţi mari şi laţi, cu o măsură din cele mai mari la talpa piciorului, şi o serie de alte atribute, care, de regulă, nu reprezintă un privilegiu al sexului slab, ci al celui tare.

Şi, poate, tocmai pentru a-şi asigura măcar un minimal procent din feminitatea care-i lipsea de la naştere, soţia consilierului îşi decorase cu generozitate fizicul ingrat, apelînd la toate mijloacele cosmetice posibile, începînd cu manichiura sîngerie şi trecînd la rujul violet al buzelor, pentru a ajunge la machiajul verde din jurul ochilor, contrastînd sinistru cu faţa invadată de pudră. Toate acestea se contopeau într-o înfăţişare, dacă nu captivantă, în orice caz de neuitat.

— Aţi reuşit deja să vă instalaţi ? — grăieşte consiliereasa folosind un bas masculin, deşi, după toate probabilităţile, nu dă nici cinci parale pe faptul dacă ne-am instalat sau nu.

— Aproximativ, — răspunde parcimonios nevastă-mea, care arată evident opărită de primirea „caldă“ şi total umilită, mai ales în privinţa speranţelor ei de a străluci prin calităţile fizionomiei sale şi toaleta.

— Anul acesta primăvara a-ntîrziat destul de mult... — ne propune gazda o a doua temă de conversaţie, după o scurtă şi tensionată tăcere.

— Da, încă-i friguţ... — recunoaşte Helen.

După care urmează o nouă tăcere, şi mai încordată.

— Dumneavoastră vă place să colecţionaţi arămuri ? — îşi aminteşte, în cele din urmă, nevastă-mea să întrebe, vrînd să nu fie chiar total prost educată.

— Nu eu, ci soţul meu, — se înviorează niţel cămila noastră. — Şi-a băgat în cap, ştiţi, e şi el ca toţi ceilalţi,

că trebuie să aibă o colecție. L-am sfătuit să-și aleagă arămurile, fiind mai puțin costisitoare. Și-apoi, are un excelent pretext să colinde prin țară.

Camila tace și privește spre soțul ei. Acesta-i așezat la masa de joc. Surprind neliniștea din privirea ei și întreb, pentru a demonstra că particip și eu la suferința ce-o macină :

— Cum se prezintă soțul dumneavoastră la joc ? E mai puțin costisitor, decît arămurile ?

— Incomparabil mai costisitor ! — recunoaște Camila. — Puteți fi sigur că și-n clipa asta comite o tîmpenie. Bine că n-are posibilitatea să joace decît atunci cînd mă înlocuiește.

Soția consilierului este vizibil chinuită de profunda divizare pe care o trăiește, datoria de amfitrioană și patima hazardului, deoarece continuă să privească insistent și nostalgic spre masa verde.

— Nu vă jenați din pricina noastră, continuați-vă jocul, — declară Helen.

Fraza este rostită cu o anumită doză de maliție, însă gazda pesemne n-are organ pentru asemenea intonații fine.

— Da, va fi într-adevăr nevoie să văd ce se întîmplă acolo... — mormăie dînsa, și numaidecît se îndreaptă spre arena pokerului.

— Te-am lăsat doar pentru cinci minute și-ai și reușit să-mi toci întreaga agoniseală ! — răsună „delicatul“ bas de damă.

Își înlocuiește fără pic de politețe soțul și-i declară provocător lui Adam, în fața căruia s-a adunat o grămadă de jetoane :

— Acum vei avea de-a face cu mine, tinere domn !

— Mi-e indiferent care din membrii familiei va plăti, — răspunde Adam cu generozitatea proprie cîștigătorilor. Și, privindu-și soția, întreabă : — Cine dă cartea, scumpo ?

— Ca totdeauna, cine întreabă, comoara mea, — îi răspunde c-un ciripit dulce doamna Adam. Iar timbrul duios al acestor două replici grăiește destul de elocvent că soții se mai află încă în luna de miere a răsfățului dragostei.

— Va să zică, petrecerea-i numai în onoarea noastră, ai ? — pronunță în șoaptă Helen.

— Așa mi s-a spus...

— Ți-au spus-o în bătaie de joc... Numai dacă nu ți-ai bătut tu joc de mine.

Nu-i răspund, pentru că dacă încep să mă dezvinovățesc, precis va decide că-s implicat în treaba asta. Iată, asta-i nenorocirea oamenilor mîndri. Își poartă nasul pe sus și-și închipuie că se află deasupra celor din jur, fără să-și dea seama că sînt permanent sub loviturile acestora. Un semn de lipsă de atenție, din partea vreunui cretin, se transformă pentru ei în tragedie. Iar eu, dacă eram de unul singur, m-aș fi alăturat fără nazuri inutile secretarei mele, pe jumătate beată și cavalerului ei, de asemenea beat, aș fi ras un pahar sau două, și apoi aș fi plecat, — cu sau fără secretară, — satisfăcut în ambele cazuri c-am reușit să mă sustrag din adunătura asta de semi-idioți.

— Bei din două pahare ? — aud în timpul acesta glasul lui Mary.

Trebuie să fie într-adevăr cherchelită, de vreme ce vorbește mai tare decît e necesar.

— Da. Și pe viitor tot așa am să procedez, — confirmă Frank, care nici el nu-și cruță corzile vocale. — Un pahar de sifon pentru Frank cel treaz și un pahar de

whisky pentru Frank beţivul. Ştii, în mine conviețuiesc două ființe.

— Din păcate, în mine există mai mult de două.

— Cunosc asta, fără să mi-o mai spui. Se ascund în tine atîtea capricii și patimi, încît omul nu mai ştie, la momentul dat, care animal o va zbughi din cuşca menajeriei.

Tînărul ridică paharul, mai precis cel destinat lui Frank beţivul, și-l reduce la jumătate.

— Bei cam mult, — declară Mary, în vreme ce-și ridică și ea paharul. — Vreau să zic, considerabil mai mult decît mine.

— Sînt bărbat.

— Rămîne de dovedit.

Nevastă-mea, așijderi mie, trage cu urechea la dialogul zgomotos, însă își dă aere că gîndurile îi plutesc la distanțe incomensurabile, departe de prostiile acestor beţivani. Ceea ce n-o împiedică, deloc, să-și continuie observaţiile :

— Pesemne că secretara ta și-a despuiat copasele, pînă la buric, în cinstea sosirii tale... — răzbate la urechea mea șopotitul ei dușmănos.

— Așa-i moda... — îngăim eu împăciuitor.

— Moda nu-i o lege, mai ales pentru femei cu picioare atît de groase. Însă, după cum se remarcă, sînt tocmai pe gustul tău.

Din fericire, în acest moment se apropie de noi consilierul. Probabil că-şi amintise de datoriile sale de gazdă. Ne surîde încurajator şi se așează pe scaunul eliberat de nevastă-sa.

— Încă un whisky ?

— Merge ! — aprob din cap, întrucît întrebarea îmi fusese adresată mie.

Consilierul îmi transmite un al doilea pahar, pe care îl ia de pe tava aflată pe servantă și, exprimîndu-și astfel atenția față de mine, se grăbește să și-o manifeste și față de nevastă-mea :

— Anul acesta primăvara a cam întîrziat...

Dar Helen nu-i dispusă să poarte conversații meteorologice.

— Chiar acum cîteva momente am discutat problema asta cu soția dumneavoastră, — răspunde ea cu un glas de o glacială amabilitate.

Declarația îl surprinde pe consilier absolut nepregătit. Își încruntă nițel fruntea, în timp ce se străduiește vizibil să depisteze în creierul său mucegăit de inactivitate orice alt subiect de conversație. Cu statura sa deșălată, gura lăbărțată și dinții galbeni enormi, gazda seamănă extraordinar cu nevastă-sa, chiar dacă nu-i atît de masculin ca dînsa.

Tocmai decisesem să-l ajut să iasă din încurcătură, punîndu-i iarăși întrebarea cu arămurile, cînd amfitrionul este brusc însuflețit de o idee fericită :

— Am auzit că în Africa ați suferit un mic accident... — începe el, în timp ce mă examinează plin de simpatie.

— Ce fel de accident ? — dă să întrebe Helen, care, bineînțeles, nu-i la curent cu problema, apelînd la aceeași curiozitate glacială.

— Da, chiar așa-i, cum a fost în realitate istoria dumitale din Africa ? — se interesează consilierul, în vreme ce se uită la mine cu ochii lui cretini și apătoși.

Și, deși își dă seama că tema propusă nu mă atrage într-un mod deosebit, adaugă :

— Să nu mă crezi curios din fire, dar aici circulă cele mai neverosimile legende pe socoteala dumitale.

CAPITOLUL III

Nu-s omul care să mă las pradă dispoziţiilor sufleteşti. Vreau să spun că nu-mi place să fiu dus de nas de aceste impulsuri şi să mă stînjenească în muncă. Însă, după evenimentele „reuniunii“ de-aseară, şi în special după cele ulterioare, în dimineaţa asta totul mi se pare aproximativ mizerabil, — biroul întunecos, fizionomia posomorîtă a lui Bennett, precum şi imaginea sumbră a hîrţogăraiei secrete de serviciu.

— Agentura-i extrem de debilă, — bombăn eu scîrbit, în timp ce închid dosarul şi-l arunc pe birou. — Şi, natural, absolut inactivă. Dacă paraziţii ăştia nenorociţi se pot numi, în general, agentură.

— Acţionăm atît cît ne îngăduie condiţiile, — răspunde Bennett nemulţumit, aşezat de cealaltă parte a biroului.

— E dificil să ne acopere cu lauri pentru o asemenea activitate.

— E mult de cînd nu mai aştept lauri. Singurul lucru pe care-l mai doresc, e pensia.

— Ce-aştepţi, te priveşte, e problema dumitale personală. Deoarece însă mă aflu încă la mare distanţă de vîrsta pensionării, şi întrucît am promis să realizez unele lucruri...

Tac, fiindcă deodată convorbirea mi se pare tîmpită şi inutilă. Răgaz ce-i îngăduie lui Bennett să mi-o servească :

— Da, toată lumea a şi aflat c-ai venit aici pentru reabilitare.

— Aha, va să zică opinia publică e lămurită. Şi ce se vorbeşte ?

— Păi, tot soiul de braşoave.

— Mai precis ?

— Mai precis poate să te informeze Mary. Știi, față de mine, oamenii se feresc să-și bată gura prea mult.

— Dar cine a lansat informația ?

— Adam, bineînțeles. Nici nu-i săptămîna de cînd s-a înapoiat din concediu, c-un coș plin de bîrfe.

— Este vizibil că el și consilierul nu ne prea iubesc.

— Ești exagerat de îngăduitor cînd te exprimi astfel. Realitatea-i că nu ne pot suferi. Oameni de carieră. Partizani ai diplomației cu mănuși albe.

— Adam ăsta, în special, nu-mi place deloc.

— Trebuie să-ți mărturisesc că nici eu nu-s îndrăgostit de el. Și, colac peste pupăză, aseară m-a curățat de o mie de leva.

— S-ar cuveni să-l studiem mai atent, — zic eu, mai mult pentru a recunoaște terenul.

— M-am și ocupat de chestiunea asta, — îmi răspunde Bennett, fără să clipească, și la aceste cuvinte, în sinea mea, i-am și pus o notă bună la dosarul pe care am început deja să i-l întocmesc în gînd.

— Ei, și ?

— Nu ducem lipsă de material. Tînărul e limbut, iar limbutul, după cum știi, mai scapă cîte o vorbă-n biserică.

— În cazul ăsta ar trebui să trimitem o informație în privința lui.

— De ce nu. Numai că, după cum îți dai seama, nu-i din cei care pot fi doborîți cu o singură notă informativă.

— De ce „o singură notă" ? Acum va fi una, apoi pot fi mai multe.

— N-am nimic împotrivă, — strînge din umeri Bennett, — dar dacă-ți închipui că asta-i acțiunea pentru care ne vor acoperi cu lauri...

— Se vor pune în mișcare și celelalte acțiuni, nu te neliniști... Treburile nu pot rămîne la nivelul actual.

Adjunctul meu tace, însă în așa fel încît se simte de la distanță că are obiecții.

— Ai aerul că ești de altă părere, — remarc eu.

— După un timp, ai să fii și dumneata de altă părere... Imediat ce ți se va mai tempera din entuziasmul reformelor.

Recurge la o pauză, ca și cum s-ar întreba, la rîndul lui, dacă mai are vreun sens să continuie discuția. Apoi mă privește drept în ochi, ceea ce nu-i prea stă în obicei și mi-o trîntește în față :

— Știi ce vom obține ? Nimic ! Un zero rotund. Un mare nimic !

— Dacă nu vom întreprinde nimic, e clar că nu se poate obține altceva.

— Da. Fiecare își imaginează că predecesorii săi n-au făcut nimic. Și că noua eră începe cu el. Numai că noi am lucrat ceva, închipuie-ți !... Cădeam pe brînci de muncă. Am planificat acțiuni... Le-am realizat... Și la urmă ne-am ales cu praful de pe tobă. Bunăoară îmi amintesc de festivalul tineretului... Operațiile erau prelucrate serios, temeinic : influențe subversive, instigații publice, ambuscade, demonstrații de stradă... Oamenii erau instrumentați din timp, rețeaua competent organizată, fiecare se găsea la locul lui... Și, cu toate acestea, s-a prăbușit totul. Dar absolut tot, îți dai seama ? Ne-au zădărnicit într-un asemenea hal întreg sistemul, l-au paralizat în așa măsură, încît nici nu s-au ostenit să ne dea de-nțeles c-au întreprins ceva în direcția asta... Și festivalul a trecut, ca și cum nici n-ar fi existat planurile noastre, ca și cum n-ar fi existat oameni de-ai noștri, ca și cum nici noi n-am fi existat pe aici !

— Da, da, — aprob eu. — Numai nu te aprinde. Mai bine spune-mi, dacă vă izbutea operaţia, ce-aţi fi obţinut ?

Bennett tace.

— Răspunde odată ! Ce-aţi fi obținut ? Răsturnarea regimului ? Sau un scandal care, ca orice scandal, avea loc și se uita ?

— Un scandal nu-i un lucru atît de neînsemnat... — îmi răspunde Bennett nu prea convins.

— Bine, să lăsăm asta. Și, în general, să uităm trecutul. Prefer să-mi spui ce atitudine ai față de cultură. Pui mîna pe revolver atunci cînd auzi cuvîntul cultură ?

— De ce ? Aş viziona cu plăcere un program de televiziune mai interesant...

— Dar nu mă refer la vizionări, ci la acțiuni. Ce avantaje obținea din domeniul culturii predecesorul meu, sau purta de pomană titlul de consilier cultural ?

— Și domeniul culturii e asemeni celorlalte, — găsește Bennett, în cele din urmă, o soluţie de răspuns. — Nu-ți face iluzii să dobîndești ceva în direcţia asta.

— Ce fel de pasăre e șoferul meu ?

— Bun. Ca șofer. Nu te sfătuiesc să-l foloseşti pentru alte probleme.

— Sîntem prea săraci în privinţa oamenilor, ca să utilizăm un om numai într-o singură funcţie.

— Pentru funcţii de altă natură îl folosesc „ceilalți“.

— Dar „materialul“ rămas la îndemînă ?

— Cosmeticiana ne servește ca om de legătură cu Bătrînul. Nimic mai mult.

— Dar profesoara de bulgară, la ce-i bună ?

— La nimic. Numai dacă nu ţii să-nveţi limba bulgară.

— Într-adevăr, moştenirea-i mai mult decît mizeră, — oftez eu şi-mi îndrept privirea spre fereastra acoperită de calcanul afumat al clădirii învecinate. — Ca şi cum ţi s-ar propune să dai informaţii despre împrejurimi, iar tu te ridici înaintea acestei ferestre şi repeţi într-una : „Împrejurimile sînt reprezentate de un perete, un perete orb...“

— Peretele există într-adevăr, — dă din umeri Bennett. — Şi-i ridicat anume, ca să nu putem vedea nimic altceva decît zidul.

— Bine, — confirm eu plictisit, să lăsăm asta.

Şi, în timp ce creez ocazia să se creadă că abandonez terenul neplăcut al discuţiilor de serviciu, adaug :

— După cum am remarcat aseară, joci zdravăn poker.

— Da, însă în ultima perioadă pierd mereu.

— De ce nu faci o pauză ?

— Ce rost ar avea ? Cartea proastă nu poate să meargă la infinit. Într-una din zilele viitoare va veni şi cea norocoasă.

— Exact. Valul cărţilor ghinioniste trece şi te pomeneşti în mînă c-un careu de aşi. Dar pînă să vină, trebuie să joci multă vreme.

— Şi-i nevoie, într-adevăr, ca în pachetul de cărţi să existe cei patru aşi, — aminteşte Bennett, pricepînd aluzia mea destul de transparentă.

— Dar e posibil să nu fie în pachet ?

— Da, se mai întîmplă : în jocul ăsta, adversarul scoate mai întîi un as pentru el, iar după aceea împarte cărţile.

— Prostii. Eşti pur şi simplu deprimat din pricina insuccesselor. Nu există în jurul nostru atîta lăcomie, corupţie, vicii, lipsă de caracter ?

— Ba da, dar nu chiar în măsura în care-ţi închipui.

— Atunci de ce-mi spui că-i posibil ca-n pachetul de cărți să nu se afle toți așii ? Ăștia-s așii noștri, și toată problema-i să știm a-i folosi în joc.

Bennett se apropiase între timp de fereastră și-și îndreptase privirea absentă spre calcanul unde nu era nimic de văzut.

— Nu-mi mai repeta lecția de la școală, — bombăne el nemulțumit. Prefer să-mi arăți cum joci poker.

— Vine timpul și pentru așa ceva, — îngăim eu, luînd dosarul să mai cercetez încă o dată, pentru orice eventualitate, datele disperat de sărăcăcioase.

— Trebuie să cobor, mă așteaptă vizele, — subliniază adjunctul meu.

— Coboară. Și nu uita : am nevoie de o situație completă a tuturor celor care sosesc și pleacă.

N-am cîtuși de puțin intenția să mă duc la masă și să suport tratamentele inchizitoriale ale lui Helen timp de două ceasuri de-a rîndul. Cînd e supărată, tace întotdeauna. Însă această tăcere posedă trepte diferite, în funcție de gradul greșelii mele personale : tăcere aproximativă, tăcere deplină, tăcere mormîntală. În primul caz, îmi adresează doar scurte și necesare replici banale. În al doilea caz, în general nu mai vorbește, remarcă însă prezența mea și-i dispusă, de exemplu, să-mi întindă farfuria și să-mi servească supa. În cel de al treilea caz, de obicei încetez de a mai exista, și trece pe lîngă mine, fără să mă vadă, și chiar de m-aș îneca și-aș trage să mor, n-ar binevoi să-mi dea nici măcar un pahar cu apă.

De-aseară ne aflăm în stadiul al treilea. De aceea îl sun pe portar și-i comand să-mi aducă în birou o cafea și două sandvișuri.

— Am reţinut un loc la avion pentru soţia dumneavoastră, — mă informează el, cînd îmi serveşte ceva mai tîrziu modesta mea masă. — Are să-i ducă biletul şoferul, către orele trei.

— Excelent ! — aprob eu, cu toate că povestea mă loveşte ca o cărămidă în cap.

— Ce ghinion ! — răspunde cu o compătimire servilă boxerul pensionar. — Abia a sosit şi-i nevoită să plece. Dar nenorocirea nu-ntreabă niciodată cînd să vină.

„Nenorocirea"... Înseamnă că totuşi a binevoit să inventeze, din politeţe, un pretext banal — „mama e grav bolnavă" sau ceva în genul ăsta.

— Spune-i şoferului să m-aştepte afară, — îi comunic portarului. — Trebuie să ies pentru un timp oarecare.

Peste o jumătate de ceas, cînd îmi arunc ochii în dormitorul lui Helen, o găsesc, după cum mă şi aşteptam, în frigurile pregătirilor de călătorie. Odaia, care abia aseară fusese amenajată, se află iarăşi într-o dezordine cumplită. Conţinutul marelui şifonier e dispersat pretutindeni — capoate, furouri, rochii, veste, încălţăminte. În ce o priveşte pe nevastă-mea, cu înfăţişarea ei de marmură impasibilă, stă aplecată deasupra geamantanului aşezat pe pat, îndeletnicindu-se cu împăturirea următoarei partide de boarfe.

— Iarăşi faci ordine... — remarc eu naiv, deşi sensul situaţiei este elocvent.

— Îmi fac bagajele !

„Va să zică îmi vorbeşte. Deci n-are intenţia să-mi aplice pedeapsa cu tăcerea mormîntală", — îmi trece prin minte. Asta-i mai rău decît orice. Din moment ce partenerul încetează să te mai chinuiască, e clar că-i hotărît să te părăsească definitiv.

— Nu-nţeleg... — declar eu preocupat.

— „Omul care nu-nţelege nimic“... Cel mai bun rol din repertoriul tău... — spune Helen, ridicîndu-şi capul din geamantan. — Numai că de data asta îmi vei permite să tai din piesă : plec, dragule. Poate — pentru vreme îndelungată, dar poate şi pentru totdeauna.

— Faci cum vrei... Cu toate că, dacă îmi îngădui să spun şi eu ceva, oamenii educaţi fac lucrurile astea oarecum altfel.

Ca orice om prost crescut, nevastă-mea este extrem de sensibilă la capitolul educaţie.

— N-ai de unde să ştii ce fac oamenii educaţi. Niciodată n-ai făcut parte din tagma lor, — mi-o întoarce Helen, însă fără acea nuanţă obişnuită de sportivitate cu care ne serveam altădată jignirile. — Dacă ar fi fost vorba de mincinoşi şi escroci, probabil c-atunci te-aş fi consultat.

— Nu-ţi economisi expresiile, — zic eu. — Sînt obişnuit. Nu consideri însă că-mi datorezi totuşi o explicaţie ? Măcar atît ?

— Tu-mi datorezi explicaţii, nu eu ! — obiectează Helen. — Numai că eu te iert de această datorie şi plec. Iar cauza e atît de evidentă, încît şi tu eşti capabil s-o pricepi. Deoarece, după cum ştii, ţi-am adus o dotă masivă şi reală, în schimbul unei ipotetice şi deloc strălucite cariere. Şi acum se dovedeşte că perspectivele carierei s-au dus dracului, definitiv.

— Inventezi, scumpo...

— Şi asta nu-i totul, — continuă calm nevastă-mea. — Mai rău e că, şi de astă dată, ai încercat să mă minţi, însă în aşa hal încît a trebuit să aflu adevărul de la oameni străini...

— Dacă te gîndeşti la prostănacul ăla de consilier...

— Nu numai la el.

— Va să zică ai avut o discuție amicală cu soția lui Adam.

— Vei avea posibilitatea să afli sursa mai tîrziu. Sper că vei dispune de suficient timp liber pentru îndeletnicirea asta, cînd vei rămîne burlac.

— Nu dau nici două parale pe sursa ta. Ambasada asta, ca toate celelalte, bineînțeles, mișună de bîrfe. Totuși n-am putut presupune că vei fi atît de naivă...

— De fapt, tocmai asta ai presupus.

— Stai și-ascultă-mă ! Într-adevăr am vrut să trec sub tăcere neplăcerile mele de serviciu, ca să nu te plictisesc...

— Nu numai că le-ai trecut sub tăcere, dar m-ai și mințit. Mi-ai sugerat c-ai fost trimis aici pentru o problemă extrem de importantă, dar ei te-au exilat pentru a-ți ispăși păcatele. Numai trimiterea ta la Sofia să nu fie cumva o măsură tranzitorie, mai înainte de a te elimina irevocabil.

— Adevărul e...

— Încetează, te rog ! — mă oprește Helen, în timp ce ridică mîna autoritar. — Adevărul e o noțiune pe care n-am s-o aud niciodată din gura ta, de aceea nici n-am intenția să te-ascult. Și nici să mă mai las tîrîtă după tine.

Trîntește c-un gest brusc capacul geamantanului, de parcă ar fi vrut să sublinieze intensitatea hotărîrii ei, după care adaugă :

— Într-adevăr e tare păcat, însă m-am născut fără aptitudini de cercetător științific și n-am deloc ambiția să scormonesc toate ungherele părăsite ale planetei. Anzii, Africa, Balcanii, iar mîine poate și Polul Sud, dacă îi dă cuiva prin cap ideea să stabilească și acolo vreo amba-

sadă. Căci asta va fi soarta ta, dacă vei mai rămîne cumva în rețea.

— Merci, — înclin eu din cap. — Din fericire, părerea șefului meu diferă oarecum. Iar ceea ce ți-am comunicat, este însuși adevărul : „Ai să lucrezi, — mi-a zis el, — la Sofia, iar după aceea vei fi mutat la Roma sau la Paris.“

— Cînd ai să fii mutat la Paris telegrafiază-mi să vin și eu. Dacă voi mai avea chef, — îmi răspunde Helen și încearcă să dea jos geamantanul de pe pat.

O ajut la această operație, fără ca ea să manifeste vreo opoziție. Însă cavalerismul meu abia de e-n stare s-o încălzească. Cu aspectul ei de aisberg, realmente-i numai bună pentru Polul Sud, sau altundeva, la toți dracii. Și dacă în clipa asta mi-e ciudă de ceva, e tocmai pentru faptul că ea mă trimite dracului, și nu eu pe ea.

Nevastă-mea ia următorul geamantan gol, îl așază pe pat, pe locul rămas liber, și începe iarăși să-și pătureasscă boarfele luxoase. Iar în ce mă privește, sînt ocupat cu evaluarea aspectului practic al situației, deoarece văd că nu se mai poate face nimic, și pentru că n-am deprinderea să dramatizez și să sufăr.

— Biletul se află la șofer, — îi spun eu. — După cîte am înțeles, avionul decolează la cinci. Din păcate am o întîlnire, așa că voi veni direct la aeroport.

— Poți și să nu vii.

— Am să fiu acolo. Nu atît pentru tine, cît pentru faptul că și eu apreciez ipocrizia.

Helen nu obiectează nimic.

— Și întrucît sîntem la capitolul ipocriziei, poți să-mi spui cel puțin care-i pretextul folosit pentru plecarea ta ?

— „Mama e grav bolnavă.“

— Și încă ceva, de astă dată nu ca ipocrizie, ci ca esență : plecarea ta e temporară, sau definitivă ?

— Totul depinde de tine. În general, poți considera situația ta conjugală suprapunîndu-se celei de la serviciu. Dar, în special, aici, la Sofia, nici gînd să mă mai întorc. Colegii tăi sînt într-adevăr extrem de simpatici, iar soțiile lor și mai și, numai că sînt decisă să nu mai suport în spatele meu batjocurile și nici compătimirile acestor inivizî formidabil de agreabili.

— Totdeauna ai fost exagerat de sensibilă, — bombăn eu compătimitor. — Ești realmente un om slab, Helen, deși consideri că eu aș fi acela : Mă rog, oricum ar fi, ne vom vedea la aeroport.

Mă pregătesc să plec, cînd nevastă-mea își ridică iarăși capul din geamantan :

— Spune-mi mai bine, chiar l-ai lichidat pe generalul ăla negru ? Și cam la cît se ridică suma ? Pentru că, nu-i așa, dragule, cînd comiți o asemenea istorie, totdeauna se află în spatele ei o sumă oarecare, nu ?

De fapt n-am nici o întîlnire și mă-ntorc la birou numai ca să fiu ceva mai distanțat de nevastă-mea. Și întrucît, în acest moment, nu mă atrage deloc odaia mea sumbră, cu vedere spre calcanul afumat, decid să mă abat pe la cabinetul lui Adam.

— Abia adineaori am auzit de necazurile dumitale familiale, — zice el. imediat ce mă vede intrînd. — Te compătimesc sincer și sper că totul se va termina cu bine.

Adam, pesemne, se referă la pretinsa îmbolnăvire a soacră-mii, dacă excludem posibilitatea ca el să fi mirosit ceva despre conflictul dintre mine și Helen. Ultima ipoteză este mai puțin probabilă, și-atunci consider că-i

oportun să-i mulţumesc pentru amabilitate. După care trec la temă :

— Nu ştiu dacă dispui de cîteva minute, însă, după cum bănuieşti, mă găsesc în situaţia unui debutant şi-aş fi vrut să mă sfătuiesc, în unele probleme, cu cineva care are experienţa dumitale.

— Bineînţeles, poftim, — se ridică Adam de la birou, foarte afabil. — Deşi, dacă lăsăm la o parte complimentele, sînt în aceeaşi măsură experimentat, pe cît eşti mata debutant.

Ne aşezăm în cele două fotolii de piele de lîngă fereastra mare şi luminoasă, cu vedere spre grădină. Şi fereastra îmi aminteşte, încă o dată, că Adam se lăfăie de fapt într-un birou splendid, care de drept ar fi trebuit să fie al meu.

— Serviciul de presă are multe puncte comune cu cel cultural, — afirm eu. — Asta mă-ndeamnă să presupun că practica dumitale poate fi instructivă pentru mine.

— Spre regretul meu, n-am ce să-ţi ofer ca practică, — îşi desface mîinile gazda. — Însă, dacă îţi face plăcere, hai să bem cîte un păhărel de bourbon...

Se apleacă spre dulăpiorul-frigider, aşezat din spirit de prevedere lîngă fotoliu, scoate sticla corespunzătoare şi un sifon, apoi ia de pe raftul inferior al servantei două pahare şi toarnă.

— Totuşi, dacă nu mă înşel, eşti aici de aproape doi ani, — îmi permit eu să remarc.

— Chiar de aş fi stat şi zece, s-admitem, şi tot m-aş îndoi că posed o experienţă mai bogată, — răspunde Adam şi soarbe din pahar.

Îi urmez exemplul, în timp ce aştept continuarea.

— Poate-i umilitor, însă trebuie să recunosc, toată munca noastră se rezumă la următoarele : Frank care ştie,

care își imaginează că știe bulgărește, examinează în fiecare dimineață ziarele, după care îmi face un raport verbal, pentru ca după aceea să-i relatez și eu șefului, cînd. de fapt, repet cele auzite de la Frank. Ca rezultat al acestei activități trepidante și fructuoase, la sfîrșitul lunii șeful își pregătește raportul scris, în care înglobează cele auzite de la mine, iar eu de la Frank, lucruri care, bineînțeles, sînt de mult binecunoscute acasă, pentru că și acolo se primesc ziarele bulgărești.

— Întîlniți totuși oameni...

— Da, colegi de la alte ambasade occidentale, care de obicei sînt la fel de informați ca și mine. Ce-i drept, din cînd în cînd reușesc să mai dezgrop cîte o bîrfă politică, numai pentru ca raportul ambasadorului, de la sfîrșitul lunii, să fie ceva mai variat. Asta-i tot.

— Dar contactele cu autohtonii ?

— Nici nu prea există asemenea contacte. Iar în măsura în care le am, sînt absolut protocolare și complet inutile.

— Însă situația asta ar trebui schimbată ! — declar eu cu entuziasmul unui autentic novice.

— Splendid. Schimb-o ! — rîde Adam.

— Oare să nu fie posibil ?

— Din firea mea sînt optimist. Deci înclin să cred că-i posibil. Dar ca să intervină o schimbare în aceste probleme ar trebui mai întîi să fie modificate altele.

— Care, de exemplu ?

Adam mă privește de parcă ar estima gradul meu de periculozitate. Apoi soarbe din pahar și-abia atunci vorbește :

— Toate astea-s o poveste veche, Thomas. Așa că nu văd ce sens ar avea s-o rumegăm din nou.

— Te-nțeleg ! — dau din cap resemnat. — Sînt absolut nou aici. Și-i normal să ai motive de-a mă privi cu suspiciune...

— N-am spus c-aș avea vreo suspiciune în privința dumitale. Pur și simplu nu-mi este agreabil să mă cufund într-o discuție inutilă.

Adam tace. Tac și eu, în timp ce-l examinez rapid. Indivizi de genul ăstuia îmi sînt bine cunoscuți. Frumos, răsfățat al soartei, obișnuit să facă impresie bună. Într-atît se chinuie să facă impresie, încît și acum, în ciuda declarației și a intenției sale de a fi prudent, abia se abține să nu strălucească prin expunerea punctului său de vedere asupra problemei.

Este vizibil că n-am dat greș, deoarece, cînd tăcerea devine prea apăsătoare, Adam pornește brusc să vorbească :

— Totul a început acum un sfert de secol, dacă nu chiar și mai de mult. Începuse prost, și apoi a continuat să meargă și mai prost. Iar noi n-am întreprins nimic pentru ca lucrurile să aibă un curs mai bun. Așa că mi se pare lipsit de sens să stăm și să ne interogăm de ce situația-i nesatisfăcătoare...

Adam își mai toarnă două degete de whisky, adaugă două degete de sifon și soarbe, pentru a verifica compoziția rezultată.

— ...Mi se pare lipsit de sens, stăm amîndoi și despicăm firul în patru și ne mirăm că oamenii de aici, pe care îi ocărîm și-i amenințăm, nu manifestă dorința să accepte o invitație la un dejun amical, sau la o ceașcă de cafea, ca să-și deschidă inimile și să ne furnizeze, cu amabilitate, toate aceste informații față de care demonstrăm un interes realmente profesional.

— Bineînțeles, faptele-s de partea dumitale, — recunosc eu, cînd Adam începe din nou să tacă.

Ceea ce nu mă împiedică să cuget că tirada lui ar putea servi ca excelent fundament pentru un raport de serviciu, și ar susține cu brio anumite concluzii : „Adam consideră, în general, că toată politica noastră externă, de la război încoace, reprezintă un întreg sistem de erori. Aceeași apreciere categoric negativă o dă și orientării noastre politice actuale."

— Și, în ciuda faptelor, — îmi permit să subliniez cu voce tare, — oricît de nefast ar fi pentru activitatea noastră oficială, am impresia că cineva trebuie să se ocupe totuși și de problemele cărora dumneata le spui informații secrete.

— E natural ca dumitale să ți se pară așa, — rîde Adam, — chiar sînt dispus să pariez că tot ce nu-i legat de aceste probleme pentru dumneata are semnificația unei activități lipsite de conținut.

— N-am afirmat așa ceva.

— Poți s-o faci liniștit. N-am să mă supăr, deoarece după cum și singur ai auzit, nici aprecierile mele proprii nu diferă mult de ale dumitale. Deosebirea dintre părerile noastre apare, de fapt, doar într-un singur punct.

Se apleacă ușor spre mine, mă privește atent și spune încet :

— Ești convins, de exemplu, că rapoartele dumitale, cu tot caracterul lor secret, valorează mai mult decît cele ale ambasadorului, extrase din ziare și din cinci-șase conversații sterile ?

— Depinde de rapoarte, — îi răspund eu evaziv. — E posibil ca unele din ele să nu fie deosebit de interesante; însă altele pot conține informații extrem de prețioase.

— Nu contest, — ridică mîna Adam. — Totuși, și-o știi mai bine decît mine, și aceste informații relativ prețioase n-au o valoare practică neobișnuită, iar de multe ori pot fi primite și pe o cale absolut normală.

Adam se lasă pe spate în fotoliul său, cu o oarecare satisfacție, după care adaugă :

— Nu vreau să mă dau la profesia ta, iubitule, însă în ultimul timp lucrurile s-au schimbat îndeajuns în multe domenii ale activității umane, inclusiv și în meseria dumitale. Centrele de prelucrare a informațiilor acumulează și sistematizează întreg torentul acesta imens de tipărituri, de lucruri spuse, ascultate, adică receptate pe cale normală. Pe de altă parte, așa numitul spionaj electronic, cu ajutorul sateliților speciali, descoperă, fotografiază și documentează asupra tuturor obiectivelor materiale, pînă chiar și a celor subterane. În prezența acestor două gigantice sisteme mecanice de informare, ce-i mai rămîne agentului secret de tip vechi, care se deplasează alandala, stabilește legături, trage cu urechea și se bizuie numai pe cele două mîini și pe sărmanul său creier ?

— Foarte mult — încerc eu să-l conving. — Tocmai ceea ce nici sateliții, nici centrele de prelucrare a informațiilor legale nu-ți pot oferi.

— Adevărat. Numai că-i vorba despre niște informații pe care nici dumneata nu le poți furniza : proiectele cheie, concepțiile esențiale, de anvergură, asupra cărora nu există nici o documentație, care încă n-au căpătat o expresie materială și pe care, deci, nu se poate pune mîna și nu pot fi sustrase, pentru simplul motiv că se află în capetele oamenilor de stat.

— Raționamentul dumitale nu-i lipsit de oarecari argumente, — răspund conciliant. — Și totuși, crede-mă,

se va mai scurge multă vreme pînă ce agentul secret, de tip clasic, să fie amenințat de șomaj.

— Da, deoarece inerția e o forță uriașă, — oftează Adam. Apoi se uită la mine și adaugă : — Oricum, mi-ar fi deosebit de dezagreabil dacă mi-ai aprecia cuvintele ca pe o manifestare a tradiționalei și latentei dușmănii care există între cele două institute ale noastre.

— N-am nicidecum intenția să interpretez denaturat cuvintele dumitale și cred că te-nțeleg destul de bine. Numai că nu-ți cunosc programul pozitiv.

— Da, programele pozitive sînt cele mai dificile, — rîde gazda. — Iar eu, știi, fac parte din acea categorie de oameni care învinq greutățile, ocolindu-le. Și, totuși, cred că mintea mea lenevoasă a dat naștere și la ceva pozitiv. Dar vom discuta altă dată pe tema asta. Deși, aici, nu ducem lipsă de timp pentru discuții.

De parcă mi-ar fi ghicit dezamăgirea pentru această grabnică încheiere a ordinii de zi, Adam adaugă :

— Un program pozitiv nu-i greu de întocmit, dacă acceptăm ideea simplă că-i necesar să stabilim un oarecare modus vivendi, pentru a nu ne autolichida. Fapt care s-ar putea întîmpla, numai în cazul cînd vom lua în seamă doar interesele noastre, nu și pe cele ale părții adverse.

„Adam trebuie să fie un adept convins al principiului coexistenței pașnice, de tip sovietic", îmi formulez eu mental o părere.

— În general, e timpul să-nțelegem că atunci cînd se pune în discuție soarta omenirii, n-o putem lăsa pradă hazardului, ca la poker. Dealtminteri, cum stai cu pokerul ?

— Cam mediocru, — recunosc eu.

— Cel puțin recunoști, și asta-i un plus. Și Bennett joacă mediocru, dar nu-i în stare să-și dea seama. Sau

dacă-i nevoie să fim mai exacţi, nu-i nici măcar mediocru, ci pur şi simplu e lipsit de imaginaţie.

— Dar ce faceţi pe-aici, în afară de poker ? Vă plictisiţi ?

— Sşşşt ! — gazda îşi duce conspirativ un deget la gură. — Sînt tînăr căsătorit, iubitule. Iar un tînăr căsătorit n-are voie să se plictisească.

— Ai, într-adevăr, o soţie fermecătoare.

— Nici mata nu te poţi considera năpăstuit în direcţia asta. Doamna Thomas arată splendid. Sper ca dînsa să manifeste o mult mai mare atracţie pentru poker, decît dumneata...

— Ai ghicit, — rîd eu.

— Atunci vom avea posibilitatea să ne contactăm mai des, — zîmbeşte şi Adam. — Cu toate că relaţii de tipul ăsta ar putea să te coste cam scump.

„Şi pe dumneata, iubitule, nu mai puţin", răspund eu mental.

— Diseară, bineînţeles; presupun că te vom vedea acasă la noi, — adaugă gazda, în timp ce ne ridicăm. — Astăzi e rîndul meu să fac pe amfitrionul.

Despărţirea de la aeroport se petrece mai puţin încordat decît era de aşteptat, deoarece apar abia în ultimul moment, atît cît să depun o sărutare făţarnică pe obrazul răcoros al lui Helen. Nevastă-mea suportă cu stoicism acest gest de ataşament, întrucît înţelege că sărutul nu-i este destinat ei, ci celor din jur şi, în special, pentru satisfacerea curiozităţii portarului şi a şoferului care ne însoţesc.

Vizita la Adam se desfăşoară şi ea fără dificultăţi deosebite, căci recurg la tot ce-mi stă în putinţă pentru a o scurta la minimum. În apartamentul care nu diferă prin

nimic de al meu și de cel al consilierului, se adunaseră aceleași mutre, prinse în aceleași ocupații clasice — pokerul, dansul și băutura.

— Nu te deranjează distracțiile astea ? — o întreb pe secretara mea, cu voce scăzută, în timp ce mă așez lîngă ea.

— Ba da, îngrozitor ! Dar ai dumneata altceva de propus ?

— Cred că da : un dineu liniștit, la mine acasă.

— Ești convins că va fi mai interesant ?

— Știi, la început sînt totdeauna cam sceptic. Dar nimic nu ne împiedică să încercăm.

— Numai să ai în vedere că bîrfele vor începe să circule chiar mai înainte de a trage ușa după noi.

— Te sperie așa ceva ?

— Pe mine personal, nu !

— În cazul ăsta să mergem !

Și o ștergem aproape neobservați, căci Frank, eternul ei cavaler, este în seara asta de gardă, iar gazdele sînt cufundate în cumplitele suferințe ale hazardului. Ceea ce nu înseamnă, cîtuși de puțin, că pronosticul ei, relativ la bîrfe, nu se va realiza.

Răpirea Sabinei, bineînțeles, fusese planificată din timp. Așa că frigiderul îmi este asortat satisfăcător pentru o cină lejeră. Secretara mea nu manifestă însă o poftă deosebită, sau mai precis spus n-o manifestă pentru icrele negre, ci pentru whisky. Iar eu n-am intenția s-o rețin, căci astfel ajungem mai rapid la gradul de intimitate dorit.

Referirea nevesti-mi la coapsele groase ale secretarei nu-i decît o variantă a tipicelor bîrfe femeiești. De fapt Mary e foarte armonios proiectată de cel-de-sus, deși într-un format mai mare, fiindcă, oarecum, mă depășește

ca statură. Între noi fie zis, poate că aş fi resimţit o oarecare jenă să mă deplasez pe stradă cu o femelă atît de impozantă. Dar în momentul de faţă nu ne aflăm pe stradă şi pot contempla deconectat şi liber bustul ei mare, revărsîndu-se din decolteu şi coapsele bine făcute, expuse neglijent în fotoliul de dinaintea mea. Între timp, secretara, pesemne pentru a nu mă simţi stingherit, sau probabil din pură curiozitate îşi plimbă privirile asupra mobilierului :

— Ai flori din abundenţă, şi numai proaspete, — constată dînsa.

— Anume pentru dumneata, — mint eu, profitînd de împrejurarea că florile încă mai arată proaspete.

— Foarte drăguţ, chiar dacă-i o nevinovată minciună.

Soarbe puţin din pahar, şi parcă abia acum remarcă direcţia privirii mele necuviincioase.

— Şi aşa deci, dacă înţeleg bine, vrei să mă recrutezi ca prietena dumitale personală.

— Nu ţi-ar surîde ?

— Nu ştiu.. Încă nu mi-am precizat poziţia în problema asta, şi probabil că nu mi-o voi preciza niciodată, căci nu sînt o fire care să acţioneze premeditat, ci după capriciul momentului. Dealtfel, şi la dumneata, tot capriciul dirijează jocul...

— Ce fel de capriciu ?

— Păi, capriciul conjucturii... Plecarea inopinată a soţiei... Pericolul de a rămîne, chiar pentru scurt timp, un văduv de paie...

Se tolăneşte în fotoliu, în vreme ce continuă să mă studieze cu privirea, dezgolindu-şi complet coapsele prin acest gest spontan.

— Spre deosebire de dumneata, nu acţionez după capricii, — recunosc eu, în timp ce-mi desprind anevoie

ochii de pe partea inferioară a trupului ei, spre a-i îndrepta către acest chip încă atrăgător pe care planează o expresie de ușoară ironie. — Dacă nevastă-mea se află sau nu aici, asta-i absolut fără importanţă.

— A, va să zică mă ameninţi cu o legătură de mai lungă durată ? — conchide ea, în vreme ce întinde mîna spre ţigări şi-şi apleacă atît de brusc sînii uriaşi, încît sînt gata-gata să se reverse din decolteu.

Îi ofer pachetul şi, cu un gest familiar, aprind bricheta.

— Trebuie să recunosc că pericolul unei legături de durată îmi provoacă un sentiment de genul panicii, — declară secretara, slobozind torente de fum pe năsucu-i uşor cîrn. — Ultima legătură datează de acum trei ani, şi a fost suficient de nefericită ca s-o pot uita.

Îşi încrucişează picioarele, de fapt îşi mută coapsele dintr-o parte în alta, astfel încît mă întărîtă şi mai mult, deoarece unele forme, aflate în deplasare, arată şi mai ademenitoare decît atunci cînd sînt imobile.

— Pe scurt, dacă îmi îngădui o remarcă tehnică, ai declanşat povestea cum n-ar fi trebuit, şi totul ar fi decurs mult mai necomplicat pentru amîndoi dacă ai fi propus pur şi simplu „hai să petrecem noaptea împreună“, în loc să desfăşori atacul pe o bază serioasă.

— Ai dreptate, dar cum să procedez, dacă nu pot evita obiceiul ăsta blestemat de a fi sincer ? Realitatea e că spun ce gîndesc, şi abia după aceea îmi dau seama că am încurcat borcanele.

— Oare vorbeşti sincer ? — îşi ridică Mary sprîncenele negre. — N-ai înfăţişarea omului care s-ar arunca într-o aventură fără anumite investigaţii prealabile.

— Poate că mi-am şi întreprins investigaţiile.

— În cazul acesta, ar trebui să mi le fac și eu pe ale mele.

— Fă-le, de ce nu, — răspund eu, în timp ce torn cîte puțin whisky în pahare. — Vrei și gheață ?

— Nu vreau gheață. Vreau răspunsuri precise.

— Iarăși să mai vorbim ? Credeam că verificarea se va traduce prin fapte.

Îi întind paharul, și beau dintr-al meu. Mary soarbe și ea, apoi se pleacă înainte, din nou și absolut pe neașteptate, oferindu-mi panorama bustului în prim-plan :

— Să pornim de la un fapt simplu, cum ar fi, de pildă, sîngele rece... Ce-ai spune dacă nevasta dumitale s-ar înapoia de la aeroport și ar intra pe neașteptate în odaia asta?

— Nimic.

— Dar ea ce-ar spune ?

— Probabil ceva în genul : „Văd că urmezi întocmai sfaturile mele.“

— „Sfaturile“ ei ?

— Exact. Pentru că ultimele ei cuvinte au fost... Scuză-mă, mi-e penibil să le repet...

— Ciudată stare de jenă, la un om care are prostul obicei de a fi sincer.

— Ei bine, ultimele ei cuvinte sunau cam așa : „Conformația secretarei pe care o ai corespunde pe deplin gusturilor tale vulgare, așa că sper să nu te plictisești.“

— Ce noroc, într-adevăr, ca fizicul meu și gusturile dumitale să coincidă global în ce privește vulgaritatea, — rîde Mary pentru prima oară în seara asta. — Dar, pe de altă parte, păcat...

— De ce păcat ?

— Pentru că totul ne este îngăduit dinainte. Altfel s-ar fi desfășurat lucrurile, dacă aveam de-a face cu o dragoste furată, o legătură tăinuită, aventuri nocturne,

cu mașina, în afara orașului, bănuieli din partea ei și riscuri din partea noastră. Toate astea, bineînțeles, nu ca să fie distrusă o căsnicie, ci pentru ca legătura noastră să aibă gust. Deoarece un păcat comis cu știința celui lezat, cred că ești de acord, nu mai are gustul pipărat al păcatului real...

— Ce să fac, dacă nevastă-mea nu ține cîtuși de puțin la prejudecăți.

— E posibil totuși să nu țină la dumneata ! — mi-o servește Mary, privindu-mă pătrunzător.

— Chestiunea ar trebui să-i fie pusă ei, nu mie, — răspund indiferent, ridicîndu-mă să mă dezanchilozez puțin.

— Dacă ai intenția să deschizi fereastra, nu-i o idee rea, — remarcă secretara mea. — Avem destul fum.

Deschid ușa dinspre balcon, inspir răcoarea jilavă a nopții și urmăresc, cîteva clipe, luminițele albe și roșii ale mașinilor care circulă pe șosea.

— Nu-i exclus ca soția dumitale să-ți acorde atîta libertate numai pentru a-și asigura astfel independența ei, — declară Mary, care a venit și ea lîngă ușa balconului.

— Ți-am spus doar : întreab-o pe ea, are să te informeze mai bine, — îi răspund, încercînd să-mi înăbuș mînia.

Apoi, apropierea fizică a acestui trup bine croit, mă subjugă din nou.

— Ai să răcești așa, — zic eu, cuprinzîndu-i degajat umerii, de parcă aș vrea să-i apăr de răceala nopții.

— Nu mă-mpiedica să-mi fac investigațiile... Și nu stîrni privirile provocatoare ale eventualilor trecători, — îngînă Mary, în timp ce lunecă ușor din îmbrățișarea mea.

— Din moment ce ai decis să te joci de-a investigaţia, atunci respectă cel puţin regulile jocului. Informaţiile iniţiale nu se obţin de la obiectul cercetării, ci de la surse laterale.

— Ah, dacă-i vorba de astfel de informaţii, ele există deja. Oamenii bîrfesc că doamna Thomas utilizează o bună parte din timp pentru a-ţi pune coarne, — îmi comunică insolent Mary, de parcă mi-ar fi transmis un amănunt lipsit de importanţă.

— Care oameni ? — mă prefac eu serios. — Familia Adam ? Şi ce reprezintă, de fapt, aceste „coarne“ ?

— Cred că expresia-i suficient de transparentă, — remarcă ea, în vreme ce se retrage în interiorul odăii, aerul nopţii fiind într-adevăr destul de rece.

— Dar absolut tîmpită, — adaug eu, închizînd uşa şi trăgînd perdeaua.

— Eşti de acord că-n zilele noastre e caraghios să se folosească expresii de tipul „coarne“ şi „adulter“, cînd avem de-a face cu lucruri obişnuite, pe care toată lumea le comite zilnic.

Mary ridică paharul şi-l goleşte dintr-o răsuflare. Apoi mă priveşte cu aceeaşi uitătură care vrea să imite agerimea investigatorului şi stabileşte :

— Ai o concepţie prea filozofică despre viaţă.

— Iar dumneata bei prea mult, — nu mă pot abţine de la această subliniere, căci iarăşi mă cuprinde mînia.

— Nu te consuma din pricina asta. În zilele noastre, e ceva extrem de obişnuit.

Se aşază pe spătarul fotoliului, pentru a-şi dezgoli parcă din nou coapsele şi a-mi aminti de existenţa lor.

— Nu eşti cumva vreun adept al relaţiilor sexuale de grup ?

— Nu. Sînt adept al raţiunii sănătoase.

— Nu sesizez legătura.

Mă trîntesc obosit în fotoliul alăturat, îmi salt privirea spre grațiile etalate cu nerușinare, le depășesc și mă opresc asupra ochilor întunecați, ușor umeziți de alcool ai femeii.

— Uite, Mary : atunci cînd nevastă-mea a comis pentru întîia oară nebunia denumită în limbajul anticilor „infidelitate", imaginează-ți că eram întru totul la curent. Nu vreau să spun că Helen mi-ar fi cerut o aprobare prealabilă, dar acționase destul de imprudent, pentru ca eu să intuiesc imediat situația. Al treilea actor al dramei s-a dovedit a fi un coleg sus pus, un om al zilei, destul de puternic, însă nu suficient de puternic, din punct de vedere fizic, pentru a mă împiedica să-i demolez figura. Și, după dumneata, ce s-ar fi cuvenit să fac ? Să provoc un scandal, să-mi pierd postul și să-mi recîștig soția ? Dar, realmente, ce-aș fi putut să recîștig ? O nevastă care, peste o lună, ar fi repetat povestea, și nimic altceva...

— Puteai s-o dai dracului, pur și simplu, — remarcă Mary, care și ea se lasă să lunece tîrîș în fotoliul meu și întinde mîna după țigări.

— Da. Ca s-o schimb cu o altă nevastă, de același calibru, — răspund eu, oferindu-i pachetul de țigări și ținînd din brichetă. — Într-adevăr, nu mi-a trecut prin cap o decizie atît de înțeleaptă.

Nu știu de ce îi povestesc lucrurile astea, care sînt însuși adevărul. Oare pentru că m-a provocat, sau pentru că uneori simt nevoia să dezvălui cel puțin o parte din ceea ce port în mine, sau, și mai exact, din acele povești lipsite de o deosebită importanță și care greu ar putea fi utilizate împotriva persoanei mele.

Îmi aprind și eu, la rîndu-mi, țigara și fumez cîtva timp îngîndurat, blestemîndu-mă în sinea mea pentru

nenorocita idee de a o aduce aici pe femeia asta care, pesemne, ar fi mai încîntată să se distreze cu mine conversînd, decît altfel.

— Dumneata, în afara profesiei eşti un necunoscut, — îi aud iarăşi glasul. — În schimb, soţia ţi-e la mare vogă. Şi asta, mai ales, datorită averii ei. Aşa că, nu te supăra, dar oamenii, de obicei, în asemenea cazuri, înclină să se întrebe : nu cumva respectiva avere reprezintă animatorul principal al toleranţei dumitale ?

— Eşti extrem de suspicioasă, ceea ce nu te împiedică să fii o naivă. Oare-i atît de greu de înţeles că averea în cauză a fost, rămîne şi totdeauna va fi numai a ei, şi că eu personal n-am nici un folos de pe urma acestor bani?

— Exceptînd cazul, cînd ţi-ar deceda soţia.

— Femei de tipul ei nu mor. Oamenii îşi dau duhul din prea multă muncă şi din cauza nenumăratelor griji. Dar, hai, s-admitem c-aş avea intenţia să torn, într-o bună zi, puţină cianură în cafeaua nevesti-mi. Evenimentul ar fi în stare să pună capăt acestui interogatoriu supărător ?

— Posibil... Ba, nu ! Mai am o ultimă întrebare.

— Chiar ultima ?

— Dumneata l-ai lichidat pe generalul ăla african ?

Oftez, manifestînd o sinceră plictiseală, şi mă ridic obosit de pe fotoliu.

— Mi-e teamă, — zic eu, — că nu iese nimic din seara asta a noastră. Ar fi preferabil să te conduc acasă.

— Nu-i deloc necesar să mă conduci, — răspunde Mary calmă, în timp ce se ridică şi dînsa.

— Totuşi, nu te poţi duce singură acasă, la ora asta !

— Dar de ce trebuie neapărat să mă duc acasă ? — întreabă Mary, la fel de liniştită. — Locul din pat al soţiei tale nu-i liber ? — Şi, pe cînd îşi stinge ţigara în scrumieră, adaugă : — Ajută-mă, să mă dezbrac. Vreau să

fac un duș de reînviorare, după toată pălăvrăgeala asta plictisitoare.

În ședința următoare, Mary se dovedește considerabil mai interesantă decît în conversație. Considerabil mai interesantă, însă nu mai puțin extenuantă. În general, tot una și aceeași beție de scurtă durată a simțurilor, de pe urma căreia te alegi cu inevitabila durere de cap și senzația de vid.

O las să doarmă, relaxată și inutilă, cel puțin pentru mine, în patul lui Helen, deoarece îmi îngăduisem într-adins această revanșă, de a realiza ședința în chiar culcușul nevesti-mii. Îmi îmbrac halatul ecosez, aprind o țigară și mă tolănesc într-unul din fotoliile aflate în hol, așteptînd să mă prindă somnul.

Poate ar trebui să iau un somnifer, dar în clipa de față mi-e lene să mă duc pînă la bucătărie, unde nevastă-mea își ține, cine știe din ce motiv, medicamentele. Femeia mea, și cea de aici, și toate femeile posibile... A doua calitate a plăcerii, întocmai ca whiskyul și mesele sățioase, e că-ți oferă șansa să te alegi cu o greutate la stomac... Întocmai ca și scălîmbăiala modernă, forfota premierelor, fudulia prostească de a-ți prezenta costumul cel nou și soția cea impozantă... Prostii și inepții, însoțite, colac peste pupăză, de dureri de cap și plictiseală... Unica plăcere, cea autentică, este, bineînțeles, tocmai aceea pe care nu o ai la îndemînă : plăcerea puterii, plăcerea de a te comporta așa cum ți-e dorința. Și de a face ce vrei, să poruncești femeii de aici „du-te acasă“ și să ceri alteia „vino !“, de a-l înlătura cu un gest, din calea ta, pe cel care te-ncurcă, de a strivi pe oricine intenționează să te distrugă, să-ți scuipi în față șeful și să-i spui, în timp ce caști, „mă plictisești“... Plăcerea puterii, sau, și mai exact, plăcerea banilor, deoarece contul de la bancă e

unicul bun de care nimeni nu te poate deposeda... Să fii înalt şi zdravăn, să ai un zîmbet orbitor, maniere, post de vază, soţie, care prin desfrînarea ei să-ţi asigure drumul înainte, — toate astea sînt mai mult sau mai puţin incerte, nedurabile, schimbătoare. Un cont impresionant la bancă — asta-i singura unitate de măsură a puterii, unica valoare constantă, atît cît poate fi ceva constant în lumea asta instabilă.

Cu toate acestea trebuie să iau un somnifer. Mă ridic de pe fotoliu şi pornesc în direcţia bucătăriei. Descopăr, într-unul din sertarele bufetului, farmacia de casă pusă complet la punct, cuprinzînd în special somnifere. Înghit tableta, apoi mă întorc în hol, şi iarăşi mă aşez în fotoliu, deoarece încă nu mi s-a făcut somn.

Omul slab nu poate simţi niciodată plăcerea şi farmecul acţiunii independente. Faptele îi sînt dictate în întregime de mecanismul impus. Este obligat nu să se manifeste, ci să se adapteze. Deşi, dacă nu-i slab chiar de tot, şi dacă reuşeşte să asimileze meşteşugul, poate deveni, în ciuda aparentei lipse de apărare, extrem de periculos. Adică să fie puternic, dacă vreţi, în pofida slăbiciunii sale totale. Chiar dacă-i o putere latentă. Indiferent dacă-i incompletă. Chiar şi cînd e cuprins de sentimentul blestemat al lucrului nedus pînă la capăt, al lucrului nesatisfăcător.

— Te va ajuta să creşti, — îi plăcea lui taică-meu să afirme, cîteodată, atunci cînd mă trimetea să stau la colţ.

Asta pentru că, pe vremea aceea, eram extrem de mic ca statură. Şi acest amănunt fizic, de care nu eram cîtuşi de puţin vinovat, se transforma într-o sursă suplimentară de nenumărate accidente.

Accidentele proveneau din diverse surse. însă cel mai adesea din partea lui Jeff. Jeff era un elev slab, atît de slab încît rămînea mereu repetent. Însă era cel mai înalt şi cel mai zdravăn dintre toţi, iar în minţile noastre copilăreşti şi primitive puterea fizică echivala cu Puterea, scrisă cu majusculă. Jeff folosea superioritatea sa fizică împotriva mai multor băieţandri, însă cel mai înverşunat era împotriva mea, deoarece eram cel mai mărunt dintre toţi, şi pentru că avusesem odată insolenţa să-l combat de faţă cu alţii. Evenimentul avusese loc pe malul gîrlei, în vreme ce noi ne jucam, iar Herculele nostru, care arborase o atitudine impozantă cu-o trestie în mînă, dădea la peşte. Jeff prindea peşte doar în teorie, deoarece acesta nu vroia să muşte. La un moment dat, Jeff decise că-i cazul să schimbe momeala, şi-mi strigă :

— Fugi şi strînge-mi nişte rîme !

— Strînge-ţi singur, — răspunsei uşuratic, deoarece mi-era silă de rîme, la fel ca şi de şerpii de apă.

Bineînţeles, palma lui grea nu zăbovise să mă lovească după ceafă.

— Păi nu mă pricep unde să le găsesc, — pornii eu să scîncesc, deoarece mîna lui Jeff se ridica din nou.

— Nu te pricepi, ai ? mîrîi batjocoritor Jeff, fiindcă toţi ştiam că rîmele se găsesc în bălegar. — De vreme ce nu te pricepi, am să te învăţ eu.

Şi mă apucă de nas cu degetele lui butucănoase, murdare şi împuţite de tutun, — căci Jeff se apucase şi de fumat, — şi mă tîrî spre mormanul de bălegar. Mă strîngea atît de puternic de nas, încît mă podidi sîngele, iar copiii din preajmă urlau de încîntare. Cînd ajunserăm lîngă grămada murdară, mă îmbrînci din răsputeri peste ea şi urlă :

— Dacă-n cinci minute nu umpli cutia asta cu rîme, te-ngrop pe de-a-ntregul în bălegar, ca să le cauţi cu gura, scîrnăvie.

După cinci minute i-am adus tot ce reuşisem să adun, în timp ce-mi înăbuşeam scîrba şi-mi ştergeam mecanic nasul încă sîngerînd. Acasă, desigur, mă aştepta o pedeapsă suplimentară, pentru aspectul meu murdar. „Jeff m-a bătut şi m-a îmbrîncit în bălegar", — încercai să mă justific. „Nu eu te-am obligat să te duci la Jeff", — îmi obiectă taică-meu, cu tonul său imperturbabil, după care mă trimise să stau la colţ, în picioare.

Dar nu asta era cel mai important. Mai important era că, din ziua aceea, m-am transformat într-o adevărată slugă a haidamacului. În recreaţii mă expedia să-i cumpăr chibrituri sau ţigări, în orele de curs mă obliga să-i transmit rezultatele exacte ale problemelor de matematică, îmi utiliza caietele şi creioanele, ca să nu cheltuiască bani pe asemenea prostii, şi mă silea să-i curăţ c-un beţigaş pînă şi noroiul de pe încălţări.

Şi întrucît exemplul e totdeauna contagios, peste cîtva timp şi cel de-al doilea gogoman al clasei, Ed, încercă şi el, la rîndul său, să mă transforme în slugă. Era prea de tot, pentru firea mea plăpîndă, şi atunci m-am plîns lui Jeff.

— Ed vrea să-i cumpăr şi lui ţigări...

— N-ai să-i cumperi nimic. Numai pe mine m-asculţi, — mi-o tăie scurt Jeff, atins în vanitatea lui de stăpîn.

După care între cei doi, fiindcă şi fără complicaţia asta rivalizau pentru locul celui mai tare, se dezlănţui primul duel în care, aşa cum se întîmpla de obicei, cel mai betegit fu Ed.

— Nimeni să nu mai îndrăznească să se lege de Thomas, dacă nu vrea să aibă de-a face cu mine, — avertiză sumbru patronul meu.

Însă această declarație solemnă nu-mi generă cîtuși de puțin sentimentul de independență, și nici nu-mi diminua ura față de Jeff. Atît de cumplită îmi era ura, încît în fiecare noapte, înainte s-adorm, îmi imaginam cum recurg la un procedeu făcător de minuni, ceva în genul legendarului spanac al marinarului Popeye, care îi conferea imediat puteri și forțe fantastice. Recurgeam la acest procedeu și, întocmai ca Popeye, deveneam mai puternic decît Hercule, și aceasta era starea de spirit cu care mă prezentam la școală, pentru ca în timpul recreației celei mari, exact atunci, să mă îndrept cu pași mari și tărăgănați în direcția lui Jeff.

Acuma îmi vine greu să descriu cu lux de amănunte tabloul pe care îl zugrăvea, în fiecare noapte, imaginația mea de copil. Însă tabloul abunda în pumni, palme și lovituri de picior, și toate bătăile le realizam chiar eu personal, lovind mutra, plexul și fundul lui Jeff. Iar ticălosul de Jeff era proiectat în toate direcțiile, sau mi se arunca la picioare, dar îl ridicam din nou și iarăși îi trăsneam un pumn nimicitor peste dinți, se prăbușea a doua oară, iar eu iarăși îl ridicam și-l plesneam peste mutra lui insolentă, îl loveam, îl loveam, pînă cînd, în sfîrșit, adormeam satisfăcut și epuizat.

Numai că toate astea se petreceau în vis, iar visurile nu satură niciodată de-adevăratelea. Și acesta era motivul pentru care mă gîndeam permanent cum să mă răzbun în realitate pe Jeff. Și nu-mi era prea greu să ajung la concluzia că, din moment ce nu-l puteam lovi pe tipul ăsta fățiș, singura posibilitate era să-l lovesc din umbră, în cea mai mare taină.

Primul atentat pe care l-am comis asupra lui Jeff, a fost cu ajutorul călimării. Deşi de atunci s-a scurs destulă vreme, îmi amintesc mereu cu plăcere de acest prim atac şi de iscusita lui pregătire. Mai înainte de toate a fost bine aleasă ziua, deoarece în ziua aceea Jeff îşi îmbrăcase costumul cel nou. În al doilea rînd, — precizia pe care o dovedi lovitura : în secunda cînd Herculele ieşea în curte, am dat drumul călimării, cu capacul deşurubat, chiar peste capul lui. Sticla îl pocni în ţeastă, la ţanc, iar cerneala îi împroşcă faţa şi hainele. Şi, în sfîrşit, eventualele consecinţe pline de pericol fuseseră evitate din timp.

— Unde ţi-i călimara ? — urlă turbat Jeff, deoarece avea suficiente motive să mă bănuiască anume pe mine.

— În servietă, — răspunsei blajin.

— Arată-mi-o !

I-am arătat-o. Iar după aceea îngăimai în şoaptă :

— Mai bine întreabă-l pe Ed, unde-i este călimara...

Diversiunea era cam riscantă. Totuşi fu încununată de succes. Bineînţeles, Ed nu fu în stare să-şi prezinte călimara, deoarece chiar eu i-o şterpelisem din servietă şi o utilizasem pentru realizarea atentatului. Aşa că între cei doi Goliaţi se dezlănţui iarăşi o bătaie înfiorătoare, în vreme ce măruntul David stătea de-o parte şi se bucura de necazurile lor. Iar după aceea lucrurile au fost organizate astfel, încît aveam posibilitatea să mă răzbun, fără să mă expun vreunei primejdii.

Odată, profesorul de geometrie mă trimise să-i aduc instrumentele de desen pe care le uitase în cancelaria cadrelor didactice. L-am găsit acolo pe dirigintele clasei care, avînd probabil o oră liberă, răsfoia ziarele.

— Ei, Thomas, eşti pregătit pentru ascultarea de mîine ? — zice el, referindu-se la lecţia fixată pentru ziua următoare.

— Am învățat mult, — oftez eu, — cu toate că, dacă stau să mă gîndesc, nu văd nici un folos...

— Cum așa, nu vezi nici un folos ? — ridică din sprîncene profesorul.

— Păi ăștia, care nici nu pun mîna pe carte, n-or să aibă rezultate mai proaste ca ale mele. Unul și-a scris formulele pe manșetă, altul le-a prins cu pioneze sub bancă, iar Jeff așteaptă să-i transmit eu rezultatele, după ce le rezolv...

— Și încă mai ce ?

— Ar mai fi multe de spus, dar nu îndrăznesc să vorbesc, pentru că pînă la urmă tot eu am s-o pățesc...

— Nu-ți fie teamă, n-ai să pățești nimic, — mă liniștește dirigintele.

Și mi-am efectuat pînă la capăt acțiunea de informare. În ziua următoare, în timpul orei, profesorul, cu calm și metodă, îi prinse în flagrant delict pe toți elevii care se îndeletniceau cu copiatul. În special, Jeff, fu surprins exact în secunda cînd despăturea fițuica mea. Încasă o scatoalcă atît de strașnică, încît i se răsuci capul cu vreo nouăzeci de grade.

Începutul era satisfăcător și n-aveam motive să mă opresc la mijlocul drumului. Treptat m-am transformat într-un informator priceput și acumulam experiența necesară. Atît pentru culegerea informațiilor, cît și pentru preîntîmpinarea consecințelor neplăcute. Căci, dacă elevii din clasă ar fi simțit ceva despre adevăratele mele preocupări, mai mult ca sigur că m-ar fi prefăcut într-o masă de carne tocată.

Bineînțeles că informațiile mele îl priveau, mai înainte de toate, pe Jeff și activitățile sale. Și era învariabil prins în clipa cînd își executa șmecheriile, iar pedepsele curgeau

ploaie peste capul său mare și ciufulit. Iar atunci cînd am izbutit să anunț, din timp, că Jeff pune la cale greva și eschivarea de la ora de chimie, și că el, nu altcineva, era cel care furase borcanul cu natriu, — măgădanul a fost eliminat, pur și simplu, din școală. A fost ziua celei mai mari bucurii, dar totodată și a primei mele descoperiri triste. Satisfacția loviturii pe la spate nu se prea deosebea de satisfacția din timpul visurilor în culcușul cald. Dușmanul fusese prins, însă fără să știe că tu l-ai doborît. Dușmanul fusese prins, însă n-aveai posibilitatea să te proțăpești în fața lui și să-l nimicești definitiv, prin batjocurile tale. Era o manifestare a puterii, însă a puterii celui slab, și-ți genera un sentiment neplăcut de insatisfacție și zădărnicie.

Și totuși, în lipsă de altceva mai bun, continuam să acționez cu arma celui slab. Între timp, tatăl meu, conform rețetei arhicunoscute, ieși într-o dimineață să-și cumpere țigări. Și nu se mai înapoie niciodată. Maică-mea începu să-și petreacă după-amiezele vizitînd tot soiul de văduve și femei divorțate, pentru a dezbate, la nivelul cel mai înalt, problema evadării lui taică-meu și a cauzelor acesteia, precum și posibilitățile de a fi pedepsit. Dezbaterile continuă și astăzi, de aproape două decenii, însă se pare că problema n-a fost complet rezolvată.

În ce mă privește, mi-am continuat studiile la liceu cu rezultate destul de bune, datorate nu atît sîrguinței mele, cît aptitudinilor de a fi util profesorilor. Util prin toate mijloacele posibile, dar mai cu seamă pe linia informațiilor. Și tocmai perseverența, plină de dibăcie, pe această linie mi-a îngăduit nu numai să mă descurc cu unii colegi de clasă, dar să și răzbat pînă la noua mea arie de activitate.

Asta s-a întîmplat pe cînd eram în ultima clasă. Cîțiva elevi, niște ochelariști, care-și imaginau că-s mai inteligenți decît ceilalți, organizaseră un cerc secret. Cercul era atît de secret, încît chiar și eu, atît de puțin interesat de problemele revoluției, aflasem despre el. Și, bineînțeles, am comunicat situația dirigintelui, iar dirigintele anunță și el în altă parte. Și iată că, peste două zile, la mine acasă se prezintă un bărbat destul de elegant, de vîrstă mijlocie, — atunci vîrsta mijlocie, în concepția mea, se învîrtea cam în jurul a treizeci de ani, — într-un costum gri și cu o șapcă, tot cenușie, pe creștetul capului. Nu l-am uitat niciodată, deoarece datorită lui, ceva mai tîrziu, am intrat la o școală specială și m-am ales cu o profesie.

— Convorbirea pe care o vom avea noi doi e strict secretă, — mă avertiză necunoscutul. — Avem încredere în tine, deoarece referințele profesorilor sînt extrem de măgulitoare. Sper să nu ne dezamăgești.

După care au început întrebările, iar după aceea mi se puse și problema esențială : să mă apropii de unul din ochelariști, să inițiez discuții sau chiar dispute cu el, să-i stîrnesc interesul și, în general, să creez condițiile recrutării mele în cerc. Deoarece însă, după cum am mai spus, eram extrem de nepregătit în chestiunile revoluționare, vizitatorul îmi încredință spre folosință o expunere populară de marxism. Apoi stabili itinerarul viitoarelor noastre întîlniri și plecă.

Misiunea nu mă atrăgea în chip deosebit, cu atît mai mult cu cît era legată de studiu. Dar mi-am impus să citesc broșurica, iar de aici mai departe totul se desfășură conform planului stabilit. Peste vreo zece zile am fost introdus în cercul revoluționar, ca nou membru. Obiectivul cel mai important era să aflu cu ce altă grupă, sau alt om

din afară are legături cercul. Însă pe linia asta n-am fost în stare să realizez nimic, pentru simplul motiv că nu exista nici o altă grupă, totul fiind creaţia unei autoiniţiative. Ulterior începură certurile din cerc, participanţii s-au divizat în troţkişti şi ortodocşi, s-au dezbinat şi, în general, lucrurile nu căpătară nici o evoluţie, cu excepţia unicului membru al cercului, şi anume tocmai acela care participase cel mai puţin la discuţii, tovarăşul Thomas.

Şi astfel continuai să-mi croiesc drum în viaţă, nu dînd din coate şi rupînd cu dinţii, cum procedează cei puternici, ci strecurîndu-mă aproape nebăgat în seamă, aproape lipsit de apărare şi aproape inofensiv. Dar de pe acum mă serveam excelent de arma celor slabi, ştiam cum să mă prefac docil în faţa celui tare, şi cum să devin favoritul profesorilor, fiind în timpul orelor de curs întruchiparea celei mai respectuoase atenţii şi urmărind fiecare mişcare a profesorului cu privirea mea încrezătoare şi naivă.

Unii colegi de clasă îmi născociseră chiar şi-o poreclă : Candide, după titlul acelei cărţi de Voltaire, despre care toţi auziseră, dar pe care nimeni n-o citise. Alţii, induşi în eroare de exterioara mea lipsă de apărare, încercau să mă calce pe bătături şi să-şi permită glume cu mine. Dar după aceea, în mod invariabil, li se întîmpla ceva neplăcut, ca rezultat al unui apel telefonic anonim adresat părinţilor, sau al unui semnal de alarmă ajuns la urechile profesorilor. În asemenea cazuri aveam toate motivele să triumf, şi într-adevăr triumfam. Dar bucuria mi-era întunecată de senzaţia aceea blestemată, de insatisfacţie şi ineficienţă. Fiindcă puterea mea era puterea celui nevolnic.

CAPITOLUL IV

„Primăvara, în anul acesta, a cam întîrziat puţin“, — după cum binevoia să sublinieze, atît de inteligent, soţia consilierului. Cu toate că primăvara-i întîrziată, vremea caldă a şi păşit în direcţia noastră, şi la începutul după-amiezii străzile sînt încălzite de soare, iar oraşul a căpătat un aspect sensibil modificat, mult mai prietenos. Numai că nu mă prea las influenţat de iluzii. Şi în timp ce „Chevrolet“-ul meu de serviciu rulează agale pe uliţele însorite, continui să simt severa mea izolare în acest univers necunoscut, cu mulţimea trecătorilor care circulă indiferenţi pe lîngă maşină şi care ne taie calea cu insolenţă, fără să ia în seamă ambalările motorului, prin care şoferul îi invită să elibereze strada.

Şoferul micşorează viteza şi parchează lîngă trotuar, în faţa unei impozante clădiri cenuşii, cu faţadă neprietenoasă.

— Redacţia se află la etajul al treilea, domnule... — îmi comunică Andrei, şoferul, deschizîndu-mi portiera maşinii, cu o amabilitate servilă.

Etajul al treilea. Camera corespunzătoare. Redactorul se ridică de pe scaun şi-mi întinde mîna, fără întrebări şi explicaţii, întrucît întîlnirea fusese stabilită printr-un telefon prealabil. Apoi ne aşezăm în fotoliile de cabinet, iar eu îi expun scopul vizitei mele.

— Avem posibilitatea să vă furnizăm material suficient de bogat, — închei eu, — şi ne vom bucura, de altfel, dacă ziarul dumneavoastră ar publica mai multe informaţii despre viaţa culturală de la noi.

— Puţin coniac ? — întreabă redactorul, în loc de răspuns, întrucît pe măsuţă sînt pregătite, cu un remar-

cabil spirit de prevedere, o sticlă de coniac şi cutia cu bomboane.

Umple amîndouă paharele, soarbe dintr-al său şi zice :

— Publicăm destule ştiri despre viaţa dumneavoastră culturală.

— Da, însă majoritatea lor sînt oarecum negative, — remarc eu, gustînd la rîndul meu din coniac.

— Dar chiar toate fenomenele vieţii culturale de la dumneavoastră sînt pozitive ? — zîmbeşte interlocutorul meu.

— Bineînţeles că nu, — răspund la zîmbetul său, tot printr-un surîs. Şi n-am deloc intenţia să contest afirmaţiile dumneavoastră. Dar, la urma urmelor, şi la dumneavoastră există contradicţii...

— Unde nu există ? — redactorul îşi desface braţele, într-un gest ce vrea să sugereze neputinţa. — Contradicţiile sînt motorul dezvoltării.

Zîmbeşte din nou, cu surîsul acela sec şi pur protocolar, chemat să-mi insufle caracterul pur protocolar al întregii convorbiri, şi că-i o prostie să mă aştept la cine ştie ce rezultat de pe urma acesteia.

— Da, există pretutindeni procese complexe... — îngîn eu. — Dar, ca să le înţelegem mai bine, e necesară întreţinerea unor relaţii. Relaţiile reprezintă prima treaptă pe calea unei comprehensiuni reciproce...

— Încă puţin coniac ? — propune redactorul, deşi observă destul de clar că paharul îmi este încă aproape plin.

— Merci, — obiectez eu din cap. — Iar cultura, cred eu, este terenul cel mai propice pentru stabilirea relaţiilor...

— Ca şi sportul...

— Da, da, și sportul... Însă, în cazul de față, mă gîndesc în special la cultură și la relațiile culturale...

Redactorul n-are nimic împotrivă, numai că se uită la ceasul de mînă, oarecum pe furiș, dar și destul de vizibil în același timp.

— Observ că sînteți ocupat, — remarc eu. — Probabil că n-am ales ora cea mai potrivită. Însă mi-ar fi deosebit de plăcut dacă într-una din zilele ce urmează ați fi de acord să luăm masa împreună și să stăm de vorbă mai liniștiți.

— Bineînțeles, ar fi posibil și-așa, — se declară de acord gazda.

— În cazul acesta indicați dumneavoastră ziua, — propun eu, în timp ce mă ridic.

— Știți, mi-e greu să stabilesc data chiar de acum, — răspunde el, părăsindu-și fotoliul. — Însă dacă-mi lăsați numărul de telefon, n-am să uit să vă sun.

Îi ofer cartea mea de vizită, pe deplin conștient c-o arunc la coșul de hîrtii. Și schimbăm cîte o privire, din care se observă că lucrurile sînt clare și fără relații culturale, deoarece redactorul pricepe ce vreau, tot așa cum și eu îmi dau seama că n-am să obțin cele dorite, și că, pînă și masa comună, despre care vorbisem, avea foarte mici șanse de a se realiza vreodată.

Al doilea obiectiv al acestei zile e televiziunea. În general, hotărîsem să-mi consacru toată după amiaza serviciului culturii și, în pofida avertismentelor primite, să verific pe calea unei experiențe proprii posibilitățile celui mai propice teren pentru stabilirea de relații.

Străbat vreme îndelungată tot soiul de culoare, urmîndu-l pe funcționarul care mă preluase chiar de la intrare, pășesc peste cabluri, ocolesc diverse corpuri de

iluminat şi, în cele din urmă, mă trezesc în biroul corespunzător.

Cabinetul acesta nu se deosebeşte prin nimic substanţial de cel precedent, ca dealtfel şi stăpînul său. Acelaşi zîmbet rezervat, aceeaşi sticlă de coniac şi, dacă nu mă înşel, aceeaşi marcă de bomboane.

— Din punctul nostru de vedere, un contact mai strîns între cele două televiziuni ar fi extrem de util, — declar eu, după ce-am terminat cu partea introductivă a convorbirii noastre.

— Am şi încheiat un acord de schimburi cu televiziunea dumneavoastră, — precizează gazda.

— Da, da, ştiu — dau eu din cap, deşi abia acum aflu despre acest amănunt. — Şi, cu toate acestea, un acord pe hîrtie nu are valoarea contactului direct. Între oameni vii şi prin contacte directe, lucrurile se rezolvă totdeauna mai rapid şi mai lesne.

— Cu condiţia să existe o înţelegere reciprocă.

— Îndrăznesc să sper că va exista... Mai ales dacă ţin seama de amabilitatea dumneavoastră.

Este doar un mic compliment. Însă complimentul nu-şi face efectul, şi mai schimbăm cîteva cuvinte fără importanţă. Şi iarăşi surprind privirea discretă la ceas, şi din nou formulez propunerea pentru o eventuală masă comună, pentru a primi răspunsul la care mă şi aşteptam, evaziv şi lipsit de conţinut.

Încă o etapă a acestui periplu obositor pe teritoriul infinit al culturii, care începe să mi se pară atît de splendid şi fertil, întocmai ca şi deşertul Gobi : biblioteca universitară şi, mai precis, secţia corespunzătoare. Cei de aici nici măcar nu pot afirma că prezenţa mea este inutilă, deoarece sper totuşi să aibă nevoie de cărţi în limba noastră.

— Am şi stabilit un anumit schimb cu direcţia dumneavoastră culturală, — îmi explică politicos cetăţeanul cu ochelari negri, instalat de cealaltă parte a biroului. — Din păcate, direcţia dumneavoastră ne expediază tocmai lucrările de care avem cea mai mică nevoie.

— E rezultátul unei confuzii ce poate fi lesne evitată printr-un contact personal, — răspund eu liniştitor.

— Nu cred să fie vorba de vreo confuzie, — dă din cap cetăţeanul cu ochelari, care nici măcar nu s-a deranjat să procure o sticlă de coniac standard. — Noi depunem o muncă ştiinţifică, şi ne este necesară literatura legată de aspectul ştiinţific al travaliului nostru. Iar dumneavoastră vă ocupaţi de propagandă, şi ne expediaţi cărţi ce convin acesteia.

— Întocmiţi nişte liste cu cărţile necesare, — propun eu, — şi aş mai putea trece, să dezbatem problema.

— N-ar fi pentru prima oară cînd le întocmim. Am posibilitatea să vă trimit unele din ele, în copie. Şi nu va mai fi nevoie să vă deranjaţi pînă aici.

După care trecem la ritualul de rămas bun.

Speranţele mele referitoare la domeniul cultural sînt concentrate în special asupra unui profesor Berov. Nu am onoarea să-l cunosc personal, şi pentru a completa acest vid în relaţiile mele mondene, reuşisem să organizez un dineu cu stimatul savant în saloanele restaurantului „Sofia“.

Profesorul vine punctual, la ora stabilită, îmi oferă mîna gălbejită şi zîmbetul amabil, ia lista de vinuri şi meniul şi se cufundă în reflecţii.

— Icre de somon, medalion cu ciuperci şi salată verde, — anunţă el, în cele din urmă, rezultatul cercetărilor sale ştiinţifice.

— Și pentru mine, la fel, — îi fac un semn cu capul chelnerului, pentru a sublinia că în seara asta vom juca într-un spirit de reciprocitate deplină.

Cu aceeași unanimitate ne fixăm și asupra vinului. Apoi ne consacrăm conversației introductive, alcătuită din fraze banale și total lipsite de semnificație, dedicată particularităților bucătăriei naționale, atît la unii cît și la alții, capriciilor climei și altor chestii de calibrul acesta. După care sosește cina propriu-zisă, în decursul căreia pînă și aceste fraze se răresc apreciabil, pentru a lăsa loc liber tăcănitului discret al tacîmurilor.

În general, totul se desfășoară conform șabloanelor obișnuite, tinzînd spre unica și esențiala parte finală a întîlnirii, care îndeobște coincide cu servirea cafelelor și a coniacului. Dar, și în această desfășurare șablon, un om cu nasul fin, ca al meu, simte ușor atmosfera unei anumite tensiuni care, bineînțeles, poate fi receptată și ca o încordare naturală între doi oameni care abia s-au cunoscut.

— Presupun că sînteți satisfăcut de specializarea făcută în țara noastră, — afirm eu, după ce se servește, în sfîrșit, și cafeaua.

— Foarte mulțumit, — răspunde profesorul și-și scoate țigările.

Îmi oferă pachetul, eu îi întind bricheta, iar după ce amîndoi începem să fumăm, convorbirea intră în faza ei esențială :

— În acest caz, sper că vă mai mențineți intenția de a populariza unele realizări din gîndirea noastră teoretică...

Interlocutorul meu tace, de parcă ar estima mental dacă își mai menține într-adevăr această intenție, sau, dimpotrivă, nu și-o mai menține.

— Aţi făgăduit institutelor noastre, dacă nu comit o eroare, ceva în spiritul acesta, — încerc eu să-i reîmprospătez memoria.

— De fapt m-am străduit să întreprind ceva, — rosteşte agale profesorul. Apoi adaugă brusc : — Era cît pe ce să fiu dat afară de la Universitate.

— Înţeleg, — spun eu.

Şi, la rîndul meu, mă las pradă gîndurilor.

— Şi totuşi, într-un oarecare sens, sînteţi obligat faţă de noi... Să nu mă înţelegeţi greşit : n-am cîtuşi de puţin intenţia să vă îndemn la nişte acţiuni ce ar putea dăuna carierei dumneavoastră. Dar totuşi ne sînteţi obligat şi v-aţi fi putut revanşa în vreun mod oarecare.

Profesorul soarbe parcimonios din cafea şi, fără a-şi ridica ochii din ceaşcă, răspunde încet :

— Nu, n-aş avea această posibilitate.

— Nu ştiu dacă mai este necesar să vă reamintesc că institutele mai sus pomenite s-au dovedit suficient de generoase în privinţa întreţinerii dumneavoastră. Fără să mai vorbim de faptul că, acolo, aţi făcut şi anumite declaraţii care vă angajează extrem de mult.

— Într-adevăr, e inutil să le mai amintim, — subliniază interlocutorul meu. — Am o memorie excelentă. Dar, din fericire, în afară de memorie mai am şi raţiune.

Mai soarbe puţin din cafea şi, în cele din urmă, decide să mă privească.

— Vedeţi, domnule consilier : să admitem c-am declarat unele prostii. Însă asta nu înseamnă deloc că sînt dispus să le şi comit. Deci n-are rost să încercaţi ademenirea, şi nici înspăimîntarea mea...

— Dramatizaţi situaţia în mod inutil, — mă străduiesc să-l temperez.

— Nu, nu dramatizez cîtuşi de puţin. Pur şi simplu însă sînt la curent cu metodele dumneavoastră. Şi sînt

pe deplin conştient că personal am greşit. Oamenii dumneavoastră au reuşit, realmente, să-mi sucească minţile o anumită vreme, arătîndu-mi diverse lucruri şi promiţîndu-mi verzi şi uscate. Dar acuma mintea mea se află la locul ei...

— Nu mă-ndoiesc, nu mă-ndoiesc...

— Ţin la liniştea mea, domnule consilier. Şi, printre altele, tocmai pentru că-mi preţuiesc liniştea, n-am să mai accept niciodată întîlniri cu dumneavoastră, nici aici, nici altundeva.

— Zidul ăsta !... — declar eu enervat, în timp ce fixez calcanul afumat din faţa ferestrei ! — Pretutindeni te izbeşti de zid.

— Bine că te-ai lămurit, în cele din urmă, — bombăne în spatele meu Bennett. — Astfel vei aprecia mai corect puţinele noastre succese, obţinute înainte de sosirea dumitale.

— N-aţi izbutit să obţineţi nimic, — i-o tai eu, în aceeaşi stare de enervare, întorcîndu-mă cu spatele la fereastră şi apropiindu-mă de birou. — Nimic, în afara unor fleacuri fără valoare practică. Adam are deplină dreptate : n-are nici un sens să ne omorîm, pentru a ajunge la nişte informaţii pe care centrul de prelucrare a acestora le va prezenta după analiza presei curente...

— Ah, te-ai şi consultat cu Adam ! — exclamă maliţios adjunctul meu.

— M-am consultat. Şi l-am ascultat corespunzător. Iar acum sînt perfect satisfăcut de controlul pe care l-am întreprins. Iată chiar şi diagnosticul !

Odată cu aceste cuvinte, extrag din birou două pagini cu notaţii manuscrise, şi i le întind.

— Citeşte şi completează, dacă ai posibilitatea. Consilierul este realmente mai limbut decît e necesar şi destul

de imprudent, aşa că materialul obţinut e cît se poate de grăitor, pentru un prim semnal. Iar într-un viitor apropiat, sper că vor urma şi altele.

— Nimic nu ne împiedică să încercăm, — răspunde el cu o notă de scepticism şi vîră filele în buzunar.

Privirea îmi cade asupra ultimului număr al unui ziar, zvîrlit pe birou, şi iau ziarul :

— Iată, ascultă : „La întrunirea respectivă...“ şi aşa mai departe. Dar, i-auzi : „Au fost dezbătute şi diverse alte probleme de interes reciproc.“ Punct. Uite, vezi, aceste „diverse alte probleme“ ne interesează, şi nu cele care există şi-n ziare.

Arunc ziarul pe birou şi adaug : — Tipul ăla are dreptate. Ne justificăm existenţa numai dacă sîntem capabili să obţinem informaţii de soiul celor ce nu se pot obţine pe alte căi.

— Pot să-ţi spun imediat cine se află în posesia unor asemenea informaţii, — bombăne adjunctul meu.

— Cine ? Preşedintele consiliului de miniştri ?

— Exact !

— N-aş zice că eşti deosebit de spiritual. Şi nici suficient de informat. Ţin să-ţi aduc la cunoştinţă că asemenea informaţii, sau măcar fragmente din ele, sînt un bun ce aparţine şi unor figuri mai mărunte. În continuare avem două probleme de rezolvat : să depistăm una din aceste figuri şi să găsim o modalitate de a ajunge pînă la ea.

— Nu vei dezlega asemenea probleme, colindînd prin redacţii.

— Da, în momentul de faţă nu ne iese pasienţa cu frontul culturii, — recunosc eu. — Totuşi vizitele nu sînt absolut inutile, ne servesc, cel puţin, ca un camuflaj de legalizare. Iar referitor la cealaltă latură, ţi-am mai spus

că aparţin acelei categorii de jucători care aşteaptă pînă se epuizează cartea proastă.

— A mea continuă încă, — îmi comunică mîhnit adjunctul. — Aseară, iar am fost prădat de Adam.

— Pînă atunci nu ne împiedică nimeni şi nimic să încercăm şi-un sector mai îndepărtat, — cuget cu glas tare, fără să plec urechea la plîngerile lui. — De exemplu, comerţul. Ce relaţii ai cu reprezentantul nostru comercial ?

— Normale. Omul ajută şi el, cît poate.

Consilierul comercial este un personaj sociabil şi fără pretenţii, a cărui principală preocupare e să nu-şi deterioreze relaţiile cu nimeni şi să avanseze cît mai lin cu putinţă. Indivizii de acest tip sînt totdeauna săritori faţă de serviciile noastre, pentru că au idee de neplăcerile ce s-ar putea năpusti asupra lor, mai ales din partea acestor servicii.

Mă primeşte cu afabilitatea obişnuită într-o reprezentanţă comercială : ţigări de foi olandeze fine, whisky aflat la o vîrstă respectabilă şi nişte migdale de proveniență necunoscută, din păcate tot bătrîne.

— Realizez ce anume aveţi nevoie, — răspunde gazda cu simpatie, după ce ascultă explicaţiile mele. — Însă sortimentul nostru, în momentul de faţă, este extrem de nesatisfăcător.

— Dacă şi dumneata începi să te jeluieşti... — obiectez eu blajin, trăgînd prevăzător puţin fum din ţigara groasă de foi.

— Înainte vreme aveam cîţiva oameni potriviţi, dar pe măsura scurgerii timpului au fost depistaţi şi daţi afară, — îmi explică reprezentantul comercial.

Apoi trage concentrat din ţigara de foi, clipeşte din pricina fumului şi cade pe gînduri.

— Nu, în clipa de față nu văd nimic corespunzător pentru dumneata, — dă gazda din cap, în cele din urmă.

Dar, citind pe figura mea disperarea celui care-i gata să se înece, se grăbește să-mi arunce colacul de salvare :

— Voi fi nevoit să-l sacrific pe Savov...

— Cum e Savov ăsta ?

— Tocmai omul de care ai nevoie. Numai că-mi este extrem de necesar și mie. Îl păstrăm în rezervă, pentru cazuri mai speciale.

— Continuă să-l păstrezi ! — îl încurajez eu. — Și fii sigur, nu-l vom desconspira. Chiar pot să te asigur, îl vom utiliza probabil doar o singură dată.

— În cazul acesta totul e-n ordine, — răsuflă ușurat comercialul.

— Și-acum spune-mi cîteva amănunte despre Savov, despre cunoscuții și oamenii din apropierea lui.

După ce ai ascultat atîtea lucruri despre un individ, curiozitatea de a-l cunoaște personal sporește considerabil. Spre norocul meu, nu-s pus în situația de a suferi prea mult din pricina curiozității mele. Reprezentantul comercial îl invită pe Savov la o întîlnire de afaceri, chiar în ziua următoare. Și, în momentul cînd cetățeanul în cauză așteaptă în anticameră apariția comercialului, deodată mă prezint eu, în locul acestuia.

Tipul este masiv și greoi, avînd capul îngrijit ras, cum le place să umble plești uvilor, pentru a crea impresia că nu-s posesorii unei chelii, ci pur și simplu rași pe cap. Mă privește nedumerit, iar uimirea îi sporește pe măsură ce mă apropii anume de el, zîmbindu-i afabil.

— De fapt am venit la domnul reprezentant comercial, — declară vizitatorul, convins că trebuie să fie o confuzie la mijloc.

Totuşi îmi apucă mîna întinsă şi aşteaptă din partea mea explicaţii.

— Din păcate, şeful nostru nu se simte prea bine. Aşa c-am să port eu discuţiile.

Mă aşez în fotoliul învecinat şi scot pachetul de ţigări pe care le fumez eu, deoarece nu-s reprezentant comercial şi n-am posibilitatea să ofer ţigări de foi olandeze.

— O ţigară ?

— Mulţumesc, nu fumez.

Aprind fără grabă, în timp ce aştept ca tensiunea oaspetelui să se ridice pînă la gradul necesar.

— Ca să nu vă răpesc mai mult timp decît e nevoie, am să trec direct la esenţa problemei. Am vrea să vă rugăm să ne faceţi un mic serviciu. Referitor la...

— Un moment, domnule ! — ridică mîna Savov. — Înainte de a-mi solicita serviciile şi înainte de a-mi explica despre ce-i vorba, n-ar fi rău să reţineţi că, de fapt, nici nu cunosc cine sînteţi.

— Mă numesc Thomas. Consilierul cultural.

— Mă rog, dar totuşi nu vă cunosc.

— Nu vă jenaţi din pricina acestei împrejurări neobişnuite, — subliniez eu cu generozitate. — Ţinînd cont de situaţie, personal vă cunosc destul de bine, chiar dacă n-am avut legături directe. Fapt care mi-a dat curajul necesar de a mă adresa dumneavoastră, pentru serviciul mai sus amintit.

Figura lui continuă să exprime nemulţumirea, însă acuma Savov tace.

— Serviciul pe care vi-l solicit este extrem de neînsemnat, şi n-are să vă coste nimic. După cîte am înţeles, îl cunoaşteţi suficient de bine pe Boris Raev...

— S-admitem că-l cunosc.

— În acest caz, aș vrea din partea dumneavoastră o informare mai serioasă despre unele detalii referitoare la caracterul și viața lui Raev.

— Așa ceva nu-i posibil, — răspunde calm, dar categoric, oaspetele. — Va trebui să vă căutați o altă sursă de informații.

— Dacă va fi nevoie, am să caut. Însă nu știu ce o să faci dumneata.

— Îmi iau pălăria și plec. Iar cînd ajung acasă, n-am să pierd ocazia de a-l suna pe domnul consilier comercial și să-mi exprim părerea despre capcana ce mi s-a organizat în camera sa de primiri.

— Scuză-mă, dar aici nu-i vorba de nici o capcană. Vei da de capcană, abia cînd ai să ajungi acasă.

Musafirul îmi aruncă o privire fugară și mirată.

— Pentru că nu știu dacă ești conștient, dar cînd ai să intri în casă, vei fi deja așteptat de nerăbdătoarele organe ale miliției.

— Interesant. Și pentru care motiv ?

— Ai tot dreptul să formulezi astfel întrebarea, deoarece motive există, într-adevăr, mai multe. Dar pentru a nu ne cufunda prea mult în trecut, am să-l amintesc pe cel mai recent, ca dată, sperînd că se va dovedi demn de atenție. La ultimul dumitale voiaj în țara noastră, domnule Savov, ai încheiat un contract de mare anvergură cu firma „Minerva“. Un contract extrem de avantajos pentru „Minerva“, și nu atît de profitabil pentru țara dumitale Enigmatic, nu-i așa ? Și totuși nu-i chiar deosebit de enigmatic, pentru dumneata și pentru mine, care cunoaștem că secretul acestui contract se ascunde în frumosul dar pe care ți l-a făcut firma, și încă sub banala formă a unui pachet de bancnote...

— Să nu vă imaginaţi că organele noastre de stat vor lua în serios asemenea legende, — declară musafirul meu, uşor dispreţuitor.

— ...legende — în niciun caz. Dar fapte — cu siguranţă. Crezi c-ai operat suficient de abil, atunci cînd ai refuzat cecul şi ai primit suma în numerar, ca să nu existe documente că te-au corupt ? Numai că darurile „Minervei", în toate cazurile, sînt excelent susţinute de documente, domnule Savov. În primul rînd, tratativele dumitale personale, înregistrate pe bandă de magnetofon. Mai există şi documentul depunerii pe care ai efectuat-o la „Creditul Elveţian". Deoarece, deşi băncile elveţiene, în general, sînt extrem de discrete, nu pot totuşi refuza anumite servicii unor clienţi de talia „Minervei".

— Vă acordaţi, atît dumneavoastră, cît şi institutelor pe care le serviţi, un certificat întru totul deosebit, — pronunţă dispreţuitor musafirul meu.

— Ştii, noi n-am jinduit niciodată la rangul de sfinţi în lumea asta păcătoasă. Nădăjduiesc că nici dumneata n-ai asemenea pretenţii...

— Bine, — dă Savov din cap resemnat. — Recunosc că sînteţi mai tari. Totuşi asta nu înseamnă, cîtuşi de puţin, că trebuie să fiţi arogant şi, mai ales, naiv. În general, aveţi vreo idee despre ce fel de om e Boris Raev ?

— Mult prea vagă, — recunosc eu. — Şi tocmai de aceea te rugăm să ne completezi cunoştinţele.

— Numai că n-am posibilitatea să vă satisfac rugămintea, — răspunde Savov iritat. — Şi chiar dacă aş fi în stare, nu ştiu dacă informaţiile mele v-ar putea fi de vreun folos.

— Lasă problema asta pe seama noastră.

— Ascultaţi-mă, domnule, nu-s copil şi înţeleg de ce vă interesează Raev, deoarece îi cunosc excelent atribuţiile şi funcţiile. De data asta însă, mîinile dumneavoastră se vor dovedi prea scurte. Dacă realmente doriţi un serviciu din partea mea, ascultaţi-mi avertismentul : nu vă încurcaţi cu omul ăsta, pentru că n-o să reuşiţi nimic.

— Posibil să nu fii copil, domnule Savov, însă nu eşti nici atît de perspicace, pe cît îţi imaginezi. Şi întrucît mă provoci cu reflecţiile dumitale, am să-mi permit o dezvăluire pe care nu sînt dator s-o fac : n-avem deloc intenţia să procedăm cu Raev, aşa cum... am procedat cu dumneata. În linii mari, nu intenţionăm să alergăm după serviciile lui Raev. Dar individul este un specialist în domeniul său. Iar eu am misiunea să culeg informaţii despre asemenea specialişti reputaţi, avînd în vedere unele obiective mult mai depărtate. Asta-i totul, înţelegi, totul ! Informaţiile-mi sînt necesare, nu omul.

Savov mă ascultă atent, fără să ia în seamă tonul aproape grobian. Şi cuvintele mele, pesemne, îl mai liniştesc.

— Dar cunosc foarte puţine lucruri despre Raev.

— Aţi fost colegi în şcoală şi prieteni.

— Prieteni e prea mult spus. Cu ani în urmă am fost, într-adevăr, oarecum amici, dar după aceea drumurile noastre s-au despărţit.

— Bine, o să-mi spui atunci ce şi cît anume ştii. Iar dacă apreciem că nu-i suficient, ai să faci un efort şi vei alcătui o informare mai detaliată.

— Ca mîine-poimîine să mă pomenesc amestecat în cine ştie ce proces...

— Scuză-mă, dar realmente începi să mă enervezi ! Nu va avea loc nici un fel de proces, pentru simplul motiv

că nu va exista, din partea noastră, nici o acţiune, ţi-e clar ? Întreaga operaţie se va rezuma la informaţiile de care avem nevoie, și pe care mi le vei furniza dumneata, urmînd ca eu să le transmit mai departe. E limpede ?

Savov nu răspunde, însă pe chipul său apar iarăși semne de liniștire. Și ca să-l liniștesc complet, adaug :

— În afară de asta, ţin să-ţi declar că, după ce primesc informaţia respectivă, uit de dumneata pentru totdeauna. Și să mă uiţi și dumneata, dacă-i posibil. Și fii sigur că traiectoriile noastre nu se vor mai încrucișa niciodată. Iar acum, povestește-mi ce știi.

„Profesoara n-o să-ţi servească la nimic. Numai dacă nu ţii să înveţi limba bulgară.“ Să-nvăţ bulgărește ? E ultimul lucru la care m-aș fi putut gîndi. Și totuși, astăzi, am pentru a doua oară lecţie de bulgară cu această doamnă. Pentru că nu-mi place să mă-ncred în aprecieri străine, inclusiv cele ale adjunctului.

Fix la ora cinci, boxerul la pensie o introduce pe doamnă în biroul meu, îi ia pardesiul și ne lasă singuri. Acest tête-à-tête nu ascunde riscuri pentru nici unul din noi doi. Profesoara a depășit de multă vreme vîrsta nebuniilor amoroase, iar eu am evitat totdeauna, chiar de la bun început, un scandal inutil.

Lecţia se rezumă la repetarea și memorarea cîtorva cuvinte din cele mai elementare, și trebuie să dureze două ceasuri academice, sau, mai pe limba oamenilor de rînd, o oră și jumătate. Însă lecţia nu ne răpește mai mult de treizeci de minute, deoarece utilizez timpul rămas pentru conversaţie liberă, în limba mea maternă. Profesoara, care posedă deja suficientă experienţă ca să nu se aștepte la un succes spectaculos din partea unui elev de soiul meu, mă acompaniază cu plăcere la pălăvrăgeală.

În ciuda părului cărunt și a ochilor obosiți, este o femeie plăcută și o interlocutoare amuzantă, dacă excludem faptul că posedă cunoștințe despre literatura țării mele natale mult mai serioase decît mine. Ultimul amănunt mă obligă să fiu atent, și trebuie să depun eforturi, pentru a nu-mi afișa cu exagerare ignoranța care-mi este extrem de caracteristică și absolut improprie unui consilier cultural.

Las conversația să decurgă liber, fără să apăs exagerat pedala și fără să abordez teme personale. În momentul de față, cel mai important este s-o îndemn pe profesoară să se deconecteze, să uite de eventualele suspiciuni și, în general, să flecărească în fața mea. Așa că o urmez fără obiecții în mica ei excursie literară, iar apoi fac cunoștință cu preocupările ei materne, care se învîrt în jurul balului absolvenților de la liceul unde studiază fiica ei. După aceea îi ascult opiniile despre vanitatea tinerilor și, îndeobște, despre vanitate ca atare, pînă în clipa cînd, în sfîrșit, doamna se sesizează de obligațiile sale profesionale și grăiește pe un ton didactic, ca un autentic dascăl :

— Am impresia că mă îndemnați să vorbesc despre indiferent ce, numai să evitați lecția. Doriți în mod serios să învățați limba bulgară ?

— Absolut serios, — îi răspund eu, în timp ce mă uit la ea cu privirea mea scăldată de sinceritate. — Mi-e teamă însă că va fi tare greu.

— Dacă doriți s-o învățați corect, va fi, într-adevăr, dificil. Din păcate, ne deosebim de dumneavoastră foarte mult, atît în privința limbii, cît și chiar în ce privește felul de gîndire.

— Am impresia că, pretutindeni în lume, oamenii care gîndesc logic sînt identici și în sistemul de raționare.

— Vai, aici nu-i vorba de logică. Logica-i doar un schelet brut, în vreme ce gîndirea e plină de nuanțe.

Este influenţată de emoţii, de relaţiile stabilite, de tradiţii, de o mulţime de alte elemente.

— Posibil. Nu sînt psiholog. Şi totuşi, cînd stau cu dumneavoastră de vorbă, nu sesizez că gîndim diferit.

— Da, însă nu uitaţi că abordăm teme absolut elementare şi cu totul banale, — îmi aminteşte această doamnă cu părul alb şi frumos.

„Dacă totul decurge normal, n-ar fi de mirare să trecem şi la teme mai interesante" — îi răspund eu mental, în timp ce rostesc cu glas tare :

— Era să uit. Data trecută am adus vorba despre vreo doi sau trei scriitori de-ai noştri... I-am căutat aici, printre rezervele mele de cărţi, şi mi-ar face plăcere dacă aţi accepta volumele astea.

— Cît sînteţi de amabil ! — exclamă femeia la vederea cărţilor ambalate cu grijă. Dar după aceea se trezeşte suspiciunea în sufletul ei, şi adaugă şovăitoare : — Însă nu ştiu dacă se cuvine să primesc un asemenea dar...

— Dar ? Cîteva jalnice cărţi ? E posibil oare să acordăm atenţie unor fleacuri ?

— Mă ispitiţi, — surîde doamna. — Într-adevăr, autorii aceştia mă interesează...

Şi, bineînţeles, doamna primeşte cărţile, sau, mai curînd, îmi permite să le înmînez boxerului pensionar, ca să le ducă la maşină. Ne despărţim ca doi buni prieteni, care au să-şi mai spună încă o mulţime de lucruri.

— Astăzi e ziua dumitale ! — mă înştiinţează Mary, în timp ce pătrunde în biroul meu, îndată după plecarea profesoarei.

— Ziua mea ?

— Ei, da. Mai înainte era ziua predecesorului dumitale, aşa că prin moştenire îţi revine. Bineînţeles, luîndu-se în

consideraţie absenţa soţiei, nimeni nu-ţi pretinde în momentul de faţă să ne inviţi la dumneata acasă. Nimeni, cu excepţia mea.

— Perfect. Eşti invitata mea.

— Ah, nu. Astăzi e un timp prea frumos ca să ne-nchidem într-un apartament. Du-mă la munte.

Transportul este asigurat de minuscula ei maşină sport, ceea ce ne scuteşte de necesitatea ca Andrei să fie martor. Destinaţia poartă numele de Podurile de Aur. E de la sine înţeles ca podurile să nu fie de aur, însă faptul că lipsesc cu desăvîrşire, asta-i o adevărată enigmă. Cînd ajungem, muntele-i deja învăluit în beznă. Doar cîteva becuri, în jurul restaurantului, aruncă o lumină palidă asupra meselor goale. Nici înăuntru nu sînt prea mulţi vizitatori, aşa că luăm loc într-o încăpere aproape separată, la etajul al doilea, cu un geamlîc imens, oferindu-ne o priveliştе panoramică a neţărmuritelor întunecimi ale nopţii.

— Ce mai e nou în lumea bîrfelor ? — întreb, după ce mi-am astîmpărat parţial foamea, cu un filé de viţel.

— Că soţia te-a părăsit definitiv, iar eu m-am lipit de dumneata, urmărind să-ţi rămîn agăţată de gît toată viaţa. — Secretara gustă niţel vin şi adaugă : — Referitor la primul punct nu pot spune nimic, dar în privinţa celui de al doilea vreau să te liniştesc : nu mă bîntuie deloc intenţia să mă agăţ de gîtul cuiva, indiferent cine ar fi. Îmi place la nebunie viaţa de celibatară.

— Dar cine-i autorul bîrfelor ? Adam sau doamna sa ?

— Despre dînsa nu doresc, cîtuşi de puţin, să spun ceva de bine. Însă Adam nu-i un intrigant.

— Te cred. Deşi primele bîrfe, la adresa mea, au fost lansate anume de el.

— Adam nu-i intrigant, — repetă Mary. — După cum singur te-ai exprimat, e pur și simplu un comunicativ. Puţinul material pe care l-a relatat despre dumneata se rezumă la unul sau două fapte pe marginea transferului aici. Doar atît, dar și-așa ar fi ajuns la urechile noastre.

— Bine, bine, — îngîn eu blajin. — Am și remarcat slăbiciunea ta pentru frumosul nostru cavaler. Îl fixezi în așa hal încît mi-e teamă ca nevastă-sa să nu se repeadă cumva la tine și să-ţi pulverizeze minunata coafură cu whiskyul din pahar.

— Dar pe cine ai vrea să fixez ? Pe adjunctul dumitale ? Și, ca să fiu și mai explicită, ce anume să fixez la el ? Maxilarul care îi seamănă c-un bocanc, sau ochii vitroși ?

— Ai putea să-ţi aţinteşti privirile asupra lui Frank, prietenul tău...

— Frank e atît de atrofiat din pricina alcoolului, încît aproape că și-a pierdut atracţia pentru sex. Și dacă încep să-l fixez, e în stare să-și imagineze că nu-i ceva în regulă cu costumul lui. Și-n afară de asta, m-am plictisit îngrozitor de mutra individului ăsta.

— Regret, pentru dumneata, că singurul obiectiv interesant a fost deja ocupat. Iar doamna Adam n-are aspectul unei femei dispuse să-și cedeze jucăria fără luptă.

— Iar eu n-am intenţia, cîtuși de puţin, să port vreo luptă. Și, în general, pentru informarea dumitale, chiar dacă-l fixez uneori pe Adam de la distanţă, n-am nici cea mai infimă dorinţă să-l examinez mai îndeaproape.

— Vorbești serios, sau vrei doar să ilustrezi proverbul cu strugurii prea acri ?

— Nu-i proverb, ci basm, — mă corectează pedant Mary. — Basm pe care n-am de gînd să-l ilustrez.

Își aprinde o țigară, trage din ea și, ca de obicei, eliberează două firicele de fum pe nările năsucului cîrn.

— Mi-e și teamă să privesc de aproape, nu-nțelegi ? Deoarece atunci cînd privești de aproape un bărbat simpatic, adeseori descoperi un nemernic de duzină. Prefer să-mi păstrez iluziile, cît mai îndelung.

— E clar, — aprob eu. — Pentru a nu-ți pierde iluziile, te delectezi cu Adam de la distanță. Iar ca să-ți confirmi teoria cu nemernicii, te uiți la mine.

— Absolut deloc. Căci reprezinți cu totul altceva. Nici nu știu dacă ai fi în stare să-mi faci rău.

— Pentru că sînt inofensiv ? Sau pentru că nu-ți plac indivizi de teapa mea ?

— Optez, mai curînd, pentru varianta a doua... Deși asemenea lucruri nu se spun unui șef...

— În clipa asta, n-ai nici un șef în față.

— Nu te considera jignit, însă aparții acelei categorii de oameni care nu mă atrag în mod deosebit, pentru simplul motiv că-mi pot oferi doar lucruri pe care, și fără asta, le am din belșug. Porți în ființa dumitale un fel de apăsare, sau ceva ascuns, sau închis... nu știu cum să mă exprim, fiindcă-i vorba de nuanțe... dar, în orice caz, nu ești un caracter vesel, deschis și ușor, care m-ar putea fermeca spontan.

— Genul acesta-i ilustrat doar de un singur bărbat, — ridic, neajutorat, din umeri. — Strălucitorul Adam.

— De ce numai unul ? Există mai mulți. Fostul meu bărbat aparținea și el aceleiași categorii.

— I-am auzit doar numele. Nu-l cunosc și n-am idee ce s-a întîmplat cu el.

— Ce putea să se întîmple ? Pînă și în momentul de față, tot șef de birou este. Avea o dorință imensă, să avanseze... Dar n-a ajuns mai mult decît șef de birou... Iar, de fapt, chiar și postul acesta, mi-l datorează tot mie...

În această clipă, în încăpere se ivește chelnerul, care nu știu din ce pricină și-a amintit de existența noastră. Spune ceva, iar secretara mea mă întreabă :

— Mai dorești ceva ?

— Cafea. Dar dumneata ?

— Aș bea un coniac... e suficient dacă mă acompaniezi.

Dau din cap în semn de aprobare, deși n-am poftă de băutură. Mary însă, că întotdeauna, are. Dăduse gata sticla cu vin aproape singură, fără să mai vorbim de țuica de la aperitiv. Se află într-o stare euforică, pusă pe pălăvrăgeală, fără să fie amețită, stare pe care o cunosc mai de mult.

Privește prin geamlîc la conturul tuciuriu al muntelui, abia perceptibil pe fondul întunecat al bolții cerului, iar eu mă uit la ea și gîndesc că-i realmente o femeie frumoasă, în ciuda faptului că nu se mai află la cea mai fragedă tinerețe. Dacă n-aș fi avut o secretară de rasă, ar fi trebuit să mi-o comand, pentru că, neavînd o femeie lîngă tine, începi să gîndești la femei mai mult decît e necesar, și asta te împiedică să-ți îndeplinești munca în condiții optime.

— Înseamnă că ești o persoană influentă, de vreme ce i-ai asigurat soțului avansarea... — îmi trece prin cap să observ, după ce cafeaua și coniacul au fost servite.

— Cîtuși de puțin. Totuși o singură dată am fost și eu influentă... Și asta la modul cel mai banal în care poate fi o femeie.

— Un mic flirt la nivelul conducerii...

Mary soarbe o înghițitură de cafea și adaugă, pentru gust, încă o dușcă de coniac. Îi ofer o țigară și țăcănesc din brichetă.

— În realitate, conducerea flirta cu mine... Eram la o misiune diplomatică de dimensiuni respectabile, nu ca

asta de aici, iar la misiunile de soiul acesta oamenii se comportă mai elegant, bîrfelile sînt mai reduse. Conducătorul în cauză începuse să se poarte atît de liber cu mine, încît pînă și soțul meu remarcase.

— Șeful și-a pus ochii pe tine, — îmi spuse el într-o seară.

— Mi-a propus chiar și o plimbare în afara orașului. Cică știe un local unde se prepară niște păstrăvi extraordinari... Ce zici de păstrăvi ?

— N-am să intru în panică din pricina păstrăvilor, — rîse el. — Tu știi cum să te comporți și am toată încrederea în tine. Deci n-ar fi inutilă o plimbare, mai ales dacă reușești să-l convingi pe bătrînul satir să-mi dea pe mînă întreg serviciul.

Dacă mi-ar fi tras o palmă, pesemne c-aș fi rămas mai puțin uluită. Pentru că basmele astea cu încrederea și buna mea comportare nu erau altceva decît obișnuitul bir al convenienţelor. De fapt, bărbatu-meu mă arunca pur și simplu, în brațele șefului, spre a-și asigura o jalnică avansare în funcţie. Pînă atunci îi iertasem o mulţime de păcate, și faptul că prefera să joace poker decît să stea cu mine, și vizitele sale prin paturi străine, dar murdăria asta nu i-am mai putut-o ierta...

— Totuși te-ai arătat generoasă cu el.

— N-am făcut-o din generozitate, ci din ură. Satirul nu era chiar atît de bătrîn, iar în anumite probleme chiar îl depășea pe bărbatu-meu. Deoarece excursia cu păstrăvi îi plăcu, dori s-o repete, iar eu am fost de acord. Și-am început să ne întîlnim prin mari restaurante și baruri celebre, ceea ce-a îngăduit gurilor rele să intre în acțiune, după cum era și natural.

— Trebuie să-ncetezi odată ! — îmi declară enervat, într-o bună zi, bărbatu-meu.

— Numai pentru tine o fac, — i-am răspuns eu. — Trebuie să te consolidezi cît mai zdravăn în postul cel nou, dragule.

Îmi băteam joc de el, şi nimic mai mult, iar el ştia asta. Însă tăcea. Poate din cauză că-şi închipuia într-adevăr că, retrăgîndu-mă din viaţa satirului, tocmai în momentul acela, s-ar fi putut recurge la represalii. Dealtfel, căsătoria noastră deveni întru totul formală, pînă ce, în cele din urmă, hotărîrăm s-o întrerupem.

Mary revine iarăşi asupra consumaţiei, neglijînd de astă dată cafeaua lipsită de gust şi manifestînd o vădită bunăvoinţă numai faţă de coniac. Apoi îşi aţinteşte privirea distratră în spaţiu şi rosteşte ca pentru sine :

— Altminteri era băiat bun... Vesel, comunicativ, ceea ce se cheamă îndeobşte „suflet ales“... Luminos...

— Totuşi povestea asta nu te-mpiedică să mai ai slăbiciuni pentru acest tip de oameni.

— Ei da, fiindcă reprezintă opusul a ceea ce sînt eu. — Îşi dă gata coniacul şi zice brusc : — Poate ar trebui să ne ridicăm...

— Depinde numai de tine.

Pe drum, la înapoiere, Mary tace un anumit timp, preocupată numai de îndeletnicirile ei de şofer şi probabil obosită de monologul de la masă.

Maşina coboară lent panta muntelui, trece pe sub bolţile întunecate ale pădurii şi iese iarăşi la lumină. În faţa noastră, cînd se năpustesc masele sumbre ale tufişurilor, cînd ni se dezvăluie valea presărată cu sclipirea miilor de lumini ale oraşului.

— Ce frumos... — şopteşte ca pentru sine secretara, în vreme ce-şi ia mîna de pe volan şi-mi arată priveliştea.

— Ce anume-i frumos ? — întreb stăpînit de o frică tulbure, căci ne-am putea abate din şosea, pomenindu-ne

în beznă. Sistemul de şofare al femeilor, cu această gesticulaţie a mîinilor, nu mi-a inspirat niciodată încredere.

— Panorama de jos, această constelaţie de luminiţe paşnice...

— Fiecare oraş arată astfel, privit de la înălţime.

— Uneori mă-ntreb ce căutăm aici... — continuă Mary, vorbind iarăşi pentru sine, fără să mă asculte. — De ce ne-am vîrît în oraşul ăsta... de ce complotăm împotriva vieţii liniştite a acestor oameni... de ce nu mergem pe drumul nostru, de ce nu ne vedem de treabă...

— Păi tocmai asta-i treaba noastră.

— Taci. Eşti groaznic, cu aroganţa asta.

Şi, în sfîrşit, cuprinde zdravăn volanul, cu amîndouă mîinile. Astfel, spaima prăpastiei mă părăseşte şi mă tolănesc destins pe banchetă.

CAPITOLUL V

Cînd am sosit era începutul lui martie, iar acum sîntem la sfîrşitul lui aprilie şi e foarte greu de vorbit despre vreo schimbare, cel puţin în ce priveşte activitatea noastră. Pentru unul ca mine, două luni sînt suficiente ca noul să se transforme într-o banală zi de lucru bine organizată. Trei după-amieze pe săptămînă sînt consacrate studiului lipsit de perspective al limbii bulgare, trei seri le petrec în cercul prietenesc al colegilor, iar trei nopţi le sacrific pe altarul dragostei, sau, exprimîndu-mă grobian, le pierd în compania lui Mary.

Restul timpului — activitate. Ieşirile şi întîlnirile cu reprezentanţii culturii locale sînt reduse la minimum, şi tare mi-e teamă că vor fi sistate cu totul, datorită depli-

nei lor sterilități. Supravegherea celor care sosesc și care pleacă, cel puțin în momentul actual, nu dă nici un rezultat care ar merita să fie considerat notabil. Trei convorbiri, cu trei persoane, figurînd drept cadre ale agenturii noastre, și un contact indirect cu Bătrînul, ajutorul nostru cel mai important — toate acestea doar cît să mă convingă că rămășițele rețelei, deși sînt absolut inutile, mai există încă. Punerea mea la curent, în detaliu, cu informații extrem de puțin interesante, aflate la arhiva secretariatului. Dezbaterea vreunei probleme cu antipaticul adjunct. Și meditații profunde asupra unicei posibilități serioase în momentul de față : Boris Raev.

Nu sînt optimist ca Adam, nici pesimist ca Mary. Și una și alta sînt o prostie. Eu reprezint o mașină de calcul. Iar în calculatoare nu se programează stări sufletești. Și, cu capacitatea mea de mașină de calcul, am estimat că în clipa de față, dar poate și peste o foarte îndelungată perioadă, Boris Raev e singurul în stare să mă ajute la depășirea unor eventuale succese nesemnificative, este unica mea șansă de ieșire la suprafață, de reabilitare, dacă nu chiar și de triumf. De aceea calculez cu atenție toate combinațiile posibile și le prelucrez răbdător, pe fiecare în parte, deși acum nu mă aflu în posesia unei documentări suficiente.

Informațiile sînt insuficiente, însă astăzi voi participa la o recepție și poate că atmosfera de acolo, mai intimă, îmi va permite satisfacerea setei de cunoaștere. Această sete de cunoaștere care, de la facerea lumii, împinge universul înainte și care-i cauza tuturor catastrofelor lui.

Recepția începe la șase fix. Apar în saloanele pe jumătate goale doar peste cîteva minute, deoarece vreau să evit aglomerația și să schimb două vorbe cu un coleg.

— Cel mai bine ar fi să treci imediat dincolo, — mă consiliază în șoaptă colegul, după ce ne strîngem mîinile. — Numaidecît ce se ivește omul dumitale, ți-l și aduc.

Execut sfatul și intru după ghid într-un culoar, iar de acolo într-o încăpere care, probabil, servește drept sală de primire în timpul orelor de serviciu.

— N-o să te deranjeze nimeni, dar, pentru orice eventualitate, poți trage ivărul de la ușă, — îmi explică gazda amabilă, după care dispare.

Nici n-am apucat să-mi fumez ca lumea ţigara, că în încăpere își făcu apariția cunoștința mea Savov. Trag ivărul și-l invit pe noul venit să se odihnească. Apoi mă așez în fața lui, scot cît mai indiferent minifonul de bruiaj și, pentru crearea unei stări de bună dispoziție, dau drumul delicatei melodii.

— Cred c-am reușit să aflu tot ce se poate afla pe căile normale, — declară Savov. — Așa că vă rog să isprăvim cît mai degrabă cu problema asta.

— Fără condiții prealabile, — i-o tai eu. — Vorbește!

— Într-adevăr, nu mai lucrează la comisia de planificare. Acum cîteva luni a fost transferat la un alt institut. Și s-a mai produs o a doua schimbare, de care nu știam — a divorțat. A divorțat de vreo doi ani și locuiește într-o vilă cu fiică-sa, deoarece apartamentul era al soției, care s-a grăbit să se mărite. În afară de astea, nu s-au înregistrat alte modificări esențiale în felul său de viață. Pe de altă parte, v-am mai povestit ce soi de om e Raev. De acasă la lucru, și de la lucru acasă. Cu vechii prieteni se află în aceleași relații, așa cum le are și cu mine. Principalele legături sînt cele de la serviciu. A rămas uimit de vizita mea, dar i s-a risipit imediat mirarea, îndată ce și-a dat seama că venisem pentru o intervenție. În schimb, și-a manifestat nemulțumirea.

Savov continuă încă o bucată de vreme în același spirit, timp în care-mi transmise o sumedenie de lucruri inutile, interesante doar pe ici, pe colo. Îl ascult răbdător pînă la capăt, după care trec la problemă. Ceea ce nu-i chiar atît de ușor, deoarece trebuie să aflu în așa fel detaliile care mă interesează, încît nici Savov să nu-și dea seama că acestea mă preocupă în mod special. Detalii nesemnificative ; de exemplu, dacă Raev lucrează acasă cu dosare de la serviciu, unde se află vila despre care pomenise, cum sînt distribuite încăperile și care-i itinerarul proprietarului ei.

— Bine, — răsuflu eu, după ce se încheie jocul de-a întrebarea și răspunsul. — Informațiile-s destul de neconsistente, dar n-am să te mai deranjez.

— Sper să vă țineți de cuvînt, — spune Savov și se ridică.

— Nici o grijă. E suficient, bineînțeles, să ți-l menționezi și pe al dumitale. Nu ne-am văzut niciodată, și nici nu ne-am cunoscut.

— Nu-s sinucigaș, nu vă fie teamă, — răspunde musafirul meu, părăsind încăperea.

Aștept să treacă atîta timp, cît să fumez o jumătate de țigară, după care mă cărăbănesc și eu. Conform indicațiilor, mă strecor în culoarul învecinat și pătrund în saloane, cu aspectul banal al celui care se repezise pînă la toaletă.

Dealtminteri, în clipa aceea adunarea se însuflețise deja, așa încît nimeni nu-mi remarcă apariția. Îmbulzeala, ca totdeauna în asemenea ocazii, e concentrată în special în jurul meselor cu gustări. Oamenii care se află îngrămădiți acolo sînt extrem de împovărați, datorită unei probleme ce le depășește puterea de execuție : să mastichezе, să bea și să pălăvrăgească în același timp. Bineînțeles, totu-i un sacrilegiu la adresa convenienței-

lor, deşi e o chestiune de notorietate că oamenii de societate nu-s obligaţi să respecte convenienţele. E suficient că le-au inventat, de ce să se mai chinuiască şi respectîndu-le.

În jurul bufetului cu băuturi îmbulzeala-i relativ mai redusă. Folosesc situaţia, servindu-mi un pahar cu puţin whisky şi mult sifon.

— Într-adevăr, dumneata eşti o fire extrem de reţinută, — aud, chiar lîngă urechea mea, un plăcut glas feminin.

La sunetul acestui glas molatic, aproape că paralizez interior. Pentru că în împrejurări absolut asemănătoare o cunoscusem pe Helen. Din păcate, sau din fericire, în cazul de faţă nu există această primejdie. Se constată că în spatele meu se află splendida doamnă Adam, însoţită de bărbatul ei.

— Cu ce să vă servesc ? — întreb săritor, deoarece sînt mai aproape de bufet.

— Atunci ia şi pentru noi tot un whisky, dragule, dar să fie cu mai puţină apă, — răspunde Adam, cu obişnuita sa jovialitate.

După cîtva timp ne retragem într-un colţ, pentru a ne răcori cu băuturile noastre de la gheaţă.

— Dumneata eşti atît de reţinut chiar în toate, domnule Thomas ? — îşi continuă cicăleala fermecătoarea soţie a colegului meu.

— Îmi vine greu să răspund, — zic eu, — orice aş spune, ar suna a lăudăroşenie.

Femeia îmi aruncă o privire rapidă, rîde şi conchide :

— Ingenioasă salvare.

După care, trecem la teme mai amuzante, mai exact la bîrfele curente de la ambasadă. În general, compania lor îmi este plăcută, deoarece doamna Adam are un bust

splendid, asupra căruia, din cînd în cînd, se poate odihni orice privire obosită de forfota înconjurătoare, iar consilierul e afabil şi spiritual. Cu toate acestea, continui să nutresc o oarecare ură mocnită la adresa personajului, deoarece ştiu prea bine că mă calomniază cu aceeaşi uşurinţă cu care îi ponegreşte şi pe alţii, şi-mi amintesc că el a lansat prima bîrfă pe socoteala mea, fapt pentru care îi datorez cearta cu Helen, întrucît realizez că, dincolo de amabilitatea exterioară pe care mi-o arată, se ascunde dispreţul, atît faţă de profesia pe care o practic, cît şi faţă de proveniența mea inferioară. Dispreţul impersonal şi organic, al patronului faţă de slugă.

Abia se poate deduce că sîntem la sfîrşitul lui aprilie, dacă judecăm după splendida perspectivă ce mi se oferă privirii de la ferestra biroului meu. Pesemne şi adjunctul ajunge la aceeaşi concluzie, deoarece după ce contemplă un anumit timp tencuiala coşcovită a calcanului, decide să-şi abandoneze punctul de observaţie şi să se aşeze pe biroul meu.

— Ia loc, dragule, nu te surmena, — îngăim eu, fiindcă nu-mi place să-mi stea cineva proţăpit pe cap.

Adjunctul se aşază supus, în vreme ce eu continui să studiez tabelul centralizator al persoanelor intrate în ţară, sau care aşteaptă vize de plecare.

— Asta, de-aici, care doreşte să plece, pentru a-şi încasa moştenirea, s-ar putea să reprezinte un oarecare interes. Trimite-mi-l, cînd apare.

Restitui tabelul, şi-l întreb :

— Îţi aduci aminte de cele două probleme, despre care am vorbit cîndva, mai demult : precizarea obiectivului şi depistarea unui drum pentru a ajunge la el ? Ei, bine :

prima s-a și îndeplinit — persoana există. Cît privește a doua problemă, mă bizui pe ajutorul dumitale.

— Ușor de spus, — răspunde acru adjunctul. — Agentura noastră-i aproape pustie. Iar dacă cineva n-a fost demascat, stai și te întrebi : de ce nu-i demascat ?

Se uită la mine, sincer plictisit și mi-o trîntește :

— Îți spun deschis, detest să lucrez într-o țară ca asta. Am activat în condiții mai grele, în America de Sud, și m-aș duce bucuros, din nou, în vreuna din acele republici, unde în fiece clipă poți fi expulzat sau lichidat în mod violent. In general, sînt gata la orice, crede-mă, numai să nu agonizez aici...

— Agonizezi ?

— Dar dumneata, ce, te afli în culmea fericirii ? Mai întîi te pun în gips, iar după aceea îți comandă : „Ia să vedem acum, cum te descurci cu dansurile moderne ?".

— E ceva adevăr în spusele dumitale, — îl aprob eu. — Hai să nu deviem, rătăcindu-ne în destăinuiri sentimentale. Mai bine să ne-nțelegem, și am să-ți explic cum am rezolvat prima problemă, iar apoi ai să-mi spui cum crezi c-o putem rezolva pe cea de a doua... Deci, obiectivul este Boris Raev...

Extrag din sertar o fotografie, nu prea mare, de amator și i-o arunc adjunctului meu.

— Fizionomia mi-e necunoscută, — constată el, în vreme ce studiază imaginea. — Numele însă, bineînțeles că-l cunosc.

— În cazul acesta, consider că știi și ce anume post ocupă... precum și faptul că are în mîinile lui tocmai unele din documentele care ne interesează în mod special.

— Asta nu-i greu de ghicit. Și altceva ?

— Ne interesează și acest „altceva" : lucrează și acasă, cu o serie de dosare, sau măcar cu însemnări extrase din

acestea. De obicei, în anumite zile, în vila lui se află unele fragmente din ceea ce ne interesează. Iar fragmentele, după cum știi, ne pot da o idee despre întreg.

— Într-adevăr, un amănunt extrem de util, — recunoaşte adjunctul.

Își coboară pleoapele și capătă expresia aceea, lejer somnolentă, care, în privința lui, denotă o stare de cugetare profundă.

— Nu întreb de viciile sale evidente, căci un om care ocupă un post ca al lui nu-și poate îngădui să aibă vicii vizibile. Care sînt însă cele latente ? Bea pe ascuns ? Visează tinere în poziţii obscene ?

— N-am idee ce anume visează, dar este inutil să investighezi pe linia asta.

— Vreo ambiţie maladivă ? Rapacitate ?

— Lasă, dragă ! Nu-ţi extenua inutil creierul. De fapt, persoana lui Raev, în linii mari, nu intră în calculele mele.

— Atunci care-i obiectivul despre care mi-ai vorbit ? — rînjește el indispus. — Sau ai de gînd să organizezi cambriolarea vilei ?

— Nu organizez prostii de soiul ăsta. Deși ai sesizat ceva, care se apropie de adevăr...

Ziua de lucru s-a terminat, și am isprăvit și cu lecţia curentă de bulgară. Acum mă odihnesc, eliberat de ambele poveri, și stau cu picioarele pe birou, pe jumătate tolănit în scaun. Ochii îmi privesc distraţi la un colier femeiesc de aur, care-mi atîrnă pe mînă, însă mintea îmi umblă aiurea.

Mary se ivește brusc în birou, conform procedeului ei obișnuit de-a bate la ușă, simultan cu intrarea în încăpere.

— Astăzi e ziua dumitale, — îmi aminteşte ea. Apoi observă colierul şi exclamă cu o prefăcută emoţie : — Ah, mi-ai pregătit un dar !

— Regret, dar nu-i decît o rechizită de serviciu, — o informez eu, în vreme ce mă joc mai departe cu bijuteria. — O pregătisem pentru scumpa mea profesoară de bulgară, sau, mai curînd, pentru fiica ei, care-i în ajunul balului de absolvire a liceului...

— Însă, în ultima clipă, ţi-a părut rău s-o dăruieşti.

— N-ai ghicit. I-am oferit-o, dar profesoara m-a refuzat. Îţi poţi imagina ?

— Da. Îmi închipui perfect situaţia dumitale idioată... Te credeam mai prudent şi mai plin de tact, şefule.

— Dar, ascultă-mă, de cîteva ori i-am dăruit cărţi şi le-a primit. În afară de asta, alaltăieri mi-a vorbit singură despre capriciul fiică-sii şi de amărăciunea ei că nu-i poate intra în voie. „Copiii ăştia nu ştiu ce vor, — îmi zice ea, — de unde să-i găsesc un lanţ de aur cu pandantiv ?“. Atunci explică-mi, de ce se mai apucă o femeie să mi se vaiete, din pricina unor astfel de probleme, dacă nu pentru a-mi da de înţeles că aşteaptă un ajutor din partea mea ?

— Aşa se întîmplă, cînd cauţi instigări ascunse dincolo de cuvintele oamenilor...

— Şi ca o culme, îmi mai înscenează şi o atitudine de superioritate ! „Nu sînt obişnuită, — zice, — să accept bijuterii... Şi sînt prea în vîrstă, ca să-mi schimb deprinderile !“.

— Da, îmi imaginez situaţia dumitale idioată, — repetă Mary.

— Nu situaţia mea era idioată, ci a femeii ăsteia. Nişte fanatici... Oameni lipsiţi de simţul valorii reale a lucrurilor...

— Valoarea aceasta poate fi diferită, pentru oameni diferiţi.

— Scuză-mă, dar cursul aurului e acelaşi pe tot globul. Şi, din cîte ştiu, în ultima vreme nu s-a prea schimbat.

— Numai că alte lucruri s-au schimbat. Şi nu în ultima vreme, ci foarte de demult. Astăzi nu mai poţi cumpăra oamenii, aşa cum procedau bunicii, cînd obţineau sclavi în schimbul unor zdrăngănele şi mărgele.

— Nici n-am avut intenţia s-o cumpăr. Pur şi simplu mă gîndeam să-i ofer cadoul, ca un mic serviciu.

— Ca, ulterior, să-i soliciţi un alt mic serviciu.

— Nu-i neapărat necesar. Cel puţin, pînă la momentul respectiv, nici nu m-am gîndit la această posibilitate.

— Te cred. Însă acest „cel puţin, pînă la momentul respectiv" nu sună prea liniştitor.

— Lasă-te de analize. Dumneata, personal, n-ai fi acceptat un asemenea dar ? — o întreb, în timp ce legăn bijuteria petrecută pe mîna mea.

— Dă-mi-o, s-o văd...

Secretara ia colierul, îl cercetează la repezeală şi constată : .

—E de aur, într-adevăr... deşi e dintr-un metal standard.

— Standard sau nu, însă nu l-ai fi refuzat, nu-i aşa ? — o întreb, în vreme ce-mi iau colierul înapoi.

— Depinde de ce mi-ai fi cerut în schimb. Dumneata ai fi de acord să-ţi ucizi tatăl, în schimbul unei sume convenabile ?

— L-aş ucide pe taică-meu şi gratis. Ne-a părăsit acum douăzeci de ani şi a dispărut, ca să nu fie nevoit să plătească pensie alimentară.

— Eşti un caz dificil... Dar dacă, să zicem, ţi s-ar propune s-o jefuieşti pe mama dumitale ?

— Aş trece imediat la acţiune. Din păcate însă, ea mă jefuieşte. În ultima ei scrisoare, iarăşi îmi cere bani. Dealtfel, cum văd o scrisoare de la dînsa, ştiu totdeauna despre ce-mi scrie, şi fără s-o mai deschid.

— Da, eşti într-adevăr un caz dificil... — oftează Mary. — De aceea nu poţi înţelege atitudinea copilului faţă de mamă. Iar pentru oamenii aceştia înapoiaţi, de aici, imaginează-ţi că patria continuă să fie considerată tot mamă.

— Mamă... prostii... Fanatism neghiob, şi nimic altceva... Profesoara mă prevenise deja, fără să fie pe deplin conştientă ce avansează. „Ne deosebim de dumneavoastră foarte mult, — zicea ea, — atît în privinţa limbii, cît şi chiar în ce priveşte felul de gîndire“.

— Precisă formulare !

— Nu neg. Fapt e că fanaticii ăştia văd lucrurile altfel decît le-ar vedea un om cu raţiune.

Deschid sertarul biroului şi-arunc înăuntru bijuteria. Însă înainte de a-l încuia, îmi dă prin minte o idee.

— De fapt, dacă-ţi place, aş putea să ţi-o dăruiesc...

— Lasă. Ţi-am mai spus doar : e mult prea comună pentru gustul meu.

Ar fi trebuit să i-o ofer mai devreme. Dar din moment ce nu o făcusem mai bine aş fi tăcut din gură. Însă atunci cînd încurci ceva şi doreşti să repari lucrurile, le încurci totdeauna şi mai rău ; uite aşa se-ntîmplă.

— Ar fi preferabil să mă duci undeva, să cinăm, — propune Mary cu mult tact, spre a mă scoate din situaţia neplăcută. — Sau, şi mai bine, haidem la mata acasă, să bem un pahar.

Într-adevăr, e mai bine aşa. N-am deloc dispoziţia necesară să mărşăluiesc prin localuri, la picioarele acestei

impozante femei. Însă n-am nimic împotrivă să fiu lîngă ea, într-o ambianţă mai intimă.

— Nu ţi se-ntîmplă uneori să te simţi singur, Henry ?

E pentru prima oară cînd mi se adresează pe numele mic. Dealtfel, evită să-mi pronunţe şi numele de familie. Face ce face şi găseşte posibilitatea de a-mi vorbi, fără să-mi pomenească numele, de parcă aş fi un oarecare. Iar acum, pentru întîia oară rosteşte „Henry“. Poate fiindcă-i cherchelită. Dar şi în alte rînduri fusese afumată

— Nu m-am simţit niciodată singur.

— Eşti un fenomen, zău aşa. Bineînţeles, dacă vorbeşti sincer.

— Nu văd nimic fenomenal în asta. De singurătate suferă oamenii deprinşi să aibă totdeauna pe cineva lîngă ei, şi apoi, brusc, se pomenesc fără nimeni. Însă eu, de cînd mă ştiu, am fost numai singur, deci pentru mine este o situaţie absolut normală.

— Eşti logic în cele ce spui, dar asta nu te împiedică să fii foarte departe de adevăr. E în firea omului să caute fiinţe apropiate şi relaţii...

— Da, însă nu numai pentru relaţii în sine, ci şi pentru eventualele avantaje pe care le-ar putea obţine de pe urma lor.

— Dar relaţiile propriu-zise, nu reprezintă şi ele, în sine, un avantaj ? Se zice că există pisici care mor, dacă nu-s mîngîiate.

— Dacă începem să luăm exemple din grădina zoologică, putem argumenta şi dovedi tot ce ne trăsneşte prin cap. Lupii, dacă vrei să ştii, trăiesc solitari. Iar atunci cînd sînt în haită, se sfîrtecă între ei. Aşa că-i preferabil să vieţuiască solitari. Dacă vrei să cunoşti părerea mea,

din fire omu-i mai aproape de lup, decît de sentimentala dumitale pisică.

— „Omul e un lup, faţă de semenul său...“ Nu eşti interesant.

Mary stă tolănită pe canapea, într-o poziţie realmente adecvată unei ambianţe strict intime, iar eu mă delectez, privind amuzat la unele forme, care, la această oră tîrzie, vor deştepta probabil în mine nu numai senzaţia de plictiseală.

— Dealtminteri, parafrazarea vechilor şi uzatelor maxime nu-i patentul dumitale exclusiv. Un oarecare domn, mai cunoscut decît dumneata, a spus odată : „infernul — sînt ceilalţi...“

— Cine-i domnul ?

— Nu-mi aduc aminte. N-are importanţă. În orice caz, aparţine şi el tot haitei voastre de lupi.

— Nu face parte din grupul meu, — dau eu din cap.

— Oare aşa să fie ?

— În infern nu pot fi decît cei mai puternici dintre noi, — îi precizez eu. — Ceilalţi sînt doar nişte dulci copii.

— Diferenţa nu-i prea mare.

— E capitală ! Domnul dumitale îi expediază pe toţi în iad. Pe cînd, după mine, numai subdezvoltaţii se degradează în iad. Cei puternici nu se lasă înfrînţi, şi nici nu se supun.

— Mai toarnă-mi un pahar în timp ce discutăm, — propune Mary cu indolenţă, deşi e vizibil că gîndeşte conform afirmaţiilor mele.

— Îţi torn, cu condiţia să nu mai filozofăm, — răspund eu. — Această manie a ta, de a bate apa în piuă, nu-mi surîde deloc.

— Dar ești consilier cu problemele culturale, — îmi amintește Mary, pe cînd mă îndeletnicesc cu umplutul paharelor.

— Un paradox al profesiei, și nimic mai mult. Asta-i soarta noastră, să fim numai ceea ce, de fapt, nu sîntem.

Mary își ia paharul, fără să-și modifice prea mult poziția de odaliscă trîndavă, iar în vreme ce-și plimbă privirea prin hol, bombănește :

— Și de data asta ai avut grijă să fie flori... Acum sînt sigură, cel puțin, că atenția dumitale mi se adresează mie, iar nu soției...

„Și de astă dată greșești, drăguțo !“ — îmi răspund singur în gînd, deoarece nici nu mi-a trecut prin cap să manifest vreo atenție specială pentru Mary. Florile sînt cumpărate și schimbate de femeia de serviciu, întocmai ca săpunul de toaletă și rezervele din frigider.

— Florile astea n-au forța de care-mi vorbești... Și totuși, privește cîtă splendoare ! — Mary arată la vaza cea mare, din colț, plină cu garoafe mari și roșii. — Te-ai gîndit vreodată la aspectul ăsta, Henry ?...

— Mai exact ; la care aspect ?

— La puterea frumuseții...

— Iată-ne trecuți de la faună la floră, — oftez eu chinuit, închizînd ochii. — Cînd epuizezi și lumea minerală, anunță-mă.

— Bine, încetez să te mai chinui, însă numai după ce-mi dai o ultimă lămurire.

— Dacă va fi realmente ultima...

Mary soarbe din whisky, după care întreabă :

— Care-i modalitatea prin care omul devine puternic ?

— Era bine, dacă puteam să-ți răspund la fel de ușor, pe cît de ușor mă întrebi... Știi, sînt atît de multe modalități...

— Mă interesează modalitatea folosită de dumneata.

„Merci pentru compliment, — zic eu în gînd. — Va să zică, mă consideri un dur“, însă, se-nțelege de la sine, spun altceva :

— Mă-ndoiesc ca modalitatea mea să-ți fie utilă. Un om care-i măcinat de sentimentul însingurării, nu poate fi niciodată puternic.

Petrecusem un anumit timp în pat, însă Mary, contrar obiceiului, nu adormise încă. Ceea ce mă înfurie cumplit, deoarece femeia asta, dacă nu doarme, simte neapărat nevoia să vorbească.

— Iarăși mi-am adus aminte de povestea cu colierul de aur, — îi aud glasul, în vreme ce mă prefac că sînt pe cale să ațipesc. — Și mă gîndesc...

— Ar fi preferabil să gîndești în minte, — mormăi eu, întorcîndu-mă pe cealaltă parte.

— Dar am nevoie să mă ajuți, Henry !

Șezînd în capul oaselor, cu spatele rezemat de pernele stivuite, Mary fumează liniștită, de parcă ar fi decisă să-și petreacă toată noaptea cu această ocupație.

— Mi-ai promis să termini cu sportul ăsta, barem pentru la noapte.

— Însă nu mi-ai răspuns la întrebare. Așa că răspunde-mi acum, cel puțin...

Tac și iarăși mă prefac că ațipesc. Însă Mary apreciază tăcerea mea drept o încuviințare, și începe din nou :

— Fiindcă veni vorba de aur, oare-i adevărat că i-ai dat generalului ăla negru o geantă plină cu aur, cu cîtva timp înainte de a fi ucis ?

— De unde ai mai scos-o și pe-asta ? — o întreb și deschid ochii.

— „Verba-volant...“, adică circulă un zvon, după cum sta scris în primul manual de latină.

— Precis că zvonul, de astă dată, provine de la Adam.

— Habar n-am de unde vine.

— Destul cu generalul negru, — mormăi eu, — toţi cei de aici vă interesaţi de el de parcă v-ar fi fost cel puţin unchi.

— Şi totuşi, e adevărată povestea cu aurul ?

— E adevărată ! — îi retez brusc vorba. — Oricît ţi-ar suna de neverosimil, e adevărat ! I-am înmînat o geantă plină cu aur, o sută cincizeci de mii, bani număraţi !

Consider că i-am închis gura. Dar Mary este infatigabilă :

— Însă i-ai fi încredinţat geanta, dacă ai fi ştiut că peste o jumătate de ceas va fi ucis ?

Începe să facă pe anchetatorul penal, această damă cu pieptul despuiat, dar n-am cîtuşi de puţin intenţia să mă las prins în jocul ei.

— Pesemne n-admiţi c-ar fi posibil să existe în mine ceva, în genul unei fibre morale, — i-o servesc eu.

— De ce să n-admit ? — ridică din sprîncene secretara mea. — Mă-ntreb numai, dacă fibra asta morală ar putea rezista la presiunea exercitată de o sută şi cincizeci de mii, în aur.

— A venit un cetăţean la Bennett, pentru o chestie de moştenire, — îmi comunică Mary.

De data aceasta e îmbrăcată într-un discret costum gri, iar figura ei exprimă neprihănirea întruchipată, fiindcă sîntem în dimineaţa următoare şi acţiunea se petrece în cabinetul meu.

— Bine, să mi-l trimită aici, — dispun eu.

Şi înainte de a ieşi, adaug posomorît :

— Vreau să văd care-i presiunea, în bani, la care poate rezista moralul lui.

Cîteva minute mai tîrziu sosește și „moștenitorul", un bărbat de vîrstă mijlocie, îmbrăcat elegant, din cei care se parfumează lejer cu loțiune „after shave", poartă o batistă albă de mătase în buzunarul de la pieptul hainei și-și întreține unghiile cu acurateță.

Îl invit să ia loc și-l chestionez, manifestînd un oare-care interes, cum îi merg treburile, de parcă de dimineață și pînă acum mi-aș fi bătut capul numai cu această problemă.

— Mai bine decît e necesar, — zîmbește plăcut oaspetele meu. — La început ai grijă să-ți sporești clientela, iar după ce o consolidezi, devii, bineînțeles, sclavul ei.

— Unchiul dumneavoastră, răposatul, a fost și dînsul dentist, nu-i așa ?

Cetățeanul dă din cap afirmativ.

— Și, dacă ar fi să apreciem după moștenirea lăsată, a avut o clientelă bună, ca și dumneavoastră, — adaug neglijent. — Credeți c-ați fi putut cîștiga și aici o avere, ca aceea pe care a acumulat-o la noi unchiul dumneavoastră ?

— Exclus ! — răspunde fără șovăire vizitatorul meu.

— Da, sîntem o țară unde oamenii capabili și muncitori cîștigă bine, — generalizez eu satisfăcut.

— Nu uitați că lucrurile depind de unghiul de vedere din care le priviți : al dentistului sau cel al pacientului care își tratează dantura, — îmi zîmbește necunoscutul.

— Desigur, bineînțeles. Însă acum avem de rezolvat împreună o altă problemă, — amintesc eu, deoarece îmi lansasem frazele introductive doar pentru tatonarea terenului.

Adopt o ținută cît mai oficială și-i explic sec :

— Problemele pendinte de această moştenire a dumneavoastră sînt realmente suficient de tulburi, şi n-ar fi posibilă rezolvarea lor fără prezenţa dumneavoastră la faţa locului şi... şi, natural, fără o intervenţie din partea noastră în favoarea beneficiarului.

— Vreţi să spuneţi că, în ultimă instanţă, totul depinde de dumneavoastră ? — întreabă vizitatorul oarecum încurajat.

— De noi, sau de dumneavoastră, asta-i o problemă care, după cum şi singur aţi remarcat, depinde doar de unghiul de vedere.

— În ce sens ?

— În sensul cel mai obişnuit : vă vom face acest serviciu, dacă şi dumneavoastră ne veţi răspunde printr-un contraserviciu.

— În general vorbind, sînt considerat un om serviabil, — remarcă promiţător vizitatorul meu. — S-aveţi totuşi în vedere că nu-mi daţi un salariu, ci o moştenire care mi se cuvine de drept.

Şi iarăşi zîmbeşte, cu surîsul lui plăcut.

— Şi asta-i o situaţie complicată, care arată diferit, în funcţie de unghiul din care-i privită, — răspund eu. — Răposatul şi-a dobîndit averea în ţara noastră, la noi. Banii i-au fost daţi de cetăţeni de-ai noştri.

— Dar i-au fost plătiţi pentru munca prestată, deci au devenit ai lui.

— Desigur, — dau din cap plin de răbdare. — Însă trebuie să fiţi de acord că n-avem nici un interes special să transferăm, aici, o sumă cîştigată la noi. Dacă reuşim să obţinem acest transfer, înseamnă că vă facem un excelent serviciu, în schimbul căruia am fi dorit să primim un contraserviciu, bineînţeles neînsemnat.

— Nu ştiu ce aveţi în vedere...

— Ah, e vorba doar să-l primiți, din cînd în cînd, pe adjunctul meu, care-i permanent suferind de dinți.

— Dacă asta-i totul...

— Aproximativ totul.

— În ce sens „aproximativ" ?

— În sensul că adjunctul meu are o cunoștință care, poate la fel ca și el, va simți într-o bună zi dureri de dinți.

— Nimeni nu-i asigurat împotriva unor asemenea eventualități, — cade de acord vizitatorul.

— De aceea mă gîndesc, în cazul cînd se va întîmpla ceva în genul acesta, că nu vă veți opune ca doi buni cunoscuți să se întîlnească la dumneavoastră.

— Bineînțeles. Mai ales că întîlnirea se va petrece în sala de așteptare...

— De ce în sala de așteptare ? Sînteți văduv, aveți un apartament destul de spațios, iar sentimentul dragostei e ceva extrem de gingaș ca să poată înflori într-o sală de așteptare plină de pacienți.

Vizitatorul dă negativ din cap.

— Mi-e foarte penibil, însă sînt nevoit să vă refuz. Am un cabinet medical, nu o casă de întîlniri.

— E vorba de întîlniri cu un caracter deosebit de intim, — îl lămuresc eu.

Dentistul ridică ochii și-mi aruncă o privire temătoare :

— Chiar și în cazul acesta, nu cred să pot fi util adjunctului dumneavoastră.

— Mă rog, adjunctul se va descurca totuși cumva cu suferințele lui dentare. Regretabil, însă veți pierde moștenirea. Și asta din pricina unei temeri copilărești.

— Sînteți reprezentantul unei țări civilizate, dar văd că asta nu vă împiedică să mă înfricoșați, plin de calm;

pretîndu-vă la o acţiune ilegală, pentru a mă obliga să comit, la rîndul meu, o altă ilegalitate...

— Nu vă enervaţi. N-am de gînd să vă oblig, cîtuşi de puţin.

Vizitatorul se ridică încet, se reazămă cu mîna stîngă de biroul meu şi-şi îndoaie degetele de la dreapta, de parcă şi-ar admira manichiura.

— Mă forţaţi să vă sfărm dinţii, — rosteşte el şoptit, în vreme ce se pleacă uşor peste birou. — Şi probabil c-aş trece la acţiune, dacă nu mi-ar fi teamă că voi fi silit, după aceea, să vă şi tratez.

N-am deloc intenţia să răspund la aiurelile astea, şi-l conduc pe vizitator, din priviri, pînă la uşă, iar cînd acesta dispare, îl mai urmăresc cîtva timp cu gîndul. De fapt, pentru moment nici n-am nevoie de apartamentul său, şi chiar dacă mi l-ar fi pus la dispoziţie, cine ştie dacă l-aş fi utilizat cîndva, poate abia după unele investigaţii prelungite. Însă omul nu ştie niciodată ce-i va trebui în viitor, şi ce nu. Şi apoi e vorba de caracter, iar eu nu aparţin acelei categorii de oameni care să poată efectua un serviciu real, în schimbul vidului.

Un anumit timp, contemplu distrat peretele din faţa mea, şi în special calendarul cu parada coapselor despuiate. Ademenitoare perspectivă. Din păcate, există tipi care întorc spatele ispitei. De ce ?... Poate şi din pricină că forţa ispitei s-a ciocnit de o forţă şi mai puternică — a fricii. Teama de eventualele consecinţe... Dar poate şi din cauza acelei spaime inconştiente, dar plină de autoritate, faţă de normele morale, cele zece porunci ale Domnului, etica preconizată de comunism şi mai ştiu eu ce. În general, faţă de toate bazaconiile cu care ţi-au împuiat capul din cea mai fragedă copilărie şi care, pînă la urmă, se rezumă la raţionamentul cel mai idiot : „Ce va zice

lumea ?“... Ce va zice ? Dacă mă-ntrebaţi pe mine, spună ce vrea. Principalul e să ajungi pînă acolo încît să nu îndrăznească a-ţi spune în faţă, ci să flecărească pe la spate şi, de îndată ce-ţi faci apariţia, să tacă vinovaţi şi să-ţi zîmbească servil, cu rînjete de sclavi. În clipa aceea se transformă în ticăloşi, şi chiar simt că-s nişte ticăloşi, iar tu, indiferent ce ticăloşie ai săvîrşit, te simţi liber şi puternic, şi te înalţi cu două capete mai sus deasupra acestei adunături de robi.

Bineînţeles, este posibil ca dentistul să se răzgîndească, iar după o săptămînă, cînd va fi suficient de calm, să se prezinte din nou, şi nu pentru a-mi sfărma dinţii. Însă dacă-şi va face apariţia, voi fi şi eu cuprins de suspiciunea că mi-a fost trimis de cineva. Aşa că, şi într-un caz, şi în altul, adio moştenire !

Primăvara s-a şi înfiinţat, fără rezerve. Privesc pe fereastra dormitorului meu la copacii înverziţi din parc şi-mi spun că, într-o asemenea duminică însorită, e o crimă să zaci în apartamentul ăsta sumbru. Iar cînd îmi propun ceva, trec totdeauna imediat la acţiune. Deci, peste un ceas, Andrei parchează „Chevrolet“-ul lîngă hipodromul de la Bankea.

Cobor din maşină şi mă îndrept către Bennett, oprit cu cîţiva metri mai încolo.

— Tînăra dumitale doamnă a fost identificată, — mîrîie amabil adjunctul meu, în timp ce dă din cap, salutîndu-mă. — E vorba de făptura aia fluşturatică, cu pălărie caraghioasă.

Nu-l întreb cum, cînd şi de cine a fost întreprinsă identificarea, deoarece cunosc dinainte planul acestei mici operaţii. Ridic binoclul, pe care l-am luat cu mine, de inteligent ce sînt, şi-l rotesc rapid peste pista de curse

și grupulețele de spectatori. Publicul nu-i prea numeros și descopăr numaidecît făptura fluşturatică, îmbrăcată într-un costum primăvăratic de culoare deschisă şi încununată cu o pălărie de cowboy, cu boruri late, din acelaşi material.

— La dimensiunile miniaturale de aici, am impresia că binoclul dumitale arată cam caraghios, — remarcă adjunctul, nemaifiind în stare să se abţină.

— Cu toate astea, îmi dezvăluie de minune călcîiul lui Ahile al cunoştinţei noastre comune.

Călcîiul lui Ahile e destul de plăcut la vedere, şi-i tot atît de proaspăt şi fraged ca tot ce ne înconjoară în anotimpul acesta ivit mai devreme. O fetiţă rumenă pe care, în ciuda staturii prea înalte, te-ai fi aşteptat s-o vezi mai curînd în uniformă de şcolăriţă şi în bancă, decît în mijlocul acestui vacarm de tineri, care-şi pasează din mînă în mînă o sticlă cafenie plată şi care, mai mult ca sigur, nu conţine sirop contra tusei.

— Slavă Domnului, şi cei mai invulnerabili taţi sînt uneori înzestraţi cu fiice gingaşe şi vulnerabile, — bodogăneşte Bennett, a cărui privire, în clipa de faţă, e şi ea îndreptată spre „călcîiul lui Ahile".

Apoi, întunecat de un anume gînd, dă să mă întrebe :

— Poate intenţionai să-mi organizezi întîlnirile de la dentist tocmai cu făptura asta fluşturatică ?

— Nu debita cretinisme, — îi răspund eu calm. — În acţiunea cu dentistul m-am comportat deliberat ca un elefant într-un magazin cu porcelanuri. Însă această gingaşă floare a desfrînării trebuie să fie atinsă de o mînă fină, şi nu de nişte labe ca ale dumitale.

— Ţin să te informez că am nu numai mîini zdravene şi sănătoase, ci şi dinţii ţeapăni, — îmi comunică demn adjunctul meu. — Dacă nu greşesc, ultima mea durere

de dinți datează din perioada cînd îmi căzeau incisivii de lapte.

— Te cred, dar acum amănuntele biografice sînt lipsite de importanță. Mai important ar fi să găsim acea mînă gingașă de care avem nevoie.

Ridic din nou binoclul și iarăși trec în revistă întreg panoramicul, ca să mă fixez asupra delicatei flori a desfrînării. În această clipă își lipea buzele de sticla aceea cafenie și plată. Pesemne că alcoolul i se pare amar, dar fata depune eforturi să nu-și încrunte chipul, anume pentru a demonstra că nu mai este copil.

Atenția lui Bennett se mută pe neobservate asupra pistei, unde cîțiva cai sînt aliniați pentru start.

— Ce-ai zice, Thomas, dacă încheiem un mic pariu pe rezultatul următoarei curse ? Aș fi de acord să mizez o sumă oarecare pe numărul șapte.

— Adresează-te, cu propunerea asta, amicului dumitale Adam, — răspund eu. — După cum observ, sosește chiar în clipa de față. În ce mă privește, eu ridic ancora.

Îmi strîng binoclul și dau să pornesc, dar nu pot evita grupul de colegi care se apropie — familia Adam și cea a consilierului. Cele două cupluri se află într-o dispoziție din cele mai primăvăratice și senine. Soția consilierului face niște pași atît de mari și decișI, cu picioarele ei lungi, de parcă s-ar pregăti să participe la cursă pe post de cavalină.

— Pleci prea devreme acasă, iubitule... — zice Adam, în timp ce-mi face semn cu mîna, ca răspuns la salutul meu.

— Cumpătat în plăceri, precum e totdeauna, — remarcă zîmbind doamna Adam.

Îl găsesc pe Andrei cu capul culcat pe volan, decis să utilizeze pauza din serviciu pentru un puişor de somn, tras sub razele gingaşe ale soarelui.

— Spre oraş ? — întreabă el, scuturîndu-se din toropeală.

— Nu, spre munte. Asta-i o vreme numai pentru munte, băiatul meu !

Maşina rulează pe lîngă livezile înflorite, pe micile curbe ale drumului îngust dintre Bankea şi un alt sat care, după afirmaţiile lui Andrei, se numeşte Cneajevo. Mă relaxasem indolent pe bancheta de lîngă şofer, liniştit că în clipa asta volanul nu se află în mîinile Mary-ei, ci în cele ale unui profesionist.

Dealtfel, n-aş putea spune că-s chiar liniştit. Mai curînd sînt puţin atent, deşi mă gîndesc că n-am nici un motiv să fac asta.

— De ce-ai mărit viteza ? — întreb indiferent, deoarece în clipa aceea Andrei apăsase zdravăn pe accelerator.

— Cred că sîntem urmăriţi.

— Un motiv în plus, să nu accelerezi. Să nu-l întărîţi niciodată pe urmăritor, băiatul meu. Dimpotrivă : calmează-l. Lasă-l să se destindă. Dacă poftește, n-are decît să şi adoarmă. În felul acesta nu pierzi nimic.

În spatele nostru, la o distanţă apreciabilă, ne urmăreşte într-adevăr o Volgă neagră. Şi tocmai imaginea ei, din oglinda retrovizoare, mă împiedică să mă simt total relaxat. Nu-i exclus să avem de-a face cu un sondaj temporar şi absolut banal, asupra intenţiilor domnului consilier cultural. Şi la noi acasă se întreprind asemenea operaţii. În genere, o reciprocitate totală, conform normelor diplomatice.

Şi totuşi, cînd surprind o Volgă neagră ca asta, sau se iveşte în calea mea uniforma kaki a vreunui miliţian, sau, la vreo instituţie, ochii mei întîlnesc privirea unui alt cetăţean, fără uniformă, poate chiar şi fără atribuţii de serviciu, dar care-mi stîrneşte totuşi o umbră de îndoială, simt în piept un soi de apăsare care mă cuprinde brusc. Şi nu pentru că în momentul respectiv aş avea vreo bază concretă să mă tem de ceva, ci pentru că aceste apariţii fugitive ale unei forţe deseori invizibile, dar totdeauna prezente, îmi atrag atenţia asupra altor ocazii cînd, într-o clipă extrem de importantă pentru mine, ar putea să mă înşface pe neaşteptate şi să-mi ordone : „Nici o mişcare !“

Şi toate s-ar duce dracului.

Deoarece, în ciuda faptului că profesiunea noastră e prevăzută şi cu eşecuri uneori inevitabile şi nu deosebit de fatale, există totuşi un gen de eşec, realmente fatal. Acesta-i ultimul eşec, după care te expediază să lîncezeşti la serviciile de arhivă, sau te dau afară fără ocolişuri. Iar mie, dacă voi suferi un asemenea eşec, mi se va întîmpla exact ce am spus mai sus.

De aceea, chiar şi o Volgă ca asta, care se conturează ca o pată neagră în peisajul verde-albicios al primăverii, mă determină să am senzaţia unei încordări şi să simt lunecînd un soi de frig neplăcut pe coloana vertebrală.

Dealtfel, între timp Volga dispare la o curbă, în vreme ce străbatem satul Cneajevo, pentru ca după aceea să nu mai apară. Ocupanţii maşinii au renunţat să se mai intereseze de mine, şi chiar e posibil să nu aparţină organelor corespunzătoare. În cele din urmă, mă tolănesc într-adevăr liniştit pe banchetă şi-mi cobor alene pleoapele, de parcă aş intenţiona să aţipesc. Şi în vreme ce ezit, dacă să-mi

îngădui un puişor de somn sau să mă abţin, încep să întreb nepăsător :

— Apropo, parcă mama dumitale era belgiană...

— Belgiană, — confirmă Andrei.

— Dar tatăl ?

— Bulgar sadea. Însă s-a prăpădit.

— Şi acuma, în afară de soţie şi copii, trebuie s-o întreţii şi pe mama dumitale ?

— Ce să fac...

— Ai o familie grea, într-adevăr, — spun eu compătimitor. — Îţi înţeleg situaţia, pentru că şi eu mă prăjesc în aceeaşi tigaie. Sper totuşi că mai scoţi ceva în afara salariului.

— De unde ?

— De la ăştia, care ne urmăreau.

— Nu scot nimic, — obiectează şoferul. — Ştiu că n-o să mă credeţi, dar nu scot nici o para chioară.

— Va să zică, informaţiile ce li le furnizezi sînt absolut gratuite ?

Nu răspunde imediat, deoarece pe curba dinaintea noastră răsărise un camion uriaş şi Andrei brachează brusc volanul, spre a evita monstrul. După aceea bombăne :

— Ce informaţii să dea un şofer ?

— Bineînţeles, foarte modeste, dar de multe ori utile.

— Da : dacă v-am dus în cutare loc şi dacă v-am adus din cutare loc.

Ne angajăm într-o nouă curbă şi şoferul îşi concentrează iarăşi atenţia.

— Uneori şi informaţiile insignifiante participă la acţiune, — adaug.

— Pentru informaţiile neînsemnate, nu plăteşte nimeni.

— De ce ? De pildă, eu aş plăti. Eşti gata să-mi propui ceva fără importanţă ? — îl întreb la fel de nepăsător şi parcă în glumă.

— Lăsaţi, domnule Thomas, — pronunţă înciudat şoferul, privind fix înainte. — Şi aşa sînt suspectat. Nu mă vîrîţi în jocurile dumneavoastră primejdioase.

— Nu-i vorba de jocuri primejdioase, ci de ceva absolut nevinovat.

— Veşnicul cîntec ! — remarcă sceptic Andrei.

— Bine, hai să nu mai discutăm, — declar eu, în timp ce mă salt uşor pe banchetă. — Am să-ţi spun despre ce-i vorba, şi singur ai să apreciezi dacă-i ceva primejdios sau nevinovat. Eşti de acord ?

— De ce nu ! Dacă-i vorba numai să ne ţinem de poveşti...

În tonul său se mai citeşte acelaşi dispreţ faţă de concluziile mele, dar care nu mă împiedică să marchez un punct în favoarea mea.

— După cîte ştiu, îţi place să mergi, îndată ce ai terminat orele de serviciu, pe la localuri : „Berlin“, „Sofia“, „Balkan...“

— Dar ce, e interzis ?

— Dimpotrivă, se recomandă ! Mai ales dacă vizitezi mai des „Sofia“.

— Şi apoi ?

— Cam asta ar fi tot ce ţi s-ar cere : să faci acelaşi lucru pe care l-ai făcut şi pînă acum.

— Glumiţi ? — îngaimă şoferul.

Totuşi reduce viteza, fără să-şi dea seama, de parcă ar fi vrut să aibă posibilitatea de a-mi urmări mai atent spusele. Şi înscriu încă un punct în favoarea mea.

— Nu glumesc niciodată atunci cînd vorbesc despre chestiuni de soiul acesta. Nici dumneata nu eşti obligat

să mă crezi, dar țin să-ți spun că, pentru mine, securitatea și liniștea oamenilor cu care lucrez contează mai mult decît securitatea mea personală.

— Și cu ce o să vă-alegeți din treaba asta, c-am să merg cît mai des la „Sofia“ și-am să beau cafele ?

— Nu te grăbi, c-ajungem și acolo. La „Sofia“ se abate adeseori, aproape regulat, o tînără care mă interesează în mod special. Și vreau să subliniez, să fie clar că-i o chestiune personală, și chiar am să-ți spun de-a dreptul, e pur sentimentală. Dealtfel, dacă îți arăt fotografia fetei, sper să-ți dai și singur seama că interesul meu e pe deplin justificat. Numai că, trebuie să înțelegi și alt lucru : pentru noi, o legătură cu o femeie de aici este o istorie deosebit de gingașă, mai ales dacă femeia face parte din tagma celor care îți pot servi surprize deosebit de neașteptate. Acesta-i și motivul pentru care, mai înainte de a ajunge la relații mai strînse, aș fi dorit să intru în posesia unor anume informații.

— Și de unde să capăt eu informațiile astea ? — mă întrerupe Andrei, care acuma e absorbit în întregime de convorbirea noastră.

— De la ambii dumitale ochi, băiatul meu ! Nu-ți cer să-mi spui nimic mai mult, decît ceea ce vezi : cu cine se întîlnește tînăra doamnă, cum se comportă, în genere fleacuri de soiul ăsta.

— Veșnicul cîntec, domnule Thomas ! — își vine în fire șoferul. — Începem cu fleacuri, ca să trecem cît mai repede la chestiuni ceva mai serioase.

— Nu va fi nimic mai serios, crede-mă.

— Chestiile astea nu se joacă pe încredere.

— Nu te contrazic. Însă află că nu te angajez de pomană, exceptînd faptul că vreo cinci sau șase mii nu-s de lepădat...

— Cît ? — întreabă Andrei, dîndu-mi astfel posibilitatea să constat c-am marcat încă un punct.

— Am spus vreo cinci sau şase mii. Dar dacă activitatea de culegere a informaţiilor va dura mai mult, atunci se va majora şi onorariul dumitale. Iar dacă îţi cer un serviciu mai special, ce te împiedică să refuzi ?

— Faptul că mă veţi desconsidera, — răspunde şoferul. — Şi adaugă : — Intrăm în Vladaia.

— Mergi mai departe. Plimbarea n-are un obiectiv anume. Dar despre ce vorbeam ?

— Spuneam că mă veţi desconsidera.

— Pentru că mi-ai furnizat informaţii despre o fată oarecare ? Hai, nu fii copil ! Pentru aşa ceva, nu şi-a spînzurat nimeni semenul.

Andrei tace. Dar expresia calculată a figurii sale mărturiseşte c-a şi început să chibzuiască tensionat asupra propunerii mele. Însă n-am deloc intenţia să urgentez exagerat presiunea pe care o exercit deocamdată. Şi, mai înainte de a-i prezenta fotografia, am să-i supraveghez atent comportamentul, direct sau prin interpuşi. Deoarece o poveste de dragoste e ceva nespus de gingaş. Pentru moment e suficient, căci runda se încheie în întregime în favoarea mea.

Am şi depăşit satul.

Mă las iarăşi pe banchetă şi-mi îndrept privirea către dealurile verzi din jur.

— Ce zi minunată, nu găseşti ? — declar aproape cu umilinţă.

— Zi, ca orice zi ! — răspunde distrat Andrei.

— Nu, n-ai dreptate. Priveşte ! — şi fac un gest uşor spre colinele înverzite din faţa noastră. — Zi de primă-

vară, băiatul meu... Zi de dragoste... — și, parcă rușinat de înduioșarea mea neașteptată adaug : — De fapt, sînt un tip groaznic de sentimental...

CAPITOLUL VI

Îmi lipsește elementul de legătură, pentru realizarea sudurii. Mai exact spus, aș avea la îndemînă vreo două-trei elemente posibile, însă nu mă pot decide să definitivez alegerea nici unuia din ele. Deoarece, după cum se exprimă adjunctul meu „dacă cineva n-a fost demascat, stai și te întrebi : de ce nu-i demascat ?“.

În general, mă întreb mai multe lucruri. Despre toate lucrurile posibile. Șansa pe care o am în mîinile mele e rară, și nu se știe dacă se va mai repeta. E unica mea posibilitate să ies din încurcătură și de aceea n-am deloc intenția să mă grăbesc.

Pînă într-o bună zi, cînd Bennett își aruncă privirea în biroul meu și mă anunță :

— Pasărea despre care am pomenit se află jos. S-o expediez aici ?

— Crezi c-o putem prinde ?

— De ce nu ! E suficient să nu te porți respingător, — îmi răspunde enigmatic adjunctul meu.

Sensul acestor cuvinte îmi devine clar după cîteva minute, de îndată ce pasărea aterizează în cabinetul subsemnatului. Într-adevăr, noul sosit are un aspect nemaivăzut de îngălat. E un tînăr înalt, cu părul pletos, slinos din pricina murdăriei, cu o barbă zbîrlită și ușor ruginie, cu cămașa descheiată la nasturi peste pieptul

flocănos, cu pantaloni strîmți și flenduriți, avînd forma unuĭ burlan, și descult. Unicul semn de civilizație al arătării, e chitara ce-i spînzură pe umăr.

— Ați dorit să mă vedeți, — grăiește plin de el tînărul, în timp ce se proțăpește în mijlocul cabinetului, luînd o poziție neglijentă.

— De-aș fi știut care-ți este înfățișarea, nu cred c-aș mai fi manifestat această dorință nesăbuită, — recunosc eu. — Te-aș fi sfătuit să te-mbăiezi mai întîi, și abia după aceea să pornești la colindat prin instituții.

— Nu vă consider competent să dați asemenea sfaturi, — răspunde arogant aschimodia. — Dumneavoastră, după cîte știu, sînteți consilier pentru problemele culturale, și nu pentru cele de igienă.

— Da, însă pot trece de la sfaturi la acțiune directă, dacă nu-ți vezi lungul nasului, tinere maimuțoi ! — declar eu, fără să ridic tonul.

— E clar, numai nu vă enervați, — o lasă mai moale tînărul. — Să vă cînt ceva ?

— Numai eu cînt în cabinetul acesta. Stai jos ! Și dacă-i posibil, pe scaunul acela, netapisat.

Îi indic scaunul de lîngă birou și vizitatorul se așază docil.

— Dacă nu greșesc, e pentru a treia oară că vii în Bulgaria. De ce ?

— Foarte simplu : maică-mea-i bulgăroaică.

— Ah, căsătoriile astea corcite !... — mormăi eu, ca pentru mine.

Apăs pe butonul minifonului de bruiaj, și în odaie răsună cîntecul acela de copil. De fapt, avem aici un bruior mult mai serios, și care funcționează în permanență, bazat pe simplul dar experimentatul principiu al

curgerii apei. Dar acum declanşez intenţionat bruiorul muzical, pentru a-mi demonstra respectul faţă de ciufulit şi a-i arăta că discuţia noastră intră pe un făgaş serios. Însă efectul mi se pare absolut neaşteptat.

— Şi dumneavoastră ziceţi că asta-i cîntare ? — exclamă dispreţuitor tînărul, abia abţinîndu-se după primele măsuri ale melodiei.

Incapabil să-şi mai stăpînească pornirea creatoare, se ridică şi ciupeşte asurzitor strunele chitarei, în vreme ce se scălămbăie ca un turbat, din tot trupul, şi sloboade nişte ţipete răguşite. În cele din urmă nu mai sînt capabil să-mi stăpînesc nervii, mă plec deasupra biroului şi urlu :

— Ajunge !

Tînărul încremeneşte pe loc, tot atît de brusc, precum sărise de pe scaun, ceva mai înainte.

— Ai fost vreodată într-o cazarmă ? — îl întreb, nespus de brutal.

— Încă sînt student...

— Iar eu te asigur, în mai puţin de o lună de zile ai să fii soldat.

— Nu sînteţi deloc muzical... declamă mîhnit pletosul.

— Stai jos ! — îi comand la fel de violent.

Vizitatorul se aşează, îşi încrucişează picioarele şi-şi fixează concentrat privirea asupra degetului mare de la picior.

— Cu ce te ocupi, aici în Bulgaria ?

— Duc o viaţă mondenă...

— Te sfătuiesc să-mi răspunzi clar şi precis. Nu-s obligat să ştiu ce înţelegi prin viaţă mondenă...

— Păi mă-ntîlnesc cu tineri interesanţi şi cu fete.

— În ce scop ?

— V-am mai spus doar : duc o viață mondenă... Discutăm despre fenomene muzicale și multe altele... Cîntăm... Cîteodată facem și puțină dragoste...

— Ce-i leagă pe tinerii ăștia ? Sînt o companie, sau ce altceva ?

— O companie... o echipă de băieți de salon...

— De cînd ești în contact cu ei ?

— Din vara trecută.

— Mai exact, ce reprezintă ei ?

— Nimic deosebit... amatori de droguri obișnuiți.

— Ca și tine...

— Sînt unii și mai în vîrstă, — recunoaște modest tînărul. Apoi se pronunță, ca și cum, pur și simplu, ar fi constatat faptul : — Văd că dumneavoastră nu fumați...

Îi arunc pachetul de țigări și bricheta, și-l aștept să aprindă.

— Cîte persoane numără adunătura asta ?

— Șapte. Patru băieți și trei fete.

— Spune-mi numele fiecăruia și descrie-mi-i pe rînd.

Inventarierea ne răpește destulă vreme, deoarece aschimodia trăncănește verzi și uscate, incluzînd chiar și gusturile muzicale și sexuale, și sînt nevoit să-l întrerup în repetate rînduri și să-l dirijez pe linia datelor ce-mi sînt necesare.

Pentru moment am nevoie de un singur individ, însă ca să-mi dau seama, dacă există un tip de anvergură în mijlocul adunăturii, și cine anume e, se impune răsfoirea întregului catalog.

— Ce reprezintă acest Boian, în materie de droguri ? Mai mare ca vîrstă sau...

— Păi ! E cam trecut !... — strînge tînărul din buze, disprețuitor. — Debutant din cei mai mediocri.

— Alte calități ?

— N-arată rău ca aspect... cult... tăcut...
— Dacă-i tăcut, de unde știi că-i cult ?
— Că n-o să tacă douăzeci și patru de ceasuri...
— Ceva lipsuri ?
— Demodat.
— În ce sens ?
— În sensul cel mai propriu al cuvîntului. Gusturi mic-burgheze... Îmbrăcat aproape ca dumneavoastră...
— Se spală cumva și pe gît ?
— Mi-e teamă că da.

Peste vreun ceas, zărghitul cu plete mi se adresează implorator :

— Dacă nu-mi dați un pic de „stuff", leșin !...
— Ce anume ?
— Am spus : „stuff !" Drog ! Stupefiant ! „La came !" Și, chipurile, mai ziceți că sînteți consilier cultural... Scoateți din farmacia instituției o fiolă, acolo !
— Și asta-i posibil. Chiar în cantitate mai mare. Numai că trebuie s-o meriți. Așa că, tînără maimuță, să ne întoarcem la jocul nostru ! Hop !

Aschimodia mai țopăie o vreme, pînă ce trec la prezentarea concretă a problemei :

— Totul trebuie efectuat cu absolută discreție și fără incidente, — îl previn. — Întrucît ți-am pomenit de cazarmă, țin să te avertizez că aveam posibilitatea să-ți propun și perspective mai sumbre.

— Nu mă îndoiesc, — îngaimă băiatul. — Am înțeles deja că nu vă iubiți aproapele.

— Ba pot să și-l iubesc. Depinde însă numai de comportamentul lui. Deci, prima acțiune : să-l convingi pe Boian.

— Asta nu-i greu. Suficient să am ce-i oferi.

— Vei avea, nu te teme. A doua acțiune : să mi-l aduci pe Boian. Nu aici, se înțelege. Mîine, cînd ai să vii, îți voi comunica detaliile necesare.

— Mai bine dați-mi cîteva fiole.

Privesc la ceas. E timpul să pun capăt discuției cu amatorul de viață mondenă, deoarece și pe mine mă așteaptă tot așa ceva. Peste cîtăva vreme va trebui să fiu la recepție.

Mă ridic și descui minuscula încăpere învecinată care-mi servește ca debara, și unde se află îngrămădite tot soiul de lucruri utile, moștenite de la predecesorul meu. Desfac un pachet de morfină, scot vreo zece fiole și i le transmit pletosului.

— E vorba numai de un mic avans, — îl lămuresc eu. — Vor urma și cantități mai apreciabile. Dar numai pentru folosință personală. Dacă „ei“ te surprind că împarți morfină în stînga și-n dreapta, te pomenești pe neașteptate că vor veni s-adulmece și de unde ai făcut rost de ea, și totul e în aer, inclusiv făptura ta amărîtă.

Înfășoară grijuliu fiolele în batista murdară, fără să acorde vreo atenție specială afirmațiilor mele, și-și vîră otreapa în buzunarul hainei.

— Aveți multe sticluțe de-astea ?

— Cîte vrei.

— Și le țineți aici, în cămăruța de-acolo ?

— De ce nu.

— Și niciodată, măcar o dată n-ați gustat ?

— Nu, imaginează-ți !

— Dumnezeule ! — își dă el o palmă peste frunte. — Și mai credem că trăim într-o societate civilizată.

La recepție, ca la orice adunare de genul acesta, nu-i nimic interesant. Din politețe schimb cîteva cuvinte cu vreo zece colegi de la ambasadele prietene, care se aglo-

meraseră aici cu speranța că vor smulge cine știe ce noutate sterilă, aptă să sporească raportul lunar al ambasadorului lor cu un paragraf sau două.

Apoi mă îndrept spre bufetul cu băuturi, deoarece mi se uscase gura de-atîta vorbărie. Îmi croiesc drum prin îmbulzeala moderată ca densitate, iau un pahar cu whisky și-l umplu generos cu sifon.

— Ca-ntotdeauna, reținut în plăcerile vieții, — aud în spatele meu un glas melodios de femeie.

Mă-ntorc, și mă pomenesc față-n față cu fascinanta doamnă Adam.

— Îmi permiteți să vă ofer ceva ?

— Oferă-mi aceeași băutură, ca și dumneata.

Execut comanda și remarc :

— Nu-l văd pe soțul dumneavoastră...

— A fost obligat să plece astăzi, la prînz. O conferință internațională de presă, sau ceva în genul acesta, la Varna. Sărmanul... Va trebui să se plictisească trei zile întregi... Măcar de-ar fi început sezonul de vară...

Prind din zbor tema lansată neglijent și susținută flecar un anumit timp, despre monotonia profesiei diplomatice și despre plictiseala din orașul ăsta, unde sîntem condamnați să lucrăm, și unde nu există nici viață de noapte animată, nici music-hall-uri, nici măcar terenuri de golf. Personal n-am jucat în viața mea golf, și nici n-avusesem timp să mă plictisesc în ultimele luni, însă reușesc să fiu pe aceeași lungime de undă cu simpatiile și antipatiile doamnei, încît dînsa depistează între noi o fantastică afinitate sufletească.

E mult mai tînără și mai frumoasă, sau cel puțin mai prezentabilă decît Mary, și, ceea ce-i și mai important, mult mai miniaturală, corespunzînd la perfecție gusturilor mele. Din păcate, ceea ce-ți convine, aparține de obicei altcuiva. Dar asta nu ne împiedică deloc să pălă-

vrăgim despre cele mai diverse fleacuri, și mai ales despre cunoștințele noastre comune :

— Adjunctul dumitale e și de astă dată singur, — constată doamna Adam, remarcînd în apropierea noastră silueta dejghinată a adjunctului meu. — Interesant, de ce nu-şi aduce niciodată soţia la recepţii ?

— Nu-i de arătat.

Afirmația nu vrea să fie o expresie a răutăţii mele, ci propensiunea subsemnatului către precizie. Mistress Bennett poate să emane o anume demnitate, stînd înaintea mașinii de gătit sau a mașinii de spălat, însă arată pur și simplu groaznic cînd apare în holul ei împopoţonată în vreo rochie azurie de cocteil, parcă împrumutată din vecini. Pesemne doamna își închipuie că azuriul se armonizează de minune cu tenul ei roşu-cărămiziu şi cu mîinile de aceeași culoare a vîntului turbat. Însă Bennett, posedînd o viziune mai lucidă a lucrurilor, își dă excelent seama că nevastă-sa, oricum s-ar deghiza, va semăna totdeauna cu o spălătoreasă de la periferia provinciei.

— În fond, — adaug eu, — nici soţia consilierului nu-l de prezentat în societate, însă tipu-i atît de limitat încît nu-și dă seama.

— Ai devenit rău, — remarcă zîmbind doamna. — Soţia consilierului e un om de excepţie... Iar doamna Bennett prepară nişte aperitive nespus de gustoase...

— Nu vă contrazic. Din păcate, bărbatul nu caută la o femeie calităţi umane, și nici aptitudini culinare. O femeie ca dumneata poate atrage pe oricine, fără să-i mai ofere aperitive...

— Ah ! Știi să faci și complimente ! — exclamă doamna, avînd întipărită pe chip expresia unei surprize plăcute. Iar apoi își revine : — Cred că trebuie să plec.

— În cazul acesta, permite-mi să viu cu dumneata.

— Permit. Cu riscul ca Bennett al dumitale să vehiculeze bîrfele, chiar de mîine.

— Materialul e total insignifiant pentru a genera starea corespunzătoare, — o liniștesc eu.

— Însă Bennett e capabil să mai umfle lucrurile, — afirmă ea, în timp ce ne îndreptăm spre garderobă.

— Bennett e complet lipsit de imaginație, — continui s-o calmez.

— Da, mi se pare suficient de limitat. În general, trebuie să recunosc că adjunctul dumitale nu mi-e deloc simpatic, în ciuda faptului că-mi oferă vaste posibilități de a-l curăța la poker.

— E de ajuns să vă fiu eu simpatic, — bombănesc în vreme ce-i întind mantoul.

Îmi aruncă o privire fugitivă, și această privire îmi reamintește de o altă clipire efemeră, acompaniată de cuvintele „ingenioasă salvare“ rostite acum cîteva zile, tot la o recepție ca asta. Și decid imediat ca, de astă dată, să nu mai admit nici o fofilare din partea vreunuia din noi.

— Regret, dar am venit pe jos, — comunic eu, în timp ce ieșim.

— Fii calm, sînt cu mașina. Uite-o, în partea asta...

— Nu știam că sînteți posesorii unui Alfa-Romeo, — îngăim eu, cînd ajungem lîngă automobilul parcat pe strada învecinată. — N-am condus niciodată un asemenea tip.

— Ai posibilitatea să-ncerci, — îmi propune doamna, oferindu-mi locul de la volan.

„În cazul acesta vom duce experiența pînă la capăt“, îmi zic în sinea mea. Bineînțeles, e o prostie și o copilărie, deoarece în ciuda flerului meu de a intui situația dată, chiar și în lucrurile extrem de insignifiante, n-ar

fi exclus ca doamna Adam, pur și simplu, să se joace cu mine și să mă tragă pe sfoară, creînd în linii mari circumstanțele unui scandal grandios, care să pună cruce carierei mele, chiar înainte de a fi reușit să realizez cealaltă operație, unică și esențială.

Este o prostie și o copilărie, dar din moment ce acționezi permanent la comenzile rațiunii, vine o clipă cînd nechibzuința, îndelung tăinuită, explodează brusc și o ia razna. Iar eu, acuma, sînt victima tocmai a unei asemenea clipe, și-mi spun că voi încerca totul pentru supunerea acestei femeiuști fermecătoare, orice s-ar întîmpla, s-o supun nu pentru că nu pot respira fără ea, ci pentru că va fi cea mai dulce răzbunare împotriva distinsului ei soț, frumos, elegant și nu mai știu cum.

— Ce-ai zice de o cină lejeră acolo, pe marginea lacului, — lansez nepăsător, cînd ieșim la șosea.

— Ești extrem de imprudent, domnule Thomas, — clatină negativ din cap doamna Adam. — Nu concordă deloc cu profesiunea dumitale. Restaurantul de la Panciarevo e nespus de animat și nu-i exclus să fim văzuți...

— Atunci o mică plimbare...

— Dacă-mi făgăduiești să te porți cuviincios.

— În cele mai stricte limite ! — confirm eu și apăs pe accelerator.

Cîțiva kilometri mai încolo cotesc la întîmplare, pe un drumeag secundar, micșorez viteza și opresc într-un loc retras, unde-s doi-trei copaci și niște tufișuri.

— Asta numești purtare cuviincioasă ! — îngînă doamna, cînd o învălui în îmbrățișările mele.

Bineînțeles se ferește, însă nu prea insistent, deoarece în clipa asta moare după un bărbat. Aproape c-o scot pe brațe din mașină. O depun sub copaci, pe haina mea întinsă pe jos, iar ea, sufocîndu-se, se lasă pradă mîinilor mele tremurînde care-i îndepărtează nerăbdătoare len-

jeria. După cîteva clipe nu mai sîntem distinsa pereche de diplomaţi, ci două animale încleştate, unul într-altul, pierdute în penumbra jilavă de sub arbori, cu iz de iarbă crudă.

Apoi fumăm tolăniţi, riscînd ca luminiţele ţigărilor noastre să fie văzute de cine ştie cine, de cine ştie unde. Apoi o îmbrăţişez din nou. În seara asta sînt pur şi simplu de nepotolit. Şi nu numai datorită faptului că femeia îmi corespunde, ci pentru că-i soţia lui Adam. Şi ne desfătăm în continuare, vreme îndelungată, la umbra copacilor, pînă ce doamna e nevoită să recunoască :

— M-ai epuizat, Thomas... Condu-mă acasă.

Drumul de întoarcere se petrece într-o tăcere istovitoare. Şi abia după ce parchez maşina pe stradela cuvenită, doamna Adam declară :

— Purtarea ta cuviincioasă a fost într-adevăr formidabilă...

— N-am dorit altceva, decît să-ţi arăt gradul meu de cumpătare, deoarece singură m-ai întrebat de atîtea ori.

— Recunosc c-am manifestat multă superficialitate. Şi totuşi a fost formidabil şi regret că nu se va mai repeta. Fiindcă îţi dai seama, nu-i aşa, că nu se va mai repeta niciodată...

— Natural. Şi te poţi bizui pe totala mea discreţie, — îngăim eu, ajutînd-o să coboare din maşină.

Încui portiera, întind doamnei cheia şi aştept să dispară pe poarta corespunzătoare, la două case mai încolo. Doamna Adam îmi face un semn abia vizibil cu mîna, iar eu dispar.

Într-adevăr, astăzi mi-a mers. Asemenea zile se întipăresc în memorie. I-am plătit poliţa acestui distins diplomat, mult mai eficient decît cu nişte rapoarte de serviciu.

„Asemenea zile se întipăresc în memorie“ îngîn eu pentru mine, fără să mă pot totuși elibera de sentimentul acela mîrșav, de nemulțumire, care se zvîrcolește în adîncul sufletului meu. Am posedat-o, întocmai cum ar fi procedat un lacheu oarecare, în absența stăpînului. Ceea ce nu-l va împiedica deloc să rămînă tot lacheu. Am posedat-o, însă pe furiș, în spatele lui, fără să am posibilitatea de a-l înjosi fățiș.

Și iarăși percep toată indecența amară a acestei puteri, puterea celui nevolnic.

Cîteva zile mai tîrziu.

Astăzi trebuie să aibă loc operația de recrutare a morfinomanului ăla debutant, în cazul că nu se întîmplă ceva neprevăzut. Astăzi, la orele patru după-amiază, fix. Și ca să evit surprizele, încă de la 13 mă urc cu Mary în mașina ei sport. Avertizînd-o că nu participăm la nici un fel de curse, ci că facem pur și simplu o excursie liniștită, de zi de lucru, îi comand s-o ia spre drumul ce duce la Panciarevo.

Deci petrecerea de la restaurantul de pe malul lacului se realizează totuși, însă nu cu doamna Adam. Căci, în momentul de față, n-am nevoie de o frumusețe miniaturală, ci anume de Mary, și numai de Mary, mai ales că timpul superficialelor nebunii trupești trecuse și sosise ceasul activităților serioase.

— Dacă mai ai ceva de întrebat pe linia misiunii, fă-o acum, cît sîntem în mașină, — o previn eu, în vreme ce din cîteva priviri rapide în oglinda retrovizoare constat că pe urmele noastre se tîrîie o „coadă“. — Cînd ajungem la restaurant, acolo să nu pomenești nimic despre acțiunea noastră.

— Nu-i necesar să te întreb nimic, am memorat totul. Nu-s atît de cretinizată de whisky, cum îți imaginezi.

Mary nu-i în apele ei. Și nu de acum, ci din momentul în care i-a devenit clar că misiunea va cădea asupra umerilor ei, nu atît de neputincioși.

— Am o părere excelentă despre intelectul tău, Mary, — adaug împăciutor. — Altminteri, n-aș fi apelat la serviciile secretarei mele.

— Mă simt emoționată, însă prefer să mă consideri o toantă patentă și să fiu scutită de misiunea care urmează.

— Ceea ce urmează nu-i nimic altceva decît o convorbire banală. Aș fi purtat-o și singur, crede-mă, dacă aș fi cunoscut limba bulgară ca tine.

— Bennett știe și el bulgărește.

— Da. Dar are o asemenea mutră încît îl poate speria pe omul nostru. În afară de asta, îi lipsește cel mai elementar simț al tactului. Bennett e bun numai pentru convorbirile ce se poartă prin intermediul focurilor de revolver.

Mary tace, fiindcă-și dă seama că-i prea tîrziu pentru tocmeli. În plus, la ora respectivă, șoseaua este extrem de aglomerată și atenția secretarei e concentrată asupra spatelui autobuzului roșu din fața noastră, precum și asupra surprinderii momentului optim de depășire. În cele din urmă, acest moment se ivește, sau Mary își imaginează că s-a ivit, deoarece apasă zdravăn pe accelerator și se trezește alături de autobuz, exact în clipa cînd ne apare din față un alt autobuz. O singură ezitare, nu mai mult, și-am fi striviți între cei doi coloși. Dar secretara apasă pînă la fund acceleratorul, cu curajul disperării, zburînd drept înainte, spre autobuzul ce ne vine în întîmpinare. Reușește să-l depășească pe cel care rulează alături de noi, îi țîșnește înainte și eliberează șoseaua cu o jumătate de secundă mai devreme ca autobuzul din

sens contrar să treacă vijelios pe lîngă noi, șuierînd sinistru din frîne.

— Nu reduce viteza, — comand eu, — că asta ne mai lipsește acum, să fim vîrîți în cine știe ce anchetă de încălcare a legilor circulației.

Mary continuă să apese docilă pe accelerator, și ne îndepărtăm rapid de locul care era cît pe ce să se transforme într-o arenă a pieirii noastre. E de la sine înțeles că cei din autobuz ne-au luat numărul mașinii, însă asta n-are nici o importanță și totul se va termina cu expedierea unei note de avertizare.

— Semn rău, — rostește Mary, cu o notă de vinovăție în glas. — Eram gata să devenim o nemaipomenită peltea.

— Dimpotrivă, e un semn bun ! Înseamnă că primejdia a rămas în spatele nostru, iar drumul din față-i curat.

În altă ocazie ar fi fost posibil să nu reacționez atît de generos. Dar fiindcă Mary este o fire nervoasă și misiunea ce ne stă în față solicită calmul, n-am deloc chef să declanșez o altercație.

— Ești convins că nu vine nici o mașină pe urmele noastre ? — se interesează secretara, atunci cînd, pe măsura distanțării noastre de oraș, circulația devine mai puțin intensă.

— Sînt sigur, bineînțeles. Numai că în zilele noastre o urmărire se poate realiza și cu mijloace mai complexe.

— M-ai liniștit...

— Acum cîteva clipe ai privit moartea în ochi păstrîndu-ți calmul, și iată că-ți pierzi firea pentru o urmărire banală...

Abia după ce rostesc aceste cuvinte îmi dau seama că-i posibil să nu se teamă de urmărire, ci chiar s-o dorească.

— Sau poate speri să fim blocați, și operația să nu mai aibă loc ?

Femeia nu răspunde.

— N-aş fi crezut să fii atît de ezitantă.

Ne apropiem de răscrucea unde şoseaua se abate spre satul de pe marginea lacului. Mary reduce viteza.

— Nu mi-e teamă pentru mine, ci pentru băiatul ăla.

— Dimpotrivă, pentru tine te temi. Ştii foarte bine, din momentul în care o acţiune a fost planificată, ea se va îndeplini oricum, cu participarea ta, sau fără. Însă ţie puţin îţi pasă de reuşita ei. Principalul e să se efectueze fără tine. Faptul că n-ai luat personal parte la ea, e suficient să te liniştească, după cum văd.

Tace cîtăva vreme, privind concentrată panglica gri-alburie a şoselei scăldată de soare.

— Nu-s în stare să port în cîrcă răspunderea pentru toate mîrşăviile care se petrec în lumea asta. Şi am datoria să cuget la faptele mele.

— Însă în cazul de faţă n-ai nici o răspundere, pricepe odată. Dacă există vreo răspundere, aceasta îmi revine mie, iar de la mine trece asupra şefului meu, iar de la acesta — la şeful lui, pînă ce-i pasată în contul situaţiei internaţionale. Şi eu, şi dumneata sîntem doar o particulă a sistemului, şi de aceea nu purtăm nici o răspundere. În asta constă puterea sistemului nostru, că nu ne revine nici o răspundere, înţelegi ?

— Bine, — îngaimă Mary sîcîită. — Te-ai repetat suficient.

Dejunul de pe terasa învecinată cu lacul decurge aproape normal, chiar mai bine totuşi decît mă aşteptam. Din jurul nostru absentează semnele vreunei urmăriri. Mary s-a calmat, sau s-a resemnat, ceea ce, la urma urmei, e totuna.

Limitez comanda băuturii la o singură sticlă pentru amîndoi, ca nu cumva femeia să devină limbută în mod inutil. Însă Mary nici nu-şi bea tot vinul. Îşi plimbă privirea asupra apei verzui a lacului, brăzdată de plutirea domoală a cîtorva bărci.

— Ne întoarcem ? — întreabă secretara, după ce achit nota.

— Da, însă ceva mai tîrziu. Deocamdată mai zăbovim.

Urcăm iarăşi în maşină şi pornim, dar peste cîteva sute de metri mai încolo, nu mai mult, îi comand :

— Ia-o pe aici !

Drumeagul pe care ne abatem e strîmt şi răscolit, iar peste puţină vreme sîntem nevoiţi să oprim, deoarece în continuare devine abrupt şi absolut impracticabil. Mary parchează maşina la umbra unui arbust plăpînd. Scot pătura, o aştern pe iarbă şi ne întindem pe ea.

— Poţi să dormi puţin, dacă doreşti.

— Merci, — răspunde secretara. — Culcă-te dumneata. Eu am să stau de pază.

Însă circumstanţele nu cer să fiu păzit de diletanţi, ci să mă păzesc singur. De pe mica înălţime, unde ne aflăm acum, şoseaua se vede perfect. Şi putem fi şi noi zăriţi dinspre şosea, ceea ce în conjunctura actuală e chiar oportun. Cel care, eventual, ne-a urmărit, nu trebuie să rămînă cu impresia că ne ascundem.

Însă nu ne urmărise nimeni. În această după amiază timpurie, împrejurimile sînt liniştite şi pustii. Pe şosea, din cînd în cînd, ţîşnesc maşini fără să-şi reducă viteza şi fără să privească cineva în direcţia noastră.

Mary fumează rezemată de trunchiul arbustului plăpînd, cu privirea aţintită spre şosea.

— Oare nu gîndeşti niciodată la soarta oamenilor pe care îi recrutezi ? — mă întreabă ea, la un moment dat.

— Ba mă gîndesc. Însă numai atît cît e necesar pentru executarea misiunii.

— Înseamnă că nu te gîndești la ei.

— Însă dumneata, dacă ai înclinația să gîndești prea mult, nu trebuia să intri la institutul nostru.

— N-am intrat. Am fost propulsată, — răspunde Mary scurt.

— Chiar așa ?

— Intocmai așa : m-au propulsat în profesie...

— În ce mod ?

— Există doar un unic și etern mod, atunci cînd ți se propune să fii scoasă din impas. Te extrag dintr-unul, ca să te vîre în altul...

— Depinde de treaptă, remarc eu conciliant. — Prima treaptă n-a fost mai dificilă decît a doua ?

— De unde să știu... Nu le-am pus pe cîntar... Am absolvit liceul cu distincție, dar diploma m-a ajutat exact cît un ziar vechi, deoarece singurul domeniu de activitate pe care mi l-a oferit a fost un post mizerabil de vînzătoare într-un magazin de încălțăminte... Și iată că într-o bună zi s-a ivit un tip oarecare, ceva în genul dumitale, deoarece toți sînteți croiți după același tipar, și a început să mă chestioneze :

„Am aflat c-ați absolvit liceul cu excelență. N-ați dori să vă continuați studiile ?“

„Cu ce bani să-mi satisfac această dorință de învățătură ?“ — i-am zis eu.

„Cu cei pe care ți-i vom asigura noi, — îmi zice. — E suficient să accepți specialitatea indicată de noi.“

„Dar care-i specialitatea asta ? — întreb. — Neutralizarea de bombe atomice, sau lansarea fără parașută ?“

„Ceva mai bun, — zice. — Limbile slave. De exemplu bulgara.“

Nici n-aveam habar unde se afla Bulgaria, şi el mă silea să învăţ bulgăreşte...

— Dar ai fost totuşi de acord.

— Am fost de acord... Din pricina studiilor... Şi datorită posibilităţii de a mă smulge din dugheana sumbră, cu două tuburi de neon şi două sute de perechi de încălţăminte... Şi pentru promisiunea că voi primi un post interesant, după ce termin...

— Aşa cum s-a şi întîmplat...

— Ei, da. Institutul e totdeauna fidel promisiunilor avansate, mai ales cînd realizează profituri.

I-aş fi spus eu nişte lucruri referitoare la problemă, însă uitîndu-mă la ceas constat că timpul prevăzut pentru discuţii libere s-a scurs.

— Plecăm.

Cînd ajungem cu maşina pe şosea, vizibilitatea e la fel de clară şi lipsită de primejdii.

— Condu cu viteză normală. Nu privi înapoi şi, în general, ai grijă numai de volan. Restul, lasă-l în seama mea.

Rulăm într-o tăcere deplină, pînă în apropierea drumului secundar pe care mă abătusem acum trei seri, cu captivanta doamnă Adam.

— Acum redu viteza şi, uite-acolo, virează la stînga.

Mary execută comanda. După puţin timp, oprim aproximativ în acelaşi loc unde parcase elegantul Alfa-Romeo. Tufişurile aproape că maschează maşina, privind dinspre şosea. Iar dacă se iveşte cineva din direcţia opusă, îl vom putea depista încă de la distanţă.

Scot pătura şi-o aştern. Apoi privesc iarăşi la ceas. Mary se aşază pe pătură, la umbra copacilor, cufundîndu-se din nou în starea ei apatică. Nu ştiu dacă ar continua să rămînă la fel de nepăsătoare în cazul cînd i-aş

relata evenimentele de acum trei seri, petrecute pe acelaşi loc unde ne aflăm acum, şi cine au fost eroii.

Dinspre şoseaua ascunsă privirilor noastre se aude din cînd în cînd zgomotul îndepărtat al vreunei maşini în goană. Însă urmăresc alt zgomot şi, în sfîrşit, disting zbîrnîitul unei motociclete din direcţia opusă.

Zbîrnîitul se intensifică, motocicleta ţîşneşte de după un tufiş mai îndepărtat şi constat uşurat că transportă doi indivizi. Un minut mai tîrziu, pletosul îşi proţăpeşte vehiculul plin de glod la doi metri de maşina noastră. Tînărul care coboară odată cu el de pe motocicletă e realmente un băiat frumos, ceva mai înalt decît media, cu o figură oarecum inexpresivă, dar avînd o privire inteligentă.

— Trimite-l să se instaleze acolo, — îi spun pletosului.

Aschimodia schimbă cîteva cuvinte cu prietenul său, după care Boian se îndreaptă spre arborii unde se aciuise secretara mea. Pe figura lui Mary se schiţează ceva, în genul unui zîmbet, şi-i face semn tînărului să ia loc lîngă ea.

— Hai să verificăm motorul, — îi spun pletosului, ridicînd între timp capota maşinii.

— Nu mă pricep deloc la maşini.

— Nici eu, dar ne facem că ne pricepem. Nu-i exclusă posibilitatea să ne pomenim cu cineva abătîndu-se pe aici.

Aşa că ne învîrtim în jurul capotei ridicate şi fumăm, însă nu privesc la motor, ci la peisajul înconjurător. Simt în piept un fel de gheară. Deoarece din clipa în care Boian este introdus în combinaţie, Mary devine în mod inevitabil vulnerabilă.

Momentul cel mai periculos. Momentul contactării. Cînd ceva e să se prăbuşească, de obicei eşuează anume în momentul acesta. De aceea am organizat în aşa fel

operaţia, încît contactarea directă să aibă loc o singură dată.

Din cînd în cînd, arunc cîte-o privire fugitivă şi spre cei doi, de sub arbori. Convorbirea ar fi trebuit să se încheie cît mai rapid cu putinţă, fără să dăuneze, bineînţeles, explicaţiilor necesare. Însă cînd o femeie e cea care poartă discuţiile, niciodată nu poate fi terminată la timp. Sper totuşi că n-a pornit să-şi relateze întreaga autobiografie.

— Omul meu e-n regulă, din toate punctele de vedere, — mă liniştește pletosul, surprinzîndu-mi privirea. — Dacă-i nevoie, sare şi-n foc pentru dumneavoastră.

— E inutil să sară în foc, — bombăn eu. — Nu-mi trebuie pompieri, ci oameni inteligenţi.

— Are suficientă inteligenţă... Şi-i mormînt... — continuă băiatul să-şi laude prietenul, de parcă ar vinde un cal. — Mi-aţi adus însă cota, sau va fi necesar să mă prezint la ambasadă ?

— Ţi-am spus, să nu te mai înfiinţezi la ambasadă. Şi nici să nu-mi telefonezi. În caz de nevoie, te vom căuta noi. În privinţa cotei...

Deschid maşina, scot din buzunarul hainei un pachet cu morfină şi i-l întind.

În virtutea unei coincidenţe, exact în aceeaşi clipă Mary vîră mîna în poşetă şi-mi repetă gestul.

Ceva mai tîrziu, o şterg amîndoi cu motocicleta, în direcţia de unde veniseră.

Cobor capota motorului, strîng pătura şi pornim şi noi, la rîndul nostru, însă în direcţia şoselei.

— Acum aş vrea să-mi povesteşti... nu să-mi povesteşti, ci să-mi redai, cuvînt cu cuvînt, toată convorbi-

rea, — declar eu, în clipa cînd reușim să ne aflăm în cabinetul meu.

— Mai întîi dă-mi un pahar, dar să fie și ceva lichid în el, — răspunde Mary, așezîndu-se contrar obiceiului nu pe scaunul de lîngă birou, ci trîntindu-se în fotoliul pentru oaspeți.

— Știi doar, că n-am băuturi aici... S-ar putea însă să mai existe dincolo ceva, moștenire de la predecesorul subsemnatului.

Pătrund în tezaurul meu, — în debara, — și deschid o lădiță cu sticle de coniac, plină aproape pe jumătate.

— Regret că nu-ți pot oferi băutura preferată, dar dacă ești dispusă a te considera mulțumită cu niței „Martel“...

— N-are importanță, — bombăne secretara.

Soarbe două înghițituri zdravene din paharul umplut cu generozitate și-și aprinde țigara :

— I-am explicat planul în întregime... A repetat întocmai toate detaliile... Arată isteț...

— Aprecierile, lasă-le la urmă, — zic eu. — Iar acum, te rog, redă-mi convorbirea, de la început pînă la ultima frază.

— Inclusiv tîmpeniile ?

— Întocmai : inclusiv tîmpeniile !

Mai trage două guri de coniac, apoi se tolănește în fotoliu și, din obișnuită, își încrucișează picioarele, dar acum nu acord nici o importanță coapselor ei și nici celorlalte detalii, atenția fiindu-mi îndreptată numai asupra operației.

— L-am întrebat : „Dumneata ești Boian ?“

„Dar dumneata cine ești ? Posesoarea cheilor de la tezaur ?“

„Vine și rîndul tezaurului, — zic eu, — stai jos !“

Iar el s-a trîntit jos atît de violent, încît aproape s-a întors cu spatele la mine.

„Schimbă-ţi poziţia, dacă nu te superi, — îi cer eu, — Aşa nu te pot vedea.“

„Și pentru ce-i nevoie să mă vezi ?“

„Fiindcă ochii, — zic, — vorbesc de obicei mai mult decît glasul. Nu ești de aceeași părere ?“

Băiatul nu răspunde, dar își modifică poziția.

„În convorbirea pe care sîntem nevoiți s-o purtăm, sinceritatea deplină este o condiție obligatorie pentru ambele părți“, — am încercat să-i sugerez.

Iar el : „Credeam, — zice, — că-i vorba de vreo afacere, și nu de declarații de dragoste.“

„E vorba de ceva ireversibil, — îi explic eu. — Ceva care poate schimba, într-o direcție fericită, întreg cursul vieţii de mai tîrziu... Tezaurul, după cum îl numești dumneata, se va epuiza rapid. Apoi vor fi necesare doze noi, iar după aceea vei simți iarăși nevoia unor alte doze și, în genere, crizele se vor succeda la infinit... Pe cînd noi îţi propunem o soluție categorică și definitivă.“

„Fuga în occident ?“

„Este suficient să-ţi exprimi dorința“, — zic eu.

„În ce mod ?“ — zice.

„Ar fi trebuit să întrebi de la bun început : în schimbul căror servicii ?“

„Nu contează pentru mine, — zice. — Nu contează, dacă vreţi, nici occidentul dumneavoastră. Și, ca să fiu mai clar, țin să vă precizez că mi-e scîrbă de occidentul atît de mult lăudat, cu excepția unui unic capitol : acolo aprovizionarea-i considerabil mai lesnicioasă.“

„Va să zică, — spun eu, — perspectivele dumitale se limitează la posibilitatea de a te intoxica ?“

„Nu să mă intoxic, *ci să fiu fericit,* — mă corectează el. — Însă asta-i o problemă de termeni.“

„Treaba dumitale, — zic eu. — Şi întrucît am lămurit finalul problemei, n-ar fi rău să-i studiem şi începutul...“

I-am arătat fotografia fetei şi-l întreb :

„Cunoşti cine-i tînăra doamnă ?“

„Nu. Dar aş putea s-o cunosc, dacă îmi daţi adresa ei, — rosteşte băiatul cu indiferenţă.

„Dar cum ai să reuşeşti ?“ — zic eu.

„Păi, foarte simplu : sun la uşă, cînd vine să-mi deschidă, îi spun : „Salut, păpuşico ! Ce-nvîrtim după masă ?“

„Este posibil ca tehnica asta să dea rezultate, dar se poate şi invers, — îi spun eu. — Iar legătura trebuie obţinută cu orice preţ, înţelegi ? De aceea, păstrează-ţi metoda dumitale cu păpuşica pentru alt caz. Şi binevoieşte să respecţi cu stricteţe reţeta pe care ţi-o prescriu eu !“

Iar el : „Am impresia că fata arată destul de mediocru, pentru a vă omorî atîta cu ea.“

„De fapt, — zic, — nu fata ne interesează, ci taică-său. Dar ca să ajungi la el, fata trebuie să se îndrăgostească nebuneşte de dumneata, să-ţi devină sclavă, înţelegi ?“

Iar el bombăne : „Asemenea lucruri, — zice, — nu se mai întîmplă în zilele noastre. Dar, la urma urmei, nimic nu ne împiedică să încercăm.“

După care i-am transmis, punct cu punct, detaliile misiunii, aşa cum mi le-ai expus.

Mary tace şi iarăşi îşi aduce aminte de coniacul franţuzesc.

— Repetă întocmai ce i-ai spus, — e mobilizez eu, după ce aştept să consume doza de refacere.

— Și asta trebuie să repet ? — oftează secretara.

— Da, bineînțeles. Și, la fel ca și pînă acum : cuvînt cu cuvînt.

Afară s-a întunecat deja și lustra din cabinet e de mult aprinsă, cînd binevoiesc să declar discuția închisă :

— Sînt mulțumit de tine, Mary.

— Iar eu sînt, pur și simplu, intoxicată.

— Ei da, în profesiunea noastră, femeile sînt ori mai nerușinate decît bărbații, sau extrem de blege. Dumneata faci parte din categoria ultimă.

— În cazul acesta, rog să nu mai fiu amestecată în asemenea combinații.

— Îți iau în considerație rugămintea, deși o fac nespus de mîhnit. Dacă ai fi dotată cu o fermitate de caracter ceva mai pregnantă, ai putea deveni un agent excelent. Pentru că ești născută să seduci. Am observat adineauri, cu o reală admirație, cum ți-ai demonstrat farmecele.

— Țin să te informez, nici eu n-am avut intenția să le demonstrez, dar nici el dorința să le ia în seamă. Pesemne că în pieptul lui nu sălășluiește nimic altceva decît setea de morfină.

— Iar tu i-ai satisfăcut setea. Deci ai comis o faptă bună.

— Chiar te bucuri cu răutate de soarta nenorocitului ăstuia, după ce l-ai expediat la o mică întîlnire cu moartea ?

— Hai, hai, — încerc eu s-o liniștesc. — Eliberează-te de gîndurile ăstea negre. Deseară, dacă nu mă înșel, avem o întîlnire cu familia Adam, și nu cu moartea.

Peste o oră ne aflăm într-adevăr la Adam, pentru a-l saluta pe consilierul înapoiat de la congresul de presă. Din fericire, amenitățile nu mai sînt necesare, deoarece

distinsul diplomat binevoise deja să se instaleze concentrat la masa verde, laolaltă cu splendida sa soție, cu mai puțin splendida consiliereasă, și cu direct antipaticul Bennett.

Doamna Adam, după cum era de așteptat, remarcă apariția noastră doar printr-un zîmbet rece, de curtoazie. Adjunctul reprezentantului comercial și telegrafistul, cu soțiile lor, își execută ca totdeauna gimnastica de dimineață sub sunetele asurzitoare ale magnetofonului. Iar inevitabilul Frank, hoinărește brambura prin toate încăperile, cu un pahar în mînă, pradă gîndurilor sale și băuturii.

Ne așezăm cu Mary pe canapea, și imediat o aprovizionez pe doamnă cu băutura corespunzătoare și chiar cu o farfurioară plină cu măsline verzi marinate, fiindcă-n seara asta sînt excepțional de curtenitor. Cînd sînt bine dispus, reprezint amabilitatea întruchipată.

Un anumit timp tăcem, ca să răsuflăm ușurați după tensiunea de la serviciu. Însă Mary, care nu-i capabilă să tacă multă vreme, începe imediat un monolog, din care surprind numai ultima frază :

— ... Dacă stupefiantele-s unica perspectivă a prostănacului ăla tînăr, mă-ntreb care-i perspectiva noastră, în viața asta blestemată...

— Blestemată, zici ? Ești întocmai ca Bennett, care pierde mereu la cărți, motiv pentru care-i spune pokerului „acest joc oribil". Ceea ce nu-l împiedică să joace de trei ori pe săptămînă. Scumpa mea, viața-i blestemată numai pentru jucătorii subdezvoltați.

— Dar dumneata ? Ce ai primit de la viață, ca bun jucător ?

— Nimic în plus, față de ceea ce se poate primi în mod realist.

— Nu-i un răspuns.

— Nefericirea unora constă în faptul că solicită mai mult decît e posibil şi se gîndesc extrem de exagerat la viitor. Dacă te chinui să pătrunzi cît mai adînc în viitor, mai mult ca sigur, n-ai să vezi altceva decît un granit bine şlefuit, ornamentat cu numele tău şi împodobit cu cîteva buchetele de flori uscate... De aceea nu-i permis să pătrundem prea departe în viitor.

— Să trăim de pe o zi pe alta. Ca morfinomanul ăla...

— Dimpotrivă. Să trăim pentru pensie. Pentru o pensie confortabilă şi bătrîneţi liniştite. Să trăim, în general, pentru micile plăceri ale vieţii.

În clipa asta, absorbit de itinerarul lipsit de sens prin odăile apartamentului, Frank ajunge în apropierea noastră.

— N-aveţi de gînd să-ncheiaţi odată discuţia ?... — întreabă el blajin. — Aveam ceva de băut cu Mary...

— Poţi să te ataşezi nouă, — îi propun eu, la fel de blajin.

— Mulţumesc, dar nu agreez să beau cu mai mult de o persoană. Nu-s în stare să mă concentrez, — explică Frank şi trece mai departe.

— Ce te leagă de alcoolicul ăsta ? — întreb sfidător.

— Faptul că-i alcoolic.

— Da. Bei mult mai mult decît e necesar, şi te alimentezi mult mai puţin. De aici se trag şi toate celelalte. Modifică dozajul, şi viaţa va-nceta să ţi se mai pară blestemată. Pesimismul nu-i nimic altceva decît scăderea capacităţii vitale a organismului.

— Nu sînt doar un simplu organism, — îngînă Mary, ridicînd paharul, de parcă ar vrea să-mi demonstreze că nu dă nici două parale pe consiliile mele.

— Şi eu, şi tu, nu sîntem decît nişte organisme. Ne imaginăm că suferim, dar în realitate sîntem victimele unor procese biochimice. Căutăm suflet, acolo unde nu există nimic altceva decît stomac. Reglează-ţi nutriţia şi băutura, restabileşte-ţi echilibrul fizic, şi vei fi în posesia unei depline armonii spirituale.

— Merci. Într-o bună zi, dacă nu voi avea altceva de făcut, posibil să-ncerc şi asta. Numai că ţin să te informez, viaţa nu mi se pare fără sens de cînd am început să beau, ci invers, am început să beau, pentru că mi se părea lipsită de sens.

— Dar ce anume te-a determinat să ajungi la trista descoperire ? Magazinul de încălţăminte ?

— De unde să ştiu, — îmi răspunde Mary, jucîndu-se distrată cu paharul deja golit. — În orice caz, am început să beau mult mai tîrziu... Presupun că pricina-i totuşi profesiunea noastră...

— Nu sună prea patriotic ce spui.

— Puţin îmi pasă cum sună. Dealtfel, ai putea să-mi dezvălui unde anume plasezi patriotismul în procesele biochimice ? Pesemne că-l clasezi la funcţiile aparatului digestiv ?

— E posibil ca, pentru dumneata, dragostea de patrie să fie în genere o ficţiune... fără să mai vorbim de dispreţul pe care-l manifeşti faţă de serviciile noastre...

— Sper că nu aduni material pentru o notă informativă, nu ?

— Consider că ţi-am demonstrat suficient de clar atitudinea mea prietenească.

— Atunci mai demonstrează-mi-o odată, umplîndu-mi paharul.

Fără prea mult chef, iau sticla de pe servanta alăturată şi-i torn. Nu pentru că mă preocupă din caleafară echilibrul ei sufletesc, dar la această persoană lim-

buția sporește pe măsură ce se înmulțește numărul paharelor.

Mary bea zdravăn, iar înghițitura imensă parcă-i limpezește mintea, deoarece mă-ntreabă brusc :

— De o zi întreagă mă tot gîndesc să-ți spun ceva, și uit mereu. Ai citit ziarele primite azi dimineață ?

— În dimineața asta n-am avut timp pentru ziare.

— Rău ai făcut. Povestea generalului tău e din nou vehiculată.

— Pe ce chestie ? — întreb indiferent.

— Pe chestia aurului pe care i l-ai predat.

— Ei, și ?

— A fost găsită geanta generalului, pe fundul golfului. Era într-adevăr plină cu monede de aur...

— Ai văzut ?

— Numai că toate, pînă la una, sînt false.

CAPITOLUL VII

Sîmbăta și duminica — două zile pentru relaxare. Două zile fără convorbiri de serviciu și fără obligații civile. Însă chiar și asupra acestor zile planează o anumită amenințare : Mary este capabilă să dea un semn de viață și să propună o escapadă în afara orașului, sau ceva asemănător.

„Nu te simți uneori singur, Henry ?“ Nu, dragă, niciodată. Tocmai acesta-i motivul pentru care regret uneori că-mi lipsește singurătatea. Și n-aș avea nimic împotrivă să mă izolez undeva, cît mai departe de ciripitoarea familie Adam, de acru-amarul Bennett, de monotona pe-

reche, ca o liturghie de duminică, a consilierului şi a consilieresei, şi chiar de tine personal, scumpă Mary.

Trec pe la birou numai ca să preiau ziarele sosite azi dimineaţă, găsesc o scrisoare abia sosită de la nevastă-mea, şi cu aceste provizii de lectură distractivă mă înapoiez acasă.

Scrisoarea lui Helen, după cum mă şi aşteptam, nu cuprinde nimic esenţial. Însă este esenţială, poate, doar ca fapt în sine. Şi mi-a expediat-o nu pentru a-mi comunica amănunte lipsite de interes, că la întoarcere s-a abătut pentru o săptămînă la Paris, şi în momentul de faţă se află la părinţi, ci pentru a găsi pretextul de a introduce ultima frază : „Dacă survin ceva schimbări cu tine, poţi să-mi dai de veste.“ Cu alte cuvinte, căsătoria se află în suspensie. Dacă nu rămînea la această cotă, Helen nici măcar nu s-ar fi obosit să-mi scrie personal, şi ar fi acordat această misiune avocatului ei.

Bineînţeles, nu i-a fost dor de mine cîtuşi de puţin. Dar întrucît ambianţa mic-burgheză din jurul ei nu-i oferă nimic mai interesant ca persoana mea, Helen e dispusă să se împace, fiind suficient să se profileze „ceva schimbări“, sau, şi mai exact, schimbări în favoarea carierei mele. În general, statu-quo-ul de instabilitate continuă. Nimic altceva.

Însă, în povestea cealaltă, lucrurile evoluează şi mai prost. Ziarele primite în dimineaţa asta nu conţin nimic relativ la problemă, însă informaţiile publicate în cele de alaltăieri sînt destul de alarmante. Aurul a fost găsit. Şi asta-i culmea ghinionului, deoarece eram gata să-mi pun şi capul că nu-l vor găsi niciodată. Dar l-au găsit...

Întreaga combinaţie fusese construită ireproşabil, dar şi ea, ca orice combinaţie, îşi avea părţile ei slabe, de-

oarece, oricît ai prevedea toate detaliile, fiecare din ele depinde de altul, astfel încît nu poţi epuiza toate ipotezele.

În tînăra republică africană domnea un adevărat haos, o sinistră învălmăşeală de interese contradictorii şi ambiţii diverse. Bineînţeles, iniţiam tot ce ne era posibil ca să intensificăm haosul şi să-l utilizăm în avantajul nostru. Dar timpul nu lucra pentru noi şi, din ce în ce mai mult, se evidenţiau tendinţele de naţionalizare a întreprinderilor străine. Pentru moment, n-aveam nimic personal împotriva acestor tendinţe, atîta vreme cît constrîngeam firmele respective să examineze cu mai multă consideraţie activitatea mea de culise şi să-mi acorde un anumit sprijin material care, desigur, rămînea nedecontat în rapoartele oficiale pe care le adresam centrului.

Însă centrul privea alarmat intensificarea tendinţelor de naţionalizare, care coincideau cu aspiraţiile de dirijare a orientării de stat mult mai spre stînga decît era admisibil. Pînă cînd, în cele din urmă, alarma se transformă în indicaţie precisă de organizare a unei lovituri de dreapta. Bineînţeles, pregătirile mi-au fost încredinţate mie, iar conducerea acţiunilor concrete trebuia să fie realizată de generalul meu negru.

Niciodată nu l-am iubit excesiv pe individ, deşi era agentul meu cel mai important din această ţară. Nu numai că se fălea din cale afară cu statura lui herculeană, dar îşi mai şi imagina că înălţimea lui se îmbină perfect cu un intelect evoluat, ceea ce era culmea insolenţei, pentru că, dacă excludem o anumită doză de viclenie rudimentară, calităţile lui spirituale se rezumau la un permanent neastîmpăr, extrem de hilar, şi la o aviditate incomensurabilă.

De fapt, nu realizasem niciodată prea multe foloase de pe urma lui, iar pentru anumite probleme operative

în mijlocul militarilor mă serveam de alţi trei indivizi, mult mai mici în grad, însă mult mai eficienţi din punct de vedere al activităţii. Cu toate acestea, generalul avea o deosebită pondere în ţară, pe care o mai dilatam şi eu, în mod conştient, în rapoartele mele, deoarece şefii, urmînd o nefericită tradiţie, contează totdeauna, într-o oarecare măsură, pe rapoarte, impunîndu-mi astfel exagerarea aprioricâ a lucrurilor, spre a nu rezulta în ultimă instanţă că zac de pomană.

Avea o anumită pondere, dar cadrele armatei erau divizate, şi în unele cercuri existau disponibilităţi sufleteşti din cele mai diverse, iar forţele centrifugale ale ambiţiilor personale generau o atare dezordine, încît mă îndoiam mult că, la ora H, generalul meu va reuşi să grupeze în juru-i oamenii necesari şi să determine căderea guvernului. Însă de la Centru se şi expediase o directivă, pentru care eram personal (parţial) responsabil, datorită exagerărilor mele. Aşa că n-aveam altă posibilitate, decît să trec la acţiune.

Cînd i-am comunicat generalului speranţele puse în persoana sa, îşi bombă şi mai mult pieptul, care şi înainte era destul de bombat, îşi menţinu cîtăva vreme poziţia asta de comandant, gata să dea semnalul fatal de atac, iar după aceea mormăii prozaic :

— Pentru chestiunea asta va fi nevoie de bani... de mulţi bani...

— Cît de mulţi ? — întrebai acru.

— Încă n-am socotit... Dar, grosso-modo, vom avea nevoie de cel puţin trei sute de mii...

Îşi dădea fără ruşine aere de om care se pregăteşte să finanţeze o operaţie militară deşi, în realitate, avea să-şi finanţeze doar propriul buzunar, întrucît lovitura, dacă se ajungea în general la o lovitură de stat, avea

să fie realizată, ca totdeauna, pe contul regimului răsturnat.

— Cum vezi această sumă ? În armament sau... ? — întrebai eu, pur și simplu ca să-l pun într-o situație dificilă.

— Bani peșin ! — răspunse rușinat herculele.

— Pot să-ți comunic de pe acum că șefii mei nu vor da bani peșin, nici măcar o sută cincizeci de mii. Dacă ar fi fost vorba de armament, era altă problemă și aveam posibilitatea să-ți asigurăm un transport destul de serios... Dar în bani...

— V-am spus, încă n-am făcut socotelile, — se grăbi să cedeze generalul, dîndu-și seama că exagerase cam mult cu pretențiile sale. — Totuși, într-un fel sau altul, fără un ajutor serios nu se poate face nimic. Iar ajutorul ăsta serios ne trebuie în bani, înțelegeți — în bani ! În privința armamentului, îl vom obține gratis, cînd vom sparge depozitele.

N-aveam cîtuși de puțin intenția să duc tratative, pentru că, la urma urmei, nu dădeam eu banii, dar nici nu vroiam să-mi pierd timpul cu cereri pe care Centrul nu le-ar fi satisfăcut niciodată.

— Am înțeles, — zic eu. — În cazul ăsta prezintă-ți chiar acum oferta, fiindcă în noaptea asta trebuie să expediez cifrograma. Și totuși, te consiliez să nu fixezi sume fantastice, pentru că astfel vei crea doar un efect neplăcut. — Și, privindu-l neprietenos, întreb : — Deci, care-i suma ?

— Singur ați fixat suma, — surîde insolent generalul. — O sută și cincizeci de mii.

— Eu n-am fixat-o, ci ți-am atras atenția că nu vor da nici măcar atît.

— Iar eu vă spun că mai puțin nu primesc... Notați-vă și transmiteți-le.

Şi, fiind conştient că atuurile se află în mîinile lui, şi nu în ale mele, îşi ridică solemn trupul uriaş, salută alene cu două degete şi se îndreptă în direcţia uşii.

— Să-mi comunicaţi, de îndată ce primiţi răspunsul, — bombăni generalul, înainte de a ieşi. — Bineînţeles, dacă merită să-mi comunicaţi.

Şi tocmai în secunda cînd îi priveam spinarea groasă ieşind din încăpere, tocmai atunci îmi trăzni prin cap ideea combinaţiei. Individul trebuie dat peste cap. Merita de o sută de ori să fie lichidat. Şi ar fi fost realmente păcat să nu folosesc ocazia ce mi se prezenta. Să mă răzbun pe el. Dar şi pe mine. Pentru că trăisem destul din fărîmiturile insignifiantelor pomeni secrete.

În aceeaşi seară am transmis o radiogramă cifrată, prin care comunicam că generalul cere trei sute de mii, dar, ca rezultat al unor încordate tocmeli purtate de mine, lăsase la o sută cincizeci de mii, şi că acesta-i ultimul său preţ.

Un rezident cu experienţa mea, pe lîngă agentura cunoscută de Centru, are totdeauna la îndemînă şi doi trei oameni ai săi, capabili de orice. Se impunea să-i utilizez, pentru realizarea planului meu. Problema era simplă : să-l convoc pe general sub pretextul transmiterii sumei, să-i organizez lichidarea, după ce părăseşte locuinţa subsemnatului, şi să susţin în faţa Centrului versiunea că, de fapt, i-am predat comandantului negru suma convenită şi că habar n-am de asasinarea lui. Dar oricît ar fi fost de simplă problema, ca sens, pe atît era de complexă executarea ei în detalii, mai ales pentru a preveni descifrarea ulterioară a combinaţiei şi a evita acuzaţiile posibile ce mi s-ar fi putut aduce.

Evitarea dovezilor materiale nu părea excesiv de grea. Nu realizam însă modalitatea de a putea evita suspiciunile.

Pentru că, deşi o bănuială nedovedită n-are pondere specială, privită însă formal, într-o profesiune ca a noastră, ea poate deveni fatală. Atît de catastrofală, încît mă simţeam tentat să renunţ la riscanta operaţie.

Poate c-aş fi renunţat într-adevăr, dar poate şi nu, deoarece pătrunsesem atît de adînc în proiect, încît de douăzeci şi patru de ore trăiam numai cu el în cap. Oricum, ezitările mi-au fost sistate chiar de victimă.

— Vreau să-ţi comunic o veste bună, — i-am declarat generalului, cînd răspunse la chemarea mea, în ziua următoare, pe seară. — Condiţiile ţi-au fost acceptate.

Nu s-ar fi putut contesta că pe chipul lui Hercule n-apăruse ceva în genul unui zîmbet, însă iluzia dispăru imediat şi privirea îi deveni calculată.

— Sub ce formă se va face plata ? — întrebă el.

— Normal, în valută.

— Dacă au să fie dolari, la scăderile înregistrate acum înseamnă să pierd douăzeci la sută... iar douăzeci la sută reprezintă aproximativ douăzeci de mii...

— Devii excesiv de meschin cu calculele astea, — remarcai eu enervat.

— Necesitatea mă obligă. Cine ştie dacă mi se va mai prezenta ocazia să efectuez asemenea calcule.

— Bine, spune atunci ce doreşti : lire engleze, franci elveţieni... ce anume ?

— În vremurile astea incerte, unica monedă sigură rămîne tot aurul.

— Ai înnebunit ? — nu mă putui abţine. — De unde să-ţi găsesc aici monede de aur în valoare de o sută cincizeci de mii, în locurile astea uitate de Dumnezeu ?

— Ici-colo, tot o să găsiţi undeva. Dakkarul şi Tangerul nu-s chiar atît de departe. Sînteţi un om cu posibilităţi. Iar lovitura noastră de stat nu-i prevăzută pentru mîine.

Am oftat cu amărăciune, deşi dacă aş fi fost sincer, ar fi trebuit să oftez de uşurare. Fiindcă povestea cu aurul îmi inspirase deodată o idee destul de interesantă.

— Bine, am să încerc să fac ceva...

— Şi să nu uitaţi că operăm după cursul anterior crizei de la bursă, — mă preveni generalul, în vreme ce pleca. — La urma urmei, n-am declanşat eu criza asta.

Astfel, şansele mele de izbîndă sporeau. În sensul că aveam să-i predau aurul. În sensul că nimeni nu m-ar fi putut învinui de contrariu, avînd în vedere că înmînarea sumei urma să fie atestată de documente. Şi dacă, la urma urmelor, ar fi rămas să planeze asupra mea o oarecare umbră de suspiciune, n-avea să fie decît o foarte vagă umbră de suspiciune şi nimic altceva.

Chiar în aceeaşi seară am luat avionul pentru Tanger. Şi chiar în dimineaţa următoare am perfectat tranzacţia, deoarece cunoşteam excelent locurile şi oamenii pentru astfel de tranzacţii. Iar peste cîteva ore aveam deja aurul în seif. Monede perfect asemănătoare cu cele veritabile, numai că avînd un conţinut de aur în carate de trei ori mai mic şi, natural, fiind de trei ori mai ieftine. Spre regretul meu, am fost nevoit să-mi reduc profitul de la o sută cincizeci de mii la numai o sută. Numai o sută de mii, expediate telegrafic, pe adresa unui cont codificat, în Elveţia. Însă aveam motive să respir mai uşor. Pentru că îmi cumpărasem certitudinea şi liniştea. Sau cel puţin aşa gîndeam atunci.

Restul operaţiei a fost pus la punct în următoarele două zile. Abraham trebuia să-l aştepte pe general dincolo de cea de a treia curbă a şoselei ce duce spre golf, să-l lichideze şi să înlăture, pe cît posibil, orice urmă. Abraham fusese avertizat că se va afla permanent sub observaţie şi că-l va urma numaidecît pe general, pe

lumea cealaltă, dacă va încerca să se abată de la instrucţiunile primite. Deoarece Abraham ştia că nu-s omul vorbelor aruncate în vînt, nu exista nici un pericol că va tenta o eschivă.

Odată execuţia încheiată, Abraham trebuia să răzbată pînă la golf şi să urce în barca cu motor, care era păzită de Jean-Pierre. Misiunea lui Jean-Pierre era să-l lichideze pe Abraham. Însă problema n-avea o importanţă esenţială. Deoarece în momentul în care barca avea să se îndepărteze la o distanţă convenabilă, trebuia să detonez personal de pe ţărm explozibilul ascuns în ambarcaţiune.

Aşa s-a şi întîmplat, cu aproximaţie.

Iar acum iese la iveală un detaliu neînsemnat, ameninţînd să reînvie suspiciunile asupra mea, şi eventual chiar să le intensifice pînă la o acuzaţie directă.

Aşa se petrec lucrurile în epoca asta groaznică a tehnicii.

În partea respectivă a coastei golfului apa e pur şi simplu neagră din pricina algelor dese care acoperă gropile stîncoase de pe fundul mării. Şi eram convins că nimeni nu va fi în stare să găsească vreodată, în imensele spaţii subacvatice, minuscula geantă dispărută în adîncul gropilor, printre vegetaţia submarină, tîrîtă acolo de greutatea ei, de greutatea aurului. Nimeni n-avea s-o găsească. Şi nimeni n-avea s-o caute. Fiindcă localnicii nici nu bănuiau existenţa ei. Iar organele noastre, chiar dacă ar fi suspectat ceva, ca să-şi verifice presupunerile n-ar fi reuşit să mobilizeze echipele necesare de scafandri, în ţara aia blestemată, decît surmontînd dificultăţi apreciabile.

Şi, în principiu, dreptatea era de partea mea. Dar nu şi în detalii. Deoarece n-aveam de unde să ştiu că

Abraham, probabil tocmai în ajun de a se consacra acelei misiuni periculoase, avea să-i împărtășească fratelui său unele amănunte... Și că fratele, un aventurier, împreună cu alți doi aventurieri de aceeași teapă, vor începe să parcurgă în lung și-n lat golful, cu barca, în căutarea comorii pierdute... Și că vor avea în dotație un detector special pentru aur... Și că, după îndelungi și zadarnice căutări, vor da peste geantă, pe a cărei plăcuță de nichel erau gravate inițialele curcanului fudul — generalul... Și că aventurierii, așa cum se întîmplă în asemenea cazuri, se vor încăiera pentru captură... Și că va interveni și poliția locală...

În linii mari, nu era posibil să știu tot ceea ce deja figura alaltăieri, în edițiile presei de senzație, ca un fapt împlinit. Am curajul să mă consider suficient de perspicace. Dar niciodată n-am afirmat că-s profet.

Este de la sine înțeles, catastrofa încă nu s-a produs. Dar e posibil să fie inevitabilă. După cum se vede, fratele lui Abraham nu bănuiește mai nimic despre existența mea. Altminteri, probabil nu m-aș mai fi aflat în apartamentul meu, petrecîndu-mi ziua de sîmbătă cu leneșa parcurgere a ziarelor. Toată acțiunea este interpretată ca o istorie pur gangsterească. Se presupune chiar că explozia din barca cu motor era rezultatul unui glonte care a nimerit într-o ladă cu muniții. Însă în privința aurului nu mai există nici un fel de presupuneri. Avem de a face cu niște galbeni falși, numai de opt carate. Iar cei de la Centru cunosc la perfecție sursa acestor monede.

Și totuși mai rămîne o portiță de scăpare. Deoarece, atunci cînd cumperi monede de aur de la negustori dubioși, nu-i nimic de mirare să fii tras pe sfoară. Am fost înșelat, și atît. Dacă versiunea mea va suna convingător,

asta-i altă problemă. Dar după cum afirmă bătrînul meu prieten Hubert, ancheta va dura luni de zile și n-ar fi exclus să fie înmormîntată în arhivele dosarelor clasate. E suficient să merit o asemenea indulgență. E suficient să demonstrez că-s un lucrător de clasă. De cea mai înaltă clasă, care nu-i supusă insignifiantelor paragrafe penale.

Așa că ne bizuim în continuare pe aceeași situație.

Luni, conform programului obișnuit, la nouă fără un sfert dimineața, ies din locuința mea. Și, conform programului obișnuit, Andrei deja mă așteaptă în „Chevrolet".

Șoferul mă salută politicos și-mi adresează inutila întrebare :

— La ambasadă ?

— Da. Ca întotdeauna.

Primăvara este un anotimp supus celor mai neașteptate modificări, și bune și neplăcute. Abia pornisem, și din cerul pe care mai strălucea încă soarele, se prăvale asupra noastră o ploaie bogată de mai.

— Un nor, — apreciază șoferul.

— Numai că-i cam lung.

Parbrizul din față e biciuit de șuvoaie, și doar prin evantaiele desenate de ștergătoare mai transpar siluetele estompate ale pietonilor alergînd pe bulevard.

— Nici un pic de vizibilitate... — bombăne Andrei, plecat înainte, de parc-ar vrea să străpungă cu privirea perdeaua ploii.

— Dar cum stai cu vizibilitatea cealaltă ?

— Care ?

— Din preajma fetei noastre.

Andrei și-a preluat deja funcția de informator, însă depusesem eforturi ca acțiunea să demareze lin și pe neobservate.

— Uitasem de tot că trebuie să ţin seamă de un anumit procent premial, — i-am spus după cîteva zile, în timp ce-i înmînam plicul cu onorariul promis. — Dar orice rău e spre bine, ţi s-a adunat o sumă suficient de solidă.

Iar cînd am început să discutăm despre fata noastră, îl întrebam, şi el îmi răspundea, folosind amîndoi acelaşi ton nonşalant, de parcă ar fi fost vorba de cele mai banale bîrfe. Întocmai cum se petrece şi acum.

— De ieri, în jurul fetei noastre a început să se învîrtă un tip nou, — mă informează şoferul. — Alaltăieri i-a dat doar tîrcoale, însă de ieri se dă la ea pe faţă.

— Adică ?

— Păi şedeau amîndoi la aceeaşi masă. Numai ei doi.

— Dar ceilalţi, din anturajul lor ?

— Erau la altă masă.

— Poate se vor fi certat cu ei ?

— Nu cred. Pur şi simplu se pare că-l preferă pe noul venit anturajului de mai înainte. Iar individul preferă să fie singur cu fata, decît să-şi frece coatele cu prietenaşii ei.

— Crezi că-i ceva serios ? — îl întreb cu o umbră de insatisfacţie.

— Ah, n-am vrut să spun asta...

Tace, ca şi cum ar fi dorit să continuie, dar nu se decide.

— Dar ce doreai să spui ?

— Că nu-i nimic serios, niciodată, cu fete de teapa ăstora. Nu vreau să mă bag în poveştile dumneavoastră, dar dacă mă-ntrebaţi pe mine, cu dintr-ăstea nu porneşti la chestii serioase.

„Chestii serioase“ — sună destul de echivoc ca expresie. De aceea întreb ?

— Mai exact ?

— Dacă vă-ncurcaţi astăzi cu ea, să nu vă prindă mirarea că mîine puteţi s-o vedeţi cu altul.

— Adevărat. Însă omul, cînd trece de treizeci de ani, începe să devină filozof. Iar eu i-am depăşit cam de multişor. Dacă ai la dispoziţie o fată, atunci cînd îi simţi nevoia, ce importanţă mai are că în momentul cînd nu-ţi foloseşte, se va afla cu altul ?

— Am şi eu, tot treizeci de ani, dar nu-s în stare să rezolv lucrurile astfel. Dacă simt într-o bună zi că nevastă-mea se gîndeşte la altul, atît şi nimic mai mult, îi frîng grumazul, fără să mai stau pe gînduri.

E capabil să-mi frîngă şi mie grumazul, cît pe ce, deoarece frînează atît de brusc maşina, încît capul mi se dă violent pe spate.

— Priviţi-l cum se aruncă sub roţi, — vorbeşte Andrei indignat, arătînd la cetăţeanul care traversase pe neaşteptate panglica drumului prin faţa noastră.

Omul grăbeşte pasul, vinovat, continuîndu-şi calea, fără să se întoarcă, gata să dea peste altă maşină.

— Umblă ca niște chiori, traversează ca smintiţii, — bombăne mai departe Andrei, lăsînd slobodă veşnica duşmănie dintre şoferi şi pietoni.

Iarăşi rulează pe bulevard şi priveşte concentrat înainte, deoarece ploaia nu încetase să toarne cu găleata.

— Va să zică, nu eşti pentru relaţii liberale ? — încerc eu să-l readuc la tema discuţiei.

— Nu, nu-s atît de cult... — recunoaşte Andrei.

— Faptul că umblă cu altul, încă nu-i chiar atît de rău, — observ eu, — există situaţii şi mai nenorocite...

— ...să umble cu doi-trei deodată, — mi-o trînteşte şoferul.

— Nu. Să-şi dea drumul la guriţă şi să trăncănească vrute şi nevrute despre relaţiile pe care le întreţine cu mine.

— Ei, da, pentru diplomați nu-i deloc convenabil.
— Dar cine altcineva se mai învîrte în jurul fetei ?
— Deocamdată nimeni.
— Pesemne că-i vreunul care-și așteaptă rîndul. E posibil s-o privească de la distanță, așa cum o privești dumneata.
— N-am băgat de seamă așa ceva.
Apasă iarăși pe pedala de frînă, de astă dată însă relativ mai lin. Aștept un minut, două, pînă își epuizează repertoriul obișnuit la adresa pietonilor, apoi îl întreb, cînd pornim din nou înainte :
— Cît timp au stat cei doi ?
— Păi, pînă-n seară.
— Bineînțeles, au plecat împreună.
— Bineînțeles.
— Arată bine băiatul ?
— Nu-i deloc rău. Înalt, serios, vreau să spun că lasă impresia să fie serios.
— Băiat de caracter, — îi suflu eu.
— Caracter... — îngînă disprețuitor Andrei. — Toți ne-nchipuim că sîntem oameni de caracter... Pînă ce ne strivește careva...
Ploaia începe să toarne și mai zdravăn și șoferul reduce la maximum viteza mașinii, privind încordat înainte și repetînd :
— Nici o vizibilitate... Dar deloc...

— În dimineața asta am avut oră la cosmeticiană, — mă informează adjunctul, intrînd în cabinetul meu, de parcă ar fi fost cel mai important eveniment al sezonului.
— Să-ți fie de bine pentru manichiură, — mormăi eu, fără să-mi ridic ochii de pe hîrțoage.
— Există și pentru dumneata o felicitare ! — remarcă adjunctul meu, cu o intonație de bucurie răutăcioasă. —

Textul spune : „X“ grav bolnav. Se impune operație urgentă.“

— Da, asta-i mai puțin plăcut decît o manichiură, — recunosc eu, ridicînd capul. — Și tocmai acum, cînd ne va fi necesar un „canal“ curat.

Privesc îngîndurat spre perete, unde mă întîmpină coapsele provocatoare și despuiate ale fetelor de pe calendar, precum și racheta tenismanului, avîntată de parcă ar fi gata să mă pocnească în cap.

— Am impresia că toți oamenii noștri sînt bolnavi, — remarc eu posomorît.

— Nu s-au născut bolnavi, — răspunde tot atît de acru adjunctul. — Cu clima de aici, oamenii se refac rapid. Dar noi vrem să-i utilizăm pînă la capăt, ca pe vite, anulînd toate promisiunile făcute și, în cele din urmă, e de la sine înțeles, vine prăbușirea.

— Bine, bine. Spune-i treburile astea șefului, cînd pleci în concediu acasă. Știi, nimeni nu mă consultă în politica de cadre.

Nu răspunde, dar pe chipul său este evident că-mi transmite mental, chiar acum, niște urări nu tocmai călduroase.

— Dar dacă-l trimitem pe „X“ la tratament, avem pe cineva care să-l înlocuiască ? — revin eu la realitate.

— Bătrînul susține că da. Însă problema lui „X“ nu mai suportă amînare.

— N-o vom amîna.

— Și, ceva mai devreme, a sosit aici și pletosul cu chitara, — își aduce aminte adjunctul. — Vrea niște fiole.

— Ia-i dat ?

— De unde să le fi luat ? E jos, în sala de așteptare și ne calcă covorul cu picioarele lui împuțite.

— Individul începe să devină primejdios, — remarc eu. — I s-a sugerat clar să nu mai apară aici.

— Cred că-i timpul să-l expediem, — consimte imediat Bennett.

— Perfect... Atunci, uite ce-i : informează-te de trenul corespunzător şi rezervă două compartimente, pentru Mary şi subsemnatul...

— Te referi la trenul de Istambul ?

— Dar care altul ?... Iar în privinţa chitaristului, să plece cu primul avion în aceeaşi direcţie. Să-i spui...

În clipa aceasta apare secretara, procedînd conform stilului ei specific, mai întîi intră şi abia apoi bate la uşă.

— Domnule Thomas, vă cheamă ambasadorul.

— Tocmai la timp, — zic eu, improvizînd, neavînd ce spune altceva. — Şi adaug, adresîndu-mă adjunctului : — Continuăm convorbirea mai tîrziu.

Figura sculpturală a diplomatului necunoscut mi se prezintă iarăşi stînd de cealaltă parte a biroului, cu mîna rezemată de marginea lui. Cînd pătrund în cabinet, şeful nu binevoieşte să-şi deranjeze nici măcar cu un milimetru poziţia statuară, încremenită, şi doar buzele sale subţiri şi livide din pricina vîrstei, se mişcă abia vizibil :

— Stai jos !

Parcurg fără grabă drumul cam lung, de la uşă pînă la garnitura stil Pompadour, sau a regalului ei amant, şi mă las neglijent într-unul din fotolii. În întreaga perioadă de timp de cînd activez în această clădire, ambasadorul nu m-a convocat nici măcar o singură dată la discuţii, dacă nu punem la socoteală prima noastră nefericită întîlnire ; şi nu mai avusesem onoarea să-l văd a doua oară, nici la inevitabilele recepţii, la care, conform vechiului meu obicei, păstrez o distanţă cît mai apreciabilă de şef.

— Prezenţa dumitale aici, Thomas, e aproape neobservată, — declară ambasadorul.

Glasul îi răsună mai uscat decît nişte macaroane de acum un an.

— Firește, — continuă el, e preferabil așa, decît să-ți marchezi prezența prin scandaluri, ca predecesorul dumitale. Dar, din moment ce avem un consilier cultural, s-ar cuveni să manifestăm și o activitate culturală...

Mă fixează cu privirea sa rece și imobilă, pentru a evalua efectul silogismului. Și, deoarece-i posibil s-aș-tepte o oarecare reacţie din partea mea, îmi îngădui să-l informez, fără a-mi modifica poziția dezinvoltă :

— Nu doresc deloc să-mi exagerez activitatea, dar întrucît dumneavoastră, pesemne, nu admiteţi în general existența ei, m-aș încumeta să subliniez că totuși fiinţează. Am vizitat toate redacţiile culturale, am stabilit contacte cu televiziunea, universitatea, radiodifuziunea... am convenit asupra unor măsuri relative la schimburile culturale, și-am expediat comenzi de materiale corespunzătoare, la instituțiile noastre de resort...

O porțiune impresionantă din modesta mea dare de seamă e minciună curată, ceea ce nu o împiedică însă să sune convingător.

— Dar nu m-ai informat despre nici una din activitățile de mai sus, — exclamă oarecum jenat șeful meu, deoarece tirada se dovedise neașteptată pentru el.

— Pentru că nu m-ați convocat niciodată la raport.

— Da... Pesemne că vederile noastre referitoare la regulamentul de serviciu sînt destul de diferite, — remarcă șeful, pe un ton ce pretinde să sune ironic. — Înseamnă c-am devenit victima unei iluzii, imaginîndu-mi că dumneata trebuia să te prezinți la mine pentru raport, iar nu eu să te caut... Mă rog, oricum ar fi...

Păstrează o anumită pauză, pentru a-și modifica în gînd discursul pregătit în prealabil, fapt impus de întreruperea provocată de raportul meu.

— Da... Admit, n-ai stat cu mîinile încrucișate, însă activitatea dumitale a evoluat totuși, în special, pe linia strictă a contactelor de acorduri... Dar ne sînt necesare și relații cu o perspectivă mai îndepărtată... De aceea am să-mi permit propunerea cîtorva inițiative, cu un caracter mai aparte. Mai întîi, cred că putem începe prin proiectarea unui film adecvat, combinată cu un cocteil nepretențios și să invităm grupuri de ziariști, bine selectate, oameni de artă... în genere...

— Excelentă idee ! — exclam eu entuziasmat. — Regret însă, mi-e teamă că veți fi nevoit s-o realizați fără participarea mea. Trebuie să întreprind un voiaj urgent la Istambul.

— Cum așa...

— Uite-așa : trebuie. Și chiar în dimineața asta mă pregăteam să mă prezint la dumneavoastră, pentru informare.

— Dar ai obligația nu să mă informezi, ci să-mi soliciți aprobarea ! Și încă nu ți-am aprobat nimic !

— Păi tocmai asta aștept și eu : să-mi aprobați.

— Dar dumneata... dumneata...

Anumitor oameni, care nu sînt obișnuiți să fie enervați, supărarea le provoacă un șoc de o asemenea intensitate, încît le tulbură procesul gîndirii, determinîndu-i să se bîlbîie. Numai că bîlbîiala se dezvoltă destul de lent, iar eu, în momentul respectiv, nu dispun de prea mult timp.

— Vedeți, domnule ambasador : dacă trebuie să reflectați prea mult la aprobare, aveți posibilitatea să folosiți și zilele ulterioare plecării mele. Voi pleca și fără binecuvîntarea dumneavoastră. Pentru că problema-i urgentă...

— Ești arogant ca un... ca un... — continuă să se bîlbîie șeful, abia reținîndu-și turbarea.

— ...ca un polițist ? Asta vreți să spuneți ? — rînjesc eu blajin.

Și, înainte de a porni pe lungul drum spre ușă, adaug pe același ton :

— Ideea dumneavoastră e totuși excelentă !... Vă doresc succes cu prilejul acestei plăcute distracții culturale.

— Dar nu mi-ai spus nimic despre plecare... Și nici măcar nu mi-ai cerut consimțămîntul ! — subliniază Mary înfuriată.

Femeia reacționează și ea — la fel ca ambasadorul ! Pare-se că toți cei de aici îmi sînt șefi, și numai eu sînt subaltern.

— Auzi, scumpo : nu consider că-i necesar să-ți cer un consimțămînt prealabil, atunci cînd ești obligată să-ți îndeplinești sarcinile de serviciu.

— Nu-i vorba de sarcini de serviciu. Iarăși ai de gînd să mă vîri în cine știe ce istorie...

— Sînt sarcini de serviciu autentice. Mă acompaniezi în calitate de secretară, și nimic mai mult !

De data asta mi s-a transmis și mie starea de enervare. Mary îmi aruncă o privire pătrunzătoare și grăiește mai puțin apăsat :

— Bine, vom vedea... Totuși să ai în vedere...

— Da, da, am să am în vedere tot ce-i necesar. Numai, te rog, lasă-mă singur, mai am de pus la punct niște treburi.

Mary se îmbufnează și părăsește cabinetul.

Ceva mai tîrziu, locul ei din fața biroului e ocupat de adjunct.

— L-am expediat pe individ, — îmi raportează el. — S-a arătat conciliant...

— Tinerii sînt totdeauna concilianţi cînd au posibilitatea să fie scutiţi astfel de serviciul militar, — remarc eu.

— Am pregătit, aici, ceva referitor la Adam. — Bennett scoate din buzunar cîteva file dactilografiate şi împăturite. — Sîmbătă seara, după partida de poker, a pălăvrăgit destule...

— Pesemne era înfierbîntat de victoria obţinută asupra dumitale...

— Ceva în genul ăsta, — recunoaşte lipsit de entuziasm adjunctul. — În general, s-a aşternuţ pe pălăvrăgeală şi i-au scăpat nişte chestii formidabile...

— Subliniază-le, cît mai gros.

— S-a procedat în consecinţă.

— Atunci expediază nota informativă şi fără mine. Ştii, mintea mi-e prinsă acum de alte probleme. Am senzaţia, dragule, că intrăm în runda finală.

— Încă nu-nseamnă nimic.

— Mult, Bennett, mult ! Transmite-i Bătrînului să pregătească noul „canal“... Şi să supravegheze ce se petrece la vilă.

— Şi altceva ?

— Acest altceva nu mai depinde nici de dumneata, nici de mine. Se află în întregime în mîinile unei doamne bătrîne şi capricioase — Soarta !

CAPITOLUL VIII

Orient-Express-ul, duduind ritmic şi surd, manifestare a unei viteze absolut moderate, străpunge umbrele estompate ale nopţii primăvăratice. Şi, deoarece nu-mi

plac lucrurile tulburi, cobor perdeaua la fereastră, mă întind, așa cum mă aflu îmbrăcat, pe cușetă și mă las legănat docil de ritmul roţilor.

Ușa dintre cele două compartimente stă deschisă, iar în cadrul ei dreptunghiular se conturează, ca într-un tablou, conformația gambelor secretarei mele, tolănită într-o poziție nu tocmai decentă pe cușeta din spațiul învecinat și cufundată în lectura unui roman polițist oarecare.

— Citești romane polițiste ? — dau drumul unei serii de întrebări, numai ca să-mi înving starea de somnolență.

— Pe vremuri citeam. Acum mi-e lene.

Mary lasă cartea din mînă și mă privește cu ochii ei întunecați.

— Mi-aduc aminte că era un roman „Crima din Orient-Express“...

— Si ce-i cu asta ? — întreb eu.

— Nimic. Dar aș fi vrut să te văd acum în locul celui asasinat.

— Se va întîmpla și așa ceva, — îi răspund conciliant. — Deși, poate nu chiar în momentul de faţă. Fiind o amatoare a citatelor din vechii latini, probabil n-ai uitat că sîntem cu toții muritori.

— Dar nu jinduim toţi, ca dumneata, pentru o moarte prin violenţă.

— Moartea e aproape totdeauna violentă, și rareori consimțită, — remarc eu filozofic, — chiar și atunci cînd murim în patul nostru.

— Uneori am impresia c-aș fi total de acord să-nchid ochii. Pur și simplu așa, de oboseală și de monotonia vieţii.

— Pariez că asemenea gînduri te bîntuie în special cînd bei peste măsură... Mie mi-e drag să trăiesc. Zău că vreau să trăiesc. Și încă bine !

— Te consideri capabil să trăiești bine ? — își ridică Mary sprînceneie.

— Bine, după cum concep eu binele, scumpa mea, iar nu conform părerilor tale.

— Dar din ce se compune idealul tău despre o viață fericită ?

— Ah, din lucrurile cele mai comune... În general, din nimic în stare să impresioneze excelenta ta fire.

— Și totuși ?...

— Uite, de exemplu, să pătrund în cabinetul ambasadorului, cum mi s-a întîmplat azi, și cînd începe să mă consilieze cu aroganță, să am satisfacția de a-i comunica : „Vezi, bătrîne : continuă-ți tirada în coridor, pentru că adineauri am fost numit în locul dumitale și acum am nevoie de cabinet !“.

— Ambiții meschine și ridicole... — își strînge buzele secretara. — Visezi să devii ambasador.

— Prostii. Visul meu e să am posibilitatea de a freca ridichea unui ambasador.

— Și asta-i o meschinărie. Îmi amintești de fratele meu mai mic, al cărui vis principal era să învețe boxul, cît mai bine...

În secunda următoare se aude un ciocănit ușor. Închid rapid ușița dintre compartimentul meu și al ei, și o întredeschid pe cea dinspre coridor.

După cum mă și așteptam, în compartiment se introduce conductorul vagonului. Un bărbat la vreo cincizeci de ani, cu chipul brăzdat de riduri adînci, cu niște ochi

oarecum știnși, care-mi evită privirile și care, în general, nu-mi plac deloc.

— Te-a zărit cineva ? — îl întreb.

— Coridorul e pustiu, — dă din cap conductorul.

— Stai jos, — îi spun eu și mă trag spre fereastră, pentru a-i face loc.

Dar conductorul continuă să stea în picioare, legănîndu-se ușor din pricina mersului trenului.

— După cum ți-am comunicat adineauri, vin cu vești din partea Bătrînului, — explic eu. — E destul de îngrijorat în privința dumitale...

— În ce mă privește, eu sînt și mai îngrjiorat, — răspunde înăbușit conductorul.

— Care-i cauza ?

— Din pricina apropiatei mele arestări, care-i o problemă de zile... dacă nu chiar de ceasuri...

— Ce te îndeamnă să gîndești astfel ? — întreb interesat.

— Totul. În două rînduri mi-au controlat bagajul la Svilengrad. Mai înainte, n-au făcut-o niciodată.

— Înainte n-aveau loc toate istoriile astea cu contrabanda de stupefiante. Iar acum se petrec din ce în ce mai des. Pesemne au căutat hașiș sau alte chestii de același gen.

— Nu căutau așa ceva, — îmi răspunde bărbatul cu încăpățînare.

— Dacă îi interesa altceva, prietene, nu-și răscoleau bagajul, ci-ți pipăiau fiecare cută a hainelor, inclusiv rufăria de corp, și asta cusătură cu cusătură ! Ar trebui să cunoști suficient de bine asemenea chestii...

— Dar faptul că, peste o zi sau două, mă va urmări cineva, îmi va asculta convorbirile purtate cu prietenii

la vreun local, mă va urmări uneori chiar și aici, în vagon ?

— Ești extenuat și nervos, doar atît, — constat eu plin de compasiune.

— Vreți să spuneți că inventez ?

— Nu, însă judeci lucrurile denaturînd. Depresiunea nervoasă e totdeauna acompaniată, braț la braț, de frica neîntemeiată, iar teama nejustificată caută o cauză, pentru a-și justifica apariția.

— Iertați-mă, dar nu-s copil.

— Dar pricepe odată, prietene, dacă te-ar fi suspectat în mod serios, prima lor grijă ar fi fost să nu te alarmeze pripit. Controalele vamale, urmărirea directă, pe față, toate astea le-ar compromite planurile, dacă au planuri serioase în privința dumitale, pentru că există posibilitatea să te sperii și să dispari la Istambul, încă de la prima cursă.

— Vă e ușor să judecați astfel, deoarece nu vă amenință nimic, — continuă să se încăpățîneze conductorul. — Iar arestarea mea poate că-i o chestiune numai de ore...

Își scoate cascheta de serviciu, de un cafeniu închis, și-și șterge cu mîna sudoarea de pe creștetul capului deja chel. Apoi pornește iarăși să sporovăiască, la început obosit și stins, iar după aceea din ce în ce mai enervat :

— Sînt cinci ani de cînd mă îndeletnicesc cu treaba asta primejdioasă... „Transmite cutare... adu cutare lucru“... Du-te-ncolo, du-te-ncoa... și de cinci ani Bătrînul, și toți ceilalți ai dumneavoastră mă mint că voi fi trecut dincolo. Încă o cursă — două, după care mă trec dincolo... Iar cursele vin și se duc, în vreme ce funia se strînge tot mai mult în jurul gîtlejului meu. Și iată c-a sosit ceasul

cînd mă vor înhăța, iar dumneavoastră îmi cîntați veșnicul cîntec, mă amînați la fel ca ceilalți, mă minţiți la fel... Numai că eu, într-adevăr, nu mai am puteri să joc pe jăratic... M-au părăsit puterile, zău așa !

— Și te vei duce să faci mărturisiri complete, pentru a-ți reduce din pedeapsă... — îi întregesc eu discursul, în locul lui.

— N-am spus așa ceva... — tresare conductorul, dar din expresia figurii sale reiese că dacă n-a spus-o, nu mai încape nici o îndoială că s-a gîndit la chestiune. — Vreau să mă eliberați de povară, nimic mai mult ! Să vă mențineți promisiunea, nimic altceva ! La urma urmelor, aveți curier diplomatic, lucrați cu el !

— Cînd ne este necesar curierul diplomatic, îl utilizăm, nu-ți fie teamă. Cînd avem nevoie de dumneata, atunci lucrăm cu dumneata. Curierul diplomatic trece foarte rar, țin să te informez, și în genere e vorba de probleme care ne privesc pe noi, nu pe dumneata.

— Dar problemele referitoare la viața mea ? Nici ele nu mă privesc ?

— Da... te afli într-o stare de depresiune totală, — oftez eu, ca și un medic care, în cele din urmă, e nevoit să stabilească un diagnostic deloc vesel. — Și, bineînțeles, nu te amenință nimic, decît această depresiune nervoasă. Dar fiindcă și ea reprezintă o primejdie în sine, și avînd în vedere că noi realmente ne respectăm cuvîntul, află că asta-i ultima dumitale cursă. Ești mulțumit ?

Conductorul tace ; își dă seama probabil în ce măsură se poate bizui pe vorbele mele.

— Unde-ți sînt banii ?

— Banii !... — rînjește disprețuitor individul. — Mărunțișul pe care mi l-ați dat ? L-am lăsat la Istambul, să fie depus.

— De dat asta, la despărțire, ai să primești o sumă mai respectabilă, — declar eu generos.

— Dar soția și copiii ?

— Fiecare lucru — la timpul său. Mai întîi să punem la punct problema dumitale, apoi ne vom gîndi și la familie. Se apropie sezonul turistic, transferă-i în preajma graniței și există zeci de alte metode pentru a-i scoate afară. Dar îți dai și singur seama, nu se poate face totul deodată și numaidecît.

— Fără nevastă și copii, restul nu mai contează, — rostește apatic conductorul, ca pentru sine.

— Deci, îndată ce ajungi la Istambul, îți retragi banii, te întorci la vagon și-l aștepți pe omul care va veni din partea Bătrînului să te treacă dincolo.

— Dar familia ?

— Dar ți-am mai spus o dată : fiecare lucru — la timpul său. Lasă problema în grija noastră.

— N-aș putea trăi fără ei, — grăiește calm conductorul, și pentru prima oară mă privește drept în ochi — N-aș putea, credeți-mă !

— Am înțeles : te cred. Dar și dumneata să ai încredere în noi. Vei aștepta aici, în vagon, să vină omul din partea Bătrînului, ți-e clar ? Și, natural, să nu-ți faci iluzii c-avem posibilitatea să-ți asigurăm acolo, în occident, ceva mai mult decît un post de conductor.

— Nici nu doresc altceva. Sînt gata să lucrez și ca măturător, numai să fiu izbăvit de fiorii care-mi mișună pe șira spinării... Și să-mi știu familia lîngă mine...

— Splendid ! — îi zîmbesc eu, încurajîndu-l. — După cum vezi, noi ne respectăm cuvîntul. Și-acum poți pleca. Dar, atenție !

— Merci, — bălmăjește stins individul, își pune cascheta pe cap și se strecoară precaut în coridor.

Conductorul abia ieșise, și-n cadrul ușiței despărțitoare se ivește Mary. E aproape dezbrăcată, dar nu-și isprăvise în întregime operația, atrasă probabil de o alta, mai interesantă.

— Desigur, ai tras cu urechea, — remarc eu.

— N-am aflat nimic din discuția voastră care să merite să trag cu urechea.

Nu binevoiesc să-i răspund, ci mă ridic, îmi scot haina și o atîrn în cuier, deoarece compartimentul se încălzise deja suficient. Îmi aprind o țigară și mă pregătesc să-mi reocup locul, cînd secretara îmi atrage atenția :

— Ai uitat de mine...

— Scuză-mă, — bombănesc eu, îi întind o țigară și țăcănesc din brichetă.

Conform obiceiurilor ei, femeia scoate șuvoaie de fum pe năsucul cîrn și mă privește țintă.

— Nu știu dacă vei avea vreodată fericirea să-ți baţi joc de un ambasador, dar trebuie să recunosc, te pricepi strașnic să-ți bați joc, și încă excepțional, cu virtuozitate, de oamenii neînsemnați.

— Asta mi-e meseria, — îi răspund sec și mă reazem în colțul de lîngă fereastră.

— Dar o practici cu plăcere. Ca un autentic virtuoz.

— Sînt de părere că fiecare trebuie să acționeze astfel în domeniul său. Inclusiv dumneata.

— Însă cît a durat toată această discuție, nu te-ai gîndit nici o clipă că-i posibil ca omul să fie realmente în pericol ?

— Sînt și eu uneori în pericol, dar nu fac crize de nervi, — declar tot atît de sec.

— Te bucuri de imunitate diplomatică.

— Da, față de adversari. Dar nu față de ai tăi.

— Pare-se că descoperirea aurului fals te chinuie destul, — spune Mary.

— N-ai ghicit.

— Atunci ce te chinuie ? Remușcările tardive, din pricina crimei ?

— Cred că ți-am explicat deja, n-am ucis pe nimeni. Deși, la drept vorbind, nu-ți datorez nici un fel de explicații.

— Știu prea bine că nu l-ai omorît cu mîinile dumitale. L-ai ucis folosind cealaltă metodă, mîrșăvia.

— Nu cumva ai băut ceva dincolo ? — i-o servesc indiferent.

— Posibil. Dar n-am lăsat nici un cadavru în urma mea.

Într-adevăr, vorbește mai afectat ca de obicei, iar în ținuta ei nu-i greu de depistat o ușoară excitare provocată de alcool.

— Termină odată cu insinuările, — îi spun eu, străduindu-mă să-mi înăbuș enervarea.

Mă întind cît mai comod pe cușetă, fără să-mi dau osteneala s-o poftesc pe doamna, și adaug :

— Permanentele tale întrebări despre crimă... Poți să-mi spui ce urmărești cu ele ? Și ce anume te interesează în cazul respectiv : generalul sau persoana mea ?

— Generalul, fără îndoială. Persoana ta nu-i deloc interesantă pentru mine.

— Și în cazul acesta ce se întîmplă, dacă l-am ucis cu adevărat ? Și nu indirect, ci în conformitate cu cele

mai vulgare procedee — cu cuțitul în burtă ! Ce pierzi, și ce pierde omenirea cu treaba asta ? Și ce importanță are dacă generalul dumitale a decedat ieri, sau moare astăzi, sau va dispărea mîine în vreo lovitură politică ? De ce, mai înainte de a arbora doliul pentru individul ăsta, nu m-ai întrebat dacă era într-adevăr om, sau doar un dobitoc ? Pentru că, draga mea, individul era realmente un animal, avid și nesăturat, în așa măsură cum nici nu-ți poți imagina. Astăzi cerea o sută cincizeci de mii, iar mîine era dispus să dubleze prețul, fără să propună ceva concret în schimbul sumelor, bineînțeles nici azi, și nici mîine. Era gata să-și vîndă patria, cu metrul și la kilogram, en-detail și en-gros, numai cumpărători să se găsească... Era...

— Și te-ai decis să-l pedepsești pe coruptibil, cu riscul de a te îmbogăți personal... — mă întrerupse secretara mea.

— Ar fi recomandabil să tragi concluziile doar mental, — o consiliez eu. Și imediat adaug : — Dar de ce-mi pui această întrebare ? Pentru că, de fapt, te interesează generalul și nu persoana mea !

— Știi extrem de bine că mă interesezi... Fapt pe care nu pot decît să-l regret... Deoarece, cu cît te cunosc mai bine, cu atît mai limpede îmi dau seama că începi să-mi provoci o ușoară repulsie organică... Sper ca detaliul acesta să n-aibă vreo importanță.

— Absolut nici o importanță, — confirm eu, aranjîndu-mă și mai comod în colțul meu. — Absolut nici o importanță... Chiar și în cazul în care ți-aș fi provocat o repulsie și mai puternică. Aș zice că, parțial, mă simt oarecum flatat.

— Chiar flatat !...

— Natural. Ca expresie a unei atenții deosebite. Fiindcă n-am observat să manifești vreo repulsie, de exemplu, față de consilierul nostru comercial, a cărui avere, după cum se știe, provine din acumularea comisioanelor ilegale asupra acordurilor de stat...

Mary se pleacă spre măsuță să-și ia o țigară din pachet și sînii ei imenși sînt gata ca totdeauna să se reverse deasupra furoului. Apoi își aprinde noua țigară folosind chiștocul rămas de la cealaltă și îngaimă :

— El e afacerist, dar dumneata...

— Și ambasadorul nostru, — o întrerup, — care cheltuiește pentru nevoile sale personale sume nedecontabile, mințind că le utilizează pentru recepții și cocteiluri, nici el nu-ți repugnă ? Pesemne te simți chiar onorată că ești subalterna unui diplomat atît de rafinat... Nu-ți repugnă nici restul de hoți, care-ți sînt colegi de serviciu, iar de frumosul Adam mai ești și îndrăgostită, deși fără speranțe.

— Adam nu-i un hoț ! — protestează caustic secretara.

— Adevărat. Dar te-ai întrebat de ce ?

— N-am obiceiul să-mi adresez singură întrebări idioate.

— Idiot e tocmai faptul că nu-ți pui întrebări. Adam nu fură, pentru că nu are nevoie de așa ceva. Și n-are nevoie fiindcă taică-său a furat vreme destul de îndelungată, scutindu-l astfel pe fiu de atari probleme.

— Adam e băiatul unei cunoscute și onorabile familii. Și anume asta nu-i poți ierta, din pricina originii tale sumbre și anonime.

— Familiile cunoscute au fost și ele anonime înainte de a deveni celebre prin succesele lor, datorate tot furturi-

lor. Adam tatăl prosperă în calitate de comerciant, prădînd cumpărătorii prin marfa proastă pe care le-o vinde, și prejudiciind statul prin camuflarea profiturilor și prin sustragerea de la impozitele legale.

— N-ai de unde să știi lucrurile astea, — îmi obiectează Mary, fără prea multă convingere.

— Le știu. Așa cum mai știu și încă multe altele, pe care și dumneata le bănuiești, dar preferi să-nchizi ochii, ca să nu rămîi lipsită de idealuri.

— Eu n-am idealuri.

— Dar tînărul Adam ? Frumosul, elegantul, instruitul și nu mai știu ce încă reprezentant al clasei noastre superioare, care din păcate este deja legat de o altă doamnă și care se uită la dumneata ca la o mobilă de birou anodină ?

— Îl invidiezi... și pe deplin justificat, — răspunde Mary, zîmbind neplăcut. — Îi invidiezi averea, aspectul de bărbat frumos, nevasta superbă... pentru că niciodată n-ai să te bucuri de toate astea...

— Oare ? — ridic sprîncenele a batjocură. — Dar ce-ai zice, de exemplu, dacă ți-aș aduce la cunoștință că foarte recent am avut onoarea s-o posed pe superba nevastă a scumpului Adam ?

— Că ești un mincinos vrednic de milă !

— Și iarăși ai să greșești. Fiindcă, țin să te informez, e adevărat că n-am dormit cu ea, ca să utilizez o banală expresie, deoarece de fapt nu ne-a rămas deloc timp pentru dormit... Și am posedat-o pe iarbă, ca pe o servitoare, acolo, chiar pe același loc unde mai tîrziu s-a realizat întîlnirea cu băiatul, iar locul, fie vorba, l-am descoperit exact prin aceeași metodă, ca să nu pomenesc de altă descoperire, cu caracter mai intim.

— Realmente îmi stîrnești din ce în ce mai multă repulsie, — declară Mary, oarecum istovită.

Iar după aceea, chipul îi devine din nou sfidător :

— Și ce-i, dacă într-adevăr te-ai tăvălit cu ticăloasa aia ? Crezi că în felul ăsta ți-ai bătut joc de Adam ? Sau că te-ai ridicat la nivelul lui ? Dar n-ai să te ridici niciodată pînă la nivelul lui, pentru simplul motiv că ești mediocritatea și banalitatea întruchipată...

— Aprecierea ta nu mă tulbură cîtuși de puțin. Chiar aș putea să-ți atrag atenția că banalitatea, din punctul meu de vedere, reprezintă o însușire profesională.

— Da, da, cunosc principiul : să faci parte din categoria celor ce nu atrag atenția și nu se întipăresc în memorie, care trec și se depărtează fără să fie observați... Unii indivizi sînt nevoiți să se antreneze vreme îndelungată pentru a obține asemenea performanțe în camuflarea lor, pe cînd dumitale ți s-a oferit așa ceva pe gratis ; ești înzestrat de la natură cu o totală absență de personalitate. Nu numai hainele și manierele îți sînt cenușii, ci și mintea și sentimentele, dacă dispui cumva de aceste accesorii. În lumea dulăilor lacomi, ești un banal cățeluș flămînd, în universul acesta de ticăloși nu reprezinți decît un ticălos comun și mediocru, un funcționar oarecare, un carierist mediu și un încornorat acceptabil.

Mary începe să mă calce nițel pe nervi și, fără să-mi dau seama, pesemne mă ridicasem de la locul meu, deoarece o aud spunînd :

— Vrei să mă lovești ?

— Nici gînd ! Mi-era teamă să nu cazi, — mormăi eu, stăpînindu-mă.

Mă las din nou pe cușetă. De astă dată și Mary se așază în fața mea, de parcă propria-i răutate ar fi vlă-

guit-o de puteri. Dar se înșeală amarnic dacă își imaginează că partida s-a terminat.

— Fiindcă vorbești despre tipul mediocru, — remarc eu blînd, — aș vrea să-ți atrag atenția asupra unui lucru : orice om dotat cu o inteligență normală poate deveni interesant utilizînd o minidoză de atitudine studiată, și te poate determina să nechezi de exaltare. Așa procedează, de exemplu, Adam al tău. La fel acționează și șeful nostru comun — ambasadorul. Primul e sociabil, deschis, un autentic om bun, în general un tip din categoria fostului tău soț. Celălalt arborează o altă atitudine — noblețe plină de distincție, rezervat, solemn. Dar ambii reprezintă tocmai nulitatea mediocră, despre care ai vorbit atît de însufletită acum cîteva minute. Însă nu ești în stare să pricepi lucrul acesta, datorită unui unic și extrem de important motiv : tu însăți ești o nulitate patentă !

— Dă-i înainte, nu te jena, — bombănește Mary. — Poți să fii sigur, din clipa asta nu mă mai uimește nimic din partea ta, nu vei fi în stare.

— Scuză-mă, dar n-am cîtuși de puțin dorința să te uimesc. Și, în general, dacă ții oarecum la adevăr, fă bine și coboară pentru o secundă de pe piedestalul pe care singură te-ai instalat...

— Nu m-am instalat pe nici un piedestal...

— Atunci, în cazul ăsta, de la înălțimea căror calități personale îți permiți să mă judeci pe mine, pe cei din jur și toată această „blestemată viață", după cum singură te-ai exprimat ? Pentru tine sînt o nulitate, un ticălos, un criminal... Admirabil, merci. Dar tu ce ești ? O martiră !... Victima Centrului, a celor din preajma ta, a fostului bărbat și chiar a mea. Dar dacă aveai posibilitatea să te

eliberezi, măcar și pentru o clipă, de îmbătătorul sentiment de martiră, puteai să-ți dai seama imediat că nu-i depășești nici cu un fir de păr pe cei martirizați de tine. Îl judeci extrem de aspru pe soțul tău, pentru că te-a îndemnat să comiți o ticăloșie... Însă ai săvîrșit totuși ticăloșiă, nu-i așa ? Și pesemne ai practicat-o cu reală plăcere, pentru că satirul îl depășea pe soț în anumite raporturi, și mîrșăvia ți-a plăcut atît de mult încît ai repetat-o deseori, plus că ți-a furnizat și plăcerea de a-ți bate joc de bărbatul tău...

— Încetează ! — rostește Mary încet.

— Nu te grăbi, vine și-această clipă, — o liniștesc eu. — Dar, mai înainte de toate, vreau să-ți spun că procedezi și cu mine, cam în aceeași manieră, deoarece, dacă ai unele îndoieli relativ la povestea africană, ele nu datează de astăzi, și dacă mă consideri un ticălos mediocru, aprecierea ta nu-i de ieri, și cu toate îndoielile și aprecierea defavorabilă n-ai ezitat să mă promovezi ca amant pentru că, în definitiv, în absența unui Adam poate intra pe fir și un ticălos mediocru...

— Încetează... Încetează, pentru numele lui Dumnezeu ! — șoptește Mary din nou, dar șoapta-i răsună aproape ca un strigăt.

Se retrăsese în colțul opus al cușetei, cu capul dat pe spate, de parcă nu i-ar fi ajuns aerul, sau ar fi fost gata să izbucnească în plîns.

— Cum dorești... — îngîn eu.

Totuși cuvintele mele nu-s o declarație de retragere. Deoarece, decis s-o umilesc pînă la extrema limită, iar de acum încolo nu beștelind-o, ci trecînd la acțiune, mă ridic și o cuprind cu brațele, de parc-aș intenționa s-o sugrum, nu s-o îmbrățișez.

— Pleacă ! Pleacă, nu mă atinge ! — aproape că strigă Mary, în timp ce mă respinge.

Dar o cuprind și mai zdravăn și în zadar se trage înapoi, fiindcă în spatele ei se află colțul compartimentului. Degeaba mă îmbrîncește înfigîndu-și mîinile în pieptul meu, pentru că distanța dintre noi devine din ce în ce mai mică. O trîntesc brutal pe pat și mă arunc asupra ei, pînă ce izbucnește într-un sughiț isteric, plîngîndu-și furia neputincioasă, durerea și umilința, ceea ce abia îmi intensifică plăcerea de cuceritor.

Ipocrita.

Nu știu dacă datorită faptului c-am mai fost, sau pentru că am prea mult de lucru, dar orașul nu mă impresionează deloc, nici învălmășeala lui pestriță, iar singurul amănunt de care îmi amintesc din dimineața respectivă se referă la vremea mult mai călduroasă decît ar fi fost necesar.

Mary arată distrusă la culme, dar oarecum și astîmpărată, sau pur și simplu se află într-o stare de apatie totală. O las în apartamentul luxos de la hotel, pentru că deocamdată nici n-am nevoie de ea.

Chem un taxi, îi arăt șoferului adresa imprimată pe o carte de vizită și pornim într-o direcție pe care nu o cunosc. După ce șerpuim timp îndelungat pe niște ulicioare strîmte, răzbim la șoseaua din împrejurimile orașului, printre vile inundate de verdeață. Mașina se oprește în fața unui gard înalt de fier, în spatele căruia nu se disting decît tufișuri dese de arbuști decorativi.

Eliberez taxiul și sun la clopotul de alamă de lîngă impresionanta poartă de metal. Pesemne că intrarea e prevăzută cu vreo instalație automată invizibilă, pe care

n-o pot depista, deoarece peste un minut poarta se deschide singură, glisînd pe șine, îngăduindu-mi să păşesc pe aleea lungă, acoperită cu pietriş mărunţit, care mă poartă spre o vilă elegantă, albă, învăluită de penumbra verde a unor arbori imenşi.

Insul care stă în picioare pe terasa magnifică și privește liniştit îmi este cu totul necunoscut, ceea ce nu mă împiedică să-mi dau seama imediat că n-am de a face cu lacheul, ci chiar cu stăpînul domeniului. Conformaţia bărbatului corespunde calibrului mediu, ca statură, și categoriei grele, ca volum. Și totuși nu arată atît de gras, pe cît e de îndesat, masiv, zdravăn şi, aş adăuga, păros ca o nucă de cocos.

E prevenit de sosirea mea, dar mă urmăreşte absolut absent și, cînd urc cele cîteva trepte ale terasei, nu face nici un pas și trebuie să mă apropii și mai mult ca să manifeste un semn de viaţă și să-mi întindă leneș mîna.

— Thomas ?

— Da, şefule.

— Să ne aşezăm acolo !

Mîna groasă întreprinde un nou gest, indicîndu-mi celălalt capăt al terasei, unde se află desfăşurată o umbrelă mare în dungi albe și albastre. Luăm loc în două fotolii de grădină și gazda bate din palme.

— Adu-ne nişte răcoritoare, — porunceşte servitorului care apăruse instantaneu, îmbrăcat într-o haină albă.

După care tace, de parcă ar fi decis să nu se extenueze cu discuţiile mai înainte de a-și răcori măruntaiele.

Tac și eu și examinez rapid omul cu figura plină și stacojie, ca și cum ar fi exagerat cu băile de soare, figură încadrată de nişte favoriţi la fel de stacojii și de-un păr rar. O autentică nucă de cocos.

Servitorul, deși răspunde chemării orientale a bătăii din palme, e un reprezentant pur al clasei cosmopolite a chelnerilor. Ne servește rapid și îndemînatic inevitabilul whisky cu gheață și dispare numaidecît după glasvandul larg deschis al vilei.

— Povestește-mi mai întîi despre proiectul dumitale — propune șeful, după ce sorbim o doză înviorătoare de băutură.

Povestesc. Mă ascultă, fără să-și ia de pe mine ochii îngînduraţi. Iar cînd termin, zice :

— N-am înțeles din cele relatate dacă ai și pus în funcțiune mecanismul dumitale, sau dacă urmează să-i dai drumul abia de acum înainte.

Natural, nuca de cocos a înțeles tot și fraza e menită pur și simplu să mă pună într-o situaţie penibilă, să-mi aducă aminte că n-am dreptul să întreprind operaţii de capul meu.

— N-am efectuat decît o etapă pregătitoare, — mint eu, în timp ce mă uit la el cu privirea mea cea mai curată și sinceră. — Și, în special, etapa care nu-i legată de riscuri deosebite și ne-ar permite să cîștigăm timp.

Șeful continuă să mă privească cu ochii lui inexpresivi, fără a lăsa măcar să se întrevadă că depistează pe figura mea un mincinos abil.

— Ești convins că băiatul sau fata nu vor încunoștiința pe altcineva despre chestiune ?

— În momentul actual sînt sigur de băiat. Iar după ce intră în combinaţie, va fi interesul lui personal să păstreze discreția cea mai absolută. Referitor la fată, ea nu va fi pusă la curent cu nimic care să ne expună la riscuri. Și, pentru orice eventualitate, am organizat supravegherea amîndurora.

— Ai pregătit doar acțiunea, sau ești în curs de efectuare ?

— De fapt, sîntem în curs de efectuare. Pentru că, fără o prealabilă verificare, n-aș fi avut posibilitatea să întreprind și etapele următoare, nu-i așa ?

— De acord. Numai că rog să te exprimi mai precis.

E clar că nuca de cocos, în timp ce mă privește cu ochii aceia spălăciți, nici nu-mi ascultă spusele, ci-mi urmărește gîndurile. Deci se impune, în continuare, să mă avînt în saltul mortal.

— Din moment ce doriți să mă exprim foarte precis, sînt nevoit să vă mărturisesc că operațiunea s-a și declanșat. Bineînțeles, nu într-atît încît să nu poată fi sistată, dacă mi se comandă așa ceva, dar oricum e în curs de desfășurare, fiindcă nu-mi puteam permite să pierd unele condiții favorabile și, realmente, trebuia cîștigat timp.

— Ar fi fost necesar să utilizezi cele ce mi-ai spus ca introducere, și nu ca final, — rostește absent șeful. Apoi întreabă : — Dar nu există riscul să fie observat Tarzanul dumitale, în vreme ce trece de la fereastra fetei la fereastra cabinetului ?

— Avînd în vedere prezența copacilor ce împresoară casa și ora tîrzie a acțiunii, riscul e minim.

— Dar cînd o acțiune se repetă excesiv, riscul începe să se dezvolte în progresie aritmetică...

— De aceea ne vom rezuma la o singură acțiune pe săptămînă. Ne vom interesa în special de documentele pe care le aduce acasă sîmbăta, deoarece sîmbăta și duminica dispune de cel mai mult timp liber și, în consecință, e logic de presupus că va avea asupra lui dosarele cele mai ample și mai importante. Iar în problemele care

ne preocupă, știți prea bine, un singur document e capabil să ne dezvăluie conținutul unui întreg șir de alte documente, fără să mai fie necesară examinarea lor.

— Deci, numai sîmbăta ?

— Da. Numai sîmbăta.

— Personajul este un adevărat sclav al muncii, — remarcă roșcovanul, cu glasul său șters, fără nici o legătură cu spusele anterioare.

— Se pare că asta-i realitatea.

Apoi revine la problemă și mă chestionează despre toate aspectele ei, inclusiv detaliile, dispoziția încăperilor, aptitudinilor participanților — dacă au mai acționat și cu ce rezultate — pînă și șperțurile și fotoaparatura la care m-am fixat.

— Încă un whisky ?

Interesul șefului, în privința băuturii, se manifestă abia după ce constată epuizarea întrebărilor din capul lui.

— Mulțumesc. Aș prefera puțin sifon.

Toarnă sifon, și la mine și la el, își pune în paharul său un cubuleț de gheață și cîteva picături de whisky, pentru culoare, și soarbe agale.

— Combinația dumitale prezintă un aspect care-mi place : e simplă, participanții sînt puțini, riscul e limitat la minimumul posibil, iar efectul are șanse să fie spectaculos. Trebuie să-ți spun totuși că există două minusuri, după părerea mea.

Tace și mă privește, pentru a verifica dacă sesizez care sînt cele două minusuri.

— Primul : ți-ai permis unele acțiuni precipitate. Abia ne-ai informat relativ la posibilități, și ai trecut numaidecît la utilizarea lor, fără să fi căpătat vreo apro-

bare în această privință. Deci, referitor la punctul ăsta, ar trebui să mă întreb, în mod special, ce sens mai are în realitate venirea dumitale aici ? Deoarece ai procedat întocmai ca băiatul care mai întîi se culcă cu o fată, și abia după aceea îi cere mîna.

Tace, dar continuă să mă privească, iar expresia mea de docilitate și umilă căință pare să nu-l impresioneze deloc.

— Presupun că citești ziarele și-ți dai seama probabil că în momentul de față situația nu-i cîtuși de puțin favorabilă unor scandaluri. Posibilitățile și influențele pentru destindere se intensifică, iar într-o asemenea conjunctură unii factori de la noi devin extrem de exigenți față de activitatea noastră. Orice gafă va fi utilizată pentru declanșarea unei campanii împotriva organelor cărora aparținem. Desigur, eu și dumneata știm prea bine că perioadele de înseninare sînt temporare. Lucrul acesta îl cunoaștem numai noi doi. Ceilalți oameni nu-l știu.

Face iarăși o pauză.

— Al doilea : nu-mi place că ai recurs la consumatori de droguri. Cu indivizi de teapa ăstora se cere o atenție deosebită. Este comod faptul că se recrutează ușor, și pot fi ținuți în frîu și mai ușor. Dar sînt niște dezechilibrați. Zdrențe umane.

— Din nefericire, sîntem totdeauna siliți să ne alegem agenții din categoria zdrențelor umane, — îmi permit eu să remarc.

— Este inevitabil, — cade de acord șeful. — Și totuși, chiar și în cadrul zdrențelor mai există unele trepte. Consumatorii de droguri, ăștia aparțin celei mai joase trepte. Iată, ești chiar obligat să găsești o metodă, pentru a te elibera de unul din ei.

— Nu-i dificil. E suficient să-mi acceptați propunerea.

— Sînt obligat s-o accept. Mă pui într-o asemenea situație, încît vreau sau nu vreau, tot va trebui să ți-o dau pe fiică-mea de nevastă.

— Regret nespus, — încerc eu să mă apăr.

— Cel puțin scutește-mă de replici inutile, — mă întrerupe șeful. Apoi adaugă : — Iar pe conductor, să-l eliberezi chiar definitiv.

Șeful se ridică, vrînd să-mi dea de înțeles că discuția a luat sfîrșit. Sînt astfel nevoit să mă ridic și eu, deși aș dori să mai atac o problemă.

— După cum observ în ziare, povestea mea africană e iarăși pusă pe tapet, — mă încumet eu să subliniez.

— Cam așa ceva, — atestă șeful. — Și nu în favoarea dumitale.

Îmi aruncă din nou o privire aparent absentă.

— Te sfătuiesc, bineînțeles, să nu exagerezi povestea asta, otrăvindu-ți sufletul. Cruță-ți nervii pentru problema la ordinea zilei. În momentul de față barăm dorința anumitor cercuri de a scormoni mai mult decît e nevoie în biografia dumitale... Iar pentru viitor, totul va depinde de dumneata. În cazul cînd îți reușește operația... Doar știi prea bine : învingătorii nu sînt niciodată judecați !

Șeful dispăruse undeva în interiorul vilei, iar eu rămăsesem în compania unui anumit individ brunet, într-o odăiță de lîngă intrare, deoarece, înainte de părăsirea acestor locuri, mai trebuia să efectuez o oarecare misiune.

O sonerie invizibilă zbîrnîie asurzitor în încăpere. Pe un mic ecran de televizor, dispus deasupra mesei, văd că apare figura flăcăului cu chitara.

— Omul dumitale ? — mă întreabă brunetul.

— El e.

Brunetul apasă pe un buton şi văd pe ecran cum pletosul intră în grădină, pe uşa automată.

— L-ai fi putut îmbăia puţin. Avem baie la subsol, — remarcă brunetul.

— Mi-e teamă că izbucneşte în plîns şi începe să urle : „Mamă !“, — îi răspund eu, după care ies din odăiţă.

Îl întîmpin pe pletos pe alee şi-l conduc pe o bancă, ia umbra copacilor.

— Mi-aţi adus doza ? — întreabă musafirul.

— Am să-ţi dau mai multe. Dar mai întîi faptele şi apoi plăcerile.

Şi pornesc la expunerea problemei.

Pletosul ascultă doar cu o jumătate de ureche, fapt care mă sileşte să-l previn :

— Fii atent, — zic eu. — Dacă te gîndeşti la altceva în timp ce-mi cheltuiesc scuipatul cu tine, atunci poţi fi sigur că nu capeţi nici un fel de doză.

— Am auzit tot şi-am memorat totul, — obiectează pletosul. — Vagonul a fost parcat pe o linie secundară, în sectorul de vest...

— Perfect. Ai să-l identifici imediat, după inscripţie. Cînd individul îţi va deschide, ai să-i spui : „Vin din partea Bătrînului.“ Şi îndată ce-ţi dă drumul înăuntru, îndrepţi obiectul ăsta spre figura lui şi apeşi pe trăgaci.

În vreme ce spun cele de mai sus, îi întind băiatului un revolver miniatural.

— Ce-i în bricheta asta ? — întreabă pletosul dispreţuitor.

— Linişteşte-te, nu-i morfină, dar conţine un produs corespunzător, capabil să-l adoarmă pentru zece minute.

Exact cît ţi-e necesar să-i iei portofelul și să-i controlezi buzunarele și bagajul. Dacă dai peste ceva hîrtiuțe, notițe, indiferent ce, le iei și pe-ălea. Apoi, fără panică și grabă exagerată, te întorci pe același drum pe care ai venit, angajezi un taxi și-i ceri să te ducă la grădinița de lîngă far. În scuar te va aștepta secretara mea.

— Am auzit și memorat totul, — repetă pletosul. — Acuma dați-mi fiolele.

— Doar un mic avans, nici o picătură mai mult. Atîta cît să nu fii diseară ca o zdreanță.

Bag mîna în buzunarul mic de la haină și scot două fiole.

— Dar restul ?

— Restul ai să-l primești diseară, de la secretara mea, după ce execuți misiunea, și numai dacă reușește. Apoi, dacă ții cu orice preț, n-ai decît să te droghezi, poți să și mori, dacă vrei !

Cu aceste cuvinte încurajatoare, mă ridic și-i dau de înțeles pletosului să procedeze la fel.

— Și lasă-ți undeva chitara, — zic eu, — că nu te duci să cînți o serenadă.

Mă aștept ca Mary să-și preia partea din problemă, manifestînd inevitabilele ei rezistențe și grimase de nemulțumire. Așa că amîn discuția pentru sfîrșitul mesei, cînd stomacul e plin, iar travaliul său domol și liniștit echilibrează parțial tensiunea nervoasă. Dar femeia se află într-o asemenea stare de calm, sau de apatie, încît ascultă tăcută îndrumările mele.

— ...Ai să te așezi pe o bancă, pe cît posibil mai aproape de intrarea în scuar, ca să-l poţi zări cînd sosește.

După cum am fost informat, e ora cînd scuarul e deobicei pustiu. Ți-e frică ?

— Chiar de mi-ar fi frică, ce importanță poate reprezenta pentru dumneata ? — întreabă secretara indiferentă.

— Pentru mine e posibil să n-aibă nici o importanță, dar referitor la acțiune, are. Ai să-i predai pachetul cu fiole, pe care-l vei găsi în geamantanul meu, apoi pleci. Asta-i tot.

— Poate că băiatul are nevoie de bani.

— I s-au dat destui. Singurul lucru de care are neapărată nevoie, e morfina. I-o dai și vii înapoi.

Ne bem cafelele în tăcere și-mi omor timpul privind distrat la publicul pestriț și cosmopolit al restaurantului — babe cu voalete, care s-au transportat aici poate tocmai din Maryland sau din Pennsylvania, pensionari de proveniență engleză, cu bastoane și mustăți vopsite, perechi scandinave, cu figuri șterse, care realizează mult așteptata călătorie în orient, precum și nenumărate alte exemplare din monotona faună turistică, care doar stingheresc traficul cu vagabondajul lor de colo pînă colo.

Apoi urcăm tot atît de tăcuți în apartament și ne izolăm fiecare în camera lui și în patul său. Eu utilizez orele libere ale acestei nesfîrșite după-amiezi, picotind cu intermitențe și răsfoind mormanul de ziare cu care mă aprovizionasem încă din cursul dimineții.

— Deja e șapte... — declar eu în cele din urmă, oprindu-mă la intrarea dintre cele două odăi. — N-ar strica să coborîm la cină.

— Du-te singur. Nu mi-e foame.

Mary se mai află încă în pat, cu spatele la mine, fără să-și dea măcar osteneala să-și schimbe poziția.

— Cum dorești, — zic eu. — Dar nu uita că, la opt fix, trebuie să pleci de aici.

Nu binevoiește să-mi răspundă, iar eu, parcă pătruns de o anumită ușurare, cobor singur la restaurant, fiindcă n-aș vrea să-mi stric pofta de mîncare cu perspectiva mutrei ei melancolice.

Jos e aceeași adunătură, numai că în haine de seară. Unora ca ăștia le-aș interzice pur și simplu să voiajeze, dar în momentul de față nu asta e problema care mă preocupă sau, mai precis, nu mă preocupă nimic, deoarece în asemenea clipe, cînd trebuie să se rezolve lucrurile esențiale, mi se întîmplă să simt un gen de pauză interioară, să mă simt ușor și eliberat de probleme, să trăiesc doar clipa respectivă — cu gustul pătrunzător, înviorător al acestui alcool auriu, cu izul proaspăt al salatei verzi, cu aerul sărat și jilav al mării și cu toate splendorile mărunte ale acestei vieți blestemate.

După aceea mă întorc în apartament, mă tolănesc comod în fotoliul de lîngă lampa din colț, cu impozantul ei abajur, și răsfoiesc iarăși ziarele, deoarece în ziarele ăstea voluminoase găsești totdeauna ceva care ți-a scăpat la prima lectură și care te poate ajuta la omorîrea timpului cu încă un ceas.

Se scursese exact o oră cînd ușa se deschide exploziv și în cameră nu intră, ci năvălește Mary. Figura îi este palidă și crispată, avînd întipărite primele indicii ale unei iminente crize de isterie.

— Ai urcat cu liftul ? — o întreb eu, îngrozit la gîndul că a defilat pe scările prelungi și animate cu fața ei devastată.

— A murit ! — țipă Mary, în loc de răspuns.

— Cine-a murit ? — întreb surprins.

— Băiatul cu chitara... Și celălalt la fel... Amîndoi sînt morți...

— Stai jos, — zic eu, vizibil îngrijorat. — Și binevoiește de-ți coboară nițel registrul vocii. Admit că s-a întîmplat ceva îngrozitor, dar nu-i un motiv să stîrnim panică în tot hotelul. Stai jos, — repet eu, — domină-te și povestește-mi totul, cu lux de amănunte, întrucît e posibil să fie necesar să luăm unele măsuri urgente.

— Măsuri !... Despre ce măsuri trăncănești acolo, cînd îți spun că amîndoi sînt morți ? Morți, înțelegi ?

— Ai auzit ce ți-am spus ? — vorbesc eu, mult mai brutal. — Stai jos și povestește-mi coerent ! Acuma n-avem timp de isterícale.

Înspăimîntată de asprimea tonului meu, sau pur și simplu istovită de puteri, secretara se trîntește în primul fotoliu care-i iese în cale și demarează, bălmăjind ca hipnotizată :

— A venit la opt și jumătate... băiatul cu chitara. Scuarul și împrejurimile erau pustii. Arăta ca nebun... „E mort, — zice el, — eu l-am omorît“... „Pe cine-ai omorît ? — întreb, — cine-i mortul ?“ „El, — zice, — omul din vagon... M-ați înșelat... l-am adormit, dar pe vecie... M-ați îndemnat să fiu un criminal...“ „Cum l-ai ucis ?“ — întreb eu. „Uite-așa, l-am omorît... M-ați mințit că va adormi, iar el a murit... Unde-i morfina ? Dați-mi o fiolă ! Nu mai pot...“

Face o pauză, de parcă i s-ar fi întrerupt firul gîndurilor din pricina unei insignifiante avarii la creier, apoi reia șirul frazelor sacadate :

— I-am întins pachetul și băiatul și-a încărcat singur seringa... și-a înfipt acul în braț, fără să-și mai sumeată

mîneca și o clipă după aceea a încremenit cu ochii holbați și cu gura întredeschisă... Am crezut c-a intrat în transă... Dar s-a prăbușit pe o parte și s-a rostogolit de pe bancă pe pietrișul aleei... M-am repezit să-l readuc în fire... să readuc în fire un mort... E mort, mort de-a binelea, mă-nțelegi ?

— Te rog, mai calm și fără istericale, — o avertizez eu.

— E mort... fiola nu conținea morfină... — repetă femeia.

— De unde să știu eu ce se afla în fiole ? Nu le-am umplut eu. Le-am luat drept morfină.

Din poziția încremenită în care se afla, Mary își ridică brusc ochii, ca și cînd ar fi vrut să înțeleagă mai clar explicațiile mele. Mișcarea femeii e atît de rapidă, încît mi-e teamă c-a reușit să-mi surprindă expresia de satisfacție pe care nu izbutisem s-o sting din privirea mea. Dar contactul scurt al privirilor e într-adevăr străfulgerător și figura mea devine din nou preocupată ; întind mîna spre măsuță, torn o doză masivă de whisky și-i ofer paharul :

— Soarbe o înghițitură și calmează-te.

De parcă și-ar fi venit în fire, Mary mă privește iarăși, apoi se repede ca o fiară și-mi dă peste mînă. Paharul sare cît colo și alcoolul se varsă pe mine. Ochii îmi lăcrimează din pricina usturimii.

Îmi scot batista și-mi șterg cu un gest mecanic fața, în vreme ce Mary se ghemuiește în fotoliu, își cuprinde capul cu amîndouă mîinile și-o podidește un plîns isteric.

Vagonul de dormit se leagănă ușor, iar roțile țăcănesc uniform, într-un ritm nu prea adecvat mersului unui express. Mă las legănat, rezemat în colțul de lîngă fereastră, odihnindu-mă cu ochii închiși. E foarte impor-

tant, — totdeauna și pretutindeni, — să te adaptezi ritmului și să pătrunzi în el, pentru că ritmul nu-i creat de tine și n-ai cum să-l modifici. E suficient să încerci a i te împotrivi, și imediat vei fi eliminat, frînt, strivit. Să devii una cu ceea ce te-nconjoară, să te adaptezi. Iar în momentul cînd ai devenit una cu mediul, atunci poți înota ca un pește în apă, spre țelul tău personal.

Altminteri rezultă distorsiuni în vibrații. Procedînd altfel, apar șocurile. Și minusculul șurub, care nu vrea să se adapteze la ritmul sistemului, se rupe. Întocmai ca femeia din compartimentul învecinat. La fel cum s-a întîmplat cu cei doi. Și cu mulți alții. Nici nu-ți poți imagina cîți oameni distruși sînt aruncați zilnic la gunoi, numai din pricină că n-au reușit să se adapteze sistemului și legilor sale.

Acuma s-a potolit, femeia de dincolo, după o nouă doză de morfină. Iar prima doză i-am administrat-o încă din seara precedentă, cînd mi-a stropit figura cu alcool. Din compătimire. Și de teamă ca accesul ei isteriform să nu evolueze pînă-ntr-acolo încît să-și ridice în cap tot hotelul. Cînd am reușit s-o conving să accepte doza și i-am arătat seringa, Mary s-a sucit brusc și-a început să strige :

— Nu-i morfină ! E otravă ! Vrei să mă lichidezi, nu-i așa ?

— Prostii, — am bombănit eu. — Culcă-te liniștită... Relaxează-te... și-ai să vezi ce ușor are să-ți fie.

— Bine... Termină... La urma urmei termină cu mine, — șopti Mary, intrînd iarăși în starea ei apatică. — Otravă, sau indiferent ce-ar fi în fiolă, termină odată...

Nu era bine deloc ce se întîmpla cu Mary. Atîta vreme cît un om țipă, îmbrînceşte și se agită, nu-i cine știe ce

nenorocire. Dar cînd începe să nu-i mai fie teamă pentru propria-i piele, atunci înseamnă că-i de rău. Fiindcă tocmai teama asta contează, ea e principalul factor, ca să nu zic unicul, care ne împinge înainte. Nici dragostea, nici setea, ci teama e forța care-i pune în mișcare pe oameni.

Însă, în momentul de față, Mary e cufundată în somnul adînc al narcoticului, în compartimentul învecinat, abia înviorat de lumina albastră și palidă a becului de noapte. În sfîrșit, am și eu posibilitatea să mă odihnesc după treburile din ultimele zile. Un idiot care ți se ivește în cale, provoacă totdeauna necazuri. Însă cînd idioții sînt doi, sau trei, atunci necazurile pot degenera în catastrofă.

Personal sînt un adept al umanismului, în sensul că mă preocupă evitarea violențelor și a victimelor, dacă-i posibil, fiindcă un cadavru generează inevitabil probleme, iar în secunda cînd apar problemele, se declanșează și complicațiile. Conductorului, de exemplu, care deja capitulase din pricina fricii, i-aș fi permis să cutreiere lumea largă, descurcîndu-se cum o știi, dacă n-ar fi existat familia. De fapt și-a vîrît capul în ștreang tocmai datorită familiei. Mai exact din pricina tinerei sale neveste, mult mai tînără decît el, dar care suferea de o maladie complicată și rară. Ai noștri, desigur, au promis medicamente din cele mai scumpe. Și nu numai că au promis, dar le-au și procurat. Și, ceea ce a fost mai surprinzător, e faptul că femeia, în cele din urmă, s-a vindecat, deși eficiența specialităților de soiul acesta constă, mai ales, în reclama care le susțin. În linii mari, atașamentul față de familie a fost la început în favoarea noastră, însă acum ni se dovedea dăunător. Nici nu eram în stare și nici nu aveam intenția de a întreprinde acțiuni dificile și riscante, ca a trece peste graniță familia unuia sau a altuia. Însă nu-i

necesară prea multă inteligență ca să-nțelegi că omul care a trădat o dată, dintr-un sentimentalism stupid, o va face și a doua oară, acum chiar împotriva noastră. Și puteam să mi-l imaginez, deosebit de pregnant, prezentîndu-se la ambasada bulgară sau la vreun serviciu consular și făcînd declarații complete, numai și numai ca să-și reîntregească familia. Deci se impunea lichidarea tipului, care și așa era demult amortizat. Manifestarea umanismului s-ar putea să fie o plăcere deosebită, dar nici un om nu poate trăi pe lumea asta numai din plăceri.

O poveste aproximativ asemănătoare era să-mi ofere, cît pe ce, și pletosul. I se ceruse să plece de la Istambul direct acasă, la mămica și la tăticu, dar ne mințise și-și rezervase un loc în avionul pentru Sofia. Știam prea bine ce gînduri umblă prin capul lui nespălat de luni de zile și cunoșteam la perfecție micuța lui aventură sentimentală, cu o oarecare Margot, bulgăroaică pur-sînge, independent de sonoritatea franțuzească a numelui, debutantă și ea în consumarea de droguri, întocmai ca pletosul nostru. Firește, și acești doi își juraseră credință reciprocă, unindu-se pînă dincolo de mormînt într-o pereche de morfinomani, iar băiatul cu chitara era capabil să facă tot ce-i stătea în putință ca să cerșească aprobarea de emigrare în occident a iubitei sale Margot. Eventual, cu prețul anumitor mărturisiri în defavoarea noastră. Pe unul de calibrul ăstuia este imposibil să nu-l lichidezi, oricît ai vrea să nu-ți pătezi mîinile.

Amîndoi se cufundaseră și se împotmoliseră în mocirla sentimentalismelor, unde piere atîta lume, nu de azi sau de ieri. „Iubire", „atașament", spun ei, fără să-și dea seama că atașamentul te tîrăște într-o direcție necunoscută,

indiferent de voinţa şi raţiunea ta, pînă te duce la grămada unde sînt aruncaţi învinşii.

Însă omul puternic e totdeauna singur.

Totdeauna am fost singur şi nu sufăr deloc din pricina asta, singurătatea nu mă chinuieşte cîtuşi de puţin, scumpă Mary, imaginează-ţi ! Singur eram şi la casa tatălui meu vitreg, singur şi în colţul unde stăteam pedepsit, singur şi la şcoală unde trebuia să mă strecor printre şuturile lui Jeff şi palmele lui Ed, sau, mai tîrziu, la serviciu. Niciodată n-am avut prieteni, ci numai unul sau doi „aproape prieteni“, în genul şefului meu Hubert, sub a cărui conducere secretă am activat cîndva ca denunţător printre elevi. Niciodată n-am fost atît de prost încît să umblu după prieteni. Pentru că noi căutăm prieteni în speranţa de a găsi un sprijin, dar nu ne dăm seama că prietenii n-au deloc intenţia de a fi folosiţi drept sprijin, ci, dimpotrivă, ei singuri se străduiesc să găsească în noi un reazem. Şi, în lumea asta caraghioasă, oamenii se îmbulzesc unul într-altul ca orbii, şi fiecare orb îşi închipuie că celălalt îl va conduce, fiecare e dornic să capete o uşurare, dar se alege de fapt cu o povară.

Dar mai jalnice decît orice, sînt bineînţeles istoriile cu femei, cu care bărbaţii se-ncurcă, imaginîndu-şi că vor afla rezolvarea propriilor probleme. Pentru că, dacă intenţionezi să-ţi rezolvi problema persoanei tale, ea trebuie soluţionată la singular. Cu atît mai mult cu cît, fiind deja dificultuoasă la singular, devine absolut imposibilă din clipa în care porneşti să spui „noi“ în loc de „eu“. Poţi fi celibatar sau căsătorit, să trăieşti ca un călugăr sau să-ţi schimbi prietenele în fiecare săptămînă, nimic nu mai contează, dacă recunoşti odată pentru totdeauna că răspunzi numai de persoana ta, că eşti „eu“ şi nu „noi“.

Şi eu am avut în viaţa mea probleme cu femeile. Uneori cînd privesc în trecut mă simt cuprins de o anumită tulburare, văzînd că s-au şi adunat prea multe la număr. Niciodată nu le-am privit însă mai serios decît era necesar şi niciodată n-am aşteptat să-mi aducă rezolvarea problemelor. Ba nici nu m-am ataşat exagerat de ele, exceptînd întîia mea poveste de dragoste, cea mai idioată din toate.

A căpătat amploare în perioada cînd mă aflam în ultima clasă de liceu, cînd mă consideram deja bărbat în toată firea, deşi eram stăpînit uneori de o îndoială, — mă pot socoti oare bărbat matur, de vreme ce n-am fost încă la o femeie ? De fapt, femeia exista şi adeseori o zăream pe fereastra casei vecine, la vreo zece metri de mine, dar zece metri reprezintă totuşi o distanţă apreciabilă pentru a putea afirma c-ai cunoscut femeia îndeaproape.

Căsuţa era întru totul identică cu a noastră, reprezentînd doar o unitate din şirul lung de vilişoare tip, avînd acelaşi confort mic-burghez, de gradul trei, cu grădiniţe miniaturale, toate la fel. Iar persoana din vilă era în aceeaşi situaţie ca şi maică-mea, adică divorţată şi bătînd bine spre patruzeci de ani. Singura diferenţă era că, în timp ce preocupările maică-mii mai erau legate de fostul ei soţ, gîndurile vecinei se îndreptau, în totalitatea lor, către cel viitor. Conform unui program, dimineţile şi le consacra problemelor gospodăreşti, iar după-amiezele odihnei şi activităţilor cosmetice — baie, trîndăveală pe divan, sau examinarea critică a feţei într-o oglindă imensă. Avea un corp oarecum de modă veche, vreau să spun că era mult diferit de supleţea liniei feminine actuale. Însă, în holul ei imens, totul era demodat — mobila cu tapiţerie de pluş, lustrele cu abajururi de mătase, pre-

cum și tablourile de pe pereți. Tablourile erau multe la număr — sau mie mi se părea așa, deoarece în casa noastră nu exista nici un tablou. Pînă și astăzi țin minte unul din ele, deoarece reprezenta niște femei pe jumătate goale, deși, din păcate, în prim plan era pictat și un bărbat seminud. Bărbatul alerga în direcția privitorului, iar femeile despuiate, și încă unul sau doi bărbați, zburau în văzduh pe urmele lui, și toată chestia se chema „Remușcări tîrzii", ceea ce dădea de înțeles că eroul fugea de amintirea ființelor părăsite sau ucise de el.

În virtutea unei coincidențe fatale, mergeam la școală dimineața, iar după-amiezele stăteam în odaia mea, și aveam prin urmare posibilitatea să observ nu preocupările gospodărești ale vecinei, ci pe cele cosmetice. Maică-mea, după o scurtă picoteală ce urma mesei de prînz, ieșea în fiecare după-amiază, cu excepția zilei de vineri, care era ziua ei de primire, să-și viziteze prietenele și să dezbată în continuare celebra temă „Evadarea ticălosului", ceea ce-i posibil să dăinuie și în ziua de azi. Astfel, aveam deplina șansă de a-i urmări activitățile în cadrul drept-unghiular și semiobscur al ferestrei de peste drum. Adeseori, bineînțeles, nu se petrecea nimic, deoarece vecina nu-și pierdea toată vremea în hol, însă eu, aplecat asupra manualelor, aveam grijă să mă uit din cînd în cînd în direcția ferestrei, așteptînd să apară silueta masivă a femeii — îmbrăcată total, pe jumătate sau despuiată de-a binelea. Și cînd se producea evenimentul, mă furișam cu mii de precauții spre perdeaua de tul, ridicam încetișor un capăt și mă cufundam în contemplare.

Totuși, precauțiile mele erau pesemne insuficient de abile, deoarece, într-o bună zi, cînd ieșisem să citesc în grădiniță, vecina mi-a spus de peste gard :

— Henry, de ce te uiți mereu pe fereastră ? Oare vezi ceva interesant ?

— Îmi plac nespus tablourile dumneavoastră, — răspunsei eu ca un idiot, pentru că întrebarea mă surprinsese absolut nepregătit.

— Adevărat ? — se interesă ea, arborînd un zîmbet neobișnuit. — Nu-mi vine să cred că pot fi deslușite destul de bine de la asemenea distanță...

După care mi s-a permis să le admir de aproape. Era pentru mine un prilej neașteptat și splendid, deoarece multă vreme arsesem de dorința să studiez mai amănunțit femeile seminude din capodopera „Remușcări tîrzii". Dar și mai neașteptat a fost prilejul ce mi s-a oferit, și anume să pot studia, pe lîngă femeile acelea în ulei, și o altă doamnă, din sînge și carne, și să gust Marea Beatitudine pe valurile trupului ei pufos.

Peste două zile, totul se repetă și eu leșinam de fericire, fiindcă avusesem nesperata șansă să devin atît de rapid un bărbat autentic și s-o cuceresc pe această femeie splendidă, care atunci reprezenta pentru mine, nici mai mult nici mai puțin, femeia cu „F" mare.

Răstimp de cinci luni am fost un vizitator destul de asiduu al muzeului de la domiciliul doamnei, printre ale cărui exponate, în afară de amintitele „Remușcări tîrzii", mai figurau și unele tablouri instructive. Iar după aceea lucrurile se terminară oarecum treptat, deși extrem de repede dintr-un anumit punct de vedere. Vecina începu să mă întoarcă de la ușă, scuzîndu-se că n-are timp, că-i ocupată. Curînd descoperii cheia enigmaticei schimbări, deoarece serile, în casa de alături porni să-și facă apariția un bărbat în vîrstă, la vreo patruzeci de ani, cu o mutră gravă și intenții serioase, pentru că intra în casă de-a

dreptul, ostentativ, probabil ferm hotărît să ocupe locul soţului dispărut.

Şi zadarnic mai stăteam de pîndă în dosul perdelei de tul, căci fereastra de la hol nu se mai deschidea. Iar serile, pe întuneric, dădeam ocol vilei, pe cealaltă parte, unde se afla dormitorul şi unde fereastra protejată cu o draperie înfloratăă lumina pînă noaptea tîrziu. Îmi imaginam, ars de durere şi mînie, ce se întîmpla în clipa aceea în odaia tăinuită de draperie. Şi nu-mi era deloc greu să-mi imaginez, deoarece singur trecusem prin asemenea momente cu căţeaua aia obeză.

Pînă într-o zi cînd, observînd uşa de la intrare deschisă, am intrat de-a dreptul şi m-am instalat în holul muzeu, ferm decis să-mi primesc încă o dată comisionul ce mi se cuvenea din Marea Beatitudine.

— Ce faci aici, Henry ? — mă-ntrebă gazda, fără prea multă căldură, ivindu-se din camera învecinată.

— Vă aştept... — îngăimai eu.

— Inutil s-aştepţi, băiatul meu, — declară ea, pe un ton jumătate ofensat, jumătate protector. — Uită tot ce-a fost, şi nu mă mai bate la cap.

— Dar eu... eu... vă doresc, — bolborosii încurcat, dar şi perseverent totodată.

— Formidabil ! Din moment ce mă vrei, trebuie numaidecît să mă ofer ţie, aici pe divan, nu-i aşa ? Ia cară-te acasă, imediat !

Dar întrucît nu mă clinteam de la locul meu, mă luă de mînă şi mă trase de pe scaun :

— N-ai auzit ce ţi-am spus ? Şi la urma urmei ce ţi-oi fi închipuind, băieţaşule ? Că dacă te-am lăsat de cîteva ori să te caţări pe mine, înseamnă că nu mai pot

de dorul tău ?... Hai, du-te-acasă, şi să nu-mi mai calci pragul !

Şi mă dădu afară în brînci, cu aceleaşi mîini pline şi albe, care se pricepeau să îmbrăţişeze atît de bine :-

Dar încă de pe vremea aceea aparţineam unei categorii de indivizi care nu iartă, şi mi-am jurat, turbat de mînie, să i-o plătesc. Iar întrucît n-am fost în stare să inventez o altă modalitate de răzbunare, i-am povestit maică-mii totul, deşi nu-mi plăcea să mă încred în ea. Mă ascultă cu gura căscată şi porni să ofteze şi să se vaiete, că o ticăloasă din cartier i-a corupt copilaşul. În general a pus tema la inimă, iar peste cîteva momente porni să trîmbiţeze vestea prin vecini. Aceştia, la rîndul lor, au luat în braţe vestea cu deosebită căldură şi, în linii mari, bîrfelile au sporit în cîteva zile în aşa hal, încît personajul cu mutra cea gravă era cît pe ce să-şi modifice ferma lui hotărîre relativ la căsătorie. Pînă la urmă, femeia isteaţă învinse puhoiul de zvonuri denigratoare, cel puţin în balanţa vîrstnicului candidat, aşa că victoria mea se dovedi oarecum ezitantă, dar totuşi mai eficientă decît nimic. Peste cîteva luni am plecat la şcoală şi-am uitat de chinurile dragostei, primele şi unicele, chinuri din pricina unui trup, şi nu a unei femei.

Şi totuşi rămăsese ceva din traumă, ceva din otrava acelei fraze aruncate la întîmplare : „Dacă te-am lăsat de cîteva ori să te caţări pe mine...“

Deoarece, cred c-am mai spus, în copilărie eram mărunt ca statură, însă-i posibil să fi omis o adăugire, anume c-am rămas şi mai tîrziu tot atît de mărunt, deşi, după părerea unora, datorită şi faptului că obişnuiesc să port pantofi cu tocuri înalte, nu arăt de fapt atît de scund. Acum am impresia, fără să mai ţin cont de tocurile înalte,

că statura joasă nu reprezintă nimic, că n-are nici o însemnătate. Napoleon abia dacă a fost cu puțin mai înalt decît mine, și, dealtminteri, oamenii inteligenți se întîlnesc mai frecvent printre cei scunzi, iar nu printre lunganii care s-au dezvoltat în detrimentul minții. Însă uneori, mai ales în anii copilăriei, statura mea măruntă reprezenta cea mai mare umilință, și anume genera suferințele mele majore, inclusiv zăvorîrea în dulapul pentru rufe, pentru că un băiat mai solid nu poate fi ghemuit într-un spațiu atît de mic, precum era despărțămîntul inferior al dulapului.

De multe ori chiar m-am gîndit dacă nu cumva tocmai dulapul obscur și înăbușitor a fost motivul principal pentru care am rămas un scundac. Nu din cauză că ședeam mereu înghesuit în el, ci probabil pentru că, în clipa cînd am simțit pentru prima oară panica spațiului neîncăpător și a sufocării, s-a petrecut ceva neașteptat în interiorul meu și am încetat imediat să mai cresc. S-a produs o intoxicație anume, sau s-a rupt ceva în măruntaiele mele și dezvoltarea normală a stagnat.

Universul care ne-nconjoară, de obicei nu-i un mediu suficient de prietenos. Dar cînd ești și mai mic decît alții, pare de-a dreptul înspăimîntător. Deoarece totul e mai mare decît făptura ta, în special lucrurile vrăjmașe și toți ticăloșii de teapa lui taică-meu, Jeff și Ed. Universul ți se arată atunci monstruos, alcătuit din uriași. Și trebuie să se scurgă multă vreme pînă ajungi să pricepi că, în anumite cazuri, o statură măruntă se transformă din slăbiciune în privilegiu, deoarece îți oferă posibilitatea să te cațeri și să te strecori neobservat, să fii considerat de cei din preajmă un pitic neajutorat, care sub nici un motiv nu poate fi primejdios. Deși, în ciuda oricăror evenimente ulterioare, ceva din traumă mai rămîne.

În absenţa altora mai corespunzătoare, statura subdimensionată şi blajinătatea figurii sînt unicele mele arme cu care m-a dotat natura. Restul mi le-am format singur, pentru a fi capabil, într-o oarecare măsură, să mă strecor printre uriaşii ce-mi ies în cale (atît ca dimensiune corporală, cît şi ca grad ierarhic) şi să înlătur parţial din obstacole. Pentru că există şi obstacole ce nu pot fi ocolite. Dacă vrei să te fereşti de ele, pornesc după tine şi iarăşi ţi se proţăpesc în drum. Deci, trebuie să le elimini odată pentru totdeauna. Şi nu din duşmănie neapărat, ci pentru că altminteri n-ai cum să mergi mai departe. Ce duşmănie îi puteam eu purta gînganiei aceleia — conductorului ? Dacă depindea de mine, probabil că i-aş fi îngăduit să bîzîie în continuare, oricît de jalnic ar fi sunat. Ca şi pletosului cu chitara. Dar ce importanţă are dacă zboară o muscă sau două mai puţin ? Şi dacă devin exagerat de enervante, lasă-le să se lichideze între ele. În ce mă priveşte, nu mă sperie deloc riscul remuşcărilor, nici tîrzii, nici premature. Deoarece, în definitiv, nu port nici o răspundere. Tocmai lucrul acesta nu-l poate înţelege secretara mea, că personal nu port nici o răspundere. Asta-i partea cea bună în sistemul nostru, că nu porţi nici o răspundere. Şi în asta constă puterea noastră.

Bineînţeles, uneori se mai poate întîmpla ca unii să-şi facă de cap. Ca povestea aceea cu generalul. Dar chestia asta, scumpo, imaginează-ţi că nu mă împiedică deloc să dorm liniştit. Şeful meu, pentru că-i şef, putea să comande oricînd lichidarea generalului. Deoarece şi eu, mîine sau poimîine voi deveni şef, înseamnă că nu mi-am permis altceva decît un avans asupra drepturilor mele. Iar conştiinţa nu-mi este împovărată de nici o minciună. Pentru că generalul, viitor conducător, era un escroc nemaipomenit. Iar escrocul trebuie să-şi primească partea cuvenită.

Iar în cele întîmplate femeii de alături, care zace sub lumina opalescentă a becului albastru de noapte, nici aici nu port vreo răspundere. Bineînţeles că nici ea nu-i de vină, şi n-afirm contrariul, ci pur şi simplu aşa-i construită. Însă nu sînt Dumnezeu şi n-am creat-o eu, şi nici n-am făcut toate cele înconjurătoare, care ne intoxică şi ne pun piedici în drumul nostru, aşa că-i inutil să-mi arunce în faţă atîtea învinuiri.

Şi pentru cele ce se vor petrece de acum înainte, iarăşi nu-s obligat să răspund. Dacă există vreun risc, acesta-i pentru toţi. Fiindcă, în definitiv, şi eu pot fi zvîrlit, ca o zdreanţă, la gunoi. Şi nimeni nu va porni să mă plîngă, nimeni nu-şi va aduce nici măcar aminte de mine, remarcîndu-mi dispariţia. Am să dispar pur şi simplu, aşa ca şi cum n-aş fi ocupat un loc în spaţiu. Pentru că lumea noastră-i atît de suprapopulată cu făpturi rapace, încît îţi iau locul chiar mai înainte de a-l fi eliberat.

Ceea ce, natural, nu înseamnă cîtuşi de puţin că mă voi preda definitiv. Există în profesiunea noastră un lucru foarte bun, faptul că deprinzi obişnuinţa de a prevedea pînă şi cele mai groaznice rele. Şi există o parte şi mai bună, atunci cînd eşti singur şi ştii că nu trebuie să te bizui pe nimeni.

În momentul de faţă, totul îmi dă de înţeles că iarăşi voi reuşi să ies la suprafaţă. Am să mă descurc şi-am să-i frec ridichea nefericitei ăleia de Helen, care în ultimii trei ani m-a înşelat săptămînal, de cîte două sau de trei ori, cu pauze insignifiante în perioada ciclului, şi acum are insolenţa să se revolte, afirmînd sus şi tare că am minţit-o. Am să-i frec ridichea. Am s-o chem la mine cînd mă vor muta la Paris, la Roma, la Londra, la Washington sau mai ştiu eu unde să-i prezint noua locuinţă, am s-o duc la

cel mai luxos restaurant, am să petrec o parte din noapte cu ea, iar la înapoiere am să-i spun :

— De fapt, te-am chemat ca să punem la punct problema divorţului.

Dar dacă mă vor trece în rezervă... Ei bine, dacă mă trec în rezervă, atunci ducă-se dracului fata asta de băcan infect. La urma urmei, sînt atîţia nemernici pe lumea asta, încît nu te poţi răfui cu toţi. În orice caz, nu voi accepta să fiu retrogradat chiar ajutor de arhivar, în cine ştie ce birou de la periferie. Am să mă retrag într-un orăşel liniştit, cum era orăşelul copilăriei mele, dar nu chiar în acela, unde la fiecare pas mă pîndesc amintiri neplăcute şi unde maică-mea îmi va stoarce pînă şi ultimul ban. Am să mă dau la fund într-un orăşel neînsemnat, unde îmi voi cumpăra o căsuţă cu grădiniţă şi, dacă va fi necesar, voi merge chiar şi la biserică. Iar în jurul meu va pluti aureola omului din serviciile secrete, oamenii îşi vor scoate pălăria şi chiar se vor teme puţin de mine. Iar acesta-i unicul, dacă nu cel mai sigur semn de preţuire autentică. Poate că Napoleon arăta scund, în cămaşă de noapte, lîngă patul Josephinei. Dar în vijelia de praf de puşcă de la Austerlitz, n-a arătat deloc scund.

Sosim în jurul prînzului. Andrei ne aşteaptă cu maşina, şi în primul rînd o conduc pe Mary la locuinţa ei de domnişoară, care se afla la mansarda ambasadei. Femeia este complet apatică, chiar de-a dreptul somnolentă, deoarece îi calmasem turbulenţa, la momentul oportun, administrîndu-i doza curentă de morfină. Îi comand boxerului ieşit la pensie s-o conducă pe secretară în odaia ei. Apoi mă abat pe la adjunct. Dar era plecat. Şi întrucît în momentul de faţă nu-s dispus să raportez ambasadorului, sau

să părăvrăgesc cu simpaticul Adam, decid să mă reped acasă, să fac o baie și să mă relaxez.

Ies înviorat pe balcon și las să mi se odihnească privirea asupra imensității verzi a parcului. În orașul ăsta se respiră mult mai ușor decît în zăpușala locurilor de unde m-am întors.

Cu toate acestea nu-i decît o aparență. Deoarece chiar pe drumul liniștit și banal, de la ambasadă pînă acasă, am avut bănuiala că sînt urmărit. Poate era o coincidență, sau teama, dar Volga neagră m-a însoțit pînă la intrarea locuinței. Obișnuita procedură protocolară nu-mi îngăduie însă să schimb cu Andrei nici măcar un singur cuvînt referitor la tema care ne preocupă.

Este posibil ca procedura protocolară de astăzi să se datoreze tocmai lui Andrei. Desigur, n-avea posibilitatea să divulge nimic esențial, însă și ceea ce era posibil avea să fie pe deplin suficient pentru a amîna operația pe timp nelimitat, probabil pînă la calendele grecești. Iar dacă Andrei își îngăduise să facă un joc dublu, precis că adjunctul este la curent. Poate că n-are imaginație, însă cunoaște regulile meseriei.

Jos, în stradă, se află doi milițieni în uniformele lor cafeniu-verzui. Bineînțeles, e vorba de ofițeri de la circulație, însă amănuntul nu mă împiedică să simt pe șira spinării fiorul acela atît de bine cunoscut. Nu, la Istambul, în ciuda zădufului, se respiră categoric mai ușor.

E ora cinci cînd mă întorc la ambasadă ; cer să fie chemat Bennett și intru în încăperea mohorîtă a cabinetului meu. Adjunctul răspunde imediat la invitație și, după inevitabila strîngere de mînă, îmi spune :

— Sper că ești satisfăcut de călătorie...

— În linii generale — da... Operaţia a fost dureroasă, dar necesară.

Deschid sertarul şi, odată cu ţigările, scot şi minifonul miniatural, spre a-mi aminti melodia acelui neprihănit cîntec de copil.

— Ai sacrificat amîndoi valeţii ? — întreabă adjunctul în capul căruia, pesemne, cărţile se împart în permanenţă.

— După necesitate...

— ...Deşi Dumnezeu a spus : „Să nu ucizi !“.

— Lui Dumnezeu îi convenea, — remarc eu, — cel puternic îşi poate permite luxul să nu ucidă. Însă noi nu sîntem chiar atît de puternici.

Privesc îngîndurat pe fereastră la calcanul afumat, ca şi cum aş intenţiona să controlez dacă mai e la locul său.

— N-ai nimic să-mi spui ?

— O chestie mai puţin importantă : adineauri am surprins-o pe Mary, la mansardă, tocmai cînd agita fiola de morfină...

— Da-a, — rostesc eu mîhnit. — Deja e complet demolată.

— Se porneşte de la alcool şi se termină cu drogul, — adaugă instructiv Bennett, pentru care numai pokerul reprezintă un simptom de sănătate spirituală.

— În profesiunea noastră, Bennett, nu rezistă oricine... Nu-i făcută pentru cei slabi. La măsurile necesare să fie expediată acasă cît mai rapid. Dar care-i problema mai importantă, despre care vroiai să-mi vorbeşti ?

— Faptul că aseară Boian al dumitale a înnoptat pentru întîia oară la fata ăluia...

— Sssst ! — duc eu degetul la gură, să nu sperii pasărea fericirii !

Mă las pe birou și iarăși îmi îndrept privirea către fereastră.

— Am impresia că zidul din fața noastră începe să crape, iar noi pătrundem în sanctuarul dușmanului, — pronunț eu, aproape visător. — Și apoi, iubirea tinerilor ăștia doi... pur și simplu te tulbură...

Și, înduioșat de vestea primită și de gingășia melodiei difuzată de minifon, adaug aproape intimidat :

— Știi, Bennett, sînt într-adevăr un sentimental...

REDACTOR : VICTOR H. ADRIAN
TEHNOREDACTOR : PETRE DUMITRU
BUN DE TIPAR : 23.IV.1975
APĂRUT 1975
COLI DE TIPAR 7,5
C.Z. PENTRU BIBLIOTECILE MARI 886,7—31
C.Z. PENTRU BIBLIOTECILE MICI 8
TIRAJ 100 000 + 90 EX. BROȘATE

Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1 — București
Republica Socialistă România
Comanda nr. 50 223

Lei 8

— Măsuri!... Despre ce măsuri trăncănești acolo, cînd îți spun că amîndoi sînt morți? Morți, înțelegi?

— Ai auzit ce ți-am spus? — vorbesc eu, mult mai brutal. — Stai jos și povestește-mi coerent! Acuma n-avem timp de istericale.

Înspăimîntată de asprimea tonului meu, sau pur și simplu istovită de puteri, secretara se trîntește în primul fotoliu care-i iese în cale și demarează, bălmăjind ca hipnotizată:

— A venit la opt și jumătate... băiatul cu chitara. Scuarul și împrejurimile erau pustii. Arăta ca nebun... «E mort, — zice el, — eu l-am omorît»... «Pe cine-ai omorît? — întreb, — cine-i mortul?» «El, — zice — omul din vagon... M-ați înșelat... l-am adormit, dar pe vecie... M-ați îndemnat să fiu un criminal...» «Cum l-ai ucis?» — întreb eu. «Uite-așa, l-am omorît... M-ați mințit că va adormi, iar el a murit...

EDITURA MERIDIANE